This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

https://books.google.com

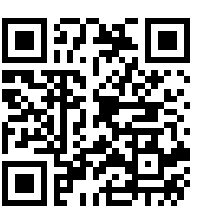

Digitized by Google

4° Catech. 60 m

Summa doctrinæ Christianæ

Rom. 1583.

<36605925350010

<36605925350010

Bayer. Staatsbibliothek

Collegij Soc. Jesv Monachij
Ingolstadii.
th. 2166

SVMMA

NAVKA CHRISTIANSKOGA

SLOXENA ČASTNIM VČITEGLIEM

PETROM KANISIEM.

TVMAČENA IZ LATINSKOGA

IAZIKA V SLOVIGNSKY,

I VTISSTENA PO ZAPOVIEDI

presuetoga Otça Pape

GREGORIA TRINADESTOGA.

V Rimu, pri Dominiku Bažì. Lieto Gospodgnè,

M D LXXXIII.

Digitized by Google

Bayerische
Staatsbibliothek
München

Digitized by Google

SVMMA

A TO IEST SKVPGLIENIE, ILLI Sabranie nauka Chriſtianskoga, sloʒeno po po čtouanomu otçu PETRV KANISIV Theologu, illi Bogoslouçu druʒinee ISVSA.

Koie iz Vlasskoga, illi Latinskoga iazika, v Slouignsky Iazik protumačïo ieſt Pop SSIMVN BVDINEO Zadranin.

Kto ieſt vlaſtitijm, i iſtinijm nacinom Chriſtianin?

N vlaſtitijm, i iſtinijm načinom ieſt Chriſtianin, kogi buducchi Kersſten vieruie u Iſukerſta iſtinoga Boga, i iſtinoga člouieka, i narieçaeſe naslie douati ſpaſonoſni nauk Iſukerſtou, v ſuetoy cerkui gnegouoy. I toga çijcch vſaki iſtiny Chriſtianin ſauſiema oſudiuie, i bieʒij vſako ïno ſluʒen ie, vſako ino odſiečno naſliedie, illi inu vieru, kakoua ieſt Iiudeyska, Poganska, Turska, Eretičaska, i vſaku inu, kaa ieſt vkomſe hocchie mieſtu, koia ieſt včemgod različna, i inaka od naucenia Iſukerſtoua, i koia ieſt vanka cerkue A ſami nauk Iſukerſtou ſerčeno prigimglie, gherlij, i tuerdoſtannò, i krïepkò derʒij, i naslieduie.

Vcemu v kratko ſtogij, i prebiua vas nauk Chriſtianskij?

Vas nauk Chriſtianskij v kratko ſtogij, i prebijua vouom' à to da Chriſtianin bude znao, hranio, i derʒao vſerçu ſtuà ri, koie priſtoie MVDROSTI, I PRAVDI.

MVDROST (kako gouorij ſueti Aguſtin) ſtogij vkre-

Digitized by Google

posteh Theologaleh, to iest Bogoslovnieh, koie krieposti trij iesu, à to, VIERA, VFANIE, I GLIVBAV.
I oue krieposti od Boga dane iesu člouiekom, & čine blaženieh, i nebesnieh vsih tieh, kogij vouom žiuotu v čistocchi s'pomgniom, s'gliuibiteglstuom, i suerssnostiyu iscchiu obslužiti, bgliusti, i hranitijh v dussi suoioy.

PRAVDA paki stogij v duiyu stuaarij, à to iest BIEXATI ZLO, i DIELOVATI DOBRO, podobno onomu čto reče
Psal. 33. Dauid prorok, § Vkloniše od Zia, i tuori dobro. §

I od ouieh duiyu stuaarij, to iest od mudrosti, i praudee, kako od duiyu istočnijkou, i početkij, lasnòse mogu sabrati vse ostaale stuarij, pristoiecchie nauku, i dobrožityu Christianskomu.

Ka iest perua stuaar, koiu nam triebuie znati v nauku Christians komu?

PERVA, i poglauna stuaar, koiu učij nas nauk Christianski iest VIERA, koia iest kako duer, vrata, i počelo spasenia nassega, i bes koie niektore ua ouem žiuotu nemože ni znati, ni sazuati Boga, ni služiti gnemu, ni bitimu
Eureom 11. vgodan, To er sueti Paual apustol reče, § Pristupaiucchie-
Mar. 16. mu ka Bogu, triebuie vierouati, § A po rieči, i osudieniu Go
spodina nassega Isukersta § Ki vieroual nebudet osudjit-
Iuan. 3. se § pače i pri suetomu Iuannu reče, § Ki neuieruiet, iuže osudien iest. §

Čto zlamenuie ouo ime Viera?

OVIEM imenem, Viera, razumïese nieki daar Božgij, i iedna suietlost, kome Christianin prosuietglïen neduoinò, i bes sumgniee niyednee vieruie; i sa vsim serdcem prigimglie vse, čto Bog nam obiauio iest, i čto sueta Cerkau predlaga nam da imamo vierouati, kako za prieliku, da vieruiemo da u Bogu iest iedina sama narau, i trij sobstuia, to iest Otaç, Sin, i Duh suety. Da suiet od Boga sazdan i stuoren

rèn ieſt od nieceſore. Da preſlauna dieuiça Mària ieſt dieuiça, i kupno Mati Boʒia. Da vmeruſſi, illi mertui hotee vſkerſnuti od ſmerti na ʒiuot. Da clouiek v vodi ſuetàgo kerſſtenia, kriepoſtiyu Duha ſuetago preradiaeſe, Da v preſuetom Sakramentu, illi Suetokrouyu Eukariſtie, to ieſt v ʒartui il hoſtigi poſuecchienoi ieſt iſtinijm načinom vas Iſukerſt Goſpodin naſſ tielom, i duſſom, i Boʒaſtuïent, i oſtaala takoua ouijm podobna, koia taianſtua obiaugliena od Boga nie vzmoʒno razumieti, ill obuiati occhiucchien iem, illi vmom clouiečaskijm, da razumieiuſe, i obugimgliuſe ſamo vierom.

I zato reče prorok. § Aſſchie vierouali nebudete, ne razumïete, ʒIere viera naſſa ne naſlieduie, ni gleda tiek, rèd, ni mocch narausku, niſe ghibglie po iskuſſeniu, koie clouiek prigimglie, i chiutij vſſima, očima, i iniemij occhiuechiengij, illi vmij, niſe naſlagnia na razloghe, i mocch clouiečasku, da vſa naſſa viera naſlagnaſe na oblaaſt, i vſemogucchſtuo Boʒie, i ieſt ſtanouieta, da buducchi Bog verhouita, i viečgna iſtina, kakono nemoʒe niekadare biti prihignen, ni priuaren, tako necchie prihiniti, ni priuariti niekogore. *Eſaia.7.*

Toga cijcch vlaſtito diello vieree ieſt ponižiti, ſmieriti, i podložiti razum Iſukerſtu, vierniucchi vſe čto nam rekao, i obiauïo ieſt, kogi Iſukerſt vſaka moʒe, Ioua viera ieſt ſuietloſt duſſee, iakoſt, temel, i oſnouanie ſpaſenia viečgnega.

Koie ieſt skupglienie vſega, čto vierouati imamo?

KRATKO skupglienie vſega, čto vierouati imamo ieſt ono, čto ſueti Apuſtoli nam dali ieſu vſymbolu vieree, kogi ſymbol razdieliſſe v duanadeſte clanij, illi kotrieghij, Diello v iſtinnu doſtoino tieh Zaſtaunijkou, kogi bieſſe za Iſukerſtom Goſpodinom naſſim peruij, i načelnij zaſnouategli, i zaſtauitegli viere Chriſtianskoe, A ta ſymbol ieſt, ic-

Digitized by Google

iedijno ſuietlò, i čiſto zamierenie, zlamenie, i bieligh, kimeſe razaznauaiu, i odlučuiu Chriſtïane od neuiernijh, kogi ničta ne vieruiu, illi od onieh, kogi zlo, i nakrieunò vieruiu.

Kŷ ieſu cliani, illi kotriezi Symbola?

1 VIERVIV v Boga, Otça vſemoguchiega, tuorça neba, i zemgliee.
2 Iu Iſukerſta Sina gnegoua iedinoga, Goſpodina naſſega.
3 Kij začet ieſt od Duha ſueta, rodien iz Mariè Dieuè.
4 Mučen pri Putanſçijm Pilatom, raſpet, mertau, i pogreben.
5 Snijde vad. Treti dan vskerſe od mertuieh.
6 Vzijde na nebbo, Sidij ò deſnu Boga, otça vſemogucchiega.
7 Od tud paki hocchie prijti ſuditi žiuieh, i mertuieh.
8 Vieruiu v Duh ſueti, Suetu Cerkau katholičasku.
9 Suetyh opcchinu.
10 Odpuſchienie griehou.
11 Pulti vskriſſenie.
12 žieuot viečgni. Amen.

Kogi ieſt konac, i kamo gledaiu oue rieci Symbola?

Konaç ouieh riečii Symbola ieſt, da nam dade, i skaže v kratko iedno prauo, i iſtìno poznanie od Boga, i od ſtuaarij nebeskïeh, i od vſega onoga, čto nam potriebuie za dobrò, i ſpaſenò žiuiti vſem žiuotu, i zà biti paki blaženi vuto rom, illi vdrugom žiuotu.

I pertua, i poglauna rieč, koiu naš učij ouij ſymbol ieſt znati čto ieſt preſueta Trogiça. Iere prïe vſakè ineè ſtuaari, imamo kriepkò, i ſtanouietò vierouàti kako Bog, od koAuguſt. lib. iſpowied. go niktore nemožeſe domieſliti, ni izmieſliti rieči vekſſe, boglſſe, ni ſuerſſenie ieſt iedin ſami, i imaet iedino ſamo ie ſtuo,

Digitized by Google

ſtuo,illi narau,vkoi naraui ieſu trij Sobſtuïa, to ieſt Otaç, Sin,i Duh ſueti. Tako da imamo ſtanouietò vierouati da ini ieſt Otaç,à ini ieſt Sin,à ini ieſt Duh ſueti. *Atha.vſym.*

Otaç ieſt ta,kogi od vieka rodìo ieſt Sina, i ieſt ſazdategl,i tuoraç vſihè tuaarij. *Pſal.109. Eur. 1.*

Sin rodien ieſt od Otça,i ieſt on, kogi ſmertiyu ſuoiome odkupïo,i izbauïo ieſt vas ſuiet. *Iuan.15.*

Duh ſueti, (kogi v piſaniu ſuetom imenuieſe tolikoier paraklit,to ieſt vtieſſitegl,) ieſt on,kogi ſtrogij, i narediuie viernieh,i vſu Cerkau Iſukerſtouu. Da li ouaa trij ſobſtuia ieſu iedna iſta rieč, Tako da prem er iſpouiedamo da ſobſtuo Očeuo ieſt razlučeno od ſobſtua Sinougliago, i od ſobſtua Duha ſuetago,ničta magnie mi imamo, i iſpouiedamo,da ieſt iediny,viecgny, bezſmertny, neizmierny, i ne obugimin Bog. *1.Iuan.5. 1.Timot.5. Hiere.32.*

Dakle mnogo dobrò poglauny trij dieli Symbola priſtoie ouomu preſuetomu, i ne promienimomu Troyſtuu, Perui od kogih triyu dielij ieſt od ſtuorenia, Drughi od izbauglienia,à Treti od poſuechienia.

Cto nas vcij perui clan,illi perui kotriegh?

Ovi perui član včij nas nay prïe da Bog ieſt ïedan ſami, i da peruo ſobſtuo naraul, illi ieſtua Božiega ieſt Bog Otaç nebeſny,viecny,neizmiernee ſillee, mogucchſtua, i veličaſtuia, kogi ieſt vſemogucchy, i možè dati žiuot, i ſmert kada,i komu hocchie. *Deuter.6. Mat. 6. premud. 16*

Ouò iſto ſobſtuo Očeuo od vieka rodillo ieſt ſobſtuo Sinougliе,i potole mnogo vrieme ſtuorïo, i včinïo ieſt nas ſuoie ſinoue vſinougliene,I toliko velika ieſt ſilla, i mocch gnegoua,da iednome ſamome rijčiu ſuoiome ſtuorïo ieſt od ničeſore vſakaa viedimaa,i neuiedimaa,i ne ſamo ſtuorïo ih ieſt,da iošſte do ſada vzderžy ih,hranij,ſtrogij, i narediuie velikom,i verhounom dobrotom ſuoiome. *Pſal.2. Eure. 1. Pſal.32.*

On ieſt načelo,i konaç uſieh ſtuaarij. On ieſt ona ſuietloſt, *Iak. 2.*

Digitized by Google

2.Corint.1. tloſt,pačeli iſtočnijk vſakee ſuietloſti, koia nepomračuie,
Deania 14. niſe promigniuie ikadare. Otaç premiloſtiui, i Bog vſako-
Luk.12. go vtieſſenia. I napokom on ieſt toliko velik, i tolikee ſillee
Pſal.16. i moguchſtua, da iedinijm nai manſſim pomauaniem ſtro
gij, i narediuie kako hocchie bez truda vſe ſtuaari, koieſu
na nebu, na zemgli, i pod zemgliom. I dočim on bude
naſſ uoyuoda, i zaſtupitegl laſnocchiemo oſlobodieni, i
izbauglieni biti od vſakogo velikoga zla, i bez vſakoga
vuriedienia, i ſſtetee vbighnuticchiemo od vſake poghi-
bili.

Cto vzderxij drughy clian, kogi dи, [I v Iſukerſta Sina gnegoua, i procaia?]

Iuan.ſ. Ov vtorij, il drughi člian včij nas, da Iſukerſt Goſpo-
Luk. 1. din naſſ ieſt drugo ſobſtuo v Božaſtuu, i da ieſt iſtinij Bog,
i iſtini člouiek, i daſe narieçaie, i imenuie Isvs, to ieſt ſpa-
ſitegl puka ſuoiega, à to ier ſpaſao ieſt puk ſuoi od pakla, i
Iuan. 1. poghibeli viecgne. I naziuaeſe takoier CHRISTOS, to ieſt
pomaſſten illi pomazan Duhom ſuetim, i napugnen vſake
miloſti, i iſtinee, MESIA, CESAR, i verhouni EREI naſſ,
kogi ima, i derži načelſtuo, i Goſpodſtuo vſih, i vkom ſte-
gij i prebiua vſaka punoſt i ſuerſſnoſt Božaſtuia.

Kaže takoier, i včij ouij člaan, illi ouy kotriegh, da ta
Ephes.1. iſty Iſukerſt ieſt iedinij Sin Božgij rodien od Otça Boga,
Iuan.10. rodien od vieka, iſtè naraui, Iedinoſucchian, i po Božaſtuu
Eureo.1. v vſem, i po vſe rauan Otçu, I da on ieſt Goſpodin naſſ, i
Goſpodin vſieh onieh, kogi vieruiu vgnega, kogih blago-
uoglno, i dobrouoglno izbauio ieſt od biednogai, ſmer-
tonoſnoga ſužanſtua diaualskoga, i kogih podbienih pod
igo, illi iaram grieha, i oſudienia, dobrouoglno, i miloſti-
uo odkupio, i izbauio ieſt.

Ou Iſukerſt Goſpodin çeſaruie, i goſpodnie takoier, i
Pſal.8. nečiſtiuim, nepodobnim, i zalim, iere vſa nogam gnego-
uim podložena ieſu, I tada nai prie obiauiti, i pokazati
hocchie

Digitized by Google

hocchie zaliem,i hudiem,i vſemu ſuietu ſebe Goſpodina Goſpodee,i Ceſara nad Ceſarij,kada on na dan končenoga, illi napokognega vſemirnoga, illi opchienoga ſuda podbio,i podložio bude oblaaſti ſuoioy vſi vrazi, illi nepriyategli ſuogi,prem da protiuu vogli, i hotinyu gnihouu, Kada požecchi,illi požgati ih budè kakò slammu neugaſnijm viečgnijm oggnem.

Ou ieſt vzgliubglieni,i predraghi Sin Boga Otça, Ou ieſt naſſ Emanuel. To ieſt ſnamij Bog, I ou ieſt naučitegl naſſ, koga ſliſſati imamo, § Ni ieſt inogo imene pod nebom. kime imamo ſpaſeni biti. § *Deania.4.*

Cto nas vcij treti kotriegh, kogij dij, [Kij zacet ieſt od Duha ſueta, i prociaia?]

Ov kotriegh kaže,i ſuiedokuie nam, da tà iſti Iſukerſt, kogij ioſſte od vieka bij rodien od Otça bez Matere, ſnijde,illi ſlize ſnebes cicchia gliubaui naſſe,i uazeo, i poiao ieſt narau člouiečasku,ukoy naraui člouiečaskoy, v vrieme odlučeno od Boga bij začet v Nazarethu,i Ceſaruiucchim Auguſtom Ceſarem bij rožden v Bethlemu bez Otça od prečiſtè,i prečeſtitè dieuiçè Marïè diellom,i kriepoſtiyu Duha ſuetoga, Tako da ſlouo Božie bij pult,i Bog učlouičioſe ieſt diello v yſtinu, koie nadhodij vſaku deunoſt,i vſako čudo,i Maria bij zaiedno mati Božia,i deuiça. *Mikea.5. Iuan. 1. Iſaia. 53. 1. Galet.4. Luk. 1. Hiere.31. Zbor Ephe.*

Ouo vriemeno začetie,i rožđenie Sina Božiega ieſt čelo,i početak ſpaſenia,i izbauglienia člouiečaskoga, i ieſt obras,i ſlieka prerožđenia naſſega,s'koiega rodienya Iſuketſtoua bij, da kogi biehomo prokleti ſinoue Adamoui, začeti od ſemena grieſſna, i nečiſtiuoga, i rodieni ſinoue ghgneua,illi ſeržbè,otriebglieni, i očischieni ieſmo, i od pultenih ſtuoreni,i vcignieni ieſmo duhouni, i kako Sinoue Božgi,po Iſukerſtu,koiemu,hoti Otaç viečgni,da izbrany budu iedinoobrazni,i kupno prieliečni,neka da on budet,kakò gouorij ſueti Paual, § Peruorodieni v mnoghieh bratgij. § *Iob.14. Rimgl.8.*

Digitized by Google

Clovzderxij cetuerti clan, illi kotriegb, kogi gouorij. [Mucen pri Putanſciem Pilatom, i procaia?]

Deania. 10. Math. 27. Mar. 15. Ovi član kaže nàm, da Iſukerſt pokole ſuerſſi prepouiedania, i čudeſaa ſuoia, terpi, i podneſe gluitu ſmert na deruu krijža, za odkupiti, i izbauiti nas od ſužanſtua diaualskoga, tako da prem er on bieſſe iagnaç neuinnan, i bezgrieſſan, i bes ſuakè skuerni, pače prema er bieſſe kupno Bog neumerly, ničta magnie za odkriti, i obiauiti gliubau ſuoiu knam, dobrouoglnò podneſe od zalieh, i nečiſtiuieh pregliute muke, i hotïo, i račio ieſt podložitiſe neprauednomu ſudu neprauednoga, i nečiſtiuoga ſudça Pilata, ni hoti vklonitiſe od gherdobnè ſmerti krijža vmeruſſi za nas, hoti takoier, i vgodnomu bij pogrebenu, illi pokopanu biti v tuiu grebu, tako da i žiu, i mertau dao ieſt tolli gliubuenò člouiekom ſamogo ſebe.

Premud. 2. Eureom 11. Math. 27.

1. Pet. 1. Koia muka Iſukerſtoua, keru, krieš, ranne, i ſmert gnegoua podaiu vdiglno vtieſſenie, zdrauie, kriepoſt, i žijuot nam grieſſnijkom, ako poſluſſamo glauu naſſu Iſukerſta, I ako zaiedno ſſgnime terpijmo, ℣Da budemo takoier ſkupnò, i proſlauglieni. ℣Iere on ſmertiyu ſuoiome bij vzrok ſpaſenia viečgnega vſim, kogy poſluſſaiu zapouiedi, i poueglienia gnegoua.

Eureom 5.

Koiu korieſt, i kogi plood prigimgliemo obrazuyucchi, i cinecchi rukom zlamenie Krixa, i zlamenuiucchiſe gnime?

Ov obiečay obrazouati, i činiti rukom zlamenie krijža, i gnimeſe zlamenouati dàla, i potuerdilla nam ieſt dobrota, i Bogogliubſtuo ſtarigih naſſih, i tuerdoſtany obiečai ſuetè cerkuè. I ouiem obrazouaniem krijža, i zlamenuiucchiſe gnime nay prïe vzderžimo blago, i dobro ſpomenutie velikoga taianſtuia, i dobrotuoria, koie na krijžu včigneno, i obilatò darouano bij. Paki time obiečaiem gaunuti, i poduighnuti iesmo položiti, i poſtauiti iſtinu, i praunu ſlauu, i dieku, i vſu tuerdoſt ſpaſenia naſſega v krieš

Digitized by Google

ʒu Goſpodina naſſega Iſukerſta.

Ouo ioſſte ieſt iedno ʒiuo ſuiedočaſtuo da ne imamo niyednè čeſti, dijla ni opcchienia ſa ʒidouij, ni ſpoganij nepriyateglij krijʒa Iſukerſtoua, pače ſlobodnò protiuu gnim iſpouiedamo Iſukerſta, i klagnamoſe Iſukerſtu propetomu.

Ouijm zlameniem ioſſte poduiʒemoſe, i ghibgliemoſe kgliubiteglſtuu, pomgni, i diellouaniu vſterpenia, I zato ako ʒelijmo, (kako vſi imamo ʒeliti) bit pričesnijci viečgnè ſlauee, dobrouoglnò, i ſnaʒnò zagherlimo, i obuymimo kriʒ, i naſlieduymo Iſukerſta putom, i ſtazom krijʒa, i poymimo ouo premoguſte oruʒie krijʒa protiuu diaulu, koga kriʒ iure podbïo, obalïo, i premogao ieſt, i protiuu iniem ſupoſtatnijkom, i protieunijkom ſpaſenia naſſega, I neka vſako naſſe diello imati bude proſpeſſnïe, i čeſtitie počelo i boglie ſuerſſenie, pogimglieno, i vznaſſamo ouu horughuu krijʒa, I kako oni, kogi v'ouom zlameniu imamo dobiti, i premocchi, nebogimoſe čeſtokrat recchi. V ime Otca, i Sina, i Duha ſueta.

Cto nas ucy peti clian, kogi dij. Snijde vad, i procaia?

Ovi peti član, illi kotriegh včij nas kakò Iſukerſt pokole vmri na krijʒu, Duſſom n izſtupi, ſnijde, i progie deri do adnijh, illi paklenijh ſtrā ʒa otu oriti, i obiauiti ſebe premoʒnijka ſmerti, i diaula, i izbauieteglia otàč, kogij biehu vlimbu, *Pſal. 15. Zakar. 9. 1. Petr. 3.*

Ioſte vcij nas, kakò tà Iſukerſt buducchi bïo trij dnij tielom ſuogim v grebu, vratiſe paki od ſtran adnijh, illi paklenijh ſpremoʒeniem, i pobedouaniem, i po ſebij, i vlaſſcchiom kriepoſtiyu ſuoiome vſtaſe, i vſkerſnu tielom ſlaunijm, i bezſmèrtnijm, i kakò on bij peruorodieny mertnïch, i peruij, ki pouratïoſe ieſt od ſmerti na ʒiuot neumer ſilij, i bezſmertan. *Math. 16. Eurcom 2. Mark. 16.*

Ouiem dieunijm, i čudnijm diellom tieſſij nas, včij nas,

Digitized by Google

i obiauglia nam, da izbraanij izbauglieni ieſu od ſilee diaualskè, i od ſmerti, i pakla adnoga, i prinoſij vſijm tu iſtu milooſt vskerſnutya, à to dà oni kogij kriepkò, i iſtinnò vieruiu v Iſukerſta, vskerſnuti, i vſtat hotè od pomankanya i griehou nà kriepoſti, od ſmerti grieha, na žiuot miloſti, i
2. Korint. 4. na konaç vieka od ſmerti teleſnè na žiuot bezſmertan, To
Theſſal. 4. ier ona iſtaa kriepoſt, i ſilla, kome Iſus vskerſnuo ieſt, včiniti hocchie da raunò vskerſnemo, i mij, kakò i on vskerſnuo, i vſtaoſe ieſt.

Cto nam kaxe, i čto nas vcij ſſeſti clan, kij gouorij. [Vzijde na nebeſaa?]

Ovi ſſeſti član, illi kotriegh kaženam, i včij nas kakò
Pſal. 27. Iſukerſt dokončauſſi, i doſuerſſiuſſi diello od izbauglienia,
Mar. 16. i odkupglienia člouiečaskoga, pokoli vskerſnu, ilſe vràti ſa
Iuan. 3. ſtraan pachlenijh, obiauiſe, i pokazaſe ſuogijm, i mnozimij zlamengij vtuerdi, i vkriepi iſtinu vskerſnutia ſuoiega. Napokom paki četerdeſeti dan po vskerſnutiu vzijde na nebo, neka po naraui člouiečaskoi budè vzuieſſen verhu vſieh, i on ſaam budee čascchien, i čtouan, huaglien, i počitan nad vſimij, i od uſieh.

Sidij dakle Goſpodin naſſ Iſukerſt na nebeſeh ò deſnu
Pſal. 109. kriepoſti Božie, ſrediuiucchi, i vladaiucchi vſaka onijm
Dean. 7. iſtijm veličaſtuïem, i Božaſtuïem koie ima Bog Otaç, i ouo
Luka 22. ieſt ono čto zlamenuiu one rieči koie gouorè, Siedij ò deſnu Otça.

Ouo radoſtno vznеſenie Iſukerſtouo ieſt ſtanouietoſt vierè, i vſania naſſega, tò ieſt da tamo, gde glaua naſſa Iſukerſt predobiuſſi iednome vraghe, i nepriyateglie vziſſal ieſt, i mij takoier kogi ieſmo oudi na zẽgli udi gnegoui vſàmo poiti, liſtor da ieſmo pridružẽni glaui naſſoi Iſuſterſtu, i da gnega poſluſſamo, Ier on reče, § Až gredem vgotouiti vam mieſto. §
Iuan. 14.

Cto

Ctonam predlaga vierouati ſedmij kotriegh, kogij gouorij. Od tud paki hochie priti ſuditi, i prociaia?

Ovi ſedmi kotriegh predlaga nam poſliedgni, illi napokogni dan ſuda, Kada Iſukerſt v pulti člouiečaskoy opet ſnijdet iz nay viſſieh nebes, i včiniti hocchie ſtraſſny ſud vſega ſuijta, i očitiem, i otuorenijm načinom hocchie dati vſakomu, kakò kto doſtoiao budet. *Pſal. 96. Eſaia. 3. Iuan. 5.*

Suditi hocchie dakle na preſtolyu veličaſtuïa ſuoga i dobrieh, i zalieh zaiednò, takò onieh kogi na tà končeni dan naydutſe, ì obretutſe žiui na ſem ſuietu, kakò kogi prïe budu premienuli, i dieliliſe iz ouogo žieuota. *Mat. 25. Luk. 22.*

I tijm ſuieſcchieni, i vuežbani ieſmo, da toliko vecchie marnò, i boglie žiuiti budemo, kolikò ſtanouieti, i nadani ieſmo da vſa dielouania, i vſa miſſglienia naſſa ieſu otuore na očima Božgim, kogi vſaka viedi, i ieſt preprauedan ſudaç. Onbo v iſtinu ieſt prauedny iziskategl ſerdaaç, i mazdodategl, illi placchnijk bezakongïj, i prigrieſſengij, pred ſudiscchiem koga od potriebè ieſt daſe prikažemo, i obiauijmo vſi, da vſak prijme od gnega illi zlo, illi dobro, kakò vouom tielu činïo, i dielouao budet. *Hiere. 17. Eure. 4.*

I ou preprauedny ſudaç necchie vyati, ni vlieſſiti praùè mazdè, illi platee tiem, kogi dobro diellouali budu vouom žieuotu, ni hocchie mimoiti zalieh bez nakazania, i pedipſia za zalaa diellouanya gnihoua. *Math. 10.*

Koie ieſt skupglienie claanij, kogi priſtoie drugomu ſobſtuu Boxaſtuia?

Skvpglienie, i ſabranie ouieh članij ieſt ouo, da mij imamo vierouati, da Goſpodin naſſ Iſukerſt ieſt iſtinij Bog, iiſtinij člouiek, kogi počeo, i ſuerſšio ieſt ono čiudno diello odkupglienia, i izbauglienya člouiečaskoga, i včinïoſe ieſt nam put, nam iſtina, i nam žiuot; i odkupïoni ieſt od ſu žanſtua diaualskoga, i izbauïo od vſakè niſſcchietè, ì peciali, i pomirïo nas ieſt zBogom Goſpodinom naſſim, Od koiego *Iuan. 1. 1. Iuan. 5. Iuan. 14.*

Digitized by Google

koiego dobrotuorya, i izbauglienia, i od plodda gnegoua
1. Tit. 3. ſueti Paual piſſucchi ka Titu ouakò reče. § Iauiſe blagoſt Boga ſpaſiteglia naſſego vſiem člouiekom vče nas, da oduerghſſe, nečiſtotu, i ſuietounïe pohoti, trezuenò, i praued nò, i miloſtiuò žiuemo va vieçe ſem; čkaiucchi blaženago vſania, i priſſaſtuo ſlauè velikogo Boga, i ſpaſiteglia naſſego Iſukerſta, iže ſamſebe daa za nas, da odkupilbi nas od vſakogo bezakonia, i očiſtilbi ſebi gliudi priyatny naſledo uategli dobrieh deangij. § I v drugom mieſtu ioſtte iſtij Pa
Ephes. 2. ual reče. § Togo ieſmo ſtuorenie, ſazdani o kerſte Iſuſe na diella blagaia, iaže prežde vgotoua Bog da vgnih hodi-
2, Corint. 5. mo. § I opet reče. § Za vſieh vmri Iſukerſt, da žiïucchiei, ne ktomu ſebi žiuut, na vmeruſſemu zagnih i vskerſſemu. §

Toga çijcch potriebuie da marnò, i gliubiteglnò bgliudimoſe, i čuuamoſe ne vpaſti vono veliko zabludienie, vkom ieſu niekogi, kogi ne vieruiu od Iſukerſta Goſpodina naſſega çielouitò vſe ono, čto imaiu vierouati, ni magnie daiu gnemu vſe one verhounoſti, i ſuerſſnoſti, koiemu ſe priſtoie. Iere ieſu niekogi, kogi iſpouiedaiu da Iſukerſt bïo ieſt odkupitegl naroda člouiečaskoga, i da bio ieſt ſrie doſtatnik, i hodatay meiu Bogom, i člouiekij za pomieriti narod člouiečaskij zBogom, da ne vieruiu da on takoier ieſt praui zakonodauaç, kogo ſamogo imamo ſluſſati, i da vgnem ieſt ſuerſſnoſt vſieh kriepoſtij, i da ieſt iedan iſtinij prieliečnijk, i iſtino zerçalo, koga vſi imamo naſliedouati. I napokom ne vieruiu da on ieſt on prauedni ſuda ç ki dati hocchie vſim placchiu, illi muku, kakò budu doſtoiala dielouania vſakoga.

Cto nas včij oſmy clan, illi kotriegh, kogi gouorij V icruiu, v Duh ſuety?

Symb. Conſtant. grada. Zbor Flor. Ovi član, illi kotriegh včij nas, i kaže nam treto ſobſtuo v Božaſtuu, koie treto Sobſtuo ieſt Duh ſueti kij ishodij od Otça, i Sina, kogi Duh ſueti ieſt iſtinij, i Otçu, i Sinu

kup-

Digitized by Google

kupnouečan,i iedinorauan,i iedinoſucchian Bog, koiemu imamoſe klagnati,i čtouati gnega raunijm,takijm,iedinakijm,i iſtinijm ſluženiem,čaſtiyu,i počteniem.

I ou ieſt on Duh paraklit, to ieſt vtieſſitegl, i naučitegl iſtinè kogi proſuietgliuie,očiſcchiuie,i poſuecchiuie milo ſtiyu ſuoiom,i darij ſuogimij ſerdçaa vieruiucchih, i kriepigih, i vtuerdiuieih v uſakoi ſuetoſti.

A ieſt praua, kriepka, tuerda, i nepoſielima iſtina da Duh ſueti ishodij od Otça,i Sina,Ier od ouee iſtinee ſuiedokuie ſueti Selenskij Zbor ſabran,v Florençi,kade ſabrani,i pokupglieni Otçi Greçi,i Latini iſtočnee, i zapadnee Cerkuè, buducchi velmi dobro ſmotrili, razmieslili proſudili,i iziskali od ouogo člana proishoždenia Duha Sueta go,vſi iednoglaſnò,i priſtalnò odlučiſſe ouiemi riečamà gouorecchi. § Odlučamo da ouu iſtinu vieree vſi Kriſtiani vieruiut,i prijmut, i da ouako vſi iſpouiedaiut, à to da Duh ſueti od Otça,i Sina od vieka ieſt,i bitie,i ieſtuo ſuoie prebiuuſſchie, illi ſucchie imaet od Otça kupnò, i Sina,i od iednoga,i drugoga kakò od iednoga načela,i iedijnim duhouičniem proishodijt. *Zbor Flor.*

Ieſu paki ſuiedočaſtua od ouee iſtinee rečena po Iſukerſtu Goſpodinu naſſemu, kogij (kakonoſe čtij v Euangeliu ſuetoga Iuanna na petnadeſtu,i Seſtnadeſtu glauu) reče včenikom ſuogim. § Egda prijdet Paraklit, egože az poſſagliu vam od Otça. § Reče ioſte pri iſtom ſuetom Iuannu na ſeſtnadeſtu glauu, § Aſcchielišе idu poſſagliu iegokuam. § I v tom mieſtu reče, § Onže proſuietlijt mne, zane da od moiego vazmet. I blaženi ſueti Paual ſuiedokuie, i gouorij da Duh ſueti ieſt duh ſinouagl, rečebo piſſucchi ka Rimglianõ, § Aſcchie kto ne imaet Duh kerſtou, § Ioſſte piſſucchi ka Galatom reče. § I poſla Otaç Duh Sina ſuoiego. § *Iuan. 15. Iuan. 16. Rimg. 8. Galat. 4.*

Ouaa dakle ſuiedočaſtua čiſtò,uiedrò, i očitò skažuiu, da Duh ſueti proishodijt od Sina, ier nai prie iedno ſobſtuo Božaſtueno nie poſlano od drugoga ſobſtuaa, ako to ſob-

Digitized by Google

ſobſtuo koie poſlano ieſt,ne proiskodijt od onoga ſobſtuà, koie ſſaglie gnega.I zato nie piſano da Sin poſlaan ieſt od Duha ſueta,ni magne piſano ieſt da Otaç poſlan ieſt od Si na,illi od Duha ſueta,iere Otaç ne proishodijt ni od Sina, ni od Duha ſueta.

A ne triebuie rieti,da Goſpodin naſſ Iſukerſt, illi ſueti Paual horïo ieſt pokazati da Duh ſueti prigimglie od Sina inu ſtuar,razue ſamo narau,i ſucchiaſtuo Bożaſtueno.

I lieſſe toga,iſtina,i praua rieč ieſt da kakono Duh ſueti gouorijſe Duh Očeu,iere od Otça proishodijt, tako buducchi da tà iſti Duh ſueti ieſt rečen,i imenouan Duh Kerſtou,tiem namſe każuie,i obiauglia,da Duh ſueti proishodij od Iſukerſta.

Athanaſio Ouu iſtinu proishożdenia Duha ſuetago od Otça, i od Sina każe nam,i potuerdiuie blażeni ſueti Athanaſio,kogi reče, § Duh ſueti od Otça, i Sina, ne ſtuoren,ni ſazdan,ni rożden,da ishode.§

Kyr. Alex. I ſueti Kyril Alekſandrianski reče. Iere ieſt iedinoſucchian Sinu, i od gnega po načinu,kogi podobaeſe Bogu proishodijt imaiucchie vſako ſuoie diellouanie va vſieh preſuerſſeno,toga çicch reče.§ Vazmet od moiego. §

I v drugom mieſtu iſti Kyril reče.§ Zato narečen,i nazuan ieſt Duh iſtinè,i Kerſt ieſt iſtina, i od gnega proishodijt kakono i od Otça Boga.

Reče ioſſte,i v drugom mieſtu.Poneże da Duh ſueti ki vnas ieſt każe da mi ieſmo kupno obrazni Bogu,i proishodij od Otça,i od Sina,čiſta, viedra, i ſuietla rieč ieſt,da on ieſt od bitia,i ieſtua Bożaſtuenoga, i vgnen, i da od gnega proishodijt.Gouori ïoſſte, i v drugom mieſtu da protiče

Vaſſilio vnas od vlaſſcchiè naraui Sina.

Sueti Vaſſilio reče. Ki vzrok ieſt da akò Duh ſueti ieſt treti voblaaſti,i včredi,da nie takoier,i v naraui treti? I iſti na rieč ieſt,i viera nas včij, da oblaſtiyu ieſt drughi od Sina,i da od gnega ima bitie, i od gnega vazimglier, i nau-

ieſſta

Digitized by Google

iesſta nam, i takò od gnega ieſt, i proishodijt.

Sueti Gregorie Niſſen reče, Gouorijſe Duh Sinouagl, iere od gnega vazimglie, i od gnega proishodijt, i od gnega ieſt, iakò i od Otça.. *Gregor. Niſſen.*

Kſuiem tiem priloſi iosſte da vſi Otçi, takò Greci, kakò Latini iſpouiedaiu, i gouore da Duh ſueti ieſt od ſucchiaſt, ua ſinouglia, i da proishodij od Otça po Sinu, i da ieſt Duh Sinouagl.

Dakle vſe oue oblaaſti, ſuiedočaſtua, i gouorenſa pijſma, i ſuietieh Otàç kaſuiu, pouegliuiu, i zapouiedaiu daſe ima vierouati, iſpouiedati, i recchi kakò Duh ſueti iſtinijm načinom proishodij od Otça, i od Sina.

Čtonam predlaga, i čtonas vcij deueti elan kogij dij. [Vieruiu ſuetu cerkau katholicasku.]

Qv član illi kotrieg včij nas, i kaže nam çerkuu, to ieſt skupſtinu viedimu, to ieſt *skupſtinu* kaſe viedij vſieh vernieh Iſukerſtouih za koiu Sin Božgij priyamſi narau člouiečasku včinio, i podnio ieſt vſaka. I ou člá včij da iſta çerkua ieſt iedina, iedinaka, iednoſliečna, i iednoſloſna v vieri, i vnaučeniu vierè, i vſluženiu ſuetieh ſakramentaa, i da ona ieſt vladana, ſriediena, ſtroiena, i vzderžana viedinſtuu pod iedinom glauom Iſukerſtom, i pod iedijnim Vikariem, i namieſtnijkom gnegouim, kógi ieſt verhbuni Archierey preſueti Otaç, Papa Rimsky. *Math. 5. Eſaia. 2. Pſal. 18. Iuan. 11.*

Ou iſtij član kaže kako oua čerkau ieſt ſueta, To ier bez priſtanka ieſt ſuecchiena od Iſukerſta po Duhu ſuetomu, takò da nièkadare ne polieſſuie vgnoy mužij ſuetieh, ni lieſſuiu vgnoy ſueti zakoni. Ni hocchie biti dionijk, ni pričeſnik ſuetoſti kigod ieſt van duee skupſtinee, i družinè Çerkuè ſuetè. *Ephes. 5. Peſan Peſni 4.*

Kaže paki ou član, da oua çerkua ieſt katholiečaska, to ieſt vſemierna vſega ſuieta, i opcchiena, takò da proſterla, i razlielaſe ieſt po ſuietu dugo, i ſiroko, i prigimglie, obu- *Genes 22. Dean. 1. Mark. 16. Luk. 24. Math. 28.*

Digitized by Google

gimglie, zaghergliuie, obuhita, i millò hraani kakò vgnedrieh, i vlone materineh vſi člouiki vſakoga vriemena vſakoga mieſta, i vſakoga naroda, Liſtor da priſtaiu, v vieri, i v včeniu, illi nauku Iſukerſtouu.

Iosſte kaže ou član, da vouoy čerqui ieſt včeſtenie, i opcchina ſuetieh člouiekij, kakò ki prebiuaiu vçerkui, kakono vdomu, ſtanu, hiši, illi obijtili Božioy, i kogi ſahragnuiu mediu ſobome iedino nerazdielimoe, illi nerazdielno iedinſtuo, i pomagaiuſe meiu ſobomé, kakò vdi iedinogo tiela diellouangij, vrežaniem, illi doſtoianiē, i molituama.

I meiu ouiemij ieſt iedina ſamo viera, veliko priſtaianie, sklad, i ſloženie viedinom ſamom včeniu, illi nauku, i iedinako s'obrazie, ſliečie, i iedini način, i iedynò ſloženiè v vžiuaniu, illi obiečaiu ſacramentaa, Kogi vierni prema daſe priegodi komugod vpaſtiſe v koiegod pomankanie, i vkoiegod neskladie, ničta magnie oni vazda naſtoie vzder žati, i ſahraniti mir, i iedinſtuo duha meiu vſimij.

Vkoioy opcchini, i včeſteniu ne ſamò ſueti čerkuee voiuuchiè, i aruecchièſe, illi boiecchièſe, i oudi na zemgli priuiuchiee, da iosſte vſi blaženi čerkuee, koia čeſtito pobeduie, i kragliule ſa Iſukerſtom na nebeſeh, i tolikoier duſſe pobožnieh, miloſtiuieh, i dobrieh, kogi preminuli ieſu iz ouoga žiuota, da li neužiuaiu iosſte blaženſtuo viečgne blaghieh, i dobrieh, à toſu one duſſe, koieſe nahode vpurgatoriu, illi otriebnijku, vſi oui nahodeſe, i ieſu vouoy opcchini, i včeſſteniu ſuetieh.

A van ouee opcchinee, i včeſſtenia kakòno van Korabglie Noeuè člouieki nemogu biti ſpaſeni, da ſtanouietò, i bez vſakè ſumgniè oſudieni ieſu Kakònoſu židoue, i poganne, kogi nieſu priyali niekadare vieree čerquenee. I kako ieſu Eretiçi, illi Poluierçi, kogi oſtauiſſe, poduiernuſſe, ſſtetiſſe, i s'opačiſſe vieru, koiu priyali biehu, I kakò ieſu iosſte razmetnijçi, i razpraunijçi, kogi oſtauiſſe, i zapuſtiſſe mir, i iedinſtuo çerkuè.

Napo-

Digitized by Google

Napokom, i prokletij, kogi ràdi kogogod gnihoua velikoga prigriessenia dostoiali iesu dà proklestuom odsiecenì, i oddieleni budu od tiela çerkuenoga kakò smradny, ssmetny, i izuienuty vdi.

Vsi dakle oui, iere ne pristoie çerkui, i gneie suetomu pricessteniu nemogu biti donijçi Bosastuenee milolti, i spasenia viecgnega, dokolese nepourate çerkui, i dokolese nepomiere sgnome, od koie çicchia gnihoua pomankan ia iednome oddielilise, i odstupili biehu.

I stinabo, i tuerda iest riec, i gouorenie suetich Ciprià na, i Augustina kogi riesse, {Ne imiet Boga za Otça, kij nebude hotio imati çerkuu za Mater.} *Ciprian. Augustin.*

Cto nam predlaga desseti clan, illi kotriegh?

PREDLAGANAM, i kasenam odriessenie griehou. Bez koiega odriessenia niktore nemoże biti prauedan, illi spasen, i ou preçinni krou, i blaago odriessenia griehou, Isukerst Gospodin nasse dobio, i oteghnuo nam iest preghiucō, smertiyu, i preçinnō keruiyu suoiome, neka vas suiet bude izbauglien, i odriessen od grieha, i od muk griehounich. Koiega blaaga po milosti Isukerstoui dionijçi iesu samo oni kogi pridruśuiuse vierom, i kerssteniem çerkui Isukerstoui, i vdigliuyu, v iedinstuu, i prosluhu çerkuenomu. *Esaia 53. Math. 1. Apokal. 1. Eureom 9. Iuan. 1.*

Dionijçi ouoga blaaga iesu iosste oni, kogi kakò triebuie, serçenò çine pokoru, i pokaianie griehou pò kerssteniiu vçignienijh, i ky podobnijm načinom prigimglu, i vśiuaiu liekarie, koie naredio iest Isukerst protieuu griehom, koie liekarie iesu sueti sacramenti çerkueny.

I oude stogij, i iest ona oblaast, koiase narieça, i imenuie oblaast kgliučaa, koiu oblaast Isukerst dao iest slużitegliem çerkuenijm za odpusstati griehe, i naulastito daoyul iest blaśenomu Petru Apustolu, i gnegouim zakonitijm nasliednijkom, kakò verhounijm strogitegliem, vladategliem, i sreditegliem çerkue.

Digitized by Google

Cto nas vcij iedanadesti clan?

Esaia. 26. Včijnas, i kaʒenam vskersnutie pulti, kada, i dobrij, i zá
Iob. 19. lij na posledgnij, illi napokognìj dan suda vskersnuti, i vsta
Ezek. 17. ti hotee, iere ouo tielo, koie nosijmo mlohauo, i opadsee, i
1. Kori. 15. podloʒno mnoghiem neuogliam, i vdiglnijm nisstetam, i
1. Thes. 4. poghibelē, koie tielo po smerti čerui iasti hotee, ouo dijm
Iuan. 11. tielo tada vskernuti hocchie, kada v končenij, i napoko-
gny dan vsi mertui zazuani od Isukersta sudça vskersnuti
hotee na ʒiuot zà sudieni biti, takò dase hotee vsi obiauiti,
i nayti v pulti suoioy pred sudisstem Isukerstouim, zà da
vsi neiznamsse niekogare, i vsak prijmè, illi dobro, illi zlo,
kakò diellouao bude v tielu suoiem. Koie tielo tada çielo
pouracchienomu hocchie biti, I kakòno v Euangelyu pi-
Iuan 5. sano iest. § Preidut iʒe dobraia tuorisse va vskersenie ʒiuo-
ta, à kij zalaia tuorisse va vskersenie suda, § na muke vie-
kuuiečgne.

Souom vierom človiek blagy, i dobar tissij, i vtogliuie sa
moga sebe vmnozieh nisstetah, neuogliah, i skerbeh suo-
gih, takò da v posledgnem, i napokognem času, illi hijpu
Iob 19. ʒiuota suoga moʒe rieti ono, čto sueti Iob reče. § Viembo
iakò izbauietegl moy ʒiuet, i v posledgni dan od zemglie
vskersnutimi iest, i paki obukuse skoʒu moiu, i v pulti mo-
ioy vzru Boga. § I zato velmi mudri iesu oni, kogi podlaga
iu sluʒenu praudè, i krieposti oui zemalskij, i vnersli vdi
tiela, i gotouee, i pripraugliaiu ouo tielo, kakò iedan sud
čist za priyati blaʒenu neumerlost, illi bezsmertie.

Cto nam kaxe, i Cto nas vcij posliedgnij clan, illi kotriegh?

2. Korint. 2. Kaxe ni, i včij nas ʒiuot viečgni, kogy bes sumgnè
Iuan 17. niyednè po smerti imati, i vʒiuati hotee izabrani Boʒgi,
Math. 19. Iou ʒiuot viečgni iest plood, konaç, i suerha vsanya, vsten
penia, i truda Kristianskoga.

A za imati, dobiti, i dostieghnuti of ʒiuot viečgni, ni-
yedino dielo miloserdno neimá nam biti trudno; niyedan

trud

trud teſak,niyedna boleſt gliuta.i niyedno vrieme, v dielouanyu,i terpenyu vſakee ſtuari neima biti trudno,ni dugovriemeno oniem,kogi iſtinò,i prauò vieruyu.

I ako nïe tuar, ka člouiku vmerſlomu ieſt toli ſlatka, i vgodna, koli oui ſieuot, prema da pun pečiali,neuogliee tughec,i skerbi,kolikò vecch ſelijn ima biti člouieku ſieuot viecgni? kogi ni ima,niſe bogij niyedinoga zla, i kogi bes konça obigliuye neizgouornimij radoſtij, i ſlatkoſtij nebeskimij,od koiega ſieuota Iſukerſt Goſpodin naſſ reče § Nehtiyteſe boiati malo ſtaddo, zàne vgodi Otçu vaſſe- *Luka 12.*
čtu dati vā kraglieuſtuo. § Kogi Iſukerſt Goſpodin naſſ nà končeny,illi napokogny dan ſuda hocchie rieti izbrānïe. *Math. 26.*
§ Prijdite blagoſlouglïeni Otça moiego vderſite vgotouanouam kraglieuſtuo od ſloženia mira, § Paki riet hocchie ſalïem,i hudïem, § Otijdite od mene prokleti vogagn *Math. 25.*
viečgni,iſe vgotouan ieſt diaulu, i angelem iego, § Stuar viſtinu, koia ne sàmo priſtogij, i tijče pogannom, eretikom,i razmetnikom,i tiem kogij otuorenò,i očitò nečiſtiui,i hudi ieſu,dà priſtogij ioſſte i chriſtianom, kogi mru v griehu ſmertnomu.

Suerhi,i doſpietku ouoga ſymbola, illi vierouania prilagaſe ona rieč Amen, zà vkazati kakò ſuiedočaſtuo od vierè, i iſpouiedi Chriſtianskee pri nas ieſt tuerdo, nadano,neduoyno,ſtanouieto,i bez vſakè ſumgniee.

Ieli zadouoglno Chriſtianinu vierouati ſamo ono,ſtoſe vzderxij v ſymbolu,illi vierouanyu?

Christianin ima naulaſtitò,i poglaunò vierouati,i *Eure. 5.*
otuorenò, i occitò iſpouiedati čtoſe vzderſij v ſymbolu *1.Petr.3.*
Apuſtolskomu, à vſe ouo vecchma,otuorenò, i punnïe iz rečeno, tumačeno, i izvijto ies v Symbolu ſuetijh otaaç v ſelenskïeh Zborij,i v Symbolu Suetago Athanasïa.

Da li ioſſte ieſt ſtuar od potriebè Chriſtianinu vierouati vſe one ſtuari koie vzderſij ſebij ſueto,i od ſuete çer- *2.Petr. 1.*
Rimgl. 15.
kuè

Digitized by Google

kuè priyato pijſmo. I vſaki chriſtianin znati ima, da kgnighe, i piſania ſobornaa, dobraa, i priyata, ieſu ona ſamò, ko ia ſueta çerkua rekla, i nauieſtilla ieſt, da ſobornà, dobrà, ſueta, i iſtina ieſu.

Ima takoier chriſtianin vierouati onà, koia vadeſe, i iznimgliu takò iz člianij ſymbola, kakò iz ſuetoga pyſma, kukòno ziſtočnijkou, i vrugl Bożaſtuenieh.

Ima toier dobry, prauy, i iſtiny Chriſtianim imati, i kriepkom vierom derżati da ſuete, i ſueto ſuiecchiene ieſu vſe one ſtuari, i rieči, koie Duh ſueti odkryua, i obiauglia nam, da ih imamo vieronati, koie ſtuari ſueta çerkua predlagani, i pred očči poſtauglia ni, i včigih nas, illiſu tey zi ſtuari położene, i poſtaugliene v pyſmo, illi ſamò date v predaniu rečij, i żiua glaſa.

Viera ponni orthodoża, Katholičaska, iſtïna, i praua ſlogij, i prebijua v ſtuareh zgoru rečenijk, Takò da vſi kogi naſlieduiu koiuhocchieſſ inu vieru ſłużbu, illi ino naſledie izuan, illi razuè ouee ſuetee, i iſtinee vieree Katholičaskè, tij viſtinu taſſchie, i za ludu miſlee, illi mnijdu moc chi niekadare obecchiati, ni vfati, ni ſebi, ni iniem ſpaſenie v Iſukerſtu.

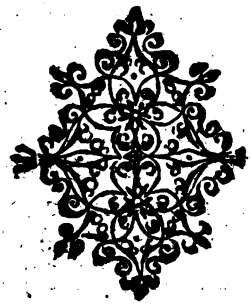

Digitized by Google

OD VFANIA, IMOLITVE Goſpodgnè, Pogl. 11.

Cto ieſt Vfanie?

VFANIE ieſt kriepoſt od Boga dàna, kime vfaniem čekamo od iſtoga Bòga ſtanouietim nadaniem, i derznouieniem dobrà, i blagà ſpaſenya naſſega, i žiuota viečgnega. Er nie zadouoglno vierouati Bogu, i flouu, illi rieči Božioi, i iſpouiedati naredienia, i naučenia, koia priepouiedaiuſe, i včeſe v çerkui, akò Chriſtianin poznauſſi blagoſt, i dobrotu Božiu ne poimet, i nebudet imao vfanie, i nadanye doſtieghnuti miloſt, i žiuot viečgny, koie vfanie takò, i tolikò kriepy, i iača čloujeka prauednoga v neuogliah, tugah, i skerbeh gnegòuih, budite kokòſe hochie velike, i teſke, da prem nſe viedij zapuſſten, i oſtauglien od vſieh pomocchij ſegaſuietgneh, ničta magne bezſtraſſnò nadanò, i vfanò zaiednò ſuetim Iobom riet bude, § Ioſſte aſſcchiebime vbil vfatcchiu na gnega, § I tolikoier hochie rieti skupnò z' Dauidom Kragliem, § Na Boga vfaiu, ne vboiuſe čto ſtuorij meni pult. § Bože moy nate vfah, da ne poſtidiutſe. § *Iob 13.* *Pſal. 55.* *Pſal. 24.*

Kako moxemo ſtighnuti ouo vfanie?

NAV prïe moženo ſtighnuti kriepoſt vfania gorufſtimij, Bogogliubnimij, i vdiglnimij mogliĕgij. Paki ouo vfanie ima hragneno, vzderžano, i izbudieno biti vſakdagnijm razmiſſglianyem, i pouče nyem ò dobrotuoriu Božiemu naulaſtitò razmiſſgliayucchi ono dobrotuorie, koie Iſukerſt Goſpodin naſſ çichia ſuoie neizmiernè gliubaui dao ni, i obiettouaoni ieſt, prem da gneie doſtoyni ne biehomo,

Na

Na konaç paki triebuie da prilożimo, i pridružimo zgo rurečeniem čistotu suiedenia nassega, koie suiedenie nasse ima biti vazda kazouàno, i očietouano dobrimij diellouan gij, i ne premožnim vsterpeniem, v potriebah, neuogliah, i protieusstinah, Iere tij, kogi prebiuaiu v griehu, i neïmaiu suiedotalstuo dobroga suiedenia, ni iesu odlučili sausime dobrò, i christianskij žiuieti, oui neimaiu ono prauo, i nadano vsanie, koie potriebuie imati, pače berže kažu tasschie, i prazdno nadanie, i nieko smienouito derznouienie vsanie, illi nadezdu, budi prem dase hualee, ponassaiu, i na daiu kolikò hocchiee, ò dostoyanstuij, i vteżangij Isukersta,
Psal. 36. i ò milosti Božioy; rečebo Dauid prorok. § Vsay na Boga, i tuori blagostygnu. § I tà isti prorok v drugom miestu reče: § Pouinise gospodeue, i moli i, § I Ieremia prorok reče,
Ierem. 3. § Blag iest gospod vsaiucchim nagn, dussi isschiucchiei iego. §

A to vsanie nïe slobodno sasuriema od straha, i bez boiezni, rečebo Dauid prorok, § Blagouoglit Gospod na boiecchihse iego, i na vsaiucchie na milost iego. §

Koia dobraa iesu ona, kaa kristianin vsati imae?

Poglavno, i naulastitò kristianin ima vsati dobraa kraglieustua nebeskoga, koia čine blažena člouieka, ni dopustaiu da člouiek sa stranè niyednee bude neuoglian, illi nisstetan, za tiem ïmaiuse vsati, i čekati onaa dobraa, koia kakò prudna, i koristna člouieku va ouom žieuotu želese, i razložitò isstuse, i vprassaiuse od Boga, Koia dobraa naula stitò, i osobnò vzderžese v molitui Gospodni, to iest Occe nass, Koiu molituu naredio, včinïo, i sloxïo iest Gospodin, i spasitegl nass Isukerst. I tu molituu suetimij spasoslou nimij vstmà suogimij naučïo, i prečudnom, i predieunom mudrostiyu suoiom naprauïo, i dao iest vsiem oniem, kogi isstu, i želee odkriti, i obiauiti Bogu Gospodinu molituom želienia, prossenia, potriebe, skerbi, i neuoglie suoie.

Ka

Digitized by Google

Ka ieſt ta molitua Goſpodgna?

Molitva Goſpodgna ieſt oua.

Occe nas, kij ieſi na nebeſeh.

1 Suetiſe ime tuoie.

2 Prijdi Cꝛaſaraſtuo tuoie.

3 Budi voglia tuoia, kakò na nebu, i na zemgli.

4 Hlieb naſſ vſakdagny dainam danas.

5 I odpuſtinam dughe naſſe, kakò, i mi odpuſtamo duꝛ nijkom naſſim.

6 I ne vuedi nas vnapaſt.

7 Da izbaui nas od nepꝛiazni, Amen.

Ctoſe vzderxij vouoy molitui?

Vovoy molitui vzderꝛeſe ſedam proſſenia, kogijm ſedmijm proſſengij moguſe, i imaiuſe prinaſſati, vſpodobiti, i prieliekouati vſe verſte molitaua, à to illi molijmo Boga dani dopuſty dobraa diellouati, illiga molijmo da ni od puſty, i oſtauij griehe naſſe, illiga molimo da ni dade, i dopuſtij miloſt vklonitiſe od ẕla.

A v perueh trieh proſſengij rèdom poloẕenieh proſeſe onaa, koià naulaſtitò priſtoie ſtuaram viečgnijm. A v četirieh oſtalieh proſſengij vpraſlaiuſe takoier ſtuàri vriemenè, koieſu nā do potriebè zà doſtieghnuti, i imati vieku uiečgnaa dobraa.

Cto ieſt, i Ctoſe vzderxij vouom poceſku molitue, [Occe naſſ ki ieſi na nebeſeh?]

Ovi početak molituee ieſt iedan predgouor kogi činij daſe ſpomienamo od velikoga dobrotuorya, i blagodarla, kimè ono viečgnè veličaſtuie Boga Otça, kogi kragliuie blaẕen na nebeſeh, priyalo nas ieſt na miloſt, i Iſuketſtom ſinom gnegouim po Duhu ſuetu poiaò, i vazeò nas ieſt za ſinoue, naſſliednijči, i diedicchi Ceſaraſtua nebeskoga.

Koie pomienanie toliçieh dobrotuorgij, ne ſamo činij

Digitized by Google

nas harnïeh, posłuſſaïeh, i pomgniuieh, razmiſſgliaſe, da ioſſte duiże, i probudyuieni kakò ſinoue gljubiti Otça, i da ti gnemu, berz, hietar, i ſnażan posłuh, I takoier mnożа, i veličij vſanie, i vzdanie vnas moliti, proſiti, i iſproſiti one miloſti, koie prauò, i podobnò proſijmo.

Ko ieſt razumglienie peruoga proſſenia, Koie dij. [*Sueriſe ime tuoie.*]

Razvmglienie ouoga peruoga proſſenya ieſt da mij proſijmo danam vazda mnożac, i raſte vſe ono čto prijſtogij ſlaui velikoga, verhounoga, i preblagoga Otça naſſega Boga, A to naulaſtito činiſe, kada Iſpouied iſtinee viereè, Vſanie, i Gliubua, i v kup ſueto opcchienie žiuglienya Kriſtianskoga prozraçuie, iſya vnas, takò da vſi videcchie nas taçieh da, i oni proſlauee Boga Otça.

Cto vzderxij drugo proſſenie ko gouorij, [*Pridi Ceſaraſtuo tuoie?*

Ovzem drughim proſſeniem pitamo, i proſijmo, da Bog po miloſti, i praudi ſuoioy çeſaruie v çerkui, paćo va vſem ſuietu, proghnauſſi od ouda ſielle protiunee, i vſa zalaa pohotienya, i požudienya.

Želijmo ioſſte, i molijmo da mij odazuani, i oduracchie ni iz ouogò ſuieta kakò iż iednoga trudnoga putouania, i trudnee, i teſskee voyniçee, kolikò nay prie daſimo prene ſeni kçeſaraſtuu ſlauee, i blażenſtua viećgnega, neka çeſaruiemo bez konça ſa Iſukerſtom, i ſuetimij gnegouimij.

Cto vzderxij treto proſſenie. [*Budi voglia tuoia?*]

Ovzem tretim proſſeniem pijtamo, i proſijmo da kakonò Angeli, i blażeni na nebu poſłuſſaiu Boga, takò, i mij prem da ſlabi, nemocchni, i mlohaui gliubitelnò, ſnażnò, i pomgniuò dabiſmoga poſłuſſali, i dabiſmo ne imali rieći ni ſtuari inee niyedne draże, ni milie, nerè dobrouoglnò pokoriti, i podložiti nas vogli Božioy, takò v proſpeſſnieh, illi

Digitized by Google

illi ſricchnieh,kakò,v protieunieh,naſſih,i da oduerghſſi,i odaghnauſſi hotienya,i poželinya naſſa,koia vazda ka zlu prighnuta,i priklognena iesu,v vogli Boſioy ſueier, i vinnu dobrouoglnò počiuali,i ſpokogiliſe da budemo.

Cto vzderxij vſebij cetuerto proſsenie, [Hglieh naſs vſakdagny daynam danas?]

Ovrem proſſeniem mij niſſti,vbozi,neuoglni,i potrieb gliui proſijmò,i zelijmò od Boga ſazdateglia,ſtuoriteglia, i vrugliee vſakogo daara one ſtuari, kole zadouogliuyu, i doſti ieſu za vſakdagne vzderzanie, i hranu ouoga žiuota teleſnoga,to ieſt hranu,žitak,i odrcchiu;Za tiem proſijmo picchiu,kome hraniſe žiuot dukouny,koia picchia ieſt ſlo uò,illi rieč Božia,ka ieſt paſſa duhouna duſſ naſſieh,I proſijmo takoier prefuetu Eukariſtiu, koia ies on ſpaſonoſnij hleb nebeſnij,i oſtaly ſuety ſakramenti cerkuenij,i inij ioſ ſte daari Božgi,kogy pàſu člouieka vduſſi, zaçiegliuiu,ozdrauglïaiu,i kriepe gnega,v dobromu,blagomu,i blaženo mu žiuglieliyu.

Kakoſe razumij peto proſsenie. [I odpuſtinam dughe naſſe, kakoi mij odpuſſtamo duxnij kom naſſim?]

Vovom proſſeniu pytamo,i vpraſſamo,da Bog Goſpodin po miloſti ſuoioy, očiſtij;operè, i omiye nas od nečiſtocchie grieha,od koga grieha duſſa ne može imati ſtuari nečiſtiuïe,ni ſſtetnie,i danam proſtij,i odpuſtij oni duzi kogimij pregreſſeniem, i preſtupglieniem naſſim vduži liſe ieſmo.

I neka molitua naſſa nebude taſſcchia, i prazdna rädi zla ſredienya ſerdça naſſega,i cicchia zla kotinya protiuu iskergnemu prilagamo,i nadodaiemo oue rieči, ſ Kakò, i mi odpuſſtamo dužnijkom uaſſim, ſ to ieſt da mij oſtauiuſ ſi,i oduerghſſi vſu žegliu oſuetee,i vſaku nenauiedoſt,i zlu vogliu ſerdça,pomierili,i pogliubiliſe ieſmo s'iskergnimij

Digitized by Google

nassimi, Iere ouo iest ono, čto Isukerst hocchie, i hotio iest
Luk. 5. kada reče. § Odpustite, i odpustijte se vnam. § I opet reče,
Math. 6. § Aschie ne opusstaete člouiekom, ni Otaç vass odpustit
vam sagressengij vassih. §

A čto vzderxij vsebi sesto prossenie, [I ne vuedi nas vnapast?]

Iere ouy nass žieuot iest kakò iedna voiniça, illi boren
ie na zemgli, čime vazda aruani, i boreni iesmo od razlečijh napastch. I gliutò aruemose suietom, spultiyu, i shudobom. Toga çijcchia molijmo, i prosijmo pomocch Božyu, da ne dopustij nam premožením, i dobijtim biti od aruangij, i protieusstinah ouieh supostatnijkà, illi protieunij kà, i da ne dopustij da premoženi osudieni budemo v muke paklene, ner danam dopusti kriepkim, iaçijm, i tuerdostannim biti v'ouieh vdiglnijh, i vsakdagnih aruangij, i borengij, i da vzdaussise, nasloniussise, i podapriussisse na desnicu pomocchi gospodinouce, nakažemo, potučemo, i podtisne mo oun pult nassu, i da napokom ne premoženi voynijçi Isukerstoui, po premoženiu, dobityu, i pobedouanyu, da obuenčani, i okrugneni budemo, Rečebo blaženi sueti Pa-
2. Timot. 2. ual. § Ne venčaetse, asschie ne zakonnò mučen budet. §

Cto nam kaxe sedmo, i posliedgne prossenie. [Da izbaui nas od nepriyazni?]

Oudi napokom molijmo, i prosijmo od Boga, da ne dopustinam poghinuti, ràdi, illi kroz nisschiete, pečali, i neuoglie ouoga suieta, koie neuoglie, i protiustine iosste i pranednieh tisstè, i pečalee, nere da ràdi dobrotè suoiè izbauinas zastupij, vklonij, i obrànij kolikò iest za boglie nas se od zla, i da on nass pomocchnijk oslobodij, i izbauij nas od vsakoga zlà dusstee, i tiela, i vouome vmerslomu suieta ouega žiuotu, i vonome drugomu viečgnemu žiuotu, ier i
Psal. 39. on takò obietouao iest gouoreehi, § Prizouime v dan peča li, i izbaugliute, i prosslauisstime. §

Napokom

Digitized by Google

Napokom zatuaramo, zaklapamo, i ſuerſſuiemo oue molituu Goſpodgnu ouom riecyu AMEN. A to neka poka ſemo naſſe vzdanie, i vſanie, koie imamo takò v mogliniu, kakò, i v iſproſſeniu onoga čto molijmo, i proſijmo, i paki radi obecchiania Iſukerſtoua, kogi ni hinij, ni laže, rečebo, § Proſite, i daſtſe vam. § I takoier radi velikè, i ne izmernè dobrotee, i velikoga miloſerdia Božiega, koie ima ka vſijm, Tako dà, i ſueti Iuan za pokazati to veliko miloſerdie gnegouo reče. § Vſe čeſo proſilli budemo po vogli iego, vſliſſijt nas. §

Matth. 7. Luk. 11. Iuan. 16. 2. Iuan. 5.

Ko ieſt skupglienie ouee molituee Goſpodgne?

Skupglienie gneie ieſt ouo, dà vzderžij vſebij ſuerſſnij obras, i nàcijn ne ſamo za moliti, i iſproſiti blagaa, illi dobraa, da tolikoier zà proſiti, neka budemo obragneni, i zaſtupglieni od zla vſakoga, A meiu dobrij, ouo dobro naula ſtito proſitiſe imà, à tò dà Otaç nebesky budè od vſieh vazda, i vazdi proſlauglien, i blagoſlauglian, paki da budemo včigneni dionijçi kraglieſtuà gnegouà, i daram dàde, i pos kitij onè pomocchi, Kogimij pogodnò moxeſe prijti, i doprijti k'çeſaraſtuu, nebeskomu, à ouo ieſt, kolikò priſtogij duſſi naſſòy podložitiſe, i ſpodobitiſe vazda vogli, i hotien yu Božiemu, à kolikò priſtogij tielu, dà imali budemo žietak, hràna i odežu potriebnu.

Oſtaala pàki, koia prielagaiuſe, i priedaiusè do konça, il li ſuerhè molituè, kažu, obiaugliaiu, i otuardyu želienya, i požudienia člouiačaska, kogi člouiek molij biti čuuan, i izbauglien od zlà, neka pò miloſti, i kriepoſti Božioy zalà, ka ieſu razruſſenie, i razorenie vſieh dobàra, i vruglia, i iſtočniek vſakoga zla, odagnana, razlučena, i oddigliena budu od gnega, i dà taa zalaa, i protiuſſtihe takò razabrane, i razmierene budu, dabi nemoghle oſſtetiti, i nauditi ſpaſeniu člouiečaskomu, A razlieke ieſu napaſti ouoga ſuieta, i mnoghè pečiali, i skerbi, takò v ſadaſſgnemu, ka-

kò v

kò v prijti imussitemu ʒieuotu.

Ostàlo naučenia od molituee hocchiemo rieti v'onom miestu, kadi gouoriti budemo od troiee verstè dobroga die Iouanya.

OD POZDRAVGLIENIA Angeoskoga.

Cto iest ono: Kose nazieua, i imenuie pozdrauglienie Angeosko?

POZDRAVGLIENIE Angeosko iest ono, koie se prinàssa, i gouorij presuetoi, prečestitoi, i preblaʒenoi dieuiči Marigi materi Boʒioi, i kogime pozdrauglienyem gnu pozdrauglia mo ouakò gouorecchi.

Luk. 1. ZDRAVA Maria milosti puna. Gospodin stobom, Blaʒena tij meiu ʒenamij, I blagoslouglien plood vtrobè tuoiè Isvs. Sueta Maria mati Boʒia moli za nàs griessnijke sada, i včas smerti nassè, Amen.

Od kudu izuadien, illi iznet iest ta nacijn pozdrauiti blaxenu Dieuicu Bogorodicu Mariyu?

Ovo Pozdrauglienie izuadieno, i iznijto iest, iz riečij, i nauceh Euangelya, Iere takò včè nas Angeò Gabriel, i sueta Elisaueta Mati suetoga Iuanna Kerstiteglia, prediteča on, i oua punni duha sueta. Za tiem iedijn obiečay, i iednoskladno pristaianie çerkuè suetè vtuerduiye nam oui načiin pozdrauglienya, Kogij obiečay sueti Otçi, i starigi nassi deri do segò dne redounim, i Bogogliubnim nàčinom vzderʒali iesu, i zapouiedasse, i poueliss da mii gliubitelnò, i harnò tà obiečai obslužili, i derʒali budemo.

Cto

Cto nam prudij obiecai ouoga pozdrauglienia?

Prud, i korieſt koiu prigimgliemo od ouoga pozdrauglienia ieſt oua, à tò da nay prie ouo pozdrauglienie ſuieſtuie nas, i ſpomiena od velikoga dobrodanià, i blagotuoria, Koie viecgny Otaç Bog po Marigi dieuiçi Bogorodiçi kotio ieſt poceti v Iſukerſtu, i dati, i darouati to dobrotuorie narodu clouiecaskomu, v miloſtiuomu, i blagoſtnomu izbauglieniu iſtoga naroda clouiecaskoga.

Paki ouo ieſt iedno izucchie, i izuerſno pohuaglienie, preſuetè, predienè, i precudne dieuiče Marie, Koiu odlucči Bog da bude obretitoglniça, i nahoditelniça miloſti, i roditegliça žizni, illi žieuota.

Togà çiicch nie cudo niedno, akò pokole prièporucili ieſmo Bogu naſſa podobnà poždienià, illi poželinià v molitui Goſpodinoui, vouom pozdrauglieniu ſpomienaiucchiſe od miloſti koiu po Iſukerſtu ſtiegnuli, i priyali ieſmo hualimo, ctuiemo, i počytamo ne ſamò mater Iſukerſtouu, da skupnò vgnoi hualimo, i blagoſlaugliamo Otça Boga, i radoſtni zaiednò s' Angelii ceſtokrat poklonnò, i prileždnò pozdraugliamo gniu.

Ko ieſt razumglienie ouoga pozdrauglienia, i ſtoſe vgnem vzderxij?

Pervimii riečama kada gouoriimo, ſ Zdraua miloſti puna, ſ prauò, i doſtoinò raduiemoſe gnoi, i raduiucchiſe, prepouiedamo, veličiimo, i vzuieſſuiemo onu, koia nam bii druga blagodetna, i ſpaſonoſna Eua, Ier kakonò perua Eua prineſe ſuiitu prokleſtuo, takò oua gneie blagočaſtniem, i blagoſlouglienim rodieniem, i plodom odneſe od ſuieta tó prokleuſtuo, i onu kletuu Sinou Adamouieh promieni, i priobràti v viecgne blagoſlouglienie.

I v giſtinu doſtoyna ieſt oua ſlauna, i prečiiſta dieuiça Maria mati Božia biti prepouiedana, i počitàna puna miloſti kakò ona, koia puna Boga, puna kriepoſtii ſama, (ako

Digitized by Google

kò gouorii ſueti Ambroſiò,) doſtieghla, i imala ieſt onu miloſt, koiu imati nebii doſtoina niyedna ina ʒena, Er bii doſtoina blaʒena dieuiça Maria biti puna ſazdateglia, ſtuo riteglia, i dateglia miloſerdia, i obielnè miloſti.

A koie pomankanie, illi grieh moʒe biti v duſſi, illi tielu gneiecè buducchi ona včignena tempal, illi hran onoga, ko gi ieſt ſuet ſuietiih.

Dakle prilagaeſe, i nadodaieſe gnoi. ʒ Goſpodin ſtobõ. ʒ Iere Kriepoſt Boga Otça izuerſitiem načinom obſienu gniu, Duh ſueti obielnò, i velmi bogatò priide vgnu, i Slouo Boʒie bieuſſi pult, čudnò, i dieunò iziide ʒgne, kakò ʒenih, illi neuieſtaç iz loʒniče, illi komorè ſuoiè.

Za tiem paki priedaiuſe, i priedlagaiuſe ioſſte one rieči, ʒ Blaʒena ti meiu ʒenamii. ʒ Onabo dieuſtuom ieſt neuieſta, a roʒdeniem kupnò včignena ieſt mati. I zato doſtoynò, i prauadnò, (kako ona ſama vſpè) vſi narodi počitaiu, i prepouiedaiu, i vazda počitati, i priepouiedati hotè gnu blaʒenu, ʒenu vſu kraſnu, i liepu, i neporočnu, dieuiçu prie poroʒdenia, dieuiçu, v poroʒdeniu, i dieuiçu po poroʒdeniu, vazda čiſtu, neoskuergnenu, neporočnu, i bes vſakè nečiſtotè grieha, vzuieſſenu nad vſiemii nebeſii, i priekò vſieh nebeſaa, Koia nïe magne prudila, i pomogla v ʒiuotuoreniu, nerè naudila, i vuriedila ieſt zločaſtna, neſrieccћna, i biedna Eua v pogubglienyu.

Naſlieduiu pak one rieči, ʒ Blagoſlouglien plod vtrobè tuoiè Iſus, ʒ Kogi Iſus rodiuſe od Marie kakò cuiet od korena, i ſtuoriuſe tiim kakò plod od zemgliè podaie vdom ſuogim, to ieſt vierniim ſuogiim plood viečgnega ſpaſenia, kakonò ters daie ſok lozam ſuogim.

Vgiſtinu blaʒena vtrobba gneie, koia noſi tebe ò Iſuſe, i porodi tebe ſpaſiteglia ſuieta, I viſtinu blaʒeni Saski, illi perſi, kogi ſnebes napugneni dogiſſe tebe Sina Boʒiega.

Napokom çerkua priloʒila ieſt sïe rieči, ʒ Sueta Maria mati Boʒia moli za nas grieſſnike ſada, i v čas ſmerti naſſe. ʒ

ſe. ʒà to er mij naſllieduiucchi ſtope, i nauk ſuetieh Otaaç ne sàmo hualimo ouu vſakè hualè doſtoynu, čudnu, i dieu nu dieuiçu Marïu, koïa ieſt iakò lyl meʒd ternom, da vieruyemo tolikoier, i iſpouiedamo gnu vzueličenu tolikom kriepoſtiyu Boʒiom, da moʒe pomocchi niſſtetniem, potriebniem, i pečalniem člouiekom vmerſliem, naulaſſte kada oni prieporučaiu ſebè, i potriebè ſuoiè gnoi, i moʒe pomocchi oniem kogi prileʒnò, i vmiglienò proſe milooſt Boʒiu, hodataniem, vteʒaniem, i moglienyem materè gnegouè.

Suiedotalſtuaa, Koia cinee Otci ſueti od dieuice Marie.

Sueti Iuan Kryzoſtom tò ieſt zlatouſty, gouorecchi ò ſlaunoy, i ſuetoy dieuiçi Marigi ouakò reče. Viſtinu doſtoynò, i prauadnò ieſt ſlauiti tebe ò Bogorodiçe, i vazda preblaʒena, i v vſiem neporočna mati Boga naſſego vecchma čaſtna nere Herubin, vecchie ſlauna nere Serafin, beſoskuergnenya Boga porodilla ieſi. Vzueličuiemote ò iſtinà Bogorodiçe. Zdraua pulna miloſti Marïa Goſpod ſtoboiu Blaʒena ti vʒenah, i blagoſlouglien plood vtrobè tuoiè ti vbo rodilla ieſi ſpaſieteglia duſſam naſſim. *Iuan Kryz.*

A ſueti Athanasïo ouakò reče. Iere tà iʒe roʒden ieſt od dieuiçe ieſt Ceſar, Vladika, i Bog, takoe i Mati rodſſa iego prauò, i podobnò imaeſe recchi, i nazuati Ceſariça, Vladičiça, i Bogorodiça, I togò cijcch ſaʒe vtorna, illi druga Eua narieçaeſe mati ʒieuota, i ʒizni, i vkraſſena, i narieſſena razliečimij miloſtij, i ſahragnena da budet perua ʒiuuchieh vʒiuotu bezmertnomu. Tiemʒe ſtonoua, i opet, i vſagda, i vſakogò razloga cijcchià imàmo riet, iakò preblaʒena ies, Tebe vpïemo, pomèni nas ò preſueta dieuiçe, Koïa ioſte od poroʒdenia dieuä prebijla ieſi. Zdraua miloſti pulna Goſpod ſtoboiu, Vſe Ierarhïe Angelaa, i člouiekij narieçaiute blaaʒenu, Blagoſlougliena ti vʒenah, i blagoſlouglien plood vtrobee tuoiee, ò Vladičiçe, Goſpoie, Cſariçe, i matì Boʒia moli za nas. *Athanaſie*

Digitized by Google

A blaʒeni ſuetI Gregorie Nazïanzen Bogoſlouaç po-
iecch vpeſmeh huale, dieke, i čaſti preſlaunè dieuiçe Bo-
rodiçe Marïe, i vzuieſſuiuicchi gnu oniemij hualamà, koie
prauò, i doſtoynò podobaiuſe gnoi vekſſoi od vſegà pro-
ſlauglienia, vas goruſſt duhounòme gliubuom ka iſtoy
dieuiçi, koia ſama doſtoyna bij da budè mati, hechy, i ne-
nieſta Sina Bożiega ſpaſiteglia, i shraniteglia naſſega, ouà
kò vſpè gouorecchi.

O Bogorodiçe bez konça blazena,
Mati, i Diuiçe, miloſtyu ſpugnena.
Vençem okrugnena ſunčenè ʒarkoſti,
Viſſe poſadiena nebès viſokoſti.
Iur neumerloſti narèſſena dijkom,
Počtouana doſti čaſtyu preuelikom.
Ty glàſom, i krikom mogim vho poday,
O kà ies člouikom vſania paſſa, i gay.
Tuogih očiyu ray ti kmeni obràti,
I maa moglienia ſay Goſpoie ne zuràti.
Ou dàr od Boga ty mey vſimij ʒenamà,
Doſtoyna priyati bila ieſi ſama.
Da Duha iskrama ſueta progorilla,
Sina ies, ſlauo mà, Bożiega rodilla.
Toga çijcch, Ier nilla ia znadem daſi ty,
Moia rijč leſt moilla ktebiſe vputiti.
Iſmih tebi viti venaç çuirgičem vijt,
Ki na plemeniti bij tarzançi ſauijt.
Iſſgnimè ktebi prijt, tebiga donijti,
Za ſaznan darom bit, kihmiſi dala ty.
Time zaſtupiti raači od neuoglie,
Adgnilau ſerditi komcchie dame koglie.
I ti zblaghè voglie braniſſme člouika,
Skrounò, i na poglie mieni protiunijka.
O skoieſe rijka miloſti izlijua,
Skaʒmi put, kijm dijka rayskaſe dobijua.

Kàs

Digitized by Google

Kàs vſih diuijç Diua, budmi pomocckniça,
I za moia kriua dilaa oduitniça.
Kàs nebès kragliça budimi pri tuomu
Zaſtupitelniça Sinku predragomu.
Rada dobru momu ſuetimij diuamij,
Pomozimi tuomu, vrucchimij molbamij.
Nedaymi ſillamij diauglimij polecchi,
Nime ʒerauamij paklenimij ʒecchi.
Ti tuogimij plecchij milòme zaſſcchiti,
Pakliegnak ſmerdecchi iermi vdigl prijti.
Rač za me boy biti, da člouikogubaç,
Ne bude vijk biti moiee duſſe rubaç.
Cin člouikogliubaç da premilij Sin tuoy,
Griha, ki ieſt grubaç obuaruye duh moy.
Blijzu pri meni ſtoy, ſſcchitime, i braani,
Veròm, i po tuoioy miloſtime shraani.
Tobom, vſijm, i mani day Bog miloſt ſuoiu,
Tiem peſan, prem da nij vrijdna, iati poiu.
Zdrauo ſueti goiu, ſueta Diuoyčiçe,
Od kè ne doſtoiu ia riet beſidiçe.
Prečiſta Diuiçe, lipglia, ner vſe ine,
Vridniya voyniçe nebeskè viſſinè.
Prečiſtè vedrinè Ceſariçe ſuijta,
Od nugalnè ſtinè maiko prečeſtita.
O preuerhouita vmerſſlijh radoſti,
Bud vſijm gliubouita vtiha vʒaloſti,
A meni vſa lità nadeʒda miloſti.

OD GLIVBAVI CHOIASE zoue Charitas, I od deſet Zapouiedij Boʒgih. Pogl. Treto.

Ieli zadouoglno Chriſtianinu znati ſamo one ſtuaari, koie priſtoie vieri, i vſanyu.

NIe zadouoglno chriſtianinu da znade ſamò ono, čto priſtogi vieri, i vſaniu, Iere pokole ſtighnuo ieſt vieru, i vſanie, triebuie da ktomu pridruʒi, i gliubau. I togo çicch ſueti Paual reče da vouom ʒieuotu ieſu oue trij krie
1. Kori. 13. poſti. § Viera, Vſanie, i Gliubau, ſe trij vekſſaʒe ſieh Gliubau ieſt. §

Takò da prema ſr Viera ieſt velika kriepoſt, kakò ka zadouoglna ieſt preneſti gore od iednoga na drugo mieſto, i-
1. Kori. 13. činiti čudeſaa. I tolikoier prem da vſanie ieſt velika kriepoſt, buducchi da vſanie ieſt člouieku kakò iedan tuerdiſſiſak, illi kaçita, koia vecchie kraat zaſtupii, i obràni voy
Marko 12. nijka od ſmerti, i kakonò iedno iakoe ſiedro, koie mnogo
Matth. 7. kraat izbaui korabgliu, illi brood ot potopglienia, i poghi-
Theſſal. 3. bili, koie vſanie predloʒiſſi neizmiernu dobrotu Boʒiu, i
Epheſ. 6. beskončenu velikoſt nazdê, illi platee, koia nam vgotouana, i pripraugliena ieſt, dim da tò vſanie donaaſſa nà veliko
Eure. 6. vteſſenie va vſieh pečalieh, i neuogliah, i iedijno vſanie, i nadanie ua vſieh naſſieh molituah. Ničta magne mnogò vekſſa gliubau ieſt, Ceſariça vſieh kriepoſtij, koia vnas mnoʒae i raſte bes konça, i bes mierè, i druʒij nas deri do ſmerti, I buducchi ona moʒnïa, i kriepkïa od iſtee ſmerti ne zapuſta ni odſtauglia nas ni pò ſmerti. I na konaç Imay Chriſtïanin vieru; Imay takoier vſanie, kokò hocchie, akò ne-

budet

budet imio gliubaf, necchie mocchi včiniti tuaari, ni diela doſtoynoga žiuota viečgnega, nicchie ſpaaſti duſſu ſuoiu. I togo cijcch piſano ieſt. § Kij ne gliubit, prebiuaet v ſmerti. § prema da vieruie, i vſae. A ot toga imamo prieliku vonieh pet dieuijç buih, illi bezumnich, kakonoſe čtij pri ſuetom Mathiu. 1. Iuan. 3. Math. 25.

Dā čto ieſt oua gliubau, koiaſe zoue i narieciae karitas?

Ova Gliubau ieſt iedna kriepoſt dana ot Boga, kom kriepoſtiyu ſprauoga, i čiſtoga ſerça gliubijſe Bog, gnega iſtoga, i ſamoga Boga çicchia; A gliubijſe iskergny çicchia Boga, Iere poglaunò, i nad vſe ſtuaari Bog gliubitiſe ima raadi gnega ſamoga, onbo ieſt iedijno, ì viečgne dobro, kogij naſicchiuie, i napugnuie duſſe naſſe, koiega gliubaui čaaſti, i počteniu vſa naſſa hotienia, i vſa oſtaala naſſa vpraugliena, odrediena, i vputyena imaiu biti.

Paki iskergnega gliubiti imamo raadi gliubaui Božie, I kada gouorijmo iskergnega razumijmo vſakogo clouieka, neiznamſſi niekogare prem da ieſt neuiernijk, illi poganin, illi turak, kogiſe gliubiti imaiu raadi gliubaui Božie bez vuriedienia Božiega, i bes ſſtetee duſſee naſſee, Iere i oni ieſu člouieki, i imayu narau člouiečasku opcchienu vſiem Sinouom Adamoulm.

Imamo takoier gliubiti vſieh za Boga, ne izamſſi niekogare, Iere vſi (ako hotee) mogu biti dionijçi viere, miloſti Božie, viečgnee ſlauee, i ſpaſſenia duſſee, à kò oſtauee Zabludienia, ſtramputia, i grieſe, I akò prijmu, i zaghierlee iſtinu vieru Katholiečasku.

Koliko ieſt zapouiedij ouee gliubaui?

Vsa zapouiedij oude gliubaui, primaſſaiuſe ka duiem ſamiem. Ot kogih perua zapouied, koia gouorij ot gliubaui, koiaſe ima noſiti Bogu, v nouom, i ſtaarò zauietu, illi zakonu, ouakò gouorij. § Vzgliubijſſi Goſpoda Boga tuoiego Deuter. 6.

vſiem

Math. 22. *Mark.* 12. *Luk.* 10. vſiem ſerdçem tuogijm, i vſieyu dusseiu tuoiciu, i vſeim miſalyu tuoiciu, i vſiciu Kripoſtiyu tuoiciu, Sïa ieſt perua, i nayuckſſa zapouied. Druga ie podobna ieſt ſei. Vzgliubijſſi iskergnega tuoiega, iakò ſamogo ſebe, na ſieh duieh zapouiedeh vas, zakon viſit, i poroçi.

Rimg. 23. *Koloſſ.* 3. Oua gliubau ieſt iſpugnenie, i izuerſſenie zakona, i kup i ſabranie vſey praudee, illi prauednoſti, Oua ieſt vza ſuerl noſti, dijm gliubau koia ishodij ſcilla ſerdça, i iz ſuiedenia dobroga, i iz vieree nelukzunee ne himbenee, i ne priuar-

1. Timot. 3. gliuee. Iere viera v kerſſtenijku cifta, iſtina, praua, i ſtanouieta biti imaet.

Kogim zlameniem, illi kogime bieligom obiaugliaſe, i kaxeſe praua gliubau?

Isxvssanie, obiauglienie, i poznatie prauee gliubaui ieſt dielouanie, obſluzenie, i ſahragnenie zapouiedij Bozgiih. Toga gijech Sueti Iuan vzgliubglieni Iſukerſtou reçe. Sïa ieſt praua gliubau Bozia, da zapouiedi iego zbgliu-

1. Iuan. 5. demo, i zapouiedi iego teſſke nijſut. I opet reçe, Ize gla-

2. Iuan. 1. golyt znati Boga, à zapouiedi iego ne ſterzet, laz ieſt, i vſem iſtina nijſt, a ize shranijt ſlouo iego, v iſtinu vſem gliu-

Iuan. 15. bau Bozia ſuerſſena ieſt, ò ſiem razumiemo iakò vgnem ieſmo. Pačeli, i iſtij Iſukerſt včij gouorecchi, Akò vzgliu bitome, zapouiedi moie shranite. Kij imaet zapouiedi moie, i zbgliudae ih, ta ieſt, ize vzgliubijtme. A ize gliubijtme, vzgliubglien budet od Otça moiego, i az vzgliubgliu-ga, i obiaugliuſe emu ſam, Kij ne gliubijtme, ſlouesaa moia ne hranijt.

Koiesu one zapouiedi, Koie nauchaſtito priſloie gliubaui?

Desat ieſt zapouiedij Bozgih. Koie nay prie Moyſey dao ieſt puku Eureyskomu, paki Iſukerſt, i Apuſtoli nau-čiſſe, daſſe, i prieporučiſſeih vſiem chriſtianom. Koie deſet zapouiedij nazicuayuſe, i imenuiuſe dekalog, to ieſt deſet

ſlouaa

ſlouaa Bożgih, i oue Iesu, i outakò nabraya yuſe.

Az iesam Goſpod Bog tuoy.

1 Ne imiesſi Boghe tuie pred manoiu. Ne včinijſſi tebi izdielano damuſe pokloniſſi.

2 Ne poymeſſi ime Goſpoda Boga tuoiego vtaſſchie.

3 Pomeni, da dan nedilgni poſuetijſſi.

4 Počtuy Otça tuoiego, i Mater tuoiu, da budeſſi dugo žiu na zemgli, iuže goſpod Bog tuoi daaſt tebi.

5 Ne vbiyeſſi.

6 Ne včinijſſi pregliubodeaſtua.

7 Ne vkredeſſi.

8 Ne rečeſſi krieuo ſuisdočaſtuo na iskergnega tuoiego.

9 Ne poželijſſi ženee iskergnega tuoiego.

10 Ne poželijſſi ſtaana, ni guiuce, ni raaba, ni rabigne, ni vola, ni poſla, ni ſtuaari niyedijne, ka gnegoua ieſt.

Ctovzderxiv vſebi ona pacelo, [Az iesan Goſpod Bog tuoi.]

Pocigna Bog dekalog, illi ter deſet zapouiedi načamſi od obiauglienia ſamogo ſebe, i veličaſtua ſuoiega, neka to vecch gliubiteglnie čtuiemo zakonodauça poznatoga, i neka uekſſa budè pri vſieh oblaaſt zapouiedii gnegouih, Ier toliko od potriebè iesu poznanie, obſluženie, i ſuerſſenie ouieh zapouiedii Bożgiih, da akò hocchiemo ſpaseni biti, imamo vgniti kakò, v preſuietlomu zerçalu glèdati, i viditi voglu veličaſtuia Bozięga, i vſe putouanie, vſu ſtazu, i uas način dobroga ziuglienia, i da gliubiteglnò, i pomgniuò obluži imo ſpomocchiyu Duha ſuetoga ou zakon poznanii, Er naſſ zakonodauaç Bog ne ſamo zapouieda, pače i obietuie blagoſlouglienye, i pomagač, recebo, Duh moy polożu po ſredu vas, i ſtuoru da vzapouiedii mogih hodili budete, i ſudbe moie da ſahranite, i da dielayete. *Ezek. 36.*

Toga çuch buducchi ioſſite Iſukerſt zapouiedio gouorecchi. *Math. 11.*

Digitized by Google

recchi. §Vazmite igo moie na vas, § neka niekotore nemo
§e rieti da teſsko, i trudno ieſt igo, to ieſt iaram gnegou,
Math. 11. priloʒiuſſe reče. § Igobo moie ieſt blaago, à brieme moie
lahko. § A tiem razumieſe da Igo gnegouo ieſt blago, i lah
ko tiem kogi punni duha Boxiega hode v gliubaui nelu-
kauni, ne laʒni, i nehimbeni.

Cto vzderxij vſebij perua Zapouied?

Perua zapouied opouieda, zabragnuie, i oſudiuiè idolo-
klagnaniè, i taſcchia zamierania zlamengii nebeſnïeh, hi
paa, caſii, dneuaa, vriemenaa, i tolikoier čarodeanya, vlhuo
uanya, magie, bahorya, ganania, i oſtaala takoua taſcchià,
i himbena diellouania.

Včii nas takoier, i pouegliuie nam, da ne imamo imati
ni derʒati za Boga niyedno ſtuorenye, budi verhouno, i iz
uerſito kolikoſe moʒe, nere da vieruyemo, i iſpouiedamo
iedinoga, ſamoga, viečgnega, i ne izmiernoga Boga, i da
gnemu ſamomu iedijnomu poʒartuuiemo, i prinaſſamo
ſuetiliſſtaa, i fluʒenia, koie fluʒenie Greči nazieuaiu, i go-
Iuan. 4. uoree LATRIA, A tà fluʒba činiiſe doſtoina tada nad vſe
Rimgl. 10. oſtaale ſtuari, Kada čtuiemo, i ſazieuamo Boga, i gnemu
Math. 4. ſamomu verhounomu, i viečgnemu dobru preblagomu, i
preuelikomu klagnamoſe, ſtuoritegliu, odkupitegliu, i ſpa
ſitegliu iedinomu beſſmertnomu Bogu, dategliu vſakè mi-
loſti, i ſlauee, kii blagoſlouglien ieſt nad vſiemii.

I kakòno ouay zapouied obſluʒuieſe, i bgliudii tiemii
kriepoſtmii, à to vierom, vfaniem, i gliubuome, koia ieſt
karitas, takò prem neobſluʒenie ouey zapouiedi ieſt pri-
kerſſenie, i protiuučignenie tiem zgorrečenym triemaa
kriepoſtii Vieri, Vfanyu, i Gliubaui.

Sagrieſſuie daklè protiuu vieri on kogii ieſt neuierniik,
illi eretik, illi kogii punnim, i çieliim priſtayaniem ſumg-
nii, i duogniſe, à clanch, illi kotriezii viereę.

I on kogii veoma tankò iziſkuie tuaari viereę, i kogi

tagii,

Digitized by Google

ſagij, i od mietaſe od vierè riečmij, il beſiedom, i zlamengij zuanskimij, prema er ne potagij gnu ſerdçem, illi miſalyu.

I on kogi vieruie ſagnam, ʒdriebom, čarodeanyu, bieligom, lijçem, illi hitanyu kogihgod prielikaa, illi imenem otaynem, i ne poznanijm, I kogij pſuye i blasfemae Boga, illi ſuetijh gnegouih.

O vſaniu priegrieſſuie on ky v skerbeh, pečialij, i neuogliah, koie napadaiu nagn ne ima onu nadeʒdu, i vſanie v Bogu Goſpodinu naſſemu, koie vſanie ima imati.

I on, kogi imio ieſt, illi ima vſu ſuoiu nadeʒdu, i vſanie v člouieki, v ſtuorenia, i v pomocchi ſegaſuietgne.

I on kogij izgubii, i zapuſtij vſanie odrieſſenia, i odpuſtenia griehou ſuogih, kogij ne vſaie pobolſſanie, i pouprauglienie ʒiuglienia ſuoiega.

I tolikoier on kogi nadan, i zalieſſno vſan damu hotegrieſi oproſſteni biti vdigliuie, i naprieduie v zlu, i hudu ʒiuglieniu, illi produʒuie, i proteʒe pokaianie, prema da iure priekoſtar ieſt, illi to pokaianie proteʒe daga včinij včas ſmerti ſuoiè.

O Gliubaui, to ieſt karitadi, ſagrieſſuie člouiek, akò ne gliubi Boga ſa vſiem ſerdçem, kakò duʒan, i derʒan ieſt.

Akò ne vzdaie huale Bogu za dobrotuoria, ka ot gnega primio ieſt.

Akò tirij, i progonij ſluʒitegli Boʒgi, i onieh kogi iſpouiedaiu griehe ſuoie, i pričeſſtaiuſe čeſtokrat.

Akò polaga vſu miſal ſuoiu v ſtuari ſegaſuietgne poghibſſè, i mimohodnè.

Akò ne ſluʒi Bogu zdobrom, i blagom miſalyu, nere illi za ſtraah illi za ſtud, illi ſraam, illi za taſſchiu ſlauu, illi za koïgod inij zao konaç.

I napokom pregrieſſuie protiuu ouomu poueleniu, illi ouoy zapouiedi kto ne vmie zapouiedi Boʒie, illi oſtale ſtuaari, priſtoiecchie dobru chriſtianinu.

Digitized by Google

OD CTOVANIA, CASTENIA, illi sazieuania Suetijh.

Po kogi naacin mi za Bogom ctuiemo, casti mo, i sazieuamo Suetijh?

ZAMIERI, O christianine, da oua rieč SVETI. Kadgodijr hocchie recchi, i razumie vsi christiane, kogisu vovom suietu, od kogih sada negouorijmo, da mi gouorijmo sada ot Suetieh, kogi dostieghli, i imali iesu od Boga slauu nebesku za mazdu, illi placchiusuietosti gnihoue, od kogijh sueti Paual suiedokuie gouorecchi, } Da vierom pobedisse kraglieusstua, deasse praudu, dostighnusse obietouania. *Eure. 11.*

Ioui v istinu iesu sueti daleční, i izbauglieni od vsakě nečistocchie, bez skuerni, i bez vsakoga naymanssega pomankania. Oui sueti iesu čeesti, deeli, i vecchma plemenity, i vecchma izviersity vdi suetee çerkuee, izbraana, za mierena, i poglauita orudia Duha suetoga, kogi sada sausiema slobodni iesu od vsakoga grieka, i niekadar vecchie necchiě mocchi sagriessiti. *Epheſ. 5. Apokal. 5.*

Ouij dakle Sueti iesu deel Angeli, à deel člouieki, stuorenia vistinu preplemenita, i preblažena meiu vsiemij stuorengij, kogijm Suetijm Bog dopustio iest ono blaženstuo, i onu čestitost da na nebeseh vžiuaiu iedno suerssno, i viečgne dobro, i da vyedigneni s'Isukerstom budu vazda čestitu žiuili v druzbi gnegouoy. *Philip. 1. Korint. 5.*

Po razlogu dakle za Bogom imamo čtouati, i častiti oui Sueti, kogi iesu v çerkui gnegouoy kakò tolikò zuezdi, i na ressengij nebeskih okol velikoga, i istinoga sunça, ko iest Bog Gospodin nass, i prauò imamoih hualiti, i gliubiti vecchie, nere niyednoga inoga člouika vmerssloga prem-

dabi

dabi bïo kolikoſe hocchie dobar, ſuet, i verhouan.

I buducchi oni iure vzuieſſeni od Boga na takouo, i toli veliko doſtoyanſtuo, i veličaſtuo, doſtoynò ieſt daim daa mo vſu onu čaaſt, i daïm cinijmo vſe ono počtenie, i poklõ koie moʒe dati, i včiniti nieʒnoſt člouiečaska. I na konaç veoma razloʒnò po Bogogliubſtnu, i vieri chriſtianskoi imamoih zuati na pomooch naſſu, Ne da oni vlaſſcchiom mochiyu ſuoiom moguni dati čto molijmo, i proſijmo, ma imamo priručitiſe gnim, neka da skupnò ſnamij molee za nas Boga Goſpodina ſtuoriteglia, i dateglià vſakoga daara, i miloſti duhounee, i danam budu dobri, i blaghi oduiet nijçi, ſriduſtatnijçi, i hodatagi pri veličaſtuiyu Boʒiemu, prema da mij ne bieſmo bili doſtoyny da oni molè za nas.

Koya ſluʒba, i ſazuanie Suetih nïe ničta protiuna pijſmu pačeli potuerdiena ieſt kriepkimij razlozmij, i prinaſſa mnogu korieſt, i polzu liſtor da cinijmo, i ſluʒimo tiem načinom koime ona ſluʒba čaaſt, i poklognenie, koia Bogu datiſe imae, i koie klagnanie, (kako zgoru rekli ieſmo) na rieçaeſe gherčkiim iazikom, Latria da bude, puuijm çielouitijm, i verhounijm načinom vzderʒano, i ſahragneno ſamo verhounomu, i velikomu iedinomu Bogu ſtuoritegliu, odkupitegliu, i ſpaſitegliu naſſemu.

Gouorijmo ioſſte da oua ſluʒba, i ſazuanie Suetieh, koie cinijmo skupnò s'cerkuom, ne ſaamo ne vgimglie, ni magnſſa ſlauu Iſukerſta ſpaſiteglia naſſega, pačeli to vekſſe to mè ſluʒbom proſuitgliuyeſe, i mnoʒae. Iere tu prozračuie, i ſya velika kriepoſt, i ſlaua Iſukerſta odkupiteglia naſſega à to er on ne ſamò va ſebi ſamomu, da i v ſuetih ſuogih ieſt, i obiaugliaeſe ſiellan, mogucch, ſlauã, dieuan, i cudnòuat, i da on čtuye gnih, i hocchie da počtouani budu na nebu, i na zemgli, i da po gnih, i gnihouee gliubaui çijcchia dariua nam mnoghi daari, i mnogokrat odpuſſta nam prem da ne doſtoynim grieſi naſſi, Iſtinabo ieſt daſe čtij kakò ſue ti Patriarhe Auraam, Iſaak, i Iakou, Dauid, i Ieremïa prem

Rimgl. 15. Iuan. 14. Zbor Trid.

Digitized by Google

da vmerli,i preminuli,ničta magne žiuijm na'zemgli ſteć, chijm prudili,i pomoghli ieſu.

Toga çijcch Otçi kada gouore od Suetih,čeſtokrat imenuiu ih pomocchnijçi, hodatagi, i oduietnijçi,à ne bez vzroka,Ier vierne pomocchi Suetieh kada vmiglienò,i vier nò ieſu proſſeni,i moglieni v ime Iſukerſta, (kakonò viedijmo,znàmo,i kuſſamo,) velmi pomagaiu.

Ierolim na Vigil. Eſaia 2.

I zato iur daunò oſudieni bieſſe naſlieditegli Vigilantia Eretika, kogi gouoree daſe ne ima dati čaſti ni počtenia ſuetym,ni mocchiem gnihouim,Koie počtenie ſueta Cerkua Orthodoža,i Katholička vazda dala ieſt, i daie gnijm vdiglie bes prieſtanka.

Niſe ima dati vha,ni poſluha oniem,kogi za pogherdite,i okleuetati Cerkuu gouore da ouiem načinom čaſt Božia prenaſſaſe,i daieſe člouiekom,i da katholiçy čine ſtuorenie takmeno,i rauno ſtuoritegliu,ouobo čto gouore niſtinà, Pače da ſtuaar mnogo inaka ieſt od onoga čto oni kažu,kažeſe mnoziemij razlozmij,à naulaſtitò onom vehtom,ſtarom,i dauguom molituom koia narieçaeſe,i zoueſe Litania,vkoy, Bog,i ſobſtuia Boxaſtuena čtuiuſe,i ſazieuaiu mnogò viſſe, i verhounie, i inakijm načinom,negoli ſuetij,i verſte ſuetieh,Ka dabo vtieh Litaniah ſazieuamo Boga, i ſobſtuia Božaſtuena,gouorijmo.

§ Pomiluy nas,§ à kada ſaziua mo ſuetieh gouoriimo,

§ Molite za nas.§

Digitized by Google

OD IKONIEH, ILLI PRIELIIK prepodobnieh Suetyh.

Ieli protieuan peruoy zapouiedi Boxioy obiecay, kogij priyat iest od Ikonieh, illi prielijk Isukersta, i Suetieh.

BIECAI kogij priyat iest od Ikonïeh, prielijk, illi napisangij Isukersta, i Suetieh nie nicta protieuã ouomu peruomu pouelenïu, illi zapouiedi Bosioy, Erse my ne klagnamo, (kakò cignahu pogane) istulkanijm, illi izdielanijm deruom, illi kamenom, kakò niekijm Bogom, koiu stuar posobnò, i naulasschie zabraghuie, Progonij oua perua zapouied, da po obiečayu, i zakonu ckristianskomu, i misalu Bogoliubkom, tu vtom miestu my častijmo, il čtuiemo Isukersta, i Suetieh, gde nam prikazahi iesu prielikamij gnih, tu postaughenimij, illi napisanimij. *Zbor Nic. Baruk. 6. Deuter. 4. Psal. 113. Mudr. 14.*

I ouo iest čto stolikò iedinijm pristaianiem, včij nagtakò noua, kakò vetha, illi starà çerkua, to iest takò v sadasschà vriemenà, kakò v peruagnà dèri od počela gneie, hualecchi v vsàkà vrimenà subtesi blagodastne Ikonïe, illi prielike, To ier obiečay prielijk imamo po predauaniu, i naučenïu Apustolskomu, i po tom paki potuerdien, i pohualien iest nam od suetieh Seloskijh Zborij, i Synodij, I zato slobodnò, i nadanò mogemo shraniti, vzderžati, i obsluženati tà obiečay, lisse da iosste vistom starom zakonu, i Synagogi, illi Saymischiu Eureyskomu, gde nay prie bij dana oua zapouied, biehu nickoie prielike. *Synod. 7. Synod. 8.*

I togà çijcch dostoynò, i prauadnò v mimossastà vriemenà bij osudien od çerkue Katholičaskè grich, i pomankanie eretijkaa Ikonoborà ç kise poiasse diela, i vazesse progagnati, razrusseuati, i kersliti vse prielike Isukerstoue, i Suetieh, *Vtorij syn. Nicensk. Deania 7. Osmy syno.*

Digitized by Google

tieh, à tò iere rādi gnihoua ne vmicchiſtua, i nerazuma ne vmiehu činiti razluku niyedijnu meiu kipij, illi ſtatuamà idolaa, i krieuijh, i lažieuijh Bogou, i meiu prelikom Iſukerſta goſpodina naſſega, i Suetieh, ne pročiegnuiucchi, ni razmatraiucchi tij eretiçi, kakò na vrieme miloſti, illi zako na Euangeoskoga Bog bij člouiek, i poia, i vaze narau naſſu, i obuče onu prieliku, koiu on ſam od počela ſtuorìo bieſſe, i pod ouiem obrazom, i prielikom člouieka obiauiſe ſuietu, i opcchìo ieſt meiu namà. I zato va onoy prieliçi, i vonom obrazu, kogo on poia za nas, možeſe ſade piſati, illi pengati, i prikazati oçiyu naſſim.

I tako oui biedny eretiçi ne ſamo kažu biti neumicchi, i bezumny, da ioſſte, i nečiſtiuy bezbožni, i nevierny, pokole zuierouskom iaroſtiyu, i mahnitoſtiyu bez niyednoga proçignenia tlačahu, odmietahu, i razruſſeuahu iz çerkau, i oſtalieh mieſtieh ſuetieh vſe Ikonìe, i prielike, i ſmiehu metati po tlè, terti, i tlačiti ſueto zlamenie krieža, i ſueto ſilnimij kletimij rukama ſuogima pomeſti, i razruſſiti vſe ſtuari ſuete poſuecchiene Bogu, i odlučene na ſlužbu gnegouu.

Cto nam velij druga zapouied?

Isbod. 20. Leuit. 29. Ekles. 23. Zakar. 5.

DRVGA zopouied Božia ne daà, i ne dopuſſtà da člouiek poymè, ni imenuie ſtaſſchiè, u ſtuareh prazdnih, i taſſcchih preſueto ime gnegouo, i oſudiuie, i kara nečaſt, i razgherdie tieh kogi kunuſe, i prieſižu krieuò imenem Boga, i ſuetieh, i blasfemaiu, i pſuiu Boga, i ſuetieh, i bez proçignenia nieyedijnoga ludò, i bezumnò za vſaku rieč prieſižu Bogom, i ſuetimij, i ſtuarama ſuecchienimij protiuu onomu čto piſano ieſt, § Nehtijte kletiſe, Budi ſlouo vaſſe. ieſt, ieſt, nieſt, nieſt.

Eure. 11.

Paki zapouieda da blaghimij, duornimij, i čaſtnimij riečama veliko počtenie, i čaſt činymo imenu Božiemu, i da obſlužuiemo, ſuerſſuiemo, i izdaiemo ono čtoſe zakleli

ieſmo

Digitized by Google

iesmo, illi čto zauietom, illi zàuecchianiem obecchiali iesmo, i da ne prikarssymo zauieti, kogih Bogu, i çerkui zauietouali iesmo, I na konaç zapouiedanam da suelikim podobstuom, i častenièm ò stuareh Boʒgih gouorili budemo.

Dakle protiuu ouoi zapouiedi sagrissuie on kij klese Bogom, illi Suetimij gnegouimij krieuò, i istinò, i kogij kune se, i priesiše ono čto ne znade ieli istino, illi nie.

I on kogij kunese kletuom da hocchie včiniti, i izuerssiti ono čto v serdçu, i missli suoioy odlučio iest ne včiniti.

I on kogi ʒakleose iest včiniti, i stuoriti zlo koiegodi, illi neučiniti koiegodi dobro.

Sagriessuie, i on kogij bez proçignenia na suakoiu riečˊ priesiše, vssali, i bez vzgleda, i bez vaari, i bez vzroka, I on kogij činij da inij krieuò zakunuse.

I on kogij prokligne samogo sebe, illi dussu suoiu, illi inich.

I on tolikoier, kogi zauecchiao, i obecchiao iest Bogu čtogodi, à nie oblužio, ni vzdao, illi da zauiet u dugo vrij me produžio iest, nehrecchi, ni hayae snažno, i skoro vzdatigà, i suerssiti.

I on takoier kogij odlučio iest včiniti koiegodi zlo, illi inu takouu satuar nepodobnu, i bez zakonu.

Cioni ʒapouieda treće ʒapouiedi.

Ov a treta zapouied velij, i zapouieda nam da obcui Nedilgni, i ofrale prazdnijke, i bladagne suecchiene dnij imamo brijcchi, i tratiti, v çerkui dielunucchi milosrna, pobožna, duhouna, i Bogu vgodna dielaa, i dà v tey dnij imali budemo missglienia nassa, i serdçaa passa slobodna, i odriessena od vsakogo primasalya, i pečali luietounee, nekakò tò boglie, i serčenie pristupijmo nutergnimij, i zuanimi dielij služiti Bogu gospodinu v vieri, vsanyu, i gliubani.

Isbod. 20. Deuter. 3. Leuit. 23. Hiere. 17.

Velij takoier oua zapouied, da gottoui, i pripraury na-

Digitized by Google

vlastitò tey dnij razmissgliamo dobrotuoria Bożia, Suetà dielaa da dieluyemo, Molituu da činijmo, Bogu daše klagnamo, takò sami posobitò, kakò s'ostalimij opcchienò v duhni, i gistini.

I takò ova zapouied zabragnuie, i necchie da v tee nedilne, i blagodagne dnij rabiimo niyedinogo rabotnogo diella, ni da nastogiimo niedinomu suietounomu, i nedopustenomu diellu, nego da nastogiimo suetomu pokoiu, pohaiaiucchi çerkue suete, slussaiucchi suete mise, tosu pò suetilisschià suetago oltara, slussaiucchi takoier prepouiedania rieči, i Sloua Bożiega, i ostala dobraa dielouania činecchi, kakò obiekuiu činiti dobry, i Bogogliubny obslużitegli ouey zapouiedi.

Sagriessuie ponni protieuu ouoy zapouiedi on kogii ne berże, i ne suetkuie dny blagdagni, illisuecchieni, dellayucchi, illi činecchi činiti, illi rabiti v te dny diellaa rabotnaia. I on kii v dan suecchieny ne slussá suetu missu, illiyuie neharnò, i ne Bogogliubkò slussao, gouorè, i gledaè simotà mo. I on kogii nie nastoiao, mario, i činio, da Sinoue, i obiitel gnegoua v tei dnii slussaiu suetu missu. I tolikoier on kogij tei suecchiene, i blagdagne dnii potrátii, i progie v igrah, tamassah, i inieh tasstinah.

Ctose i kup vzderxij vouieh trieh zapouiedij?

Ovi trii zapouiedi, koie zouuse, i narieçaiuse zapouiedi peruè skrižali, illi skriili, vuiežbuiu, i včee nas prinositei, i dati Bogu pravo, i istino služenie, takò nutergne v duhu, kakò zuansko, serdçem, vstmii, i dielouaniem, i vočito, i v skrouito, illi otayno.

A ostaale sedam zapouiedij, koie nasliduiu, narieçaiuse, i imenuiuse zapouiedi drughee skrižali, illi drughe ploče, i priložene, i pridružene iesu zà obiauiti nam, i naučiti nas kakose imamo s'iskergnijme imiti, i nositi.

Cto

Cto predlaga, i ctonam zapouieda cetuerta zapouied?

OVA zapouied včij Sinoue ono čto dužni, illi deržani ieſu činiti otçu, i materi, kogiſu gnih rodilli na ouij ſuiet, i kogij ſuelikime trudom, i ſmnogome gnih neuogliom vz duighli, vzgogilli, i odhranilijh ieſu. Včeſe takoier, i podložnijçi, ſlughe, i mlaiſſy, da duornò, poſluſſnò, i viernò no ſeſe zgoſpodom, i Starigimij ſuogimij, to ieſt s'onimij kogi imaiu kugod oblaaſt, i goſpodſtuo nad gnimij, takò v oblaaſti, ì ſredienyu duhounomu, kakò voblaaſti, i ſredieniu vrie menomu, *Deuter. 5. Koloſſ. 3. Epheſ. 6. Ekles. 3.*

A dugh Sinouagl roditegliem ſuogijm, i dugh podložnijkou Goſpodi, Stariſſinam, i vekſſijm ſuogijm ieſt, daih čtuiu, čaſtè, pomagaiu, i poſluſſaiu takò gliubauyu, i vernoſtiyu ſerdça, kakò i diellovaniem zuanskijm.

Opouiedà takoier, ne daà, i nedopuſtà oua zapouied da po niyedan put, illi nàčin vurijdijmo, vſtužijmo, illi ozlouoglijmo roditeglie, i Starigih naſſih, ni riečama, ni diellõ,

Sagrieſſuie dakle potriuu ouoy četuertoy zapouiedi on Sijn, illi čedo, kogij preziraet, i pogherdij otça ſuoiega, i mater ſuoiu, illibijh opſouao, illibiim neučinio pomocchi v potriebah gnihouih. Illi kogibijh pogherdio ràdi vboſſtua gnihoua, I on kogij želiobi da vmru. I on kogi nebi iſpunio, i ſuerſsio ono, čto po napokognijh naredbah, to ieſt teſtamenteh, illi na vrieme preminutia ſuoiega naredilli ieſu.

Sagrieſſuiu takoier, i Otçi akò nehaiu, i ne pečaleſe, ò Sinoueh, i čedij ſuogih. Akoſe ne pečalè dabiſe naučili moglienya, i nauk kriſtianskii, illiih nebi vkarali, i neudrilli, illi potepli kada čtogodi zlo, illi hudo včynè. I tad ſagrieſſuiu, kada ne prouiedè ſtaanom, obijteli, čegliadi, i ſlugam kakò potriebuie. I kada zapuſtaiu, i nemaare da čegliad, ſlughe, i raabi ſuogi prebijuaiu v ſmertnom griehu, mogucchijm zabràniti, i činiti da ne žiuu v griehu.

Sagrieſſuiu ioſſte protiuu ſey žapouiedi i podložniiçi,

Digitized by Google

kogii nïesu posluſſny, i pokorny ſtarigiim, i goſpodarom ſuogim, illigih preziru, i gherdè, reptaiu, i mermorè na gnih. I na konaç priegreſſuiu oni, kogii ne čtuiu Starigih, Naučiteglie, Otçi duhouuy, Erei, Redouniiçi, Epiſcupi, i Vladaouçi gradou, Strogiteglie, illi Sre diteglie, Sudçe. I oni takoie ſagrieſſuiu, kogy ieſu ne ſaznani od dobrotuorya, i dobra gniim včignenoga.

Cto vzderxij vſebij peta zapouied?

Genes. 9. Leuit. 24. Deuter. 5. Ishod. 20. Math. 5. Luk. 2.

Ova zapouied ne samo velii, i zapouieda, da ne ſtuorii mo, ni včinimo vboiſtua, illi inè koiegod ſillè, koiabi vurie dillà tielo, i žiuot iskergnega naſſega, da ioſſte zabragnuie, obuſtauglia, i nedopuſſta da niekotore nenauiedii, niſe razſerdii, ni razghgneuae na niekogore, ni da pomieſlii včiniti zla niyedinoga. I zapouieda da niekotore ne poželii včiniti maaſti, illi oſuetè protieuu iskergnemu.

I napokom ouom zapouiediu vſteže, i zabragnuie vſako zalo, i hudo pomiſſglienie, požudenie, i poželinie protiuu bližgnemu, illi iskergnemu ſuoiemu.

Paki zdrughè ſtranè ona zapouied velii, i hocchie da budemo miirni, krotçi, dobrouoglni, dobroſtiui, i dobrotuorçi vſakomu. I da herlò, vredà, i tudiè zaburauiimo, zabudemo, i oſtauiimo vſa vuriedienia, koia od inieh priyaſmo, i da ne iſſtemo, ni pomiſliimo, ni poželiimo oſuetè na niekogore. I da meiu ſobome drug drugu praſſchia, i odpuſſchia vuridienia, i ozlòbglienia, za gliubau Iſukerſta Goſpodina naſſega, buducchi da ràdi gliubaui iſtoga Iſukerſta Bog odpuſtio ieſt nam vſa bezakonia, i vſa priegrieſſenia naſſa.

Sagrieſſuiu protieuu ſey petoy zapouiedi oni kogi vbiyayu, i pogubgliayu iskergnega nay prïè duhouniem načinom nutkaiucchiga, podtiečuchiga, i daiuchimu vzroka ſmertnò ſagrieſſiti, ſnapaſtiyu, i ſablazniyu ih, iinimii načinii druſecchiga, i pomagaiucchimu zlo diello ſtuoriti.

Paki

Digitized by Google

Paki ſagrieſſuiu prot ouby zapouiedi oni, kogij teleſnim nacinom vbiyu, il poràze clouieka iskergnega ſuoiega, illi naſtoie ſmerti, illi ſude ſmert iskergnemu, illi proſè od Boga damu dade ſmert.

I tolikoiet oni, kogi noſe nenauiedoſt, i zlu vogliu komu god, ſelecchi oſuetitiſe na gnemu.

I oni kogi ne gouorè, ni pozdraugliaiu druga rádi nenauiedoſti, i nepriyateglſtua, à to ſablazniyu, i ſnapaſtiyu iskergnieh.

I oni kogij prijte komugod, kogij nij gnijm rab, ni sluga

I on kogij necchie da proſtij onomu, kogij proſſcchienie vmiglienò proſio ieſt.

I napokom priegrieſſuie ouoy zapouiedi on, kogij zlobuie, i vutidiuſe inieh, illi riecama, illi dielij.

A clouzderxij vſebi ſſeſta zapouied.

Oua zapouied, i ouo poudlenie ne daa, pače kràti, zabragnuie, i ne dopuſta daſe vcinij grieh bluda pultenoga, ni grieh pregliubodeaſtua, ni niyednoga inoga pultenoga ne podobnoga, i ne dopuſſtenoga pomieſſania vſakoiè verſtè nečieſtiue, i nedopuſſtenè. *Leuit. 20. Deuter. 22. Math. 5. Ekles. 41. Korint. 6.*

Zapouieda takoè, i hocchiè daſe clouiek ima vkloniti, i odſtupiti od vſakogo vzroka, kogij podtičè, ſpignè, i vžigliè pult clouiečaſkuma poželenie, i pohotienie pultenò, kakonòieſu bludna gouorenia, nečiſtiue, i bludne pieſni, ili poienya pultenaia,

Ioſſte oua zapouied velij, i hocchie da muž, i žena zauiereny, i združeny zakonitiem ſadruženiemimaiu vzderžati, i ſahraniti viernu, i ne priekerſſnu vieru mieiu ſobomè. I da clouieki žiuieli, i vzderžaliſe budu čiſti, vklagnaiocchiſe od vſakè nečiſtocchie, i vſakoga oskuergnenia, takò vmiſli, i v požeglieniu ſerdça ſuoga, kakò v gouoreniu, v lijçu, v pogledanyu, v ſluſſanyu, v tieçanyu, i napokom, v riezah, illi hagliah, i odiuenyu teleſnomu, illi žiuu po ſebi

Digitized by Google

ſami, i nezdruſni, illi s'inimij zdruſni; I da vſi pomgniuò, harnò, i gliubiteglnò naſlieduiemo, gliubimo, i vzderſijmo ponieſenie, ſmierenie, krotkoſt, dobrotu, i kriepko vzderſanie od vſakoga pohotienia.

Protiuu ouomu ponekeniu, illi ouoy zapouiedi ſagrieſſuieſe vecchie, nereſe prigàia ſagrieſſeuati protiuu oſtalem zapouiedem. Iere protiua ouoy zapouiedi ſagrieſſuieſe mieſalyu, riečama, i diellom.

Mieſalyu ſagrieſſuie člouiek, kogi bïo ieſt neharan, i ne pomgnif ſuprotiuitiſe, i oprijtiſe berzò, i harlò miſlem nečiſtiuiem, i kogij priſtao ieſt takouiem miſlem nečiſtiuiem pogaiayucchiſe, i naſladiayucchiſe vgnih; i kogij poželio ieſt ſtuoriti, i včiniti koiugod nečieſtotu.

Riečamà ſagrieſſuie, akò gouorìò ieſt rieči grube, bludne, i nečiſtiue. Ako riečamà, kgnigama, illi inakò naſtoiao ieſt da ktogodi ſagrieſſij pultenò ſſgnimè, illi s'inimij. Akò peo ieſt peſni bludne, inu yucchi bludno pogodienyè, i naſladienie vgnich, iz bludnu iucchi ſebe, i inich na nečiſtotu.

Dielij ſagrieſſuieſe probieuu ouoi zapouiedi takuttiè bludnim, i pulteniem takò ſamogò ſebe, kakò inich. Akò naſtogij oskuerniti pult. Akò cinij ſtuari za potaknuti inich na grich, kakò rechi, akoſe nechij, il pomaſuie za liep bi ſi, ieſſiſe takoier liepimij ſuierama, ſtogij na mieſtech kadà moſze gledan biti. Akò pomaua rukama, miegà očima, illi ònij inaa ganuidia, illi bielighe tiela ſuoga, illiinè take ſtuà ri na zao, i bludan konaç.

Sagrieſſuie takoier protiuu ouoy zapouiedi on kogii naſtogij pinezmij, illi oſtalimij daarij, i obietouangij himbenimii, illi iſtinimij, illi iniemij nàçinij oskuerniti čiſtocchiu inogò.

Ktò nechie odſtupati, i biežati vzroke, i prigodia ouoga grieha, kakonoſu zalaz touariſtua, opcchienia ženama, nehtecchigih odpuſtiti, i odagknati iz ſtana, i inij takoui priroçi.

Ktò

Kdòr čtij libre, illi pisanià bludnà, i nečistiua, Kolanoga potaknutigà, i vžgatiga na zlo.

Kdor takouieh napasteh, i sablazny ne vučése kpostu, k'molitui, i suetijm sakramentom, illi ksuetouaniu otca duhounoga.

Ctaucij, i velij sedma zapouied.

Vcii, i zapouieda da ne imamo, vazeti deržati, podsesti ni imati, ni vkresti, ni dobiti, ni pribiti neprauednim putõ po simonigi, tò iest pò nepodobnom kuponaniu v dohounieh, ni pò lihui, tò iest pò vžuri stuaari tuie niyedne. I da ne imamo diellouati, ni činiti niyednoga dobietka neprauednoga, ni hiniti, ni preuariti, ni prelaffiti niekogore, ni včiniti diela niyednoga, kimè gliubua bratska vuriediuiesse, illise vuriediti moše, illi dabi kogigod človiek, illi isker gny stoga diella mogao priyati, illi imati kuigod sztetu, illi vuriedienye. *Leuit. 19. Ephes. 4. Rorint. 6.*

Zdrughe strane ova zapouied poviegliuie, i zapouieda da prauda, i prauednost, v vsakomu diellu, i čigneniu tuerdò, iakò, i kriepkò obslužiti, i vzderžatise ima. I da vsakò vrieme, i vsako dobba, kadase priegodij, imamo sa vse mocchi, i sielè nasse nastoyati, diellouati, i činiti čtogodi mo-
[illegible] vriedni iesmo na komiesh, čaffi, i dobro iskergnoga, i
bližnyega nassega.

Szgriessnie človiek protiuu buoi zapouiedi iakò po him bi vazinglie tuia, illi zkoga vazinglie porusilli.

Akò činij liehuu vo iest vžuru, illi Simoniyu, to iest prodaia stuaarij duhouuieh.

Akò pri sebij deržij tuie, s'odlukom dase necchie pre-
uratiti.

Akò vzderžij placehiu, illi mieto rubou, illi delkeglieu suogih, illi mieh vbogieh.

Akò nepouzti stuaarij nassaste koiese mogu pouzitit gospodarom suogim. I akose gospodara nemahode ima-
[illegible]

ruſe dati vboziem, kakò ſuletuie Otaç duhouny, illi iſpouiednijk.

Sagriessuie protiuu ouoy zapouiedi i on, kogy ne placchia dużno onomu, kij ima imati, akò tà kogy ima imati imae potribbu. I on ky v kupouanyu, i prodauanyu himbe nò duguiè.

I on kogy igrà mnoż pinez veliku na harte, illi ine igre vecchie nereſe ſtaniu, i bijtyu gnegouu prijſtogij.

On kogij igra pineze ſ'oniemij, skogimij nemożè, ni imà igrati, kakonò recchi ſa Sinouij obiitili, kogij niesu ſuoiè ſlobodj, da Starigijm podlożni iesu.

On kogij igrae ſ'oniemij, kogij znade ſtanouito da igrati ueumiyu, ni znaiu.

On kogy v igri prieſiże, kunèſe, pſuie, blasfemae, hochie daſe biye, i rieči ſramotne, zle, i hude gouorii.

On kogij buducchi narednijk, duorniik, i ſtrażniik blaaga, i imania kogogod Goſpodina, ne ima onu var, mareniie, i skerb ò tomu imaniu, ni onu viernoſt, koyaſe podobà.

On kogij neplacchia viernò deſetine çerkuam, kakoſe ima, i kakò dużan iesti.

Cto zapouieda osma zapouied.

Leuit. 19. Ishod 3. Deuter. 5. Prijtac. 12.

Osma zapouied vchij, vči, i zapouieda da, nikotore ne ima krieuò ſuiedokouati na niyednoga človieka, i da niikoré ne ima krieuim, illi lażiuim gouoreniem pred ſudiſſcchiem, illi na ſudu pred praudom, ni van ſudiſſcchia okrieuiti, izuczitti, ni s'opačiti praui, illi pru niečigotre.

Iosſte da ne imamo vuriediti czaſt, poczenie, i dóbrij glas človieka niyednoga ni van ſudiſſcchia, illi ſtola praudè zakonietoga.

A ouay pridgriessenia cuorei, i czinec Kreuerniici, Zlógouorniici, Zloriečny, Suaditegli, i Vzhle, illi Inczmyçi, ka ſo żiti v kratko, ova zapouied zabragnuie vsheż, i zakracchiuie vſaku laż, vſako laſtenie, i vſakò zlogouorchie na iskergnega.

Za

Za tiem oua zapouied včii nas, i vuieʒbuie vazda dobrò čaſtnò, i počtenò gouoriti od iskergnega naſſega, i braniti, zaſtupati, i ſcchititi glaas, čaaſt, i korieſt gnegouu prauiem, i čiſtiem ſerdçem bez niyednè himbè, i bez vſakoga vuhglienia, i lieçimirya.

Sagrieſſuiu protiuu ouoy oſmoy zapouiedi ne ſamò oni, kogii krieuò ſuiedoʒbuiu protiuu komugod budi gdeſe hocchie, i v komſe hocchie mieſtu, da ioſſte i ſudçi, oduietniiçi, dragomani, gouorčine, i oſtali takoui, kogy ne čine dobrò, ni viernò diello ſuoiè.

I on takoier ſagrieſſuie, kogy reptaiucchi to ieſt mermorecchi, zlobij, i vzimglie čaas, počtenie, i dobar glaas drugu, illi tamaſſecchi, illi rugaiuſchiſe, illi laʒucchi, i zlo gouorecchi od kogogod, illi očituyucchi, i pronoſecchi koygod grieh, illi skrouita tuya.

I znay kriſtianine da prema er iſtina ieſt ono čtobi obočitouao, i rekao, nič̃ta ne magnie derʒan, i duʒan ieſi pouratiti dobry glàs, i počtenie onomu, cigou grieh odkrio, i obočitauao ieſi.

Sagrieſſuie ioſſte on kogij radoſnò, i zdraghè voglie ſlu ſſaobi zlo gouoriti od iskergnega, i pomagaobi zlo gouoriti.

I on kogy pouieda iniem tuia pomankania, koia od inieh čuo ieſt.

Sagrieſſuie i on, kogij ne braani čàs, i dobrij glaas iskergnega ſuoiega, kada znadè da krieuaç nie.

I on kogij reptae, illi mermorij ò ʒiugliči tuiu, naulaſti to ò goſpodi, i ò vekſſijh Poglauiçah, i Starieſſinah ſuogih.

I on kogij ſe poruguie pomankangij prem da naraus-kimij iskergnega ſuoga.

I on kogij bez proçine prigimglie na zlo kogod diello, illi rieč tuiu, čto mogaſſe v dobro priyati.

I on kogij odkriye, i obiauij ſtuaar, ka guemu v ſtayno rečena, i priručena ieſt.

I on

I on kogij posiyao iest neskladi, i rati meiu iniemij.
I on kogij laazi gouory.
I on kogij bes proçignenia sudij, i derzij vserdçu suomu zlo od iskergnega, mogucchi inàko biti, kakò za prieliku, Akò viedijsi kogogod gouoriti zenom nemoz stanouitò recchi dasu ò zlu gouorilli, mogucchi biti dasu ò dobru gouorilli, illi naymagn ne ò zlu.

Tolikoier sagriessuiess ò Christianine, i zlò sudiss, Akò kada viedijss çlouieka molituu çiniti, illi almustuo dati vboziem, ti v serdçu tuoiem mislijss, i derzijss, da to cinii ne za vçiniti ono dobro, ni za obsluzìti zakon Bozgii, da za ne ka ostaalii derzega za dobra çlouieka, i za sueta Christianina.

Cto vz derxe, Ctoli zapouiedaiu posliedgne, illi napokogne duie zapouiedi?

Deuter. 5. Ekles. 25. Math. 5. Rimgl. 13.

Ova duie posledgne, illi napokogne zapouiedi velee, i zapouiedaiu, da niktore ne pozelii, ni pozudii zenè tuiè, ni imania, ni blagat uiega, I dà ne sàmo imamose vzderzati, i odstupiti od tuiè zenè, i od dellangii, i çignengii tergo uiin nepodobnieh, i od neprauednosti, očitè, i otuorenè da iosscchie od vsakoga nutergnega zaloga pomisglienia, i zlohotienia, takò da niekadare ne imamo vuriediti, ni zla vçiniti niekomure, ni pozeliti da niekomure zla ni stetè vçiniimo.

Dakle oboie oue zapouiedi zapouiedaiu, i velè, da sa vsakiim budemo mnogò gliubezniui, i serçeni, i da sa vsom siellom, i mocchiu nassom zeliimo onà, koià iesu na spasenie, i koriest iskergnega nassega, i da ne pristanemo, v niyedno vrieme kniyediinomu pozudeniu, illi pozeliniu nassemu, tò iest koiebi znieklo v miesli, illi serdçu nassemu vçiniti listor nay magnssu sstetu, illi skodu drugomu.

Digitized by Google

Na kogy napokom konac, i kamo gledaiu, i zamieraiu vse zapouiedi Dekaloga?

Vse oue deſet zapouiedij gledaiu, zamieraiu, i idu ka gliubaui, koia nazieuaeſe vlaſſkij, illi diačky. Karitas, koia gliubaf ieſt duoiè verſtè, kakò nam, kažu one duij ſſkrieli, illi ploče kamenè zauieta, illi žakona Božiega, na kogijh oue deſet zapouiedij rukom Božiom napijſane bieſſe.

Iere zapouiedi peruè ſſkrijli kažuiu nam, i vče nas ono čto prijſtogy gliubaui, ku dužni ieſmo, i imamo noſiti Bogu. A zapouiedi draghè ſſkrieli včè nas, i kàžu nam ono čto prijſtogij gliubezni, koiu imamo noſiti iskergnemu naſſemu.

Dakle perue duij zapouiedi, od ouïeh deſeterieh zapouiedij pouegliuyu daſe vklagnamo, i čuuamo od onieh priegrieſſengij, i bezakongij, koia ſa vſiema ieſu protieuna čaſti, i ſlužbi Božioy, to ieſt daſe naulaſtitò vklagnamo, i čuuamo od Idoloſluženia, i od krieuè rotè, illi krieuè zakletuè.

Treta paki zapouied vuiežbuie, i včij nas da iſtinijm, i prauijm načinom ſerdçem, vſtmij, i diellom ſlužba Božia viernò činiti, i prinoſitiſe imà, koia ſlužba kada dobrò, ſuetò, i podobnò činijſe, ſuerſſuieſe, i obſlužuieſe, tadà v iſtinu v vſem, i nadauſe Bog vſemogucchi gliubijſe, čaſtijſe, i vie ličijſe, A vſe skupglienie zapouiedij od gliubaui koiu imamo noſiti iskergnemu prebijua, i vzderžijſe na ouïeh rečah. § Eže od inogo ne vshocchieſſi tebi ſtuoreno biti, vig da ty kadgod drugu ne ſtuorijſſi. § I ouomu prielieçna, i podobna ieſt rieč Iſukerſtoua kada reče. § Vſa vbo ielika aſſcchie vshocchiete da vam tuoreet klouieki, i vij tuorite gnim, ſebo ieſt zakon, i proroçi.

Tobia 4.

Math. 7.

Luka 6.

Koia ieſu diellouania, i skazania bratskè gliubaui?

Od ouïeh diellouangy gouorecchi ſueti Paual ouakò reče, § Gliubau terpgliua ieſt, dobroſtiuà ieſt. Gliubau ne

Digitized by Google

zauiedijt,ne tuorijt zloe,ne vznaſſaetſe,nïe čaſtogliubna, ne iſſcchiet iaže ſuoia ſut,ne razdražaetſe, ne miſlijt zle, ne raduieſe ò nepraudi,à raduieſe ò iſtini, Vſa podnaſſaet, Vſa vieruiet, Vſa vfaet, Vſa terpijt.§

A Paki Iſukerſt Goſpodin naſſ za obiauiti, i pokazati vſamomu ſebi žiuu prieliku iſtinè,i prauè,i ſuerſcenè gliubaui,na poſliedgnoy,illi napokognoy viečeri,na koioy od kri,obiaui,i včijni dieunà,cudnà, i velikà znamenià reče,

Ivan 13. §Zapouied nouu daiu vam da vzgliubijte drug druga, ia-
Ivan 16. kože vzgliubih vas. § I po tom reče.§ Se ieſt žapouied moia,da gliubiteſe meiu ſoboiu, iakože az vzgliubihui. § A oua gliubau ieſt od tolikè,ſčienè,i tolikè potriebè,da ſueti

Rimgl. 13. Paual tuerdecchi gouorij. § Ky gliubijt iskergnego ſuoiego,zakon iſpulnijl ieſt.§

Dakle neka ſuerſčijmo,i zatuorijmo ouo gouorenie od karitadi ſuïedožbom ſuetoga pijſma,tebi gouoru ò kriſtianine. Oberi ſebi žiuglienie,neka i tij žiueſſ,i ſime tuoie za toboiu. I gliubi Goſpodina Boga tuoiego,i poſluſſai glaas iego,i priliepiſe kgnemu,on vbo ieſt žiuot tuoi, i dulgota dnij tuogih.

A neka ſuietlò,i napunnò vieditiſe budè kakò nauk ſuetago Euangelia Iſukerſtoua nie ničta protieuan zakonu vehtomu, tò ieſt ſtaromu, ner da ſšgnime v vſemu ſpodo-

Math. 19. baeſe, i prieliepſſe', ſpomenimoſe da Iſukerſt reče. § Akò hocchieſſ vžiuot vnijti, zbgliudi zapouiedi. § I vdrugom mieſtu pokole pohuali,i potuerdi zapouiedi,i dielà od mi-

Luka 10. loſerdia,i od gliubaui priloži,i nadoda ouè rieči. § Se tuo-
Rimgl. 2. ri,i žiueſſi. § Ier pri Bogu nieſu prauedni ty kogy ſluſſaiu zakon, da deategli,i iſpulnitegli zakona opraudaiutſe.

A meiu tiemy,kogi obſlužiſſe, ſakraniſſe, i zbgliudiſſe ou zakon bieſſe prepodobny ſuety Abel,Noè,Auraam,Zaharïa,i oſtàli, od kogijh piſanïe ſueto ſuiedokuie,i gouory da prauedni,nepouinni,i Bogu vſemogucchiemu dràzi, i veoma vgodni biehu predlijčem neličaſtuià iſtogo Boga kakò

Digitized by Google

kakò kogi diellom,i istinom gliubgliahu Boga,i iskergnega ſuoiega.I zato Dauid kragl,i prorok,kogij nie napokogny meiu tiemy,pačeli od koiega isty Bog ſuiedoʒbuie da nayde člouieka polli ſerdçe ſuoie,podobnim, i ſuetim načinom hualecchiſe rečè. § Put zapoiedij tuogih tekoh, eg da razſſijri ſerçe moie, § Rečè ioſſte. § Zgliubih, shranih,i zbgliudih zapouiedi tuoie,i ſuiedenia tuoia, Shranitie vzdanie mnogo. § Reče paki,i v drugom mieſtu. § Prokleti vklagnaiucchiſe od Zapouiedi tuogih.§

Pſal 121.
Pſal. 18.
Pſal. 118.

OD ZAPOVIEDII CERKVENIEH, i od predauangij gneie.

Ieſuli koie ine zapouiedi, koie Chriſtianin ima obsluxiti lieſſe Dekaloga,illi deſet zapouiedij?

IEsv vistinnu i ine zapouiedi, koie Chriſtianin obſluʒiti ima. Iere zakonodauač,i naučiteglnaſſ Iſukerſt ne ſamò naučio ieſt zapouie diDekaloga,da ioſſte opcchienò pouelio,i za pouiedao ieſt one rieči, koie prijſtoye poſluhu,kimè poſluhom zapouiedi Apuſtolske,i Cerkuenè obſluʒitiſe imaiu, Togà çijcch Iſukerſt Goſpodin naſſ reče, § Iakò poſlà mene Otaç,i az ſſagliu uas.§ Ky ſliſſijt vas mene ſliſſijt,à ky za vas ne marijt,za mene nemarijt.§ Aſſchie gnih nepoſluſſaet,pouig çrikui, Akoli çerkau ne poſluſſaet,bud tebi iako Inouieraç,i Mitar.§.

Iak 4.
Math. 23.
Math. 19.
Iuan 20.
Luka 10.
*Math.*18.

V'ouieh mieſteh Euangelia Iſukerſt Goſpodin naſſ zapouieda,i hocchie da vſi iſpouiedaiu kakò çerkua ima vſu verhounu mogucchiu oblaaſt,i poſtauglia,ipoſaduiye gnu za verhounoga,prauednoga,i iſtinoga ſudça,i tumača ſue toga pijſma,i vſega zakona Euangeoskoga.

I ouiem imenem çerkua razumiyuſe Preſtaunijçi,Sreditegli, i Stariſſine çerkueny, kakonò tumaçij Sueti Iuan

Iuan Kryz.

Digitized by Google

Matth. 18. Kryzoſtom, illi zlatouſt, I tò ciſtò, i ſuietlò ka§n, iobiauglia yu rieči Euangelya, koie rieči tudie naſlieduiu za riečama zgorrečenimij, i poſtauglienimij.

Toga çijcch, ne bez vzroka gouorijſe, i piſano ieſt od ſuetoga Paula v Deangijh Apuſtolskijh na četernadeſtu glauu, da §Proho§daſſe Syriu, i Cilyçiu vtuer§dae çerkue, i zapouiedaè shraniti poueglienia Apuſtolskaia, i Starigijh.

Koie ieſu zapouiedi Apuſtolske, koie ſueti Paual zapouieda daſe obsluxiti imaiu?

Dioniſia Dionisio Areopagita včenijk Suetoga Paula gouorij, da oue zapouiedi ieſu od duiyu verſtij, à tò dà dïo gnihe ieſu zapouiedi piſane, illi ù pijſmo polo§ene, à dïo ieſu zapouiedi nepiſane, Takò da i iednoy, i drugoy ouoy verſti zapouiedij priſtogij ono čto pijſſe ſueti Iuan Euangeli-
1. *Iuan.* 4. ſta kogy reče. § Razumieuaei Boga poſluſſaet nas, I§e nieſt od Boga ne poſluſſaet nas, ò ſem razumieuaemo Duh iſtinè, i duh laſteç. §

A zapouiedi koie nam oſtaugliene ieſu v pijſaniu ſtanouieta rieč ieſt, da vſe vzder§eſe v kgnigah dobrieh, ſuetieh, iſtinieh, i Sobornieh, Koie vlaſſky, illi dračky nariečaiuſe kanonike, tò ieſt one kgnighe, koie pohuagliene, potuerdiene, i priyare ieſu od ſuetè Matere Cerkuè, i od ſuetieh Selenskijh Zborij.

Zapouiedi paki, koie ne bieſſe piſane, te vſe v opechienò ſueti Otçi nazieuayu, i nariečayu imenem predauanya, to ier nam tè zapouiedi predane bieſſe od Apuſtolaa ne v pijſmu, nere ſ§ieuijm glaaſom, i naučeniem gniehcuim. A za tiem vdiglnijm nepriker§nijm redõ kakonò od zuke do ruke iedan drugomu predaoih ieſt. I takò tà predauania ſahranilla, i vzder§alaſe ieſu deri dò naſſich vriemenij. I ſueta Cerkua mnogom čaſtiyu, i počteniem obslu§uie tà iſtaa predania Apuſtolska.

Ielii

Digitized by Google

Teli potrieba obsluxiti iedan, i drugu verstu ouieh zapouiedij.

Od potriebe iest obslužiti iedne, i drughè oue zapouiedi takò pisane, kakò ne pisane, akò hocchiemo posluſſati naučiteglia Suetoga Paula, kogy ouakò zapouieda, § Stoite, i deržite predauania, ia že naučiſteſe, illi slouom, illi posluſſaniem nassim. *1. Thessal. 2.*

I zatò istij sueti Paual hualij korintiane vouom, Ier gliubitelgnò, i pomgniuò deržahu, shragneuahu, i obsluženuahu zapouiedi Apustolskè, koie gnim riečama, i na vstà rečene, i predane biehu. *1. Kori. 11.*

Suiesstuie takoier, i vuiezbuie Thessaloniane, daſe čuuanu, i da odstupe od vsakoga toga, ky ne hodij, i ne putuie dobriem, i prauiem putom, i ne obslužuie predauania, i naučenia Apustolska, *Thessal. 3.*

I ouo iest ono čto sueti Zbor Nicensky složno, iedinò, i spodobitò sa suetim Pisinom izreče gotorecchi. § Potrieb no iest nam da tuerdò, i iednoskladnò obslužimo predauania çerkuena, illisu tà predauania v pisinu, illi obiečaiu v çerkui shragnena, obslužena, i obiekouana. *Zbor Nice.*

Reče takoier Sueti Ciprian, da nie magnie kriepko, i tuerdo ono čto po naučeniu, i naredieniu Duha sueta Apustoli predauaniem rieči naučilli iesu, neghli ies tuerdò, i kriepko ono čto sam Isukerst rekao, i naučio ies. To ier kakòno takmò, raunò, i iedinako iest Božastuo Duhu suetu i Isukerstu, takò prem rauna, i iedinaka iest oblaast, i siella obiyu gnih, to iest Duha sueta, i Isukersta, v naredienjij, naprauglienjij, i naučenjij gnihouih. *Ciprian.*

Po kogy nacin moxemo znati my, ka iest predauania Apustoli ka pobuagliena, i potuerdiena v Cerkui.

Sveti Augustin verhu one stuari podao iest iedan rele liep, tuerd, i plemenit red, i dostoyan da obliežen budez kogi ouakò reče, § One stuari, koie vaderšimo, i obluženiemo ne pisane, da pò predauangij na rieči predane, koiè *Augustin.*

stuàri

ſtuari kaʒu, i obiaugliayu nami da vzderʒane, obſluʒene, i hragnene ieſu kakò zapouiedane, i naredierie illi po ſuetieh Apuſtolij, illi pò ſuetieh, punieh, zakonitieh vſeſelens kijk Zboreh, i kogijh oblaaſt ieſt mnogò prudna, i ſpaſonoſna v çerkui.

Auguſtin. Iſtij tolikoier ſuety Auguſtin gouorecchi protiuu ereti kom Donatiſtianom, paçeli protiuu vſiem eretikõ, naulaſti to zamierioun ſtuaar, i od gue ouakò vuieʒba, i nàuči. A tò da vſe ono čto opcchiena çerkua derʒy, i obſluʒuie prema da tò v ſuetieh zborij napraughieno, zaſtauglieno, i naredieno nie, i da vazda, v vſakò vrieme vzderʒano, i obſluʒeno ieſt vſe tò doſtoynijm načinõ imaſe vierouati, i derʒati, da ne inij, ner Sueti Apuſtoli predauaniem, i naučeniem gnihouim naučilli, i predali ieſu.

Leon Papa. Tolikoier ſueti Papa Leon, illi lau velky podobniem, i priliečnym obrazom, i načinom reče. ℣ Niektor ne imaè poſumgniti, ni duogitiſe, da vſak ſtanouitò znati ima, Iereſe i čiſtò, i očitò viedij, da vſe ono čto v'obiečaiu millò, i Bogogliubnò vazda, i po vſa vriemenaa çerkua derʒala, i hranilla ieſt, i derʒij, i hraani, vſe tò imaloſe ieſt, i vſe tò priehodij od predauania Apuſtolskoga, i vſe to izuadieno ieſt iz nauka Duka ſuetago.

ka ieſu predauania Apuſtolſka, koia Chriſtianin obſluxiti ima?

Mnoga predauania nahodeſe pri ſuetijh ſtarijh Otçij, kogy prie, i onuiè od tiſucchia liet, çicchia dobrotè, ſuetoſli, vminya, i nauka gnihoua doſtoyni bieſſe doſtieghnuti, i doſtieghnuſſe, i imaſſe oblaas, i čaſtno doſtoyanſtuo pri vſemu ſuietu da gnim vierouano bude, i da v vſakom mieſtu bude dana viera nauku, i gouoreniu gnihou. Meʒd kogimij Origene, i ſueti Auguſtin gouore da po predauaniu, i nauku Apuſtolskomu otroçi, illi diečiça malahta kerſſta tiſe imaiu.

Origene Auguſtin.

Dioni-

Digitized by Google

Dionisio, i Tertulian prauee, i gouoree, da potriebno ieſt činiti mogličia, i prinoſſenia na oltaru za vmeruſſieh. *Dioniſio. Tertulian.*

Sueti Ieronim, i Epifanio takoier kažu, i gouoree, dà po ſti, žežini, illi poſſcchienya, koia çerkua naredilla ieſt, à na ulaſtitò pooſt četerdeſetny, illikorizmeny poſtitiſe, i obslužitiſe imaè. *Ieronim. Epifanio.*

Sueti Ambros, i ſueti Iuan Kryzoſtom tuerdò, i kriepkò huale vſe Cerimonie, to ieſt čaſtnaa služenia, koia çerkua obiekuie činiti v ſiretom činu, i služeniu miſee, illi Liturgie, tò ieſt poſuetiliſſta ſuetoga oltàra. *Ambros. Iuan Kryz.*

Za tiem paka ſueti Iuan Damaſſken, i vſi oni Otçi, kogy imenuiuſe, i pomijnaiu vutornom, illi drugom Zboru Nicchienskomu kažu. i včee da Ikonie, illi prielike Iſukerſta, i Suetieh gnegouih čtouati, čaſtiti, i gnim klagnatiſe imamo. *Ioan Dama.*

Napokõ za oyti, i oſtauiti na ſtranu mnoghieh oſtalieh Vaſſilio veliky hocchie, i zapouieda, da ſueti Oley Krizmè, illi Bermè, imaſe pomgniuò, i marnò hraniti, i da vſa oſtala čaſtenia, i hualna služenia to ieſu diačky, illivlaſſky Cerimonie, koieſe činè, i opraugliayu, v çerkui okolò ſuetieh ſuecchiengij, illi ſakramenteh vſa tà daſe imaiu pomgniuò, i gliubiteglnò deržati, hraniti, i obslužeuati, i ouo gouorij, i ſuiedokuie da ieſt predauanie Apuſtolsko. *Vaſsilio.*

Pridaie, i prielaga paki iſty ſueti Vaſſilio oue rieči gonorecchi, Akò mi počnemo iednome ſamò terzati, priekerſſeuati, odmijtati, pogherdieuati obiečagi, i kogy vpijſani nieſſu, mislecchi, illi deržecchi da tij obiečagi nepiſani, neimaiu niyednè oblaaſti, ni doſtoyanſtua niyednoga po malo, po malo hocchiemo, pogherditi, poterti, i razoriti iſto Euangelie prema da tolikò iakò, i kriepkò iſti Iſukerſt oblaſtiyu ſuoiom zauergao, oſnouao, vtuerdio, i v krepioga ieſt, i naduieſti hocchiemo priepouiedanie Euangeoskò kakò ſamo niekomu imenu, i nariekouaniu taſſchiemu, i prazdnomu. Dali ia (reče) deržu biti diello Apuſtolſ- *Vaſsilio.*

Digitized by Google

ſcolsko priliepitiſe, i prietisnutiſſe tolikoier, i konomu pre dauaniu, i nauku, kogii piiſan niest.

Na oua naſſa vriemenaa nahodiliſe kto, kogij zahludi, i priegreſſuie, v predangij Apuſtolskieh, i Cerkuenieh?

Mnozi ieſu kogy zabliudiuiu, i priegrieſſuiu vtom, Er mnozi, ni mare, ni haiu nicta za tā predauania, à paki mnozi preziru, i gherdeih bez niyednogo proçignenia. I akoli čto haiu zagne., toliku ſçienu čine od gnih, i tolikò ſamò kgniem prigledaiu, kolikò ka zapouiedem, odlučeniu, i na redieniu Goſpodè, Vladaouaaç, i Načelniikou ſuietounieh, illi vuriemenieh, i gouorè da tà ieſu naprauglienia naredienia, i zaſtauglienya čloüiečaskà. Gouore tolikoier da ieſt v oblaaſti i u slobodi vſākoga obsluʒiti, i ne obsluʒiti oua predauania bez razliekoſti niyedinè.

Ieſt paki, i onieh, kogy gouoree, da vſa predauania ieſu iednè ſamò verſtè, i ſçiene, takò da mnogo nepodobnò, i Bogu protieuno preurachiaiu, opaače, ſmucchiuyu, i mer ſee mnoga mieſta piiſma, kakò dabi ne biilo razliečaſtua niyednoga, ni niyednè razlukè od predauangii Fariſayskieh do predauangii Apuſtolskieh, od predauangii ʒidous kieh, do predauangy çerkuenieh, od predauangii poſobnieh, do onieh predauangy, koia opčchienim iednoskladniim priſtaianiem çerkueniim, i opcchieniim obiečaiem dobrieh chriſtiany priyata, i kakò od rukè, do rukè deri do nàs doneſena malo ne v vſakom mieſtu ſuieta obsluʒena nahodetſe.

Ctoſe ima recchi, i ſuditi od onieh, kogij odmietaiu. pogherdiuiu, i ne obsluxiāu predauania Cerkuena?

Isto ſamo slouo Bożie kara, i oſudiuie tieh, ky ne obsluʒuiu predauania Apuſtolska, buducchi dà to iſto slouo Bożie zapouiedaa, i včii, da tà predania obsluʒena budu, i da Cerkua posluſſana budè, I da zapouiedi Apuſtolske, i Sta-

Math. 16. Kolo. 2. Mark. 2.

Theſſal. 2. Korint. 12. Math. 18.

Digitized by Google

Stariſſijn obſluſiti, vzderſati, i hranitiſe imaiu. Ier rieč Boſia ieſt, koia pod grieh ſuiedenia naſſega podlaga nas Načelnykom, Poglauiçam, Predſtaunijkō, i Goſpodi takò vrie menoy, illi ſuietoumoy, kakò çerkuenoy, illi duhounoy, takò dobriem, kakò zaliem, I tò iſto flouo, i rieč Boſia hocchie da zakonom, i naredbam gniehouim pokorny, i poſluſſny budemo, i daim daamo veliky poſluh, i čaas, zato ſueti Paual reče. § Pouinuyteſe preſtaunikom vaſſim, i pokoriteſe im. § Reče takoier Iſukerſt v Euangelyu pri ſuetom Mathïu. § Vſa iaſe rekut uam hranite, i tuorite, pò delijhſe gnih nehtijte tuoriti. §

Eur. 13.

Math. 23.

I zato oui kogy pogherdiuiu predauãia Apuſtolska prieziru, i gherdè ne ſamò člouieky, da gherdè, i prieziru iſtoga Boga preuelikoga, i vſemogucchiega. Iereſe podobaſſe gnim, i od potriebè bieſſe posluſſati, i počtouati Boga v'Apoſtoleh, i v nasliednijçieh gnihouih, tò ieſt vonieh kogy na mieſto gnihouo priſtupaiu, i prihode.

Dakle v iſtinu ſa ſuiema protieueſe slouu, i rieči Boſioy kadanoſe protieuè oblaaſti, i naredieniu gnegouu, i s'ouoga gnihoua neposluha, i protiuenia dobijuaiu, i doſtieſu ſebi viečgnè oſudienie, kakono iſty ſueti Paual gouorij, i ſuiedokuie.

Rimgl. 13.

I v iſtinu oua naredba, i ouo pouelenie ieſt Boſie, koiu naredbu oblaaſt, mocch, i ſiella člouiečaska nemoſe niekakor poterti, poprati, ni odnieti, à to dà nieçimij ſtanouie timij zakonij, kogih nam daie, i prieporučuie Apuſtolsko predauanie, kogy zakoni dio piſany, à dio nepiſany ieſu, çerkua Boſia vladana, i vrediena budet, Nauçi, i naredien ia vierè naſſe daſe uzderſet, Red Chriſtiansky daſe vtuerdij, vſtanij, i v kriepij. Sklaad, mijr, i iedinſtuo daſe shranii, i vzderſij, i napokom da nauk, i dobrocchiudie Chriſtiansko tiemij zakonij ſahragneno, i vzderſano da budet.

I Ctoſu

Digitized by Google

C toſu odſudilli, i odſiekli ſueti Otci od ouieh ſtuarij?

Origine

ORIGENE, kogij ieſt naučitegl poglauit, čaſtan, i daugny pijſſe ouakò gouorecchi, § Mi imàmo imati, i derȝati za eretika vſakoga kigodire gouorij, i narieçaeſe vierouati v Iſukerſta, à ničta magnè vieruiè ſtuari vierè naſſe inakò, i razliekò od onoga čto, i kakò odlučiſſe, odrediſſe, i tumačiſſe predauania çerkuenà.

Origene

I tà iſti Origene vdrugom mieſtu reče. § Onò sàmo ima ſe vierouati, i derȝati za iſtinu, čto v niečemre nie protieuno, ni neskladno predauaniu Crikuenomu.

Ieronym

Sueti Ieronym takoier reče. § Vkratko iate ſuieſſtuiu, i včijm, da predauania çerkuena, à naulaſtito koia nieſu protieuna vieri imaiuſe takò obsluȝeuati, kakò ſu namgih predali Starigij naſſi.

Auguſtin

Paki Sueti Auguſtin ouakò včij, i gouorij, § Ako oblaaſt Bogaſtuenogo pijſma narediuie, i naprauglia čtogodire, bez ſumgnè niyednè imàmo takò ſuerſſeuati, i iſpugneuati, kakòno to v pijſmu nahodymo, i ctijmo Tolikoier, iono čto çerkua po ſuijtu činij, oprauglia, i izuerſſuie, Ier velika ludoſt, i mahnitoſt ieſt, priečatiſe, izieskouati, i neſuieſtnò iſpitouati imaliſe onakò ciniti, illi ne.

Auguſtin

I ſty ſuety Auguſtin drugouya reče. § Vonïeh ſtuareh od kogijh pijſmo ſueto nie ničta ſtanouieto odlučillo, obie čagi puka Bogiega, illi naredienya ſtarigijk imaiuſe derȝati na mieſto kriepkogo, i tuerdogo zakona, I kakonò predſtupnijçi zakona Bogiega, takò, i oni ky odmietaiu, i gherdè obiečagi çerkueny doſtoyayu pokarani, poprieccheieny, i pediepſani biti.

Tertulian

Napokom Tertulian muȝ mnogàgo nauka, i velmi daugny naučitegl çerkueny vonleh kghigah, koie pijſa protiuđ oniem, ky ne hocchiè da priſtanu, ni da prijmu, ni da obsluȝe niyedru ſtuàr, kaſe ne nahodij piſana v ſuetom piiſmu gouory, i mnogo kriepkò, i tuerdo kaȝe, da ieſu nie koia predauania, i obsluȝenia çerkuenà, koia nemogu, ni

Digitized by Google

imaiu biti poglerdiena, ni oduerʒena, nego kibi hotio eretik, illi poluuierniik biti, I neka rečemo ono, čto reče ſueti Paual, § Aſſchieli kto mniitſe ſporglif biti, my takouago obiečaia ne imamo, ni çerkau Boʒia. § 1. kori. 11.

Numi s kaxi ſada čto ieſt cerkua?

Cerkva ieſt opcchina vſieh onieh kogy iſpouiedaiu vieru, i nauk Iſukerſtof, koiu çerkuu Iſukerſt Načelniik, Knez, Goſpodin, i Glaua paſtiirof pridao, i priporučio ieſt Petru Apuſtolu, i naſliedniikom gnegouim da gnu derʒe, ſtroie, vladaiu, i ſrediuiu. Togà çiicch ne doſtoiaiu imenà çerkuenoga, pačeliga krieuò, i nepodobnò kredu, i poſuoiuiu, vſi eretiçi, i vſi odmetniiçi, kogii prema da kaʒu iſpouiedati vieru, i nauk Iſukerſtou, ničta magne odmietaiuſe, i ne hotè da budu ouçe verhounago Paſtyra, i Erea, kogo Iſukerſt poſtauïo ieſt na mieſto ſuoie paſtirom ſtadà çerkuenoga, i koga viečgniim, i vdiglniim nasliedouaniem hranio, i vzderʒao ieſt v çerkuy Rimskoi. Rimgl. 12. korin. 12. 1. petra. 5. Iuan. 21. Math. 19. Ieronim Cyprian

A oui vſi kogy odmietaiuſe od preſtolya, i oblaaſti ſuetago Petra Apuſtola, i kogy taie, aruu, i pogone ou preſtol gnegou, i oblaaſt gnegouu, i ouo načelſtuo, i poglauſtuo çerkuè, oni v iſtinu nay prie, ni znadu, ni razumiyu velikà obietouania Iſukerſtoua, koia Petru obecchiao ieſt, ni magne znadu, ni razumiyu taianſtuo kgliučy Ceſaraſtua nebeskoga, kogy kgliuči Iſukerſt dao ieſt tomu ſamomu Petru, ni razumiyu mnoghe inè ſtuàri od Petra Apuſtola gla uè, i načelniika Apuſtolkoga. Math. 19. Iuan. 21. Luk. 22. Math. 10. Iuan. 1.

Paki otuorenò, i očito ſmucchiuyu, i prieuracchiaiu mir, i ſtanouieti rèd çerkuè ſuetè, koia çerkua bes ouogo verhounago Erea, i bes verhoune oblaaſti gnegouè nebi niekadare mogla biti ſrediena, nibi niegdar bes toga Erea moghla biti vzderʒana viediinſtuu, ni viakoſti, kriepoſti, i tuerdoſti protiiu ſiellàm vraat paklienieh.

Napokom oui odmietniiçi, i oſtali, kogy netè daſe podlo

Digitized by Google

ſe ouomu preſtoliu Petrouu, i nasliedniikaa gnegoiih bes niyednoga ſrama, ni ſtuda protieueſe, i opieru ſuetijm Otçem, i ſuetiem Zborom, i Synodom gniehouim, i preſuetomu pijſaniu, i iſtinomu ſuiedočaſtuuu, koie iſty Otçi, i Zbori čine rečenoi çerkui, Priſtaiucchi, i vſi zaiednò gouorecchi, i iſpouiedaiucchi da ona ieſt verhouna glaua, i vladika vſiem Chriſtianom. I protieueſe tolikoier ne ſaamo tiem otçem, i ſuetiem Zborō, i Synodem, da ioſſte, i iednosklad nomu, i iednozučnomu glaaſu, i iſpouiedaniu vſega ſuieta Chriſtianskoga.

Ieronym Poznao ieſt ouu çerkuu, i gneie verhounoſt doſtoiāſtuo, i oblaaſt Sueti Ieronym kogy reče. On kogy pridružuieſe prieſtolyu Petrouu, tà moi ieſt.

Optato Poznà ouu çerkuu Optato Afrikanin, kogy ſuiedokuiucchi reče da preſtol Petra Apuſtola ieſt peruy, i poglauiey, iſtiny bieligh, i zamierenie meiu oſtalimij iſtinimij bielizij, i zamierengij çerkuenimij.

Auguſtin Poznao ieſt ouu çerkuu, i vlaaſt gneie ſueti Auguſtin, kogy ſuietlò, i otuorenò pijſſe, da načelſtuo, i poglauſtuo preſtolya Apuſtolskoga vazda, i po vſa vriemenaa bij, i ieſt v çerkuy Rimskoy.

Cyprian Poznà gnu ſueti Ciprïan, kogij reče, Da vzrok vſakogo odſtupglienia, i eretičaſtuïa, koieſe plodij, i koie ishodij ieſt za nehtiti dati poſluha iedijnomu, i verhounomu Ereu, i ſudçu Vikarïu Iſukerſtouu.

Ambros Pozna ouu çerkuu, i doſtoyanſtuo gneie ſueti Ambros, kogy reče, da želij, i žudij va vſiem nasliedouati çerkuu Rimsku.

Da ſtarigij, i daugnigy vſih tieh Ireneo, kogy bij blijz vriemenom Apuſtolskijm, i bij v iſtinu praui muž Apuſtolsky daiucchi ouu pohualu, i ſlauu çerkuy Rimskoy ouakò reče. Od potriebè ieſt da vſe skupſſtine, i oſobnè çerkuè vernieh, koie po vſem ſuietu proſuleſe ieſu, pritieſnuſe priedružeſe, i priſtanu kouoy çerkui Rimskoy, i da gnu na

Ireneo

ſlieduiu

Digitized by Google

Iliedniu za biti oua peruà, poglauità, i nač elnà çerkua me iu vſiemij oſtàlimij, i iere ima verhounu oblaaſt, nač elſtuo, i poglauſtuo vieſſe inieh, vkoioy çerkui vazda vſi vierni vſiega ſuieta obſluſili ieſu ono predauanie, koie od Apuſtolaa imaloſe ieſt.

Ko ieſt doſtoianſtuo, i oblaaſt cerkuena?

VELIKO ieſt doſtoianſtuo, i oblaaſt çerkuena. Iere iſtij Bog vſemogucchy ouu çerkuu ſuoiu diečij, nareſſuie, i da rijua mnoziemij preuelikimij daarij, obietouangij, i dobrotuorgij, i ne ima ſtuaari na zemgli, koia gnemu draža, ni vgodnia ieſt, I ouu iſtu çerkuu ſuoiu ſueier reſſij, vzderžij, i hranij, Togà çijcch odlucio, i odredio ieſt, da ona budè dom, i hràm gnegou, v koiemu vſi vierny gnegoui hragneni, goieni, i naučeni da budu, i v koioy iſty vierny gnegoui ſuetaa, i dobraa dielaa diellouali, i činilli budu, I ouu çerkuu ſuoiu on bes priſtanka braany, oſuietiuſſiſe nad vſiemij, kogy gnu viu iediuyu. 1. kori. 12. Ephes. 5. Iuan 14.

Hotio ieſt takoier iſty Bog, da oua çerkua gnegoua budè ſtup, zaſnouanie, temegl, i tuerdia iſtinè, takò da mij nie kadar nebudemo poſumgnili ò gneie nauku, Ioua kakonò včitegliça, shranitegliça, i tumačniça iſtinè vzderžij ne priekerſinu vieru, i oblaas. 1. Timot. 3.

Odluči ioſſte vſemogucchij Bog da oua çerkua gnegoua bude položena, i zaſnouana na ſtanouietomu, kriepkomu, tuerdomu, i ne poduiežimomu kamenu, neka ſtanouiti budemo, da ona vtuerdiena, ne poduiežima, i ne poghibſſa ſtogij, i prebyua, i da vrata paklena, à tò aruania, i velike ſielne iaghme, koie gnoy protieuniji çi zadaiu, gnu niekadare ne premogu, ni oborè. Matb. 16.

Napokom hocchie Bog, da ona budè kakò nieky preſuety, i prepodobny gràd ſaziedan, i poſtauglien na gori, kogo vſak viediti može, i komu vſak priſtupiti, i vagn laſnò vliesti, i vnijti da može, à tò neka niekotore oſtauiuſſe ouu çerkuu Apoka. 21. Math. 5. Esaia. 2. Mikea 3. Malak. 1.

Digitized by Google

çerkuu, ne ighie naſlieduiúccchi ſmertonoſne ſſpiglie, i vertpè eretiečaskè, i neka niekotor prehignen, illi prielaſten oniemij laʒieuimij, i himbenimij riečamà, ʒSe ſade ieſt kerſt, ſe ieſt onde, ʒ ne odſtupij, i ne oddiliſe od gnè.

Math.24.

Sa ieſt ona priyategliça, ſeſtra, i iedijna viereniça, i ne vieſta Iſukerſtoua, gnuʒe toli izuerſnò piſanie ſueto huaſlij, i priepouijda, za koiu iſty Iſukerſt gneie ʒenijh, il neuiſtaç za odkupiti oçeſtiti, poſuetiti, i ſauskupiti, i ſauſiema gnu kſebij pritiſnuti, i priedruʒiti vſakà včinïo, i vſaka pod nïo ieſt, Takò da nïe ſcchiedio, niſe vklonïo, niſe priſtraſſio ieſt dati za gnu tielo, i prieçienu kerf ſuoiu.

Iuan. 17. *Luk. 22.* *Math. 16.*

Za ouu çerkuu vzgliubglienu ſuoiu molïo, proſio, i iſproſio ieſt, da viera, iedynſtuo, i tuerdia gneie niekadar ne poghibnet. I ouoy çerkui ſuoyoy obecchiao, i viernò iſpuniuſſi obecchianie ſuoie, poſlao, i oſtauïo ieſt Duha ſueta naučieteglia, preſtaunijka, i nariedieteglia gneie, od koiega Duha ſuetago ouakò reče. ʒ Tà naučit vas vſa, i rečet vam vſa iaʒekaʒdo reku vam. Ta budet ſuamij va viekij, on naſtauitui na vſaku iſtinu, ʒ koia iſtina od potriebè ʒnati, i vierouatiſe ima.

Iuan 14. *Iuan 16.*

Kogij ieſu oni muxi po kogijh v cerkui Duh ſueti včij iſtinu?

Deania 20. *1. Timot. 3.* *Eureom 13.* *Ephes. 4.* *Korinth. 12.*

Oni pò kogijh Duh ſueti v çerkui včij iſtinu ieſu tij od kogijh ſueti Paual apuſtol ſuiedoʒbuie da po miloſti, i diellu Duha ſuetago poſtauglieni ieſu ſredieuati, vprauglliati, i ſtrogiti cerkuu, i ouieh iſty ſueti Paual imenuie, na rieça, i zoue Biskupi, Predſtaunijçi, Paſtyri, i Naučitegli, I oui za Apuſtolii vazda, i po vſa vriemenaa bieſſe, i ſada ieſu poglauitij, i načelnii, ſluʒitegli, i dellategli Boʒgii, i çerkuè, i verhounii, i izuerſitii razdelitegli, i predateglii tainich Boʒgiih. I kakonò oblaas po ouieh viediſe, i obiaugliaſe v mnozieh ſtuarah, takò naulaſtitò obiaugliaeſe, i viediſe v ſuetoſuecchienieh Zboreh, i Synodeh, v kogiih oni mogu ne ſamò odlučiti niekoia odlučenia, i naredienia od

ia od vierè,i reda Christianskoga,da iosste vlasstòme suoiõ oblaastiyu,i mocchiyu Apustolskom mogu suetò,i prepodobnò odlučiti, potuerditi, pohualiti, gouoriti, i recchi. § Viediloše iest Duhu suetu, i nam. § A ouà istina, i oua oblaast viediise očitò vdieliih,illi Deangii peruoga Zbora sabranoga, i včignenoga v Ieruzalemu, kakonoše čtii v deangii Apustolskieh. *Deania 15.*

I stanouitò istina rieč iest da prïe v mimossastà vriemenà biesse veliko pregriessenie, koie smertniim nakazaniem,i pedipsiem pediepsano biesse,akò ktò ne slussasse zapouied,i sud verhounago Erea, kogii tada derȝasse stol, i sidiasse na stolu Moyseouu. *Deuter. 17.* *Math. 23.*

A v istinu oblaas sadassgnà çerkuena v sredieniu,i odlučeniu nïe ničta magnà, ni ponižnïa od onè oblaasti, koiu tadà imasse synagoga illi saymiscchie Eureysko. I one prà ui,ona mocch,i ona oblaast,koia stieskasse Eurei vto vrieme posslussati,i suerssèuati zapouiedi,i pouelenya suoiego verhounago Erea,ona ista prau,mocch,i oblaast veȝe,i du ȝi christiane dati suerssan, i snažan possluh çerkui,à tò da sudienia, i odluke verhounïeh Ereof, i oblaastnikof çerkuenieh,koia pristoie redu,i nauku Ckristianskomu budu priyata,potuerdiena,obsluženа,i izuerssena napunnò.

Togà çiicch veoma krutò sagriessuiu,i stranputuiu oni kogii tiem načinom neposslussaiu oblaast vladečastuia,načelstuïa,i Gospodstuia çerkuenoga,da (čto gbrè iest) opchienò,i oçitò gherdè, tlacè, i popirayu gnu, protieuecchise,i aruecchise suprotiuu naredbam, i odlukam suecchienieh verhounieh Ereaa,kogi vazda,i v vsáka vriemena imali iesu punnu,çielu,i slobodnu oblaas odlučiti,i odsuditi ò stuareh suerieh,I veoma pogubnò vut ediuiu dusse suoie oni,kogii smiyu tuoriti,činiti,i diellouati protiuu častniem,i čaasti dostoyniem odlučeniem,i naredbam sue tieh selenskieh Zborii,kogih mocch,i oblaas (kakò gouorii sueti Augustin) iest spasonosna,i mnogogò pruda,i korieshi, *Zbor kake. Augustin.*

Digitized by Google

rieſti v çerkui. I napokom ſmiyu aruati, i boritiſe protieuu ſtanouietim kriepkim, i ſuetim ſudbam, i odlučeniem Otaaç, kogy ſudi, i odlučenia včiniſſe, i izrekoſſe okolo ſtuareh od vierè, Kogijh Otaaç gouorenie, raʒumglienie, i skladno, i iedinoſloʒno priſtaianie okolò iednè iſtè ſtuàri ò koioy gouoriſſe, kaʒe, i ieſt tuerdo, i kriepko ſuiedočaſtuo od iſtinè Chriſtianskè.

Synod kalc.

Ioſſte oui preſtupnyçi, i opornijçi vuriediuiu ſud Zboraa, i Synodaa, od kogijh zborou, i ſynodou čeſtitij Ceſari, v zakoneh ſuogih ouakò rekoſſe, i piſano oſtauiſſe. § Mnogo vuriedienie činij ſudu Synodalskomu on kogij opačij, preuracchia, illi opcchienò priečaſe protiuu onomu čto iednome Zbor, illi Synod ſuetieh Otaaç odſudio, i odredio ieſt. §

Za čto Bog odredio ieſt da v Cerkui gnegouoy budu Paſtiri, i včietegli?

Boe odredio ieſt da v çerkui gnegouoy budu oui Paſtiri, i naučietegli. Iere mnogo prudna, i koreſtna ieſt nã oua naredba Boʒia, kom Vladiečaſtuo. Oblaaſt, i Včiteglſtuo çerkueno doſtoianſtuom ſuogijm nadhodii, i mnogò nadſtupa Vladiečaſtuïa, i Goſpodſtuïa vriemenaà, illi ſuietounaa.

Ier oua oblaaſt Cerkuena ieſt oblaaſt Duhouna, kome oblaſtiyu puk Chriſtianskii vprauglien, i vputien ieſt ka doſtiegnutyu dobra duhounoga, i ʒieuota viečgnega. A

Ephes. 4. Koloſſ. 1. 1. Theſſa. 4.

naii prïe prudii, i korieſtyuye. § Na ſuerſſenie ſuetijh, § kakò gouorii ſueti Paual, a tò neka oni, kogii imaiu, i derʒe ouu oblaaſt, ſtuoree, i včine vſakogo člouieka ſuerſſena v Iſukerſtu, i (kakonò v drugom mieſtu iſty ſuety Paual rečè) pomgnom, i naſtoyaniem ſuogiim priuedu, i naſtauè vierniih ka fuerſſnoſti ſuetignè, na koiu ſazuani ieſu.

2. Timot. 4. 2. Korin. 13.

Prudii takoie, § Na dielloſluʒenia, § To ieſt da oni kogii ieſu, i zouuſe Poglauny ſluʒietegli çerkueny budu bdilli, i naſto-

Digitized by Google

i naſtoyali okolò diela, i cijna, kogij gnim dan, i prirucen ieſt, takò da gnihouim bdenïem, i naſtoyanyem budeſe vzderżalo, i da mnożae, i raſti tako dobrò i Bogu vgodnò diellouanie.

Prudij takoier. § Na ſaziedanie tiela Iſukerſtoua, § To ieſt na vmnożanie, i raſtenye ſuetè çerkuè, Neka oui Biskupi, Vladike, Načelnïci, i ſtariſſine çerkuenè kogij ieſu poſuecchienij Duhounij dellategli, i ziedari, kogli dużni ieſu bez prieſtanka rabiti, i diellouati ſuelikom pomgnom, i ſnażnym gliubiteglſtuiem, i harnom briegom raabiti, i diellouali, i teżali budu okolo togà tay noga tiela Iſukerſtoua à to ieſt çerkua, illi vierni gnegoui, takò da nay prie zauergu, i poloże temegl, podklad, i kriepko zaſnouanie vierè, paki da nazidyu oſtale ſtuari, koie potriebuiu ſuerſſenomu, i doſpijtomu żiuglienyu, i prauiednoſti Ckiſtianskoy.

Napokõ prudij neka nebudemo, § iakò otroçi mladençi illi malahtà diečiça plauaiucchia raznaſſani od vſakogò vietra nauka vneprauednoſti çlouiečaskoy, § à to çicchia tieh kogii mlohaui, i ſlaboduſſni ieſu, kogih ſlaboduſſnieh, i nekriepkieh vazda v çerkuij mnogo ieſt, I ràdi toga vzroka potriebnò ieſt diello, čijn, i oblaas predſtaunieka çerkuenieh naulaſtitò na vriemenà kada vietri, bure, i viehri progognenia eretičaskoga aruu, biyu, i iaghmuiu çerkuu Bożiu. Ier tada naulaſtitõ potriebnò ieſt tò diello ončaſnò, i nadſtoiecchie pomocchi nieh predſtaunieka çerkuenieh, neka oblaſtiyu ſuoiõ budu hotieli, i mogli, kakonò i mogu odaghnati vuke, braniti ſtadaa ſuoia, izguliti pliuu, i gliui i vtuerditi, i vkriepiti nauke, neka priproſſtij viernij, ne odſtupe, niſe odurate od pute iſtinè radi łażnieh gouorongij piſangij, i nauçeh nepodobnieh, łukauieh, i himbenieh çlouiekij, pačeli neka vſi ne ſamò poznadu, i viede iſtinu, da nekaiu, i čine, i dieluiu. I takò činecchi, i dieluiucchi dielaa praudè, i iſtinè da raaſtu, mnożaiu, i (kakò recè ſuetij Paual) da obigliuyu, veliče, i proſpeſſaiu v glaui gnihouoyka ieſt Iſukerſt.

1. Rorim. 3.
1. Ephes. 4.
Rimgl. 15.

Ephes. 4.

Digitized by Google

Po kogij nachin dostignemo moremo vue korieſti, i vna plodi?

Rimgl. 12. V ſilnu dostegnuei nocchiemo ouù plodaa, i oue korie
Ephes. 4. ſti, kakò ne gliemo iſtechuechi ſtuari po vieſoko, i po tankò, nere akò trieznò, vmiglienò, i poniezhnò budemoih razumieli, i priimali, nasto ecchu vazda shranit, i vzderzhati iedinſtuo duha, ò zauezi mira, a tò da vazda včinimoſe ſmerene, poſluſne, i vmigliene ouçe Iſukoriſtoue, Kogijh ouaç Iſukoriſtouich diello, i narau ieſt biezhati vuke, i paſtirie tuie, à ſliediti, i poſluſsati vlaſtchie paſtire ſuoie, i gnym pokoritiſe, i podlozhiti kakò naredniem, i odredniem predſtauitikom, i Paſtirom ſtada Goſpodinoua, i zgnihouich vſt poſluſsati, i priimati duh od iſtinè, kogij duh iſtinè raačii, i doſtoyaſe po dobroti ſuoioy včiti, paſci, i hranini ſtaddo Goſpodinouo iolſte, i po zalich ſluzhiteglij, i Predſtauniečij iſtogo ſtadda Goſpodinoua, kogij takoier Duh od iſtinè po gnich prem da zlich, hudich, i nepodobnich prieruča, i zapouieda nam izaierſtuie, i poſluh zapouiedij Boga Otça, i cerkue. *Prijtac. 1.* Materè ouiemij riečama, ꝛ Sluſſay cedo moie nauk Otça tuiega, i ne oſtaui zakon matere tuoie. ꝛ I *Prijtac. 6.* drugoua tu iſtu ſtuar zapouiedaiuochbecè. ꝛ Hrani Synu moy zapouiedi Otça tuoiega, i ne oſtaui zakon matere tuoie. ꝛ

Koie ieſu zapouiedi cerkuene?

Pobroyu pet ieſt pogłauitich, zapouiedij cerkuenich, koie zapouiedi vſaki Chriſtianſtrod potriebe znati, i obſluzhiti ima.

Zbor Lug. 1. Pertua cerkuena zapouied ieſt Suetkouati prazdnijki, illi blagdani, tofu ſuetchiene dnij. Koie mati Cerkua naredilla, i zapouiedala ieſt.

Zbor Aga. 2. Vtorna, illi druga zapouied ieſt, Da chriſtianim vſaki prazdnijk, illi ſuecchienij dan ima Bogogliubno, i vmigliено ſlushiti ſuetu miſu, Koia ieſt poſuetiſſcchie, i ſluzba ſuetoga oltara.

3 Treta zapouied iest, Da se imaiu brenici vsaki dan, obluzuati i izpouiedouati poschenja, illi poszi zapouiedani, postauglieni, i naredieni, nieko imaiu, i vsaki kogij posti sueta cerkua naredilla, i zapouiedala iest, à to pòst ceterdesetny, illi korizmeny, Suhe poste, illi kuatre, Predprazdnizni, illi predvecerie, koia Vlasky, illi Dutchy zovusse Vigilie, nieko ie prazdnik, illi nieche, koi ne imaiu vuiszi casznich, koi imaiu predprazdnouati, i narekosse, i nazuasse Vigilie, a to hotedsse, da se ludie pripraue, i ne ieda, nà predueczeria, nocchiu pred prazdnikom, i bdiahu, i molituu czignahu

4 Cetuerta zapouied iest, Da se ispouiedaiu grieschnoue vsaki lieto vlasschiemu redovnomu, kubli sue opchenia, kubli kuszuoiemu.

5 Peta zapouied cerkuena iest, Da se vzemliu sviati, i vazhni tieh szuke cerkuene, nay magnie vekrome na tie dosi Vuznich, illi ò Paski.

Koiu koriesti, illi kogij prud donassa obsluxenie otsieh zapouiedi cerkuenieh.

Ovà zapouiedi, i ova naredienia cerkuena, ossala ginia podobita, koia iur tolikò vieka, i od tolikò mnemena priyata, i pristalnim obsluxenim dobrich, i Bogogliubnich Christianij potuerdiena iesu, mnogo podobna, pridiczona, i sobrazna pobosznosti Bogogliubstuu, i razlogu, primassaiu nam mnoge koriesti, Ier iesu spasonosna dielà vsaki, i obrenya, vmnglienstua, i posluha Christianskoga, koi tha pouiedi vskriessaiu, i zbudniu, i duszu dobry nauk, i sloxi, iedyno, i skladno zinglienie puka, iesu liepa, i krasna znamenia, i belizi vierè, i reda Christianskoga, I napokon kaszu, i obiauglia yu velika nassa nutergna bogogliubstua, koginij bielizij, i znamenigij podobasse da Christiane prosuietaiu, i syayu, na sazidanie, i nauk takò dobrich, kakò luchich, I napokon oue zapouiedi cerkuene ciniè, i uzorè, da

Digitized by Google

Iasnoti napunnò ispraugliamo, i izuerſuiemo ona zapo-
1. Kori. 14. uied ſuetoga Paula kogi preče. Vſaje blagoobraznò, i pò
ćinu da biraiu va vas.

K cem potriebna ieſt oblaas cerkuena?

NA priet gistinu oblaas cerkuenà potriebna ieſt na razabranye, illi za razabrati, razlučiti, i poznati istinaa, ſo
bornaa, i kanonikaa pisania; illi kgnighe, od pisangij, i
kgniegh zalich, kbi tujh, i himbenich, toga çich ſueti Iero
Ieronym nym, zuede ono ſu iedoga gluuo gouorecchi, Mi prigim-
gliemo nouij, i ſtarij zauet v broyu, illi ćieſlu kgniegh, illi li
braa, kogy broy libraa, illi koie kgnighe oblaas çerknè ka-
tholicaskè nam dala, i odredilla ieſt.

Auguſtin I ſueti Auguſtin gouorij. Ia ne bieh vierouao Euange-
lyu, dabime na to nè ganulla oblaas çerkuena.

Za tiem và oblaas çerkuena potriebna ieſt neka pò gnoy
znallo, i razumieloſe bude iſtino, i prauo razumglienie, i
dobrò protumačenie pijſma, i daſe ne duogijmo, ni da ſum
gnijmo, ni daſe priečamo, ni karamo vazda ò iſtinom ra-
Auguſtin zumglienyu od riečij. Ier (kako pijſe ſueti Auguſtin) ere
tici ſtezu, i ſilu v ſe iſtinu pijſmom braniti, i tuerditi lažiu,
a, i himbena razumglienia gnihoua, Da li potriebuie zna
ti, da pisania ſtoiè v razumglienyu, à ne v čteniu, kakonò
reče tolikoier blaženy ſueti Ieronym.

Ieronym Potriebna ioſſe ieſt oblaaſt çerkuena, za nekaſe imà, i
da buder iedin ſudač, kogy ſuoiom zakonitom oblaſti-
yu odlučij, i odſudij izieskouania, i priečania okolo vekſ-
nih, iteſkih ſtezangij, i priečangij ò vieri, illi od viere,
i daſe ſtanè, i nalaaga na onomu čto odſudij oblaas çer-
kuenà.

Epiphanio Iere kakonò iſtina, i ſtanouieta rièč ieſt (kakò Ephiphà
nio proninu eretikom gouorij) daſe nemoże vſaka ſtuar v
pijſmu nayti izrečena, tako vele dobrò tuerdij, i gouorij
Auguſtin ſueti Auguſtin da v riečah od kogijh ſumgna ieſt, i koie ne

mo

mogutſe nayti tolikò čiſto, i otuorenò izrečene, mnogò prâ dij, i może oblaaſt çerkuè katholičaskè za vieru, illi za ono čtoſe ima vierouati, nemoże bo Duh lieſſiti, ni pomaghkati çerkui katholičaskoy, kogy Duh peglia, i naſtauglia iſtu çerkuu ſuetu, v vſaku, i na vſaku iſtinu, kakonò gnoy Iſukerſt obecchiao ieſt. *Iuan 14.*

Potriebna takoier ieſt oua çerkuena oblaaſt neka po vriemenu, illi kakò vrieme, i ſtanie gluidsko potriebuie, i proſij, iſtà çerkua gneie zakonitom, i iſtinom oblaaſtiyu vči nij, naredij, i poſtauij zakoni, redi, i naprauglienia potrieb na, kogimij vzderżano, i ſahragneno bude čielouitò naučenie, i naprauglienie çerkueno, i prauda vſakomu včigne na da budet. To ier Bog vſemogucchi, i iediny dao ieſt ouu oblaaſt çerkuì ſuoioy na zaſtauglienie, zaaruanie, ſaziedanie, i vmnożanie, à ne na razorenie, illi na razdruſſenie.

Prudij, i potriebna ioſſte ieſt oua oblaſt çerkuena neka budè na pediepſanie, i pokaranie vſieh onieh, kogy ſtoie, i prebijuaiu tuerdi, i vſtermglieni v zlu, i hudu diellouaniu neka čuiu, i kuſſaiu poraaz pedipsïa, i prokglieuſtuïa, koie Iſukerſt naredi, i napraui, kome oblaaſtiyu ſueti Paual toli koier ſlużioſe ieſt protieuu zalien, i nepoſluſſniem za nakazanie, i pediepſanie gnihouo. I zato ſueti Auguſtin reče Ty kogy ſrediuiu, vladaiu, i ſtroiè çerkuu, imaiu ſahragnenu, i punu oblaaſt mira, i nauka protieuu żaliem nepoſluſſniem, i nečiſtiuiem. *Math. 18. 1. korin. 5. 1. Timot. 1. Auguſtin*

Dakle vâ vſieh, i radi vſieh zgorurečenieh ſtuareh, i mnoghieh inieh koie oſtaugliamo na ſtrànu, obiaugliaſe, i viedijſe dà oblaas çerkuena ne ſamo prudna, da i mnogo potriebna ieſt, dijm tolikò potriebna, da kadabi gneie nebijlo, opcchina, i prieċeſſcchienie Chriſtiansko nebi bijlo ino, nere iedno pometenie i ſmucchienie Vauilonsko, I za to kakonò my vieruiemo, priſtaiemo, i klagnamoſe pijſmu ſuetu raadi ſuiedočaſtua Duha ſueta, kogij vgnem gouorij, takò prem dużni ieſmo dati vieru, čaſt, i poſluh çerkui,

A to

A to ier Iſukerſt gneie glaua, i gneie vierenijk iſtijm Duhom ſuetijm gnu obrazouao, naućio, darouao, i vtuerdio
1. Timot. 3. ieſt, takò da potriebuie da ona bude, ſtup. i tuerdoſt iſtinè, ſ kakono od gne pijſano ieſt.

Kogij plood, koiali korieſt prigimglieſe od vſieh ouieh zapouiedij, i predangij cerkuenieh?

Velik ſtanouietò, i razlick ieſt ouy plood. Peruibo plood, i pertua korieſt ieſt da razumijmo, i znamo, kakò my
Ireneo nieſmo dużny, i podłożny ſamò onomu ćtoſe v pijſmu ima, i vzderżij, Iere za riet ono ćto reće Ireneo, Akobi Apuſtoli nebijli oſtauili nam piſania niyednà, tolli zato nebi protriebouala naſliedouati red od predauania, i naućenia gniehouar koia predauania, i naućenia na vſta; illi na rieći daſſe, i predaſſe oniem, kogijm prieporučahu, i dauahu çerkue u ſredienia, i vladania.

Vaſſilio Toga çijtch veomà łypò, i dobro reće ſueti Vaſſilio. Nauçi kogyſe ſahragnuiu, dar że, i priepouidaiu v çerkui nieky od tich nauçeh imamo, i priyali ieſmo po naućeniu, i naredieniu piſanomu, A paki nieka imaſmo, i priyaſmo iz predauania, i po predauangij, i nauku Apuſtolskomu, ko ie predauanie, i nauk daſſe, i predaſſe v myſteriu, to ieſt v shrouitu.

I takò oui nauçi, takò piſani, kakò na rieći naućeni, i predani, imaiu, i derzè v ſeby takmenu, i raunu, i iedinaku obłaaſt, mocch, i ſiellu na dobro, i ſpaſiteglno żiuglenie Chriſtiansko. I ouiem naukom niekotoreſe ne protieuij, ni nagne gouorij, ktogod ima vſeby, i pomalahat dio nauka, i koterigod, i pomalahto znà koiè ieſu praui, i razloghe çerkuene.

Dan 20. I ſtanouieta, nadana, i iſtina rieć ieſt da Iſukerſt Goſpodin, i Apuſtoli ſueti iego, mnogaja vćinilli, i naućilli ieſu, koia prema er nieſu piſana, ničta ne magne nam, i poſliedgnym naſſim poglauitò priſtoic. Od kogih naukaa, i predangij

Digitized by Google

dangij nepiſanijh Sueti Paual v opcchieno onakò reče,
§ Od ſad bratia ielika ſut iſtina, ielika caſtna, ielika praued *Philip. 4.*
na, ielika podobna, ielika prečijſta, ielika pregliubezna, ie-
lika dobroglaſna, aſſcchie ka dobrodetegl, aſcchie ka po-
huala, ſia pomiſſgliaite, iaže i naučiſteſe, i priyaſte, i ſlu-
ſſaſte, i viediſte va mne, ſia tuorite, i Bog mijra da ieſt ſua-
mij, § Drughli plood ieſt da po naučeniu, i predauanyu çer
kuenonomu naučeni ieſmo, i vmiimo dobriim, i ſpaſietegl
nim načinom vzderžati, i obiekouati ſlobod kriſtiansku, ko
ia ſlobod akò kada vmimoſſaſto vrieme bii obraacchiena
na zlò, ſada vouo vrieme zaly, bludny, i nečiſtiuy člouieky
obratiſſe, ràzſterghnuſſe, i razſpregnuſſe ouu ſlobòd Chri-
ſtianskù na žiuglienie bludno, i na naſladienie pulteno, i
nečieſtiuo, kakono ſuety Paual gouorii. I pod imenem, illi *Galat. 5.*
priekrouom teyzi ſlobodi Chriſtianskè naſtoie, i ſluže vſa *2. Petr. 2.*
koy nečieſtoti, i čtogodi gnim vgodno ieſt mieſtè, i mnildu *Rimgl. 6.*
mocchi obracchiati, i preuracchiati zakone reda Chri-
ſtianskoga onakò, kakò kocchieè, i kakoim drago, i vgod-
no ieſt.

Da li nauke, naprauglienia, i naredienia apuſtolska, i
çerkuena razlučniu, zaſtupaiu, i branè nas od oueizi nego
uornè, i nepodobnè imienoſti zalleh, i nečiſtiuieh gliudi.
Koia naučenia, i naredienia Apuſtolska, i çerkuena vſte-
žiuie vežu ſlobod, i pohotienia čloulecaska, i vče nas prauò
podobnò, ſpaſenò, i doſtoynò ſluženie ouõ ſlobodyu Chri
ſtianskom, A to ſtanouietò, da mii izbauglieni od celſke, i
trudnè ſlužbè ſtaroga zakona, dobrouoglnò budemo diel- *1. Petr. 1.*
louali, i činilli diellouania, i činii Chriſtiansky. Da ſlužii- *Rimgl. 6.*
mo Bogu vſemogucchiemu, praudi, i ſuetoſti, Da nasliedu *Galat. 3.*
yemo kakò glauu vladaoça, i uoyeuodu Duh ſuety, v za- *Rimgl. 8.*
konu od gliubaui, včiniuſe, i buducchi Slughe praude, Sy
ni posluha, ſlužitegli, i nasliedetegli vmiglienſtua, Stražçi
Chraniteglı vſterpenia, gliubouniçi pokore, i krieža, Reče
bo Paual Apuſtol, § Vii bratia na ſuobod vaztuani biiſte, *Galat. 5.*

toči-

točiyu da ne date ſuobod vaſſu na vinnu pulti, na o gliubouiyu duha rabotaite drug drugu.§

A kakono prudna, preſtalna, vriedna, i dobra ieſu vſa Bogogliubka, ſueta, i čiſta diellouania, na vzgoienie, vzderžãie, i ſahragnenie ouey Duhounè gliubaui ſlužbom, i rabglieniem ſuetoga chriſtianskoga posluženia, takò naulaſti tò tomu donoſij veliku pomocch veliek prud, i veliku polzu obſluženie, vzderžanie, i ſahragnenie predauangij, i naučengij çerkuenieh.

Napokogny plood, i korieſt, koiaſe vadij, iz zapouiedij, i predauangij çerkuenieh ieſt da gnimij poznaiemo, kogy ieſu pràui, i zakoniety Sinoue çerkueny, kogili ieſu ſſpurïa ne, tò ieſt kogy ieſu kerſtenijci vierny, i katholieçi, kogili ieſu eretieçi, i poluuierçi, Iere Sinoue, i čedaa praua çerkuè katholiečaskè onà ieſu, koia dobrohotnò, i vmiglienò priſtaiu k nauku çerkuenomu, illi tà nauk pijſan, tò ieſt v ſuetieh kgnigah položen ieſt, illi potuerdien, i pohuaglien predauaniem Otaàç, Ouijbo vierny Sinoue naſlieduiu, i

Prïjtac 22. obſlužuiu rieč Božiu, koia reče, § Ne prieſtupijſſi dreuny pedeli ihže položiſſe Otçi tuogi. §

A oni, kogy ieſu eretieçi odſtupaiu, i oddigliuuiſe od ouè čiſtocchiè, i iſtinè viere, ï od nauka, i ſuda ſuetè materè çerkue, i ſuetieh otaaç, i veoma kruto vzdaiuſe vſebe ſamijh, i vonieh kogy odſtupiſſe, i odbiegoſſe od materè çerkuè, i ioſſte da ſuieſſchieni, i pokarani ieſu nehocchiè daſe ſaznadu, ni daſe pouratè.

I toga çicch ſuety Paual toli tiesknò odluči, i odſudi ver

2. Tit. 3. hu ouieh kada reče. § Eretika člouieka, pò peruom, i vtorom nakazangij odrieçayſe, viedei iakò razuratiſe takouy. §

I neka ſuetſſijmo gouorenie zaiedno ſuetijm Cipriano rečimo, da ktogodir odſtupïo, i razdielioſe budet od iedinſtua çerkuenoga, od potriebè ieſt da ta naydeſe v družbi za iednò s'eretieçij, illi ſpoluuierçij.

Nu

Nu Gaiesiv kuppse ono čto dasada receno iest?

Vse čto od počela oliuga gotouenia do sada rečeno iest od skupglinya nauka kerstanskoga inàmo ne zamiera, ni ino včij, nego dase sandàde, i zastanij praua mudrost čloujeka christianina, koia mudrost obuginglieše, vzderžijše, i obuhitase oujemij, trimij Božastuenimij kriepostij, to iest VIEROM, VSANIEM, I GLIVBAVYV.

Av istinu Vierom dussa kriepko, i tuerdostannò, pristaie kristini Božioy, i na gnoy naliegaiese, i naslagna. *Eure. 12.*

Vsaniem paki to bliesè pristupa ka dobroti Božioy, i gnu hitaet, koiu vierom iure poznalla, i začela iest. *Galat. 5.*

A napokom gliubauyu viedigniese, i pridružuie zBogom, i s'iskergnijm çijch gliubaui Božie. *Rimgl. 8. Iuan 14.*

Za tiem Symbol Apustolsky, to iest vierouanie včij nas od vierè, predlagaiucchi nam, i včecchi nas one stuaari nai poglaunie, koie prauy, i istiny Christianin vierouati, i ispouiedati ima. *Rimgl. 13.*

Paki molitua Gospodgna tò iest Otçe nass včij nas ono čto vsfati, i želiti imamo.

Za gnom paki zapouiedi Božie, koie (kakò rekosmo,) vonieh duieh slkrižalii, illi pločah kamenieh napisane biesse, kažu nã, i vče nas ono čto pristogij gliubaui, koiase narieçae Karitas.

I zato veoma dobrò reçe Origene. Ia deržu da perua na čelia, i perua zasnouania spasenia iest VIERA. Napriedouanie paki, i rastenie saziedania iest, VSANIE. à suerssenie, i verh, illi pokrou vse rabotè, i vsega diela iest, GLIVBAV. *Origene*

Dakle blaženy iesu sy, kogy slussaiu, hranè, i obslužuiu rieč Božiu, i kogy znaiu, i činè vogliu Boga Otça hodecchi, putuiucchi, napriedkuiucchi, i naslieduiucchi deri do konça za uoyuodom Isukerstom, v VIERI, VSANIV, I GLIVBAVI. *Luk. 11. Rimgl. 2. Luk. 6. Math. 7.*

Budi daklè zadouoglnó čto do sada, (kolikò prosij ouo

L diello

Digitized by Google

diello naſſe) rečeno ieſt od verhounich, i poglauitich onich kriepoſtii, koie ier Bożiom miloſtiyu darienaiuſe, i či ne da vmerſli člouieki blaženi ieſu; praùo i doſtoynò zouuſe, i imenuiuſe kriepoſti Bogoſloune, koie velmi dobrò priſtoie, i prinoſeſe ka mudroſti kriſtianskoy.

Ieli čto ino, čto priſtogi nauku Chriſtianskomu?

Iest viſtinu, Iere Chriſtianskomu nauku podobaeſe da vierny budu znati naučenie od ſakramentaa, illi ſuecchiēgii, kogih Chriſtiane potriebu imayu, kakò od orudia naredienoga od Boga za priyati, mnożati, shraniti, pomoc chi, i ponouiti zgorrečene trij Bożaſtuene kriepoſti, to ieſt Vierv, Vfanie, i Glivbav. A ktomu iſtina ieſt da nemożeſe zaſtauiti, ni ſazdati mudroſt, ui prauda Chriſtianſka bes ſacramentaa, buducchi da akò nebi bielo ſacramentaa, vſa zaſtaua, zauerżēie, i ſaziedanie reda Chriſtianskoga od potriebe raſpalobiſe, razſulo i razorillo. I zato ſacramenti imaiu, i derżè v nauku Chriſtianskomu poglauito, i plemenito mieſto, i vele potriebno ieſt od gnieh gouoriti, i včiti, I kakò ſade naſlieduie gouorenie, i naučenie od tich ſuetich ſuetbij, illi ſakramentaa çerkuenich,

Digitized by Google

OD SVETOKROVGII, SVETBEH, illi Sacramentaa. Pogl. iiij.

Za čto, i na kogiy konac Christianin nauciti se ima o ſuetokrougy, ſuecchiengy, illi ſacramentaa?

CHRISTIANIS naučitise imaiu o Suetbah, illi Sacramenteh. Iere znati, vmiti, i prigimati isty ſacramenti činil da chriſtiani priyamsse milost, koia po vteżaniu, i doſtoyanſtuu Isukerſtouu daietse ouiemii Sacramentii, budu zakonitò diellouali, hranilise, vzderżali, i napriedouali plo douitò koriſtuò, i ſpaſietelnò v slużbi Bożaſtuenoy. *Tit.* 1.

Cto iest ſluxba Boxaſtuena, i od kolie ko verſtiy iest ta ſluxba?

ONASE zòuè, i imenuie ſlużba Bożaſtuena, koiu Chriſtianin derżan, i dużan iest činiti, dati, i prinositi vſemoguc chiemu Goſpod Bogu, kakò verhouito, i nay poglauitie ſlużenie, koiese priſtogij gnemu ſamomu Bogu ſtuoritegliu, i ſpaſietegliu naſſemu preuelikomu, predobromu, i preblagomu.

Iere ſtanouieta rieč iest, da člouiek za ouo naulaſſcchie i nay prie ſtuoren, i ſazdan, paki i odkupglien iest, neka ſa vſom mocchiyu, i ſiellom ſuoiom v čiſtocchi, neuinosti, i bezgriſſiu ſerza ſuoiega bude ſlużio Bogu Goſpodinu, i na to naulaſtitò člouiek odredien, i odlučen iest. *Pritac.* 16. *Ienes.* 1. *Korint.* 5. *Theſſal.* 5.

Koia ſlużba Bożaſtuena iest duoiè verstè. Iedna iest ſluż ba nutergna, à druga iest ſlużba izuanska. *Petra* 3.

Slużba nutergna iest ona, po koioy priſtupamo, i pridru żuiemose Bogu po razumu, i po gliubezni, ità ſlużba nutergna činise, i daiese Bogu ſuerſcena Vierom, Vſaniem, i Gliubauiu.

Digitized by Google

A ſluʒba zuanska ieſt ona,kome obiaugliamo,i kaʒemo ſluʒbu nutergnu,koju ſluʒbu nutergnu kaʒemo, i ocituiemo niekogimij zlamengij,illi bielizij izuanskimij,i viedimimij,to ieſt kogiſe viedè. Iere Bog,kogy neima potribbu niyednogo dobra naſſega,kakò kogy ſam po ſebi ceſtit,i blaʒen ieſt,i vaskoliek ſlobodan,neta magne kakonò ſtuorïo,i hotïo ieſt da vas clouiek ſloʒen,i ſazdan budet od duſſe,i od tiela,takò hocchiè da clouiek vas, to ieſt takò duſſom,kakò i tielom cistò,ſercenò, i pomgniuò ſluʒiomu budet. A tò da kolikò priſtogij duſſi,damu ſluʒij kakò riesmo ſluʒbom nutergnome. A kolikò priſtogij tielu, damu ſluʒij ſluʒbò zuanskome zdruʒenom zaiedno ſluʒbi nutergnoy.

Koia viſtinu ſluʒba takò nutergna, kakò zuanska mnoghiemij načinij izuerſſuiese,i činij,à naulaſtitò,i nay ſpaſenie obiecaiem, i prigimaniem ſuetieh Sacramentaa, tò ier takò viedilose ieſt mudrosti Boʒaſtuenoy,koia račij,i hoti ſpodobitiſe,ſpogoditiſe,i prikloniti kslabosti,i mlohauiu clouiekou vmerſſlijh.

Račio taktoier,i hotïo ieſt dielouati dielaa krieposti ſnoie po niekogih zuanskih ſtuareh,bielizii,i znamengij,koie ſtuari,i znamenia tiecuſe,okuſſaiute,i occhiucchiuuſe, Ier ouay duſſa naſſa bezsmertna,i neumerſla zatuorena vouom tmienaſtomu,vmerſlemu,i naſtaliemomu tielu,kakono viednoy kudroy tamnici,mnogose ſluʒij cuſſtuij,occhiucchiengij,i viediſe,daſe ne ghibglie na razmocchie ſpoznanie ſtuarii Boʒaſtvenieh bes pomocchi nuiehnieſnieh vmij,illi occhiucchiengij. I proroʒe vſemogucchi Goſpodin Bog takò v ſtarom,kakò v nouom zauietu,illi za konu zaſtauïo,i naredio ieſt Sacramente,i mnoga inaa,koia priſtoie ſluʒbi izuanskoi,koie ſacramente,i oſtala maa vazda puk Boʒgi obsluʒio,i vzderʒao ieſt.

Bernard. Auguſtin Zbor Flor. Zbor Trid.

Cto ieſt Sacrament.

SACRAMENT ieſt zuansko viedimò znamenie,il viedimy bielegh neuiedimè milosti Boʒie,napraugliem, i naredien

dien po Iſukerſtu Goſpodinu. Neka tiem ſacramentom vſaky vierny priemè miloſt Bożiu, i poſuecchienie.

I prò tò znati, i zamieritiſe ima, da ne vſaha, illi vſakoiaka znamenia ieſu znamenia, koiaſe zoun Sacramenti, da oua znamenia ſacramentska ieſu znamenia ſtanouieta, ſuetoſuecchiena, fuerſſnotuorna, i mogucchia Bożaſtuenïem naprauglien, i obecchianiem nam Chriſtianom priru čena, pohuagliena, i podana.

A oui Sacramenti ouoga çicchia ïeſu znamenia, Nièko gimbo izuangaskim viedeniem, prielikom, illi podobiem kažu, i otnaraiu namonio čto Bog iſtiny neuiedimïem, i du houniem načinom po gnech činij, i dieluie vnas.

A oua znamenia, ieſu znamenia prana, ſtanouieta, ſuetoſuecchiena, i fuerſſno debla iucchia, iere ſtanouietò, i bes ſumgnè niednè oui fuety Sacramenti vzderże vſebi, i daiu ni, i dielè na poſuecchienie naſſe oun miloſt, koiu znamenuiu.

To ier Sacramenti v kolikò ieſt ſa ſtrane gnihouè, i v ko likò v gnieh ieſt nemogu biti (kakò fuety Ciprian gouorij) bes vlaſſcchiè kriepoſti ſuoie, A veličaſtuo, i kriepoſt Bożaſtuena niekakore ne odſtupa ni odhodij, niſe oddigliuie od taianſtui ſuogih, prema er tà taianſtuà gnegoua po zalieh, i ne doſtoynieh ſlużbeniiçij dielłouana ieſu, kakò za prieliku. Ouo opranie, illi omiuenie zuansko koieſe činij v ſacramentu od kerſtienia, kogim opraniem, illi omiuenïem pereſe, i čiſtiſe ne čiſtota telesna, ouo dim opranie, iee iedno čiſto, očito, i ſuerſſeno znamenie ominenia, i oprania koie nutergnim načinom činiſe, i tuor iſe v duſ ſi onoga, kogiſe kerſicchia, i tuerdò, i bezduoinò ſuiedokuie, da tukoier duſſa duhouniem načinom čiſtiſe triebij, i omieua od vſake skuerni, i nečiſtote duhouinè.

Oſtale talloier tattuari zuanskè viedimè, to ieſt koieſe viede, kakoto ieſt Oley, Hlieb, illi kruh, i Vino, koie ſatuari od potriebè ieſu, i maiu biti v ſacramentih, mnogò podobnò,

Ciprian

dobnò,i preſtaonò narediene, i zaſtaugliene ieſu takò za zlamenouati,kakò za iſtiniim načinom dati čloujeku miloſt Boxaſtuenu,i ſpaſenie duſſè,liſtor da člouiek prauò, i doſtoynò prigimglie te Sacramente.

Iere kerſſcchieniem preradiamoſe,i ponougliuiemo.

Kriezmaniem, illi Bermaniem raſtemo, i kriepijmoſe v duhu.

Eukariſtïom,koia ieſt tielo Goſpodina naſſega Iſukerſta,pitàmoſe,i hranijmoſe.

Pokaianiem paki,illi pokorom začiegluiemo,i ozdraugliamo od nemocchi,i razboglienia grihounago,i pourac chiamoſe na ʒiuglienie duhounoe,v komu ʒiuglieniu takoier,i oſtaliemij ſacramentij po onoyʒi kriepoſti,i oblaaſti, kakoua ka ieſt v vſakomu od gnieh,pomoʒeni ieſmo, i napriedkuiemo v mnoʒaniu,i raſteniu duhounomu, kakono poslïe na ſuoia mieſtaa rieti,i včiti hocchiemo.

Koliko ieſt ceſtij,illi delaa vſakoga ouoga ſacramentaa?

VSAKY ou ſacrament ſtogij v duieh čeſtij, illi delii,to ieſt v RIECI,i v Stihigi,to ieſt v ELEMENTV,A vouom mieſtu RIEC, razumieiuſe niekoie ſtanouite,i odrediene rieči vkogih ſtogij,i vzderʒiſe FORMA, tò ieſt obras,i doſpijtak illi ſuerſſenie od ſacramenta.

A ouiem nazuaniem STIHIA, illi Element razumietiſe imaiu ſtuàri zuanske viedimè,koieſu iſtinaa, i praua ſtihïa to ieſt materia od ſacramenta, kakono ieſu Voda, Oley, Kruh,Vino,i oſtalaa takoua.

I ouiem deellom,illi ſtuaram od ſacramenta,to ieſt rieči,i elementu prilagaiuſe,i nadodaiu oſtaala koia potrieb na ieſu, takò za dati, i podobniem načinom poslužiti vſaky ſacrament,kakò,i za priyatiga,à taa kaſe prilagaiu ieſu Boʒaſtueno naredienie ſieh ſacramentaa,Doſtoiny,douoglny, i zakonity ſluʒietegl gnihou, Podobnà, i praua mieſal toga ſluʒieteglia. Viera koia od potriebe ima biti

vono-

Digitized by Google

vonomu kogy prigimglie ty ſacramenti,i oſtaala takoua, akò ka od potriebè ieſu.

Koliko ieſt Sacramentaa?

SEDAM po broiu ieſt ſacramentaa, kogih çerkua ſueta viereniça Iſukerſtoua, i ſtup iſtinè do ſego dne viernò vzderʒala,hranilla,i dielilla ieſt, kakonoihie priyala od iſtoga Iſukerſta vierenijka ſuoiega po Apuſtoleh gnegouieh kogy ſacramenti ieſu oui, *Zbor Flor.* *Zbor kon.* *Zbor Trid.*

1 Kerſſtenye.
2 Kriezma,illi Berma.
3 Eukariſtia,to ieſt tielo Iſukerſtouo.
4 Pokaianie,illi pokora.
5 Posliedgne pomazanie.
6 Red ſueti.
7 Matrimonij,à to ieſt prauo, i zakonito ſadruxenie muxa,i xene.

I nicta ne vdij,ni ſſkodij,ni zabauglia da v pijſinu nenahodeſe vſa oua nazuania,illi imenaa, ier zadouoglno ieſt da v dellu,i ſuerſſeniu ſtuar iſtinà ieſt,i da rieč Boʒia ſuiedokuie,kaʒe, i potuerdiuie iſtinu,i kriepoſt od Sacramentà,dobrò da my kriepkò,i viernò vieruati imamo vſe one ſtuari,koie predaniem Apuſtolchiem ſueta çerkua katholičaska vzderʒij,i včij zapouiedaiucchi, i pouegliuiucchi daſe imaiu pomgniuò,i ne prekerſſnò obsluʒeuati kakono zgora naučilli ieſmo, A od naredienia vſakogo od ouieh ſacramentaa na ſuoia mieſta poslie gouoriti hocchiemo.

A mocch paki,i kriepoſt ſacramentaa(kakò gouorij ſue ty Auguſtin vierny tumač ſuetoga pijſma) velika ieſt, i mnogo moʒe. I tolikò mnogo moʒe,da mòcch,ſiellu,i krie poſt gnihouu nie mocch izrieti. *Auguſtin*

Togo

Digitized by Google

Togo çijcchi ſuetoſcluijk, i Bogu protiuan ieſtaa, kogy ne haie za ſacramenti, i veliko zlo, i hudoſt dieluie on kogy odmieta, prizire, i pogherdiuie one ſtuari, bes kogijh nemoʒeſe ſuerſſno činiti, i tuoriti ſluʒba Boʒia.

Auguſtin Iſty ſuety Auguſtin v drugom mieſtu tallo ier roče. Ꝙ On kogy pogherdiuie, i odmieta ſuecchienie koieſe vie dij, nemoʒe po niyedan naćyn neuiedimijm poſuecchieniem poſuecchien biti.

Za čto naredieni ieſu Sacramentij?

Sacramenti naulaſtitò, i poglaunò naredieni ieſu, neka budu ſuerſſna vtieha, i ſuerſſny lick protiui griehu, kogy grieh ieſt naliep, betegh, i ſmertna nemocch, illi poboglienie duhounoe. I toga çicchia oui Sacramẽti nouoga zakona krutò, i veoma izuerſitïe nadhodè ſuecchienia, illi ſacramenti ſtaroga zakona, to ier oui ſacramenti ieſu vek ſè kriepoſti, vekſſè korieſti, magnſſega čiesla, illi hroia, plemenitiyega, illi izuerſitiyega razumglienia, lasnïyega obsluʒenia, i verhounïega znamenouania, kogy Sacramenti ioſſte iz uan znamenouania poſuecchiuyu, i ſpaſenie daiu

Auguſtin kakonò velmi dobrò ſuety Auguſtin vadii vſe te izuerſitoſti Sacramentske iz ſuetoga pijſma.

Paki oui Sacramenti naredieni ieſu danam budu, i daih imamo, za iſtinà, ſtanouietà, i ſuerſſno deaiucchia miloſti, iblagouoglenia Boʒiega knam, koia znamenia kada ghlie damo, razmatramo, i ramieſſgliamo, neſamo poduieʒu nas vierouati, i vfati vIſukerſta, i v miloſerdie, i dobrotu Boʒiu, da ioſſte ieſu nam orudia ʒieuotuorecchia, kogimij orudgij bij vgodno Bogu izuerſſeuati ſpaſenie naſſe, takò da iur daunò prauò, i doſtoynò rečeno bij, da Sacramẽt po ulaſſc chioi ſuoioy kriepoſti mnoga moʒe, i mnogo prudij.

Treto paki naredieni ieſu ouy ſacramenti da budu kakò bielizi, i ſtanouieta znamenia vierè, reda, i iſpouiedania Chriſtianskoga, kogimij znamengij poznaualiſe budu. Sinoue

noue Bożgij,i çerkuè meiu ſobome,i takò da plodnò, i ſpaſenò dieluiu,i daſe vzderże viedinom,i iednoſlożnome hotijniu,ſmereniu,i poſluhu, obużeni,i vezani meiu ſoboiu kakò vzama ne odrieſſnimij, koie potriebnè ieſu redu, i ſtaniu Chriſtianskomu. Er inakò bes Sacramentaa niyedan red, illi niyedno żiuglienie Chriſtiansko nemoże mnogo ſtati,ni prebiti,ni razabrano,ni poznano biti.

Ctoſe imà rieti,illi ſuditi od Sluxieteglief ouieh Sacramentaa?

On Slużieteglief ouieh Sacramentaa triebuie gouoriti, ſuditi,i derżatigih kakò ſlużietegli Iſukerſtoui, i Predſtaunieçi, i Razdietegli taianſtuij Bożgih,kogy noſe ſudi Goſpodgni, i ſluże skinni, illi krouiſſcchiu, I po vlaſtitomu gnih redu,i çijnu imaiu pečal, i skerb ò ſtuareh ſuetijh, i niekogijm vlaſtitim razlogom,i prauyu ka gnim priſtogij ſluże tey ſuecchiene ſtuaari. Ier ne priſtogij vſakomu bes razliekoſti,budi ktoſe hocchie poſuetiti Sacramenti, i dielitigih,i ſlużitiih, da to diello prijſtogij ſamò Ereem ſuecchienijkom,i Biskupom.

I neka niekadare ne pomieſlijmo, ni poſumgnijmo da Sacramenti,illi kriepoſt Sacramentaa ſtogij, v żiuglieniu, i dobroti ſlużieteglief,tò ieſt da Sacrament dobar,i kriepoſtan ieſt,akò ſlużietegl togoto Sacramenta dobar kriepoſtan,i prauedan ieſt,i tolikoier da ſuecchienie, illi Sacrament neprudan,i nekorieſtan ieſt,akò ſlużietegl toier zla, i huda żieuota,i nepodoban ieſt,Suety Auguſtin gouorecchi od ſlużietegl Sacramenta ouakò reče,Sacramenti nieſu togo çijcch,ni vecchie iſtiny,nì vecchie ſuety,prema erpo boglſſemu,i pobożniemu çlouieku Ereu,Popu, illi Redoumijku flużeni ieſu,Iere ſacramenti ſami po ſebi, i v ſebi ieſu iſtini, i ſueti skroze iſtinogo, i ſuetago Boga, çiegoui ieſu tijże Sacramenti,za tiem paki gouorij,Znay iakò zlobba, i neçiſtota çlouieçaska ne doſaduie, ni çinij ſtretè ni magnſſinè niyednè Sacramentom Bożgijm,tàko da skerze

1·korint.4. Eſaia.32. Broy. 1. kragl. 8.

Zbor Nicè. Zbor Trid.

Auguſt.

Auguſtin.

M bitia,

Digitized by Google

bitia, illi ſieuota clouiečaskoga Sacramenti, illi ſuecchienia ſa vſiema nieſu, illi da magne ſueti ieſu.

Ambros Potuerdyuie tolikoier, i kriepij ouu iſtinu Sueti Ambroskogy reče, § Ne htiy razmatrati, razbirat, i pročiegneuati doſtoianſtua clouiečaska, na pače razmatray, i razmiesſgliay čijni, i diellouania Ereyska, illi redounijčka, kakò riet v fluſeniu od Sacramenta. Bog vbo mieloſtiuy obiekuie, doſtoiaſe, i raači diellouati iosſte, i po nedoſtoynieh. A mieloſt, i ſuerſſnodeanie Sacramentaa niečtoreſe ne ſſterij, niſe pomanſſuie, niſe vuridiuie za radi zalogo, i hudogo ſieuota ſuecchienijkaa, illi redounijkaa, kakono veoma

Io. kryzo. dobrò, i ſuietlò tomu ſuiedokuie Suety Ioan Kryzoſtom.

Ctoſe ima ſnatiti o cerimoniah, à to ieſu caſtna zuanska ſluxenia, naulaſtitò od onieh koieſe caſtnò tine v Sacramentih?

Iuan. 9. Luka na konac Mark. 7. Math. 8. Iuan. 4. Math. 16. Cerimonie, illi čaſtna zuanska fluſenia priyata, potuerdiena, i pohuagliena od ſuetè çerkue ieſu nieka obiekouania, illi diellouania zuanska, redounò, i podobnò odrediena, i narediena nay prie neka da budu kazania, obiaugliena, i ſuiedočenia ſlužbe Božaſtuene, i poſluha nutergnega, koiega naulaſtitò, i na ime Bog proſij, i iſſechie od nas.

Paki danam budu ſieua podtakniuera, poduieſenia, i nukania reda Chriſtianskoga, koginij kakò pomocchimij ſlaboſt, i mlohauie clouiečasko pomoſeno, i podaperto bude i koginij ilta ſlaboſt clouiečaska vodiena, i kakò rukom pegliana bude na poznanie, razumglienie, i vzderſanie ſuetieh taianſtuij Božaſtuenieh.

I napokom oue çerimonie narediene, i obluſene ieſu, neka vſe one ſluaari, koie prieſtoie vmnoſanu ſlužbe Božaſtuenè, i fahtagnenu, i vzderſanu nauka Chriſtianskoga, i iedinſtuu, i ſklaadi opcchienoy, vſa taa, (kako ſiety

1. Korim. 4. Paual zapouieda) da budu v çerkuì čaſtnò, pohualnò, i ſpodobnijm redom črgnena, i diellouana, i neka vmnogo giubitegl-

Digitized by Google

bireghnò, hranè, i poygniuò obsluʒitise budu ceromonie, illi častna sluʒenia, koia činese, i dielluiu, v sluʒeniu Sacramentà, koia častna sluʒenia kakò od ruke do ruke dodauana, i nam prieporučena od suetieh Otaaç priyali iesmo.

Iere liesse da tai častna sluʒčia podaiu dieku, čast, i vrest Tertul. sonie Sacramentom, imamoih iosste častiti, i čtouati radi mnogodaugnè, i starè daunosti gnihouè.

Paki liesse da oua sluʒenia imaiu predaugne, i Apustolsko naredienie, i napraulienie, imaiu tolikoiet vsebi plodnost, i vrodienie taianstuij Boʒastuenieh, puno čaasti, i dostoyanstua, kakono suety, i mnogo naučeny Otçi naidosse, Ambros i zamierisse. Augustin

Od kogijh sluʒengij, illi çerimoniy, i ostalieh rakouè verstee Iuan Damasken mnogo suietlò ouakò reče, ʒOne stua- Io. Damas. ri koie prigimglie red kristiansky, kogy zabluditi nemoʒe, i koie iur toliekimij vieçij vriemena nepriekerssnò obsluʒuiuse, niesu niekakor tasscchie, illi prazdne, da prudne, i veoma koristne, i Bogu draghe, i vgodne sut. Iesu tolikoier od mnoghe pomocchi spaseniu nassemu,

Smiyuse meiu to, i poruguiuse eretiçi od suetieh çerimoniy, koiese prilagaiu, i činè v sacramenteh, da v gistinu my od gnieh beʒumnieh smiyatise, i rugatise imamo, pače lijg berʒè plakati, i milouati, kogy sliepi, puni nenauiedosti, i iada protieuese, i kleuecchiu na ouu toli čistu, i suietlu istinu, Iere starij, predaugny Bogosloui, illi Theologi, Dio- Dionisio nisio, Kliment, Tertulian, Origene, Ciprian, Vasilio, i Chiu- kliment ril velmi suietlò suiedokuiu, o çerimonieh, koiese čine, i pri- Tertulian lagaiu v kersstenіu, i bud dase nepodobnijçi poruguiu tie- Origene me, istina li iest koiase pobiti nemoʒe, da suety Otçi po- Ciprian glaunò, i naulastitò tuerdè, i huale odmietania, oduerʒe- Eassilio nia, i zaklignania, koiase činè v kersstenіu, i blagoslouglien- Chiuril iu vodè, Suetu krizmu, i znamenouanie kersta, illi krieʒa.

Sueti Vassilio iure tisucchia, i duoiesto liet vpijsa ouа- Vasilio kò gouorecchi, ʒ Posuecchiuiemo vodu kersstenia, i oley

Digitized by Google

pomazania,i tolikoier onoga,kogy prigimglie kerſſtenie.
A iere trudnò, i veoma dugobi bijlo gouoriti od vſakè poſe çerimonïè,koiaſe činij,i prielaga vſakomu Sacramen tu,i nie potriebno ouomu nauku koga činijmo, i koiega počeli ieſmo, i koiegaſe poiaſmo, zadouoglno ieſt čto re-
Origene koſmo,i ouo čto ſad hocchïemo riet. A to da Origene očitò,i otuorenò iſpouieda, da vouačieh obſlužengij çerkuenieh ieſu niekoia ka od potriebè vſak činiti, i diellouati imaet, à razlog začtoſe to činij,nie ioſſte ſa vſiema vſiem očit,ni obiauglien.

OD SACRAMENTA, ILLI SVETBE kerſſtenia.

Cto ieſt kerſſtenie,i ieli vſiem potriebno?

Deania. 2. Mark. 16. Iuan.3. Math.28. Tit.3. Ephes.5. Petra.3.

KErsstenie ieſt perui,i velmi potrieban Sacrament nouago zakona, kogij Sacrament od kerſſtenia ſtogij v opraniu, il omiueniu izuanskomu tiela, i v zakonitomu izgouoreniu riečij,po naredieniu, naprauglieniu, i naučeniu Iſukerſtouu.

I oui Sacrament kerſſtenia ieſt potriebā ne ſamò vſiem odreſlijm člouiekom,kogy na razlożna lieta priſſli ieſu,da ioſſte potrieban ieſt,i malahtoy diečiçi,i ieſt ſuerſſnodelategl vſiem tiem za doſtieghnuti, i imati viečgne ſpaſenie duſſè. Ier vſi člouieki na ouiem ſuietu radiaiuſe v griehu ſinoue ghgneua, illi ferżbe, zato i mladençi, illi diečiça imaiu takoier potriebu biti očiſſcchieni, i oprani od griehа,koie očiſcchienie nemogu imati, niſe mogu preroditi, ni biti Sinoue Bożgy bez ouoga Sacramenta od kerſtenia; To ier Iſukerſt naſſ Goſpodin,i zakonodauaç ouakò v opchieno odſudio ieſt gouorecchi, § Ako kto prerodien ne
Iuan.3. budet vodoiu,i Duhom ſuetym,nemożet vnijti vkraglieu ſtuo

Digitized by Google

ſtuo Boȝie.ȝ I v drugom mieſtu reče.ȝ Nieſt voglia préd Oc̃em,iȝe na nebeſeh ieſt, da poghibnet iedin od magnſſijh ſiyu.ȝ A v iſtinu malahta diečiça kabi ne kerſſtena vmerla poghiblabi,kako prie v Synagogi, illi ſaymiſſcchiu Eureyskomu, illi ȝudeiskomu poghibouahu malahta diečiça koia nebiehu obriezouana. *Matk.18.*

Dakle buducchi ſamo iedijno kerſſtenie vernieh Iſuker ſtouih,priyamſſiſſe iedñome oui Sacrament kerſtenia nemoȝeſe, niſe ima niekakore vecchie pouratiti,illi drugouya priyati,prem da neuierny,i iur daunò oſudieny,i proklety eretieçi Anabatieſte inakò gouorè,Nicta magne myvſi iedijnò, i zaiednò ſa Zborom, i Synodom Konſtantina grada imamo recchi,kako i gouorijmo,ȝ Ipouiedam iedijñò kerſſtenie voſtauglienie giehou,ȝ Imamo tolikoier recchi ſa ſuetijm Auguſtinom,Sauſiema grieh ieſt prekerſſtiti čloujeka eretieka, à prekerſtiti čloujeka Katholieka ieſt veoma velika nepodobſſtina, i grieh, i znatiſe ima da ouo prekerſſteniè ioſſte, i po zakonu ſuietounè Goſpodè, i Cefarof ſauſiema oſudieno, i zabragneno ieſt. *Eure.6.* *V Symbolu viere* *Auguſtin* *kodik.*

Koie ſtuaari naulaſliteȝ zamieritiſe imaiu vouom Sacramentu?

Vovom Sacramentu kerſſtenia zamieritiſe imae Stihia,illi element,ky ieſt voda,koia omijua.I tolikoier zamieritiſe imaet čto znamenue oua voda,illi ouo opranie.I paki zamieritiſe imaiu rieči,koie v daniu ſegò Sacramenta potriebnijm načinom izgouoraiuſe,I tolikoier ſluȝieteglì ſegò Sacramenta,i ſuerſſenie koie čini,i ſuerſſnie kerſſtenie v čloujeku. *Iuan.3.* *Ephes 5.* *Eeania.8.* *Zbor Florẽ.* *Zbor Trid.*

Dakle Stihia,illi element ieſt Vova prieproſſtà,à ta ieſt Stihia, illi materia potriebna vouò Sacramentu kerſſtènia, Koia voda po naraui ſuoioy perè,omijua,i čiſtij nečiſtoc̃ehie,i skuerni telesne.I tako velmi podobitò,i ſloȝnò ouomu opraniu, i očiſſchieniu odgouara, i prikladaſe ouo znamenouanie, A to da kerſſtenie čiſtij, i perè duſſu čloujuie-

nieçaskuː, od nečistoechie griehou, i da clouiek kersſten iem, (kakò honchiemo poniże recchi) činijse, i ſtuarase prauedan.

A rieči v kogijh ſtogij obras, illi forma ouoga Sacramẽta, koie rieči ſam Iſukerſt nas naucio ieſt, oue ieſu. Iate kersstam v Ime Otca, i Syna, i Duha sueta.

Iprem da podobae, i priſtogii ſamiem ſuecchienijkom Ereem redounijkom, i gnihouu vlaſtitomu čijnu, i diellouaniu kerſſtari, illi ſlužiti, i dauati oui ſacrament od kerſſteńia, nicta ne magne vćas, i na vrieme, i na priegodi velikè potriebè vſaky inij clouiek, illi ieſt muž, illi ieſt žena, illi ieſt poganin, illi ieſt ereticˊk, illi poluuieraç, ne odkladaiuči niekogare, može kerſtiti, liestor da obſlužij načijn cerkuè, i da ima mieſal onakò vćiniti, kakò ſueta cerkuà činij, izriekſſi cieloutò rieči zgoruscene, koie (kakò rekoſmo) naredjene ieſu.

Kogy prud daiesi koie diello diellnie kerſſteniel

Kersstenie činij, i tuorij ono diello, od koiega diella ſam Iſukerſt, i Sueti Apuſtoli ieho Petar, i Paual ſuiedokuiu, i vće nas, to ieſt, da kerſſteniem odpuſſtaiuſe, i odrieſſuiuſe griehi, i daiese Duh ſuety, kime omieuaese, čiſtijſe, i porese vezhi, to ieſt ſtaari clouiek, à to clouiech grieſſny, i činimose nouo ſtuorenie v Iſukerſtu. Iere kerſſtenie, koie prauò, i podobnò prigimaese ne ſamo podaie miloſt grieſſnomu clouieku damuſu odpuſſteni, i odrieſſeni vſi kygod grieſi gnegoui, da podaie ioſſte, i ouy daar, da clouiek kerſſten vas ponougliuetſe v Duhu, i čieſtocchi Duha, i činijſe vIſukerſtu iſtiniem načinom bezgrieſſan, neuinnam, prauedan, ſuet, i doſtoyan ſlauce, i kraglieuſtua nebeskoga, takò da prauò, i doſtoynò Sueti Paual reče vſiem kerſſtenijm, ℣ Omiueni ieſte, poſuecchieni ieſte, opraudani ieſte imenem Goſpodina naſſega Iſukerſta, i Duhõ Boga naſſega. ℣ I u drugõ mieſtu takoier iſty ſuety Paual ſuiedokuie,

Korint. 6.

da

da kerſſtenie ieſt opranie, i omiuenye preroʒdenia Duha ſuetago, i omiuenie tolikoler vode, v ſloui ſilli recí ʒicuota, I opet rece, ʒ Ieka ʒdo v kerſtu kerſſteni ieſte, kerſta obulkoſte. ʒ *Galat. 3.*

Suety Bernardo takoler vele razumno, i v kratko izrece ſuerſſna, i poglauita diellouania ouoga Sacramenta go uorecchi, ʒ V kerſſteniu peremoſe, lere tieme kerſſteniem razdiereſe rukopiſanie oſudienia naſſego, Daiemſe ouz milooſt, danā vecchie nebude vdilo, ni doſadiouralo poho tinie teleſnoe, akò tomu pohotieniu priſtalli nebudemo. *Bernard.*

A ono pohotinye, illi v ʒe ʒenie koie ſkerſſteniem oſtaie, kolikò po ſebi, i v ſuoiem ieſtuu nie grieh, da (kakono Bogo ſlouçi illi Theologi gouore, i narieçaiu,) ieſt nieko podtie çanie, i ganutie, illi nekalie grieha, koie nam oſtaugliene ieſt za nekaſe borimo, i artemo protieru tomu pohotien yu, za da oni kogy kerſſteni ieſu toliko vecchie, i potigni uie bdielli, i naſtoiali budu iskati, i nacchi milooſt Boʒiu, i diellouati dielaa ke riepoſtna, i neka kriepkie, i nrabrenie aruecchiſe, i borecenie priebudi, i doſtiegnu ieſi ſlauu vekſlu, i obcinyui. I toga çieli ſueti Paual vecchi rece, ʒ Nictoʒe oſudiema ieſt tiem, iʒe ſut vkerſte Iſuſe, iʒe ne po pulti, na po Duha hodet. ʒ A ty ieſu oni kogy (kakoſiey ſuety Paual glagolij) iſtukliſie iz vehtoga, illi ſtaroga grieſnoga clouieka, od kuc do dne pohouglueuſe inter gniem duhouniem clouiekom, i to pohouglenie ieſt po glauite, i nauſaituo kerſſecnienieh clouieky, *Rimgl. 8.* *2. Korinth.* *Rimgl. 6.*

Gie proſii, i hocchie od nas dobrotuorie, koie priyaſmo od ouoga toliko velika Sacramenta

Dobrotvorie, ko priyaſmo od ouoga Sacramenta kerſſcchienia, nay prie proſij, i hocchie od nas verhouno, i vdiglno ſaznanie, i harnoſt, takò da ſaznauſſi tolikò dobro tuorieko priyaſmo, budemo priepouiedali, gliubili, i čaſtili Boga, ʒ Kogy po miloſerdiu ſuoiemu ſtuorinas ſpaſenieh omi- *Tit. 3.*

Digitized by Google

omiuenieм vuim prerodienia, i obnouglienia Duha ſuetago. Egoże izlia na nas obilno Iſukerſtom goſpodeue naſ ſim, da opſaudani miloſtiyu iego, naſliednijçi budemo po vffaniu žiuota viečnago.§

A paki pametka, illi ſpomienanie ouogo Sacramenta takouim načinom ponaugliano, i pominano ima biti, da, zaiedno ſtom pomienanyu budeſe vſak ſpomenuo od ono go ſuoga obecchiania, i Chriſtianskoga narečenia, koie obecchranie, i narečenie na ſuoiem kerſſteniu včinio ieſt po vſta kumof, koiga na kerſteniu derža li, i duieghli ieſu.

Dakle doſtoyna, i potriebna rieč ieſt vſakomu kerſſtenij ku mieſliti, razmatrati, i proćieniti, kakò buducchi bio ſyn ſeržbè, oſudienya, i hudobè, v kerſſteniu ſuoiem po milo ſti Božioy včignē ieſt Syn Božgy, vdo Iſukerſtouo, i ſgnim zaiedno naſliednijk, i didicch, i žieuy tempal, i hram Duha ſuetago.

Ambros Rečebo Sueti Ambros, § Vlizao ieſi ô Chriſtianine v ſuetokrouiè prerodienia, nuſe ſpomeni čto tada vpijtan, i, vproſſen ieſi, Poznay, i proſmotri čto obecchiao, i odgouo rio ieſi. Ty od diaula, i od dielij gnegouih, i od bluda, i od nasladiengij, i pohotiengij pultenieh, i fegaſuietgneh od uergaoſe ieſi, Spomeniſe od gouorenia tuoiega, i nè zabu di niekadare ono čto obecchiao ieſi.

Lieſſè roga ſuety Paual mnogo čiſtò, i liepò vuiežba, i *Ringl. 6.* nauči vſi kerſcchienijçi kadà rečè, § Il nè vieſtè bratia ia ko kygodi ketſſteni ieſmo v kerſte Iſuſe, Vſmerti iego kerſ ſteni ieſmo ſapogrebenibo ieſmo ſſgnime kerſſteniem na ſmert, da iakò vskerſe kerſt od mertuieh ſlauoiu Očeiù, ta kò, i my vobnougliengij žiuota da hodijmo.§

OD

OD SACRAMENTA KRIEZME.

Kogy iesst drugbi Sacrament, ky nasliedue za kerssteniem.

SAcrament, kogy nasliedue za kerssteniem iest Sacrament potuerdienia, to iest Kriezmè, illi Bermè, i ou iest Sacrament nouago zauieta, illi zakona. (I kakonò gouorij suety Augustin) ou Sacrament iest tolikò, i raunò suet, kolikò i Sacrament Kerssteniа, kogy sacrament kriezmè daiese kerssteniim po postauglieniu, i polo3enyu ruk Biskupa, i po pomazaniu suetago Olea Kriezmè,

ZborMeld.
Zbor Flor.
ZborKonst.
Zbor Trid.
Augustin

Od Kudase vadij, i tuerdij istina ouoga sacramenta Kriezme.

Istina ouoga Sacramenta vadijse iz suetago pijsma, koie sueto pijsmo činij suiedočastuo ouomu Sacramentu, kakono, i iedijnò odsudisse, rekosse, i tumačisse vsi Otçi, i sueta çerkua.

To ier ouomu Sacramentu prijstogi, i od ouogo Sacramenta razumietise imae ono čto suety Luka Euangelista, ne samò iednome, da i drugouia od suetieh Apustolaa pisao, i rekao iest, kakò postaugliahu ruke na kerssteniеh, slu3ecchise'ouiem znameniem od Boga naredienim, i ka3ucchi istiem znameniem polo3enia ruk, da oni kogy kerssteniem iur prerodillise biehu v Isukerstu, ty po polo3eniu, i postauglieniu ruk gniehouih prigimahu nouu, vekssu, i obielatiyu milost Duha suetago.

Dean. 8.

I zato (kakono isty suety Luka gouorij) kada Apustoli postaugliahu ruke na gnieh, to iest na kerstenieh, prigimahu Duhsuety, to iest da prigimahu Duh suety v niekoiemu obilyu milosti Duhounè.

A buducchi da Episkupi der3e miesto Apustolaa, stano uieta riеč iest, da na sadasssgna vriemena Bog milostiuy, i vsemogucchy ne vliessuie çerkuu suoiu od tolikè, i toliko spasonosnè milosti, nego da po milosti, i dobroti suoioy v

N čijnu,

Digitized by Google

čijnu,i ſluženiu Biskupaa iſty Bog vouò ſacramentu ſuerſ
Ciprian ſnò dielluie, takò da vtom Sacramentu (kakò Suety Ciprïan gouorij,i ſuiedokuie,) nahodijſe, i ieſt iſtina v zlameniu,i Duh,v Sacramentu.

I zato ſueta çerkua zaſtaui, i naredi òni kanon,red, illi zapouied ka ouakò gouorij. § Vſi vierny po položeniu ruk Biskupskijh imaiu priyati Duh ſueti po kerſſteniu neka budu,i nekaſe naydu čielouiti,i ſuerſſeni kriſtiani. Iere kada Duh liyeſe va gne,ſerdçe vierno otuora etſe, razſirae,i proſtirae kmudroſti,i tuerdoſtaniu.

Koie ſtuari potriebne ieſu za vciniti ou Sacrament?

Zbor Brak. Poglauitijm načinom try ſtuari potriebne ieſu za včini
Ciprian ti,i ſuerſſiti ou ſacrament. Perua ſtuar ieſt Stihïa, illi mate
Ioan. kryz. ria vlaſcchia ouogo Sacramenta. Druga ieſt ſtanouiety, i
Gregorie òdredieny način,obras,illi forma rečij koieſe gouoree, A
Fabian treta ieſt vlaſcchy,podobny,i vriedny ſlužitegl iſtoga Sa-
Zbor Flor. cramenta.

Stihia,illi materïa ouoga Sacramenta ieſt oley ſmieſſan zbalſamom,kogy oley takò zbalſamom pomieſſan, i združeno, poſuecchiem po Biskupu bio ieſt ioſſte od počela pro žuan, i imenouan imenem ſuete Kriezme, kogym oleem Kriezme po čaſtnomu çerkuenomu naredienyu, i obiečayu pomažuieſe čelo kerſſtenoga.

A odredyeny obras, Forma,illi načijn rečij koieſe izgo
Zbor Flor. gouaraiu ieſt oui, § **Znamenamte znameniem kriexa, i vtuerxdamte kriezmom ſpaſenya, va ime Otca, i Syna, i Duha ſueta.** §

Deania 8. Služietegl paki,illi dellategl ouogo Sacramenta ieſt ſa
Kliment mo Biskup, A tò nekaſe vzderžij, i ſahraniy prielika, obra-
Vrban zouanie, i predauanie Apuſtolskoe od koie ſtuari iure dau
Zbor Vor. nò ouakò odlučeno bij. § Sacrament položenia ruk ſueli-
Zbor Flor. kom čaſtiyu, i počteniem deržatſe ima. Ky Sacrament inij
Zbor Trid. činiti nemogu rażue ſaamo verhony Ereï, tò ieſt Episkup,

Iereſe

Digitized by Google

Iereſe ne čtij, niſe znaa, da na vriemenaa Apuſtolska niekotor, illi činiobi, illi diellouaobi toga Sačramenta razue ſamo Apuſtoli. *Deania 8.*

Zâčto kerſſchieny pomaxuâuſe kriezmem.

Kraſstiany pomaſuiuſe, i bieleſeſe Kriezmom, Iere takò nam predaſſe, i takònas naučiſſe Apuſtoli po Duhu ſuetu, A od toga ſuiedoſbu imamo ſuetieh Klimēta, i Dïoſia, Kieh iedan, i drughi bieſſe včenijçi ſuetijh Apuſtolaa Petra, i Paula. *Vaſſilio od Duha ſueta Kliment Dioniſio*

A Apuſtoli od ſego Sacramenta Kriezmenoga ono prę daſſe vuieſbaſſe, i naučiſſe, čto priyaſſe od Iſukerſta Goſpodina, kakò velmi dobrò ſuiedokuie Sueti Fabian mučenijk Iſukerſtof, i verhouny Erey çerkuè Iſukerſtouè. *Fabiă Papa*

A izuan ouoga čto do ſad rekoſmo, imamo tolikoier za pouied ſuetoſvecchienoga Zbora, illi Synoda Laodicenskoga, kogy ouakò odlučio ieſt gouorecchi. § Od potriebe ieſt kerſſtenijm po kerſſteniu priyati preſuetu Kriezmu, i dïonikom biti çeſarauſtua nebeskoga. § *SynodLaod.*

A od ouoga razlog vzdaie ſuety Ciprïan, to ieſt neka Kriſtianin yazamſſi, i priyamſſi Kriezmu, koia Kriezma tu maçijſe pomaſſtenie, včignen budet pomazany Boſgij, i da moſe priyat ya ſe miloſt Iſukerſtouu, i vzderſati ſuietoſt. *Ciprian*

A oua pomaſt viedima, kom çerkua pomaſuie, i bieliſij kerſſtenijçi, (gouorij Sueti Auguſtin) da znamenuie daar viedimè miloſti, kym daarom Duh ſuety nay prie Iſukerſta pomazao ieſt. I toga çicch on nosy, i ima ime od kriezmè Erſe imenuie Christvs, to ieſt pomazan. *Auguſtin*

Paky iſty Duh ſuety time darom od miloſti pomazao, potuerdio, i kriepio ieſt nutergnijm pomazaniem vſi oſtali Chriſtiane. I zato Tertulian mnogo priſtalnò, i liepò za miraiucchi, i razgledaiucchi ſkriepoſti od naraui olea, ouakò piſao, i ouakò rekao, i mluuio ieſt. § Pult maſetſe, neka- *Tertulian*

Digitized by Google

ſe duſſa vkriepij. Pult oſiegnenyem ruk oſiegnuieſe, neka duſſa duhom proſuietlijtſe.

I zato oni kogy gherde, i odmietaiu ſuetu kriezmu kaʒu velik bieligh, i veliko znamenie ne razuma, i neumicch ſtua ſuoiega, kakò kogy taie predauanie, i preſtaro naredienye Apuſtolsko, i ſmiennò, i beſramnò gherdè, i tlačè daugnij, i vdiglnij obiečagi, i predanie çerkuenoè.

Ka korieſt, polʒa, i kogy plood ieſt ouoga Sacramenta?

Iuan 3. Melhiad Papa

Plod ouoga Sacramẽta ieſt ouy, da kakonò v Sacramẽtu Kerſtenia preradiamoſe na ʒiuot, takò vouom Sacramẽtu Kriezmè tuerdijmo, iačamo, i kriepijmoſe na aruanie, i na borenie. V kerſtenyu peremoſe, A v ouom Sacramentu po kerſtenyu kriepimoſe, i bieliʒijmo da vnas, kogij kerſſteniem prerodiliſe ieſmo, ſnijde Duh ſueti, hranitegl, vtieſ ſitegl, i obranitegl. I ouy ieſt naukſuetago Melhïada Pape, i mučenika Iſirkerſtoua.

Ni protieunò ieſt ouomu nauku ono čto Sueti Kliment gouorij, i imïo ied od Apuſtolaa, a to da kada kygod člouiek prerodïoſe ieſt vodom, to ieſt kadaſe kerſtïo ieſt, za kerſteniẽ triebuie da po Biskupu bude vtuerdien, i vkriep glien miloſtiyu ſedmodarnoga Duha ſuetago. Ere inakò pò niedan načijn necchie mocchi biti ſuerſſen Kriſtianin.

Dakle vele mnogo, i čudnijm načinom prudïj ouij Sacrament, à tò neka onij kogïi počeſſe prigimati taianſtua vierè, kakò mladençi ſada roždeni, i ioſſte ſlabi, i mlohauï budu raſli, i kripiliſe v Iſukerſtu.

1. Petra. 2.

Ouieh taçieh, kakono noui voynijçi voyniçè Chriſtianſkè, kogij prem tada voieuati počeſſe, Biskup oniem pomazaniem koïe gnim činij na čelu, včij, i ſuieſſtuie, daſe vkriepè, i daſe vtuerdè vladiečgijm Duhom ſuetijm, i da iaçij, i kriepki budu protieuu toliečimij protieunijçii, i protieua toliečimii vſakdagnimii poghibielii ouogo ſuieta.

Znamenuie, i bieliʒij gniem čelo (kakò rieſmo) zlamen-

Digitized by Google

meniem krieža, koie čelo člouiečasko, ieſt ſiedaliſſte, i prebiualiſte ſràma, à tò neka tuerdoſtānò, i bes vſakoga ſtraha iſpouiedali budu ime Iſukerſta Goſpodina naſſega.

Daie za tiem tolikoier gnijm zauſſniçu, illi poliečniçu neka po vſe dnij deržе na pameti, i daſe ſpomienaiu, kakò oni imaiu voieuati v voyniçi Chriſtianskoy, i gnu rieſſiti tuerdijm, i ne poſielimim vſterpeniem, i podnoſeniem.

OD SACRAMENTA EVKARISTIE, to ieſt tiela Iſukerſtoua.

Cto znamenuie ouo nazuanie, illi ime Eukariſtia?

Zbor. Trid. Dioniſio

VIEM iedijnim imenem EVKARISTIA, znamenuieſe ony verhouny, poglauity, i preſuety Sacrament Tijla Iſukerſtoua od koiega çerkua ſueta ne ima ſacramenta drugoga cudnïega dieunïega, i ſuerſſenïega, ni ſpaſitegInïega.

I v iſtinu doſtoynò, i prauadnò oui Sacrament narečen ieſt imenem Eukariſtia, to ieſt dobrà miloſt, illi huaal vzdanie, iere vzderžij vſebij poglauitij, i nay vekſſij daar Božgij, pače iſtoga ſazdateglia, vrugliu, i iſtočnieka od miloſti I ouo ime Eukariſtia, vuiežbuie, včij, i ſpomiena nas od velicieh, i verhounieh dobarà, koia priyaſmo, i za koia dužni ieſmo vzdauati hual, i ſlauu velikomu, i verhounomu Goſpodinu. To ier my ſami nebieſmo bili mogli želiti vekſſega, ni verhouniega dobra, nere da Iſukerſt Goſpodin naſſ rodien od blažene dieuiče Panni Marie, krieža pribien, kogij paki v ſlaui vzneſeſe vieſſe vſih nebeſa za dažde, i daruie vſega ſebe nam, takò da i ſada iſtínijm načinom prigimgliemo tielo, i kerf gnegouu, I ouieme Božaſtuenijm Sacramentom ſa vſiemà ſadružuiemoſe, i vyedignuiemoſe tielu gnegouu.

Koie

Koie ieſu one ſtuari, ke poglauò vzderxeſe vouom Sacramentu?

Kyril Ieroſ. Math. 26. Mark. 13. Luka. 22. orint. 11.

Tay ſtuari ieſu, koie poglauicijm načinom ouy Sacrament Eukariſtie vzderžij vſeby. Nay prie ieſu ona viedenia, prielike, i podobia viedimaa.

Druga ſtuar ieſt, Iſtina tiela, i kerui Goſpodinouè.

A treta ieſt, Kriepoſt miloſti duhouè.

Iere ono čto viedijmo, ghledamo, i zriemo očiemà naſſimij teleſnimij, ieſu ona podobia, prielike, illi viedenia kruha, i vijna,

A ono čto vierom naſſom, à ne occhiucchiengii, il razlozmii viedijmo, razmatramo, i poznaiemo pod oniemii viedẽgij, illi prelikama, illi podobgii kruha, i viina, ono ieſt iſtino, i prauo tielo, i kerf Iſukerſta Goſpodina naſſega.

A paki ono čto dobiiuamo, doſtieżemo, i prigimgliemo prieċeſcchienyem ouoga Sacramenta tiela Iſukerſtoua, tò ieſt nieka preuelika miloſt Duha ſuetago, koia (kakò poniże hocchiemo vkazati) ieſt plood, i ſuerſſenie ouè ſpaſonoſnè Eukariſtiè.

Koliko, i koia ieſu poglauieta, i nacelna poglauia ka potriebnò ieſt znati od ouogo Sacramenta?

Pet ieſt naulaſtitò tieh poglaugii.

Peruo ieſt. Od istine Evkaristie.

Drugo ieſt, Od presvschiastvianstva kruha, i vyna koie preſucchiaſtuianſtuie vlaſſky, illi latiinsky nazieuaeſe tranſubſtantiatio.

Treto ieſt, Od klagnania, koieſe činy ouomu Sacramentu.

Cetuerto ieſt. Od prinossenia, i posvetilissta anieggova.

Peto, i napokogne ieſt, Od prigimania, illi prieċeschienia ovogo Sacramenta, pod iedniim ſamò, illi pod oboiuduiyu viedengii, illi prielikama zgorreċenimii.

Od

Digitized by Google

Od ouieh pet Poglaugii mnogo velika potrieba iest znati, i vmiti, naulastitò na ouà nassa vriemenaa.

Dakle ctose ima dersati, vierouati, i riet od istinè Eukaristiè?

Od istinè Eukaristiè ouo v istinu imase derʒati, i riet, da zaiednò sa suom çerkuom suetom protieuu vsiim eretikom Kafarnaïtanom istinò kriepkò, i tuerdò vieruyemo, da pod viedeniem, illi prieliçyem kruha, i viina daiese istino, i prauo tielo, i kerf Gospodina nassega Isukersta v Eukaristigi, à to sluʒeniem Erea, illi suecchienieka, illit Popa illi Redouniika miesniika, à kripostiyu, i siellom istoga Gospodina nassega Isukersa, pri komu nie stuaari koiu on nemoʒe. Ier od gniega pisano iest, ʒ Tu reçe, i biesse, tà poneli, i sazdassese.ʒ *Iuan 6. Zbori Eph. Nicensky Lateran, i Ostaaly.*

Psal. 141.

Onbo preʒdniim dnem, illi iedan dan prie nere muku terpi, na onoy posliedgnoy viečeri. Koiu naredi, i vçiini s'Vçeniicii suogimy buducchi nay prie vazeo hlieb, paki çassu v suete ruke suoie, i hotecchi vstanouietiti, vtuerditi, i naučiti vsieh takò od napraughienya, i naredienya, kakò od istinè ouogo Sacramenta očito, i çiestò reçe, ʒ SE IEST TIELO MOIE, IEXE ZA VAS DAIETSE, ʒ Reçe tolikoier, ʒ SIA IEST KERF MOIA, IAXE ZA MNOGHIEH IZLIETSE.ʒ *Luka 12. Mark. 14.*

Od koiega napraughienia, i naredienia iosste prie reçe. ʒ Pult moia v gistinu iest brassno, i kerf moia v gistinu iest piuo.ʒ Reçe iosste.ʒ Az iesam hlieb ʒiuui, iʒe snebese snieduoh, Akò kto iadet od sego hlieba ʒiuet va vieki, i hlieb egoʒe az dam pult moia iest za ʒieuot myra.ʒ *Iuan 6. Iuan 6.*

Suietla iesu iosste, i mnogo očita ostala suiedočastua takò četierieh Euangelistii, kakò i suetago Paula Apustola, koia suiedočastua nam očitò potuerdiuiu, i mnoʒaiu ouu vieru, neka niektor nebude mogao posumgniti, nere da vsak stanouietò, neduoynò, i bes vsakè sumgnè budè znao da v Eukaristigi iest vas Isukerst zBoʒastuenom, i s'člo-

Digitized by Google

s'člouieçiom narauyu, i da ſnamii prebiiua, i priebiuati hocchie deri do konça vieka.

Dakle mi v iſtinu imamo, i derʒiimo v çerkuah naſſih, i prigimgliemo vnas ono iſto tielo, i pult Iſukerſtouu, koia prie viedilaſe, i gledalaſe ieſt v Paleſtini zemgli Iudeiſkoy. Da ſade ona pult ne viediiſe oččimà teleſnimii, ni podloʒna ieſt iſtaglienyu, illi ſmerti, iere ſada ieſt pult neuiedima, ne terpimà, i besmertna, puna verhounè, i Boʒaſtuenè ſlauè. Koia pult ſada na zemgli viediiſe ſamo oči mà od vierè, da blaʒenii na nebeſeh viedeiu, i gledaiuiu čiſtò, i iaſnouietò bes zatuora, illi zaſtupglienia niyedinoga ſuelikom gnihouom vtiehom, i ſlatkoſtiyu.

I nuti velikogo nepodobſtuïa, koie viſtinu doſtoyno ieſt vſakogo oſudienia, i pediepſia, da nahodoſe, i ieſu ſada ere tiçi Sacramentarii, kogii nemoguči razumom ſuogiim razumieti, ni doſeči ouo tayno, koiemu berʒe klagnatiſe ieſt nere ò gnem iziskouati, ničta magnè ſmiyu toliekò nemil lò, i nepodobnò potaiatiga, opačecchi, i lukaunò, i himbenò prievracchiaiucchi rieči Euangeoske, koie tolikò čiſte, ſuietle, i očite ieſu.

Koie gniehouo čignenie v giſtinu, nie ino nere hotieti ſuietu ſunçe odnieti, i zakrieti, i oplieniti, i pokreſti çerkui neuieſtiçi Iſukerſtoui veliky krou blaga Iſukerſta neuieſtaça gneie, i oteti, i ſiellom vazeti verniem gnegouim hlieb ʒieuota, neka viernii putniici putuyucchii, i proghnani v puſtigni ſuieta, nebudu imali čimeſe hraniti, paſti, ni vzderʒati.

Da čtoſe ima razumiti, i ſuditi od preſucchiaſtuiania, koieſe zoue Vlaſſky tranſubſtantiatio?

Zbor Late. VA ouom duii ſtuari poglauitiim načinom zamieriti, i očito iſpouiedatiſe imaiu.

Perua da Erey, illi Pop, illi inii Redouniik mieſniik kogy ima činiti, i tuoriti oui Sacrament triebuie da bude zakonitò redien redom ſuetym.

Drugo,

Digitized by Google

Drugo, Da tolika ſiella, mocch, kriepoſt, i iakoſt ieſt vonieh rieċah od poſuecchienia, kogimij ſuecchienijh na mieſto Iſukerſtouo poſuecchiuie hlieb, da on čas prïobracchiaſe, i promignuie viſtinò tielo Goſpodinouo, à vino, viſti uu kerf gnegouu.

I ſtanouietò vele dieuno, i čudno ieſt ouo prïobracchiẽ ie, i preminutie, koie ſamo vierom razghledati, razmatrati i mieritiſe imae, i koie činijſe vſemogucchiom kriepoſtiyu Iſukerſtouom, ka po onieh, iſtieh taynieh rieċah dieluie, i činij to preobracchienie.

I doſtoynò, i prauednò, ſueta çerkua Katholiečaska nareče, prozua, i imenoua tò preobrachienie imenem od prẽ ſucchiaſtuiania, to ier ſucchiaſtuie kruha, i vijna iſtiniim načinom priobracchiaſe v tielo, i kerf Iſukerſtouu.

Ier ako mogla ieſt tolikò rieċ Ilïe proroka, da čini prijti ogagn ſnebeſe, toli necchie mocchi, (kako reče Sueti Ambros) rieċ Iſukerſtoua promieniti ona viedenia kruha, i vijna, v ina ſucchiaſtuia? Toli nieſi čtïo, (reče Sueti Ambros) od ſazdania, i diellouangij vſego ſuieta? § Ta reče, i bieſſe, tà poueli, i ſazdaſſeſe. § Dakle rieċ Iſukerſtoua koia może od nieċeſore vċiniti, i ſtuoriti ono čto ne bieſſe, toli necchie mocchi promijniti, i priobratiti one ſtuari koie ie ſu u'ono čto ne bieſſe? Iere iſtina ieſt da nie diello magnſſẽ kriepoſti dati noua narauia ſtuaram, negoli ieſt promieniti naraui. *Ambros Pſal. 148.*

I v iſtinu nïe ſtuari ſuitlïe od rieċi Iſukerſtoue, kogy reče, § Se ieſt tielo moie, § Sïa ieſt kerf moia. § Takò da neima mo ſumgniti, ni duogitiſe, nere ſtanouito znati, derżati, i vierouati, da pokole poſuecchienie vċigneno ieſt, v Eukariſtigi nïe vecchie kruh, ni vijno. *Math. 26.*

Imamoli mij caſt dati, i klagnatiſe ouomu Sacramentu, illi ne imamo?

Mi i imamo, i dużni ieſmo dauati vſaku veliku, i verho- *Auguſtin Ambros*

Digitized by Google

uitu čaſt,i klagnatiſe ouomu preſuetomu Sacramentu. Iere hocchie,i proſij miloſſcchia,i dug reda Chriſtianskoga da čaſtijmo,i duſnom,i doſtoynom ſluſbom čtuiemo onoga,koga vieruiemo ſtanouieto biti v Sacramentu Eukariſtïe,I da my ſtuorenia gnegoua klagamoſe gnemu ſtuorie tegliu naſſemu Iſukerſtu,od koiega pijſmo ouakò gouorij.

Eureom 1. § I poklonetſe gnemu vſi Ceſari zemglie, vſi iaziçi ſluſet
Pſal. 96. gnemu, § I v drugom mieſtu prorok razmiſſgliaiucchi, i
Pſal. 61. razmatraiucchi oui Sacrament, i velikoſt gnegouu nebij
Pſal. 21. gnemu zadouoglno recchi. § Iadut niſcchy, i naſitetſe, i vshualet Goſpoda. § da priloſiuſſi reče, § Pokloneſe pred-
Pſal. 21. gniim vſa otočaſtuia iazikij, § Reče ioſſte. § Iaſſe, i poklo-niſſeſe vſi tučny zemliè. §

V iſtinu Vlſui,toſu oni try kragli iſtočny,i niekogy iny huaglieni ieſu pri Euangeliſteh,à tò ier padſſe na zemgliu poklonisſeſe Iſukerſtu buducchiu ioſſte vumerſſloy pulti, i vzdaſſe gnemu časti Boſaſtuene,Dakle,i my ſade imamoſe klagnati gnemu ſtecchiu, i buducchiu vEukariſtigi, ne uecchie vmerſlemu,nere bezsmertnomu,vſakom ſlauom,i kriepoſtiyu ſauſiema dieunomu, I tolikò vecchie imamo takò činiti, kolikò da kaſemo, i obiaugliamo vieru naſſu tieme redouniem,i miliim ſluſeniem duſſe,i tiela naſſega. Kada vmiglieni,i prilieſni činijmo cijn,i ſluſbu Kriſtians koga ſmerenia,vmiglienſtua,i doſtoynè harnoſti,i ſaznania pred oniem ſtraſſniem,i va veki čaſtniem, i vſakogo počtenia doſtoyniem veličaſtuiem Boſgijm.

Da ctoſe ima vierouati od poſuetiliſſia oltara?

Iuan 6. O» poſuetiliſſta oltara ſtanouietò,i bes ſumgne niyed-
1.Kori. 10. ne vierouatiſe ima da Eukariſtia nie narediena ſamo dagnu kriſtiane prigimgliu kakò picchiu ſpaſenia Duhouna go (čeſa çijcch zoueſe,i imenuieſe braſſno,i pitie ſieuo, i hlieb ſieuota)da vierouatiſe ima,kakò tà iſta Eukariſtia ioſte narediena ieſt daſe prinoſij Bogu, kakò verhouno, poglaui-

Digitized by Google

glauito,i vlaſſchie poſuetiliſſte nouago zauſeta, illi zakóna,illit teſtamenta, Togò çicch iur daunò narečeno imenouano,i nazuano bij imenem ʒartuè,poſuetiliſſta,prinoſenia,i holokauſtomata.

I ouo poſuetiliſte prinoſiſſe,i prikaʒuieſe na vdijglnu pamet,illi ſpomenutie mukè,i trapenia Goſpodinoua, na vzdanie hual,i neka bude prudillo vieruiucchim naizbauglienie od zla,i na doſtieʒenie, i iſproſenie dobra takò vouom ſadaſſguemu, kakò v prijti imuſſtemu ʒiuotu, i da bude prudillo to poſuetiliſſte ne ſamo ʒiuiem, da ioſſte, i mertuiem na odpuſtenie griehou, koiu ſtuar vade, i vče ſueti Otči,takò iz ſuetogo pijſma, kakò iz predania Apuſtolskoga. *kliment Ireneo kryzoſt.*

I ouo ieſt ono plemenito,poglauito,verhouno, i ne takmenimo poſuetiliſſte,koie Iſukerſt na poſliedgnoy viečeri napraui,i naredi,pod viedeniem, illi lijčem kruha,i vijna, i prieporuči,i preda ouo ſueto poſuetiliſſte včedelnijkom ſuogijm kakò peruym Ereem ſuecchienijkom nouago zakona,i naſliedetegliē gniehouim da prenoſče iego,i prikaʒuga na ſuetom oltaru. A to včinïo, ſazdao, i ſuerſſio ieſt oniemij riečama kada reče, ʒSe tuorite v moie vſpominanie.ʒ Ouo ieſt ono prinoſenie prielikouano razlieçimij podobgij,i prielikama poſuetiliſſtaa,takò va vrieme zakona narauskoga, kako v vrieme zakona piſanoga,koie prinoſenie obuhità, i vzderʒij vſebi vſa ona dobraa koia ta podobia,i prielike prielikouahu,ï znamenouahu,kakò poſuetiliſſte, i prinoſenie, koie ieſt ſuerha,i konaç onieh poſuetiliſſtaa. *Luka 22.*

Ouo ſtanouietò ieſt ono vdijglno prinoſenie, koie ſuiedoʒbom Daniella proroka necchie niekadare preſtati, nego na skončanie ſuieta,komu poſuetiliſtu podobaeſe Popoſtuo, illi Ereyſtuo po čijnu Melhiſedeka, koie Popouſtuo prorok gouorij,priepouieda, i prielikuie da v Iſukerſtu biti imae. *Daniel. 12. Pſal. 109.*

Digitized by Google

I ouo ieſt čiſto poſuetiliſſte, koie nemoże biti vuriedieno ni pomagnſſano od niyedinogo pomankania nedoſtoyanſtua, illi hudoſti onieh ſlużietegliaa, illi ſuecchienijkà kogi ga prinoſe, i prieka żuiu, I koie iedijnim načinom naſliedu iucchi kako naſliedoualo ieſt za mnoziemij poſuetiliſſtij zàkona żudezskoga, illi Eureyskoga, pri narodeh v vſakomu mieſtu, to ieſt po vſiem ſuietu prinoſijſe v giſtinu, i po-

Malah. 1. żartuuieſe, (kakò reče Malahia Prorok), na čaſt, hualu, i ſlauu imena Boga, i ſpaſieteglia naſſega Iſukerſta.

Ouo ieſt prienoſenie Misee, illi Maſſee, ſuetiliſſte, i litur gïa ſuiedokouana ſuiedočaſtuom iakiim, i kriepkijm zakonaa çerkuenieh, Predangij Apuſtolskieh, i ſuetieh Zboraa illi Synodaa, koie ſuedočaſtuo nïe mocchi pobiti, ni potupiti. Ieſt takoier ſuiedokouano velikijm priſtaianiẽ, i viečnijm vdiglnijm obiečaiem vſè çerkuè Gherčkè, i Latijnskè, Iſtočnè, i zapadnè.

Koie poſuetiliſſte Miſè, akò mudrò, i dobrò proſudiimo, razmieſlijmo, i proçienijmo vſa koiaſu vgnemu, ieſt nieko ſueto żiuo prikazāiè mukè, i terpenya Goſpodinoua, i ono ga kerſnoga poſuetiliſſta, koie bij na kriežu prineſeno, i prikazano za nas. I ieſt zaiedno ſueto, ſpaſiteglno, i ſuerſſnodellaiucchie nekerunoe żartuouanie, i prinoſenie.

Skoiega prinoſenia ishodij da my vſaky dan vzbudiuiemo, vskrieſſamo, vzderżijmo, i vtuerdiuiemo żieuo ſpomienanie, vieru, i ſarznanie naſſe, koie imamo, i noſijmo ſpaſiteglu naſſemu, na iſpugnenie, i Bogogliubko izuerſſenie

Luk. 22. onieh riečij koie reče, Se tuorite v moru pamet. Koie rie-

1. kori. 11. či çerkua ſueta tako gliubiteglnò, i pomgniuò protumačik la ieſt, da vſu odicchiu, i vſe vreſſenie, i ruho izuangko ouo ga poſuetiliſſta; à to odiuēia poſuecchienà, ſudoue, običa gi, i vſa diellouania inaa ſpraui, naredi, i včiini takoua, da vſiem okolo ſteechiem ſtom odiueniu, i diellouāyu, ne prikażuieſe ino, nerè ſamo ono ſueto ſpomenutie mukè, i terpenia Iſukerſtoua, kogimy ſtuarama to vecchie veličiſe, i

mno-

Digitized by Google

mnoſae dieka, i vladiečaſtuo tolli velikogo poſuetiliſſta. I to vſe naredi Sueta Mati çerkua neka pamet, i mieſal vierniih gledaiucchi, i raſmieſſgliaiucchi ona zuanska znamenia lasnïe duighneſe na razmieſſglianie, i ſmotrenie Boſaſtuenieh ſtuarii, koie kriyuſe, i vzderſeſe ſtomè poſuetiliſſtu.

I ſtoga ioſſte ouo dobro, i oua korieſt ishodij, da plood prinoſenia Iſukerſtoua, i odkupglienya, koie na krieſu vči gneno bij, prudij, priſtupa; i daieſe nam, i vſiem vieruiucchim tolikò ſiuiem, kolikò vmerſſiiem. I zato ſuety Cipriã ſuiedokuie da ou Sacrament, i ouo poſuetiliſſte ieſt takò liek, kakò ſartua, i holocauſtomat, na ozdrauglienie, i zaçiglienie nemocchiem, i na očiſſcchienie vſakoho pregriſſenia, i vſakogo beſzakonia. *Ciprian*

A Marçial včenijk ſuetago Petra Apoſtola ouakò pijſſe gouorecchi. My predlagamo na ſuetom oltaru onoga ky od ſudief bij vbien, i krieſu pribien, à tò činijmo iere on ieſt vzrok naſſega ſpaſenia, i iere znamo da on daat ieſt za pomocch, i doſtiehnutie ſieuota, i na odaghnãie ſmerti od nas. A odſtaugliamo na ſtran mnogo ſuetieh otaaç iſtoga ſuiedočaſtuia, iſtè vierè, i iſtoga razumglienia, à tò neka v beſiedi dughi nebudemo. *Marcial*

Vſe oue ſtuàri nam očitò, i čiſtò kaſu da Iſukerſt gouorijſe, i ieſt nam poſuetiliſſte po dua načina. Iednijm načinom ieſt nam poſuetiliſſte keruauo, à drughim načinom ieſt nam poſuetiliſſte ne keruauo, onbo prineſè, i prikaza ſebe na krieſu poſuetiliſſte keruauo za nas, neka ta iſty baranak, illi iagnaç neporačã, i iſtina prelikè od gouorij prieliki iagnça vazmenoga, kogo Eurei poſartuduahu. *Ishod. 20.*

I ta iſty iagnaç nepokrieuny, i neporočny Iſukerſt, (kako gouorij Kyril,) hotio ieſt na napokognoy večeri, i na oltaru načinom nekèruiem biti prinoſen, i prikazan, neka bude konaç, i ſuerha prinoſeniu Melkiſedekoui kogy prineſe hlieb, i vijno, i da on oſtanè, i prebudè ptauy, i iſtiny *Ienes 14.*

ny Erey po čijnu Melkiſedekouu, i da gnegouo ereyſtuo prebudè va viek, i da neima vecchie niekadare niyednoga naſliednijka.

Tamo v zemgli Eureïskoy, illi Žudeyskoy Paleſtiny Gospodin naſſ Iſukerſt včinïo ieſt ouo poſuetiliſſite iednokrat ſamò v iednome ſamò mieſtu, od koiega poſuetiliſſta ſuety Paual mnogaa reče piſſucchi Eurem, A oude (kako gouorij Malahia prorok,) vecchie krat, i v vſakom mieſtu to ieſt po vſieh çerkuah požartuuieſe, i prinoſij.

Eur. 17. Malah. 1.

Vonieh ſtranah bij prinoſſen, i prikazan na ſmert, A ou de prinoſijſe, i priekažuie na vdiglno, i žiecuo ſpomienanie onè ſmerti, i na ſpaſonoſno pričeſſechienie, koie izhodij, i iſtiečè od tud kakò zglauè knam vdom gnegouim, neka v iſtinu ouïem poſuetiliſtem Miſè vſaky dan budeni dauan pričeſtan, i pridružen on ſpaſiteglny plood, i ona ſpaſonoſ na korieſt, i fuerſſenie poſuetiliſſta na kriežu včignenoga, i prineſenoga.

Imaliſe Eukariſtia prigimati pod iedijnïm ſamò viedeniem, illi oblicziem, to ieſt pod oblicziem ſamo kruha, illi pod obiema viedengij, illi obliecgij kruha, i Vina?

Na to ſe odgouara biti iſtina, i ſtanouieta rieč, da Popone, i oſtaly ſuiecchienijçi mieſnijçi kogy na oltaru poſuecchiuiu, imaiu prigimati Eukariſtiu pod obiyu viedengij, illi preličgij Sacramenta, to ieſt v kruhu, i vinu, bes kogijh duiyu podobgij kruha, i vijna nebi moghli dobrò, i fuerſſenò poſuetiti, illi prineſti ſuetu Eukariſtiu, A ot toga nïe potrieba ſade recchi vzroka, Ere to hocchie na ſuoiem mieſtu včigneno biti.

Tertulian Ciprian Origene Vaſſilio

Da kolikò priſtogy viernijm ſuietounijm, i oſtaliem kogy ne poſuecchiuiu, illi ne negouore mieſu, triebuie riety, i iſpouiedati, da niyedna zapouied Božia ne velij, ni gim zapouieda prigimati ouy Sacrament pod obiema viedeniem, illi oblieczem, Iere zadouoglno ieſt ſpaſeniu gnihouu

da

Digitized by Google

da prigimgliu iego ſamò pod iediinijm viedeniem, illi obleciem kruha.

Dakle akò hocckiemo ghledati ſtanie peruaſſgnè çerkuè hocchiemo nayti daſe dopuſſtaſſe vierniim priečeſtatiſe niegda pod iedniim ſamò, à niegda pod obiyu duiyu viedeniem, illi obliečgii rečeniimii.

Da akò hocchiemo gledati ono čto nam gouorii ſueto piiſmo, nacchi hocchiemo da niègda pomiena hlieb, i čaſſu, à niegna pomiena ſamò hglieb, To ier vonom mieſtu kadiſe čty. § Akò ne ſnieſtè pult Syna člouiečaskoga, i kerf iego ne piete, žiuota va vas imieli nebudete. § ſtom mieſtu takoier čtiimo, § Akò ſnieſt kto od ſego kglieba, žiuet va vieki, § I iſty Iſukerſt kogy reče, § Ky iadet moiu pult, i piet moiu kerf imaet žiuot viečgny. § Diim da ta iſty Iſukerſt rečè tolikoier, § Hglieb ky az dam pult moia ieſt za žiuot myra. § I prem da drugouya reče, § Ki iadet pult moiu, i piet kerf moiu, ua mne prebiiuaiet, i az ugnem, § ta iſty Iſukerſt tolikoier reče, § Ky iadet hglieb ſa, žiuet va vieki, § ne ka oſtauymo na ſtraanu čto Suety Luka gouorii od razlomglienya hglieba ſamò.

Iuan 6. *Iuan 6.* *Iuan 6.* *Iuan 6.* *Iuan 6.* *Luka 24.*

A za potuerdiēie tey ži iſtinè imamo prieliku iſtoga Iſukerſta, kogy prem da na napokognioy viečeri priečeſti vče niiçi ſuogi pod iednim, i drughim obličiem, to ieſt kruha i viina, ničta magnè pokole vskerſe od mertuieh buducchi v kaſſtelu Emaus zduiema ſuogima včeniicii, dao, i pričeſtio ieſt gnim Eukariſtiu ſamò pod iedno viedenie, illi obliečie kruha, i prečeſtiuſſigih on čas iſcchieze od očiyu gniehouik; takouim v iſtinu razumglieniem ſueti Otçi tumače ono mieſto Euangelia.

Math. 27. *Luka 24.*

Zato ne imaiu karani, ſudieni, ni hudani biti oni kogii na oua vriemena prečeſſchiaiuſe, i vazimaiu ſuetu Eukariſtiu pod podobiem, illi obliečiem ſamò kruha, vzderžuiucchiſe od priečeſſchienia čaſſe, kakonoſe čty da iur mnoghii viek vriemena vzderžaliſe ieſu. Ni onii takoie oſudieni,

Digitized by Google

ni,ni hudani imaiu biti kogii v peruaſſgna vriemenaa kada çerkua takò dopuſtaſſe prigimahu opcchienò, i očćitò Eukariſtiu pod viedengii,il obliečgii obogimii.

A li za tiem obiečay,kogii ieſt naučietegl, i iskuſietegl ſtuaram málo po malo pokazao,i naučio ieſt da ſuekſſijm pogodom,i rèdom puka vernoga, i ſmanſſom poghibelyu, i radi mnogo inieh vzrokaa ſuetò,i korieſnò bii,da oſtauiſſi na ſtranu obiečay čaſſè,vzderžaoſe bude ſamò obiečay pričeſſcchienya pod iedniim ſamiim viedeniem, illi oblićiem,à tò ieſt bliebba ſamò.

I iure mnogo vriemena ieſt od kad çerkua odluči daſe takò budè činillo, i ſuerſſeuallo, koia gneiè naredieniem nie niekakor priſtupilla, ni poſſtetila naredienie ,i zapo-
2.kori. 10. uied Iſukerſta ženiiha, il neuieſtaça gneie, ierè ona ieſt
Zbor Trid. ſtup,i tuerdia iſtinè,i vierna preſtauniça,i razdeliteglniça taianſtuii Boȝgiih, da obracchiaiucchi na opcchieno dobro,vmnoȝanie,i raſtenie ſpaſenia,i korieſti viernieh ſuogih onu oblaaſt,koiu od Iſukerſta viereniika ſuoga priyala ieſt,vciini,i naredi ono,čto bii podobno,i potriebno verſti,ſtanyu, i bitiu gliudii, i vriemen,koia potriebba kadgod ſieluye,daſe i od ſuetieh ſtuareh čtogodi promienii, i ponačinii.

Math.26. Iere imamo ſuiedočaſtuie Euangeoskò kakò Iſukerſt
Mark.14. na viečeri včignenoii s'Včeniiçii ſuogimii ne ſamò dao
Luk. 22. ieſt gnim oblaaſt prigimati oui Sacrament, da daoïm ieſt takoier oblaaſt poſuecchieuati, i dielitiga oſtaliem, i vladati,ſredieuati,i ſtrogiti vſu çerkuu, i oſtauïo ieſt vrukah ſuda,razuma, ioblaaſti gnihouè, i naſliedniikaa gniehouieh dopuſſtati, narediti, i òdlučiti takò od ſtuaarii koie priſtoye ſpaſeniu,i korieſti Chriſtianskoii, kakò, i dieliti, dauati,i pričeſſcchienati vierniim Eukariſtiu onakò kakò biitie,verſtd,i potriebba vriemèn profilla, i potriebouala
Auguſtin budet, A to Sueti Auguſtin kàže,i ſuedočii riečamaa ſue-
2.Kori.11. toga Paula, I to iſto možeſe lasnò pokazati, i potuerditi mno-

Digitized by Google

mnoziemij naprauglengij,i naredbamaa Apuſtolskimij.

Niſe ima mieſlitj,ni recchi daſe timè činij koiegod vuri dienye,il manſſina viernijm ſuietounijm, akò vouom, kakono v mnozieh inieh ſtuarah nieſu iedynakij,i takmeni Ereem ſuecchienijkom,illi redounijkom,Iere iſtina,i iſpouiedana rieč ieſt, da Iſukerſt nieſt razriezã,ni razdieglič v dua diela po duieh bielizij, illi znamengij ouoga Sacramẽta,da iſtinijm načinom prigimglieſe vas çielouit v naymanſſemu kerhatku, illi mieruiçi oſſtie poſuecchiene, v pulti,v duſſi,v kerui,i v bożaſtyu,A kadiſe prigimglie Iſukerſt vas çielouit, tu nemože lieſſeuati,ni pomankati tolie koier vas,pun,i çielouit plod, i fuerſſena miloſt tolikò velika,i pòglauita Sacramenta. *Math.* 18. *Iuan* 20. 1.*Timot.* 3. *Tit.* 1.

I zatò neuazmglieſe nič ta od koriesti ſuietounijm člouiekom,ni v kolikò ieſt ſtuar koiaſe vzderżij v Sacramentu, ka ſtuar ieſt Iſukerſt Bog, i člouiek,ni kolikò priſtogij plodu, i miloſti, koiaſe daie oniema,kogir prigimgliu oui Sacrament.

I takò triebuje riet, vierouat, i ſpouiedati da člouiekij ſuietounij kogijſe pričeſtuiu tolikò prigimgliu pod viedeniem, illi podobiem kruha, kolikobi priyali pod obiyu podobgij,illi obliečgij,akobigim dopuſſteno bijlo.

Togo çicch ne oſtaie vecchie nič ta ſumgniti, ni gouòriti,priečaiucchiſe òtomu,pokole Duh Suety,kogy po obecchianiu Iſukerſtouu včij,i vlada çerkuu,izrekao ieſt nam čiſto,ſuietlo,i ſtanouieto razumglienie, i ſud ò tomu, i tà ſud,i rečenie ſuoie iednome, i duijſſ potuerdio ieſt neposſiellimom, i ne preſtupnom oblaſtiyu ſuetago Zbora, illi Synoda. *Luka* 20. *Iuan* 14. *Eſaia.* 54.

Ceſò çijcch čiſtò, i ſuietlòſe viedij da ou obiečay prieđeſſchienia iednijm ſamo viedeniem,illi obliečiem ne protieuiſe nič ta zapouiedi Bożioy,i da ta obiečay potuerdien ieſt iſtinom,i zakonitom oblaſtiyu çerkue,duhgotom,i dau noſtiyu mnogogo vriemena,i volikijm vernoga puka pri-

Digitized by Google

ſtaianiem,i da ieſt vkazan,vtuerdien,i vkripglien ta obiečay razlogom,i korieſtyu ſtanouietom. I napokom oui obiečay imaſe imati,i derʒati,na mieſto tuerdoga, i kriepkoga zakona,koiega ſama çerkua,à ne inij promieniti moʒet.

I prema da protieunijçi ſielluiuſe,i ſtermè gouoriti protieuu iſtini ouoy,ničta ne magne ni oni nemogu pokazati niyednoga početka od obiečaia takoua pričeſſęchienia. Takò da veliko čudo ieſt daſe nahode koïgodire ky vouõ, protieuu dobročaſtnoy oblaſti çerkuenoy ſude, illi razumiyu inakò,illi kogibi vouom priſtalli ſprotieuniiçy, i nepriyateglii ſuetè çerkuè, prema da to čine raadi niekoga pogodienya gnihoua,i vlaſſcchiega,da li nerazloʒnoga,ni vmnoga Bogogliubſtuia ſuoga. I takò v giſtinu boiatiſe ieſt da čime ouri taçij tolikò tuerdò,i ſtermenitò iſcchiu,i naſtoie okolò zuanskieh znamengij Sacramenta, i čimeſe takò priečaiu,da ne izgube nutergny plood,i korieſt iſtogo Sacramenta,pačeli vſega čielouita Iſukerſta, takò dabogliębi bijlo za gnih vzderʒatiſe, i odſtupiti od vſakoiaka obiečaia priečeſſcchienya ouoga Sacramenta,buduchi da ni viera, ni Sacramẽti ne prude,nego ſamò oniem kogy ſtoie viedynſtuu ſuetè çerkuè.

Auguſtin I s'ouoga vzroka reče Suety Auguſtin. Vſi Sacramenti Iſukerſtoui prigimgliuſe ne na ſpaſenie,nego na oſudienie bez gliubaui iedijnſtua. I opet reče. Cto prudij člouieku illi çiela viera,illi çiel Sacrament vierè, akò vgnem ieſt poraʒena çielocchia gliubaui poraʒeniem, illi rannom raſprè,illi razmeta od iediinſtua.

I bes vſakè ſumgnè veoma krutò ſagrieſſuiu protieuu iſtomu Iſukerſtu oni, kogii ſmiyu preuracchiati, i razuracchiati,i dieliti ouu ſuetu skupſſtinu iedinſtua, na skupſſtinu raſparnoga,i razmetnoga razdielenia.

Koie korieſt daie Eukariſtia prauo, doſtoyno, i ſpaſeno priyata?

EVKARISTIA prauò,i doſtoynò priyata daie, i donoſij

člouie-

ſlouieku Chriſtianinu mnogu, i preueliku korieſt. Iere ona ieſt, ʒ Suetii braak, vgnemʒe kerſt prigimglietſe, i vſpominaetſe pamet mukè iego, miſal napugnaetſe miloſti, i budusſtè ſlauè nam zaklad daietſe, ʒ kakò vſe to vele čiſtò, i vgodnò poie ſueta mati çerkua ganuta, i poduieghnuta occhiucchieniem, i okuſſiem tieh plodou, i korieſtij duhounïeh.

Ou ieſt hlieb ky ſnebeſe izijde, i daa ʒiuot ſuietu, i vzderʒij, i kriepij duſsè naſsè v ʒiuotu duhounomu. *Iuan 6.*

Ouo ieſt ono pričeſſcchienie, koie znamenuie, daie, i činij daſe meiu ſoboiu ſaskupgliaiu, i ſadruʒuiu viernij kakò vdi iedinoga iſtoga tiela, i daſu takoier pričeſnijçi, i dionijçi vteʒangij, i doſtoyanſtua vſieh ſuetieh, dobrieh, i prepodobnieh. I čto bolſſe, i čeſtitie ieſt, krutò, i tuerdò viedignuie viernijh s'Iſukerſtom glauom gniehouom, takò da on vgnih prebiuao bude, à oni vgnem, i da napokom doſtighnu ʒieuot viečgnii. *I. Kori. 10. Zbor Flor.*

Ouo ieſt ona čeſtita braſſneniza naſſego putouania koia braſſneniça daie, i prinoſij kakono mana otçem, vtieſſenie, naſladienie, kriepoſt, i preſuerſſnu miloſt ſtoiechiim, i prebiuaiucchim ſpuſtigni, i voyuyucchim voyniçu ouogo ʒieuota, i od ouda hodecchijm, i putuiucchim knebeskomu Ieruſalemu. *Zbor Nic.*

I (kakono vele poglauitò gouorii Suety Bernardo) oui Sacrament dielluie vnas dua poglauna diellaa, A to da v malahtieh grieſij magnſſa, potupgliuie, i pobiya occhiucchienia, à v veliçieh ſauſiema odnimglie priſtanutie kagriehom, i reče. Ako kto od vas ſade, illi ne tolikò poſpeſſnò, illi čaſtò, illi ne tolikò ſielna, i gliuta čuie vſebi occhiucchienia, i poduieʒenia ſerʒbè, nenauiedoſti, bluda, illi oſtalieh ouaçieh grieħou, vzday hualu tielu, i kerui Goſpodina naſſega Iſukerſta, Iere kriepoſt Sacramenta diellaie vgnem, I raduyſe, i veſeliſe, da vele zla, i huda ranna priſtupa ka zdrauyu. *Bernardo*

Digitized by Google

Bernardo I isty sueti Bernardo v drugom miestu reče: Ouo tielo Isukerstouo iest liek nembocchnijm, pun putuiucchim, koie mlohauich, i slabich kriepij, çielijh, i kriepkijh nasladia, i bolnich ozdrauglia. Ouiem tielom Isukerstouim člonich stuaraše, ii činiise. V pokaranin tiehigij, i krótkigij, V trudu vecch vsterpglis, K gliubaui vecchie gorust. I vecchie razghledast, i varglijf bgliustise, i cuuatise, Vecchie hietar, i snažan na posluh. I vecchie Bogogliubak, i poniežen k'vzdaniu huaal.

Ignatio I zato nie čudo, akò sueti Ignatiò naučenijk pijsa, vuież ba, i nauči, dabismo čestokrat, i snažnò pristupali ka Eukaristigi, i (kakò on gouorij) kslaui Boga, Iere kadase to čestokrat činij, odgagnaiuse sielle sottonskie, ka sottona ne činij ino, nere nastogij suracchiati, hietati, i razmietati ohgnene suoie strieli na potaknutie grieha, I za napokom recchi, Hlieb oni sueti iest vtieha, i liek za naumerlost, i iest sstijt, i zastupglienie protieuu smerti duhounoy, a pomdochžiuglienia v Bogu, Isusom kerstom Gospodinom nassim.

Čto od potriebè iest za dostoyno priyati Eukaristiu, i za dosliegh-nuti plood, i koriest gneiè

Gotov, i prieprauan iest ktomu odgouor suetoga Patula Apustola, kogy za vkazati, i naučiti čto tomu potriebno iest, reče, Da iskusij čouiek sam sebe, i od hlieba sego da iast. Prelišeno tomu reče takoier Sueti Augustin, Xie not nass stogij, i vzderžijse tielom Isukerstouim, Promieni dakle žieuot, kto hocchie priyati žieuot.

korint. 1.

Augustin

A ouo iskussenie samogo sebe, i promiegnenie žieuota stogij naulastitò v četerieh stuarah, to iest, v Vieri, v Pokaianiu, v Nastoyaniu miesglienia, i v Odicchi podobnoy člouiecku kerstenomu.

Vassilio Vieru oub prosij, i ouo hocchie, da ne sumgniss, nise duo gijss vniyedijnoy od onieh stuaarij koie riesmo, i ostalieh tolie-

toliekoier tiem podobitieh,koie priſtoie ouomu taianſtuu à to hocchieſſò Chriſtiane napunuò včiniti,i ſuerſliti, akò ne iziskateglnò, nego vmiglienò, i prepoſſte priſtaneſſ, i počineſſ v vieri,i v razumglieniu,i vſudu ſuetè materè Cerkuè,kakò v iltinu od potriebè ieſt da včijniſſi.

A pokaianie,illi pokora (od koie malo poſlie hocchiemo mnoga gouoriti)prosij,i iſpchie pomerzenie griehou illi na griehe, i čiſtu, i izrečnu iſpouied griehoua pred Ereem redounijkom,illi ſuecchienijkom,i vpijtano, i vproſſeno odrieſſenie griehaa. *Vaſſilio*

Paki od potriebè ieſt da clouiek bude tu ſmieſalyu ſuoiom,naſtolā,haran, i pomgnif,kogy ſpraue,i bogogliubnè voglie obrati ſebe kouomu tolikò poglauitomu Sacramentu,po razmieſſglianiu,i razmotreniu, i po ſuerieh poboznieh,i ſerčenieh molituah. *Ioan.Kryz.*

Napokom triebuie da člouiek kriſtianin kogy hocchie priſtupiti ktielu Iſukerſtouu za priyatiga, da priſtupij v odicchi, i ruhu doſtoynomu, i podobnomu, čiſt ſerdcem, taſſcch, to ieſt, ne iauſſi,ni okuſiuſſi ničra prie, nerſe prieſtij,Tieh,Krotak,Vmiglien, i niekakor ne oskuergnen, nečiſt,illi perznaf. *Auguſtin Origene*

A oni kogij nedoſtoynò prigimgliu Suetu Eukariſtiu, prigimgliu ſebi vicegne oſudienie, à ne žiouot,I(kakonò ſuety Paual Apuſtol ſuiedokuie) vinni, i krieuči tiela Iſukerſtoua ty rakoui hocchiee iadnò,i gliutò oſudieni biui s'ni Iudom izdaiçom, i ſa žiedouij poražnijçij,i kerunijcij Iſukerſtouimij. *1. Kori. 11.*

OD

Digitized by Google

OD SACRAMENTA POKAIANIA, illi pokorè.

Cto iest Sacrament pokaianía, illi pokorè?

Zbori Trident. Florent. Konstantina grada.

SAcrament pokaianía, illi pokorè, iest on, fkõ podaiese ereysko, illi redounijčko odriesſenie od griehaa, kogih pokorniek pomerziuſ ſi, pogherdiuſſi, i oduerghſſi, dobrò, i zakonietijm načinom iſpouiedioih budet, koiu oblaſt odrieſſenia za nekaiu imamo v çerkui iſtinu, i ſtanouietu Bog Ereem ſuecchienijkom, illi Redounijkom ſuogijm obe

Iuan 20. chiao, i dao iest ouiemij riečama, § Primite Duh ſueti. Kym odpuſtite griehi odpuſtaiutſe im, a kym zaderžitee, zader-

Matth. 18. žani ſut. § I v drugom mieſtu, iſtij Goſpodin reče, § Iaže každ ſueže na zemgli, ſuežana budut, i na nebeſeh, i iaže každ razdrieſſite na zemgli, razdrieſſena budut i na nebeſeh. §

Koie rieči Goſpodinoue čiſtò, i otuorenò kažu, da izuerſito, i puno vtiehè velikè iest izuerſſenie ouoga Sacramenta od pokorè, kime po naredieniu Iſukerſtouu, i po ſluženiu, i diellouaniu ſuecchienijka redounijka odpuſſtaiuſe bes vſakè razlikoſti grieſi koliko hocch nečiſtiuò včigneny vſakomu grieſſnijku, ky pred Bogom ima ſuiedenie grieſſno, prem daſu ti grieſi veliçi, hudi, nečiſtiui, gherdobni, i nepodobni kolikoſe rieti, i pomieſliti može. I toga çicch oblaaſt koiu ſada Ereï ſuecchienijçi, i Redounijçi imaiu iest mnogo vekſſa, i poglauitiya, i od gneſe ima vele vekſſa ſçiena imati, negoli bieſſe ona peruaſſgna vzakonu Moyſeouu.

Iere oblaaſti ſadaſſgnijh ſuecchienijkaa dopuſſteno, i daano iest ne nauiſſchieuati, illi odſuditi, iakò gubba, illi prokažanie telesnoe očiſſcchieno, illi otriebglieno iest, kakono čignahu prie ereï ſtaroga zakona, da dano, i dopuſte no gnijm iest čiſtiti, iſauſiema triebiti, i prati, nečiſtocchie

duſſè

dusse kakò ò tomu vele suietkò suiedokuie Suety Ioan Zlatousty. I suety Augustin reče, A čto činii çerkua koioy rečeno bii, Ka odriessiite, odriessena iesu, nere ono čto reče Gospodin, ꝛ Odriessitega, i pustite otiiti? *Ioan. Kryz. Augustin* *Iuan 11.*

Za čto imamo potriebu ouogo Sacramenta od pokorè?

Ovogo Sacramenta imamo potriebu, neka člouiek po kerstenyu vpadssi v grieh, i çicch ouoga priegressenia včinissise nepriyategl Bożgy, priyamssi po ouom Sacramentu od pokorè odriessenie griehaa, pomiirisse zBogom, i opet pouratise v mielost, i priyazan gnegouu, I da člouiek kada çiicch grieha včignenoga vmrè v dussi suoioy, opet od mertua żiesa, i od neprauedna, prauedan včinjose budet.

I zato Otçi, i naučitegli suety dostoynò, i razložitò nazuasse, i imenouasse pokoru imenem drughè daskè, za potopom morskieme, à to naprieliku člouieka, kogy brodecchi se morem razbiyese, i pogružuie, i čimese topii vhietiise, i poymese, koiegod daskè. na koioy plauaiuchi dostieże kraia, i takò otmese, i vklonijse, i ośuobodiise od smerti. Peruabo daska iest Sacramēt kerssitēia, à druga iest oua od Sacramenta pokaiāia, illi pokorè, kome drugō daskō vsaky griessniik iz dubiine, iponikuè smertnoga grieha, kakonoiz ghlubinè morskè isplauae, i prihodi kmilosti, i priyateglstuu Bożiemu, budi griessniik kolikose nay vecch może naperchiō griehou kokò hocch nečiestiuieh, veliçieh, i nepodobnieh.

Kadase prauò, i spasonosnò prigimglie oui Sacrament. I kada oui Sacrament suerssnò dielluie vpokornie ku?

Ov Sacrament tada spasiteglnò prigimgliese, i tada suerssenò dieluie v pokorniiku, kada on kogy prosii odriessenie imae vsebi oni try dieli, illi ona troia diellouania kotera potriebno iest imiti, i obslużiti, za dostieghnuti prauo, i puno odriessenie griehou, à ty try deli iesu, Skr vssenie, Ispovied, i Zadovoglno vcignenie. Kogii trii deli obuhitaiu, obugimgliu, i każu puno, i çielouito obrachienie

chienie člouiečasko kBogu, i čiin, i diello pokornika, i du houno ponoglienie gnegouo.

Od kogiih triyu ſtuaarii, to ieſt od skruſſenia, od iſpouiedi, i od zadouoglſtua, illi zadouoglno včignenia Suety Ioan Kryzoſtom ouakò gouorii. § Suerſſemo pokayanye fielluie grieſſniika, da vſaka dobrouoglnò podneſę, da vſerdçu gnegouu bude skruſſenie, à vuſteh iſpouied, à v diellu vſakò ponieženie, i ſmerenie.

Ioan. Kryz.

Tako da ouiemy riečama iſtii ſuety Ioan Zlatouſty kaže, i včii, kakò oua ieſt ſpaſonoſna, i korieſna pokora, kad oniemii iſtimii načinii, i putmii, kogimii vuridiuiemo Boga, oniemii iſtimii gnemu zadouoglno činiimo.

A iere vuridiuiemo Boga ſerdçem, vſtmii, i diellouanię, takò triebuie, da tiemii iſtimii, to ieſt ſerdçem vſtmii, i diellouaniem pomieriimoſe ſſgnimè, Serdçę v iſtinu po skruſſeniu, Vſtmii po iſpouiedi griehof, a Diellom po zadouoglno včigneniu.

Pſal. 50.

Skruſſeniu pryſtogii ono čto Dauid prorok reče. § Xartua Bogu duh skruſſen, ſerdça skruſſena, i ſmerena Bog ne vniči3it. §

A Suety Luka v deangii Apuſtolskiih kaže, i ſuiedočii iſpouied oniemii riečama, § Mnozii vierouauſſieh prihoždahu ſpouiedaiucchie, i ſkaſuiucchie diellaa ſuoia. §

Deania. 19.

Iakof. 5.

I ſuety Iakof apuſtol tolikoier včii gouorecchi § Iſpouiedaitee drugh drugu griehi vaſſe. §

A zadouolgno včigneniu, illi zadouoglſtuu priſtogi činiti plod doſtoyny pokorè, kakonò zapouieda Suety Ioan kerſtitelg kada reče, § Tuorite plodaa doſtoyna pokorè. §

Math. 3.

A meiu oſtaliemii plodii doſtoyniimii pokorè ieſu Almuſtua, illi miloſtigne, od kogih Daniel prorok Nabukdonozoru Ceſaru ouakò reče, § Griehi tuoie almuſſtuama odkupi, i bezzakonia tuoia miloſtighamà vboghich, § Recebo Sueti Ambros, da nepodobſtina, i priegrieſſenie velikò ima potriebu velikoga zadouoglſtua, I kouomu może ſe

Daniel. 4.

Ambros

preneſti

prinesti ono čto reče sueti Paual çuilecchi, I pečalcchièse ò Korinthianij, Iere nebiehu iosste včinilli pokoru od oskuergnenia bluda, i nečistotè, koiu včinilli biehu. 2. kori. 12.

Čto iest skrussenie?

Skrvssenie iest bolest duha, i pomerzenie na griehe, koie skrussenie začigneše, i činij radi Boga griesmij vuriedienoga, s'odlučeniem pouprauiti, i na boglsse obratiti žiu glienie suoie, illi žietak suoy.

A ouo skrussenie člouiek tada dostiežе, i dobijua, kada pomgniuò, i poberdnò, razmatra, razmiesslglia, i razghleda smrad, nečistotu, i veliekost tolikoier, i množie griehaa suo gih, kada pomgniuò, i nastoynò razmiesslglia vuriedienie, koie velikoy dobroti Božioi včinïo iest. Isgubglienie milosti gnegouè, i ostala dobraa, koia vpustio, i radi griehaa suo gih izgubio ies. Kada pomiesslglia, ò stanouietoy smerti, ka se niekakore vbieghnuti nemože, i koie čas, i vrieme nïe mocchi znati. I toliekoier kad razmiesslglia, i pred očči postauglia strah, i boiezan onoga prestasslnoga prijti imusstoga suda Božiega, i kada razmiesslglia, i mierij v pameti suo ioy, i bogijse viečgnijh muk, straastij, i terpengij, koia griesnijkom pripraugliena iesu.

I k'ouomu pristogij, i veoma podobnò prieliepsse ono čto reče Ezekïa. § Vpomenu tibi vsa lieta moia v goriesti dusse moie, § I ono čto reče Dauid prorok, § Od sudbeh tuogih vzboiahse, § I čto isty Dauid vzdisslucchi prosij, § Ozlobglien bih, i smerihse sielo, i rijkah od vzdihania serdça moiego. § I iosste reče, § Bezakonie moie az vzuesschiu, i popekuse ò griehu moiem. § *Isaia. 38. psalam 118. Psalam 37. Psalam 37.*

A liesse vsega toga glaas Božgy očit, i obianglien iest kogij reče, § Gliubaf tuoiu peruu ostauïo iesi, pomeni od kudu odpadessi, i stuori pokaianie. *Apokal. 2.*

A li i Isukerst v Euangeliu reče, § Boytese togo ky pokle vbiyet, vlaast imat vauricchi v geenu, Šiçe gouoru vam, to go boitese. *Luk. 12. Math. 20.*

Q Ita-

Digitized by Google

I takò oua boleſt skruſſenia napokom vprauglia, i gettouij nas na priyatie odrieſſenia griehou, akò oua boleſt bude združena s'nadežd̄bom, i s'vffaniem miloſerdia Božiega, i s'odlučeniem obſlužiti, včiniti, i izuerſſiti vſe ono čtogodir priſtogij ouomu ſacramentu od pokorè.

Zeli potriebna iſpouied?

Ispovied griehou v iſtinu mnogom potriebom potriebna ieſt, i ne ſamò nutergna ſerdçena iſpouied potrieb na ieſt, prema da niekogij na ouo lagaſſe, koia nutergna i-
Ioan. kryž. ſpouied vſaky daan činitiſe ima, včecchim nas Dauidom
pſal. 19. prorokom, kogy reče, § Rieh iſpouiem na me bezzakonie moie goſpodeue, § Da ioſſte potriebna ieſt iſpouied zuāska koia činijſe predEreem, illi Popom, illi iniem Redounijkō ſuecchienijkom od vſieh griehaa, od kogihgodi člouiekſe ſpomiena, včinifſſi prie marno, i tanko iskuſſenie, iziskouanie, i rażgledanie ſuiedenia ſuoga, Ouakobo pijſano ieſt
Deania 19. od viernijh kerſſtenijkou çerkuè peruaſſgne, § Mnozij vierouauſſijh prihoždahu iſpouiedaiucchie, i skazaiucchie diella ſuoia. §

I ne ſamò ſuety çerkueny zakoni, i čaſtna piſania Otàç, i naučitegliaa gouorè, i tuerdè, da tolikoier i rieči Ifukerſtoue obiaugliaiu, kažu, i vče, da iſpouied zuanska potrieb-
Iuan 20. na ieſt, Rečebo, § Kym odpuſtite grichi, odpuſſtaiutſegnim, I kym zaderžiteie, zaderžani ſut. §

A v iſtinu buducchi da odpuſtati, illi vzderžati griehi ieſt cijn, i dillo ſudça, niedyn ſuecchieniik, illi Redouniik, nemože prauò, ni dobrò včiniti to odpuſſtenie, illi vzderžanie griehaa, ako prie ne viedij, ne razgledaa, i ne razſudij vele dobrò pru, illi praudu, koiu ſuditi ima, A to ſuecchienijk redounijk ni znati, ni viediti, ni proſuditi nemože, akò člouiek pokorniek, kogij klečij pred gnime, i podla ga ſebe gnemu kakò ſudçu, i kakò likaru ſuomu, ne otuorij, ne obiauij, i ne izgouorij iedan po iedan vſe griehe ſuo

ie

Digitized by Google

ie dobrouoglnō iſpouiediu ſuoiom, neka za tiem ſuecchienijk, il redounijk bude paki vmïo, i znao proſuditi, i procienit, kogij griesima odriessiti, i odpustiti, à kogy vstauiti, i vzderżati.

Kakò pissu fueti Otci od ispouiedi griehaa.

SVETI Otçi ne ſamò każu, i tuerdè nam korieſt, plod, i obiećay iſpouiedãia griehaa, koia iſpouied griehaa vazda, po vſa vriemenaa v çerkui biila vzderżala, činilla, i ſuerſeualaſe ieſt, da ioſte ſuelikim priſtayaniem, i ſlożeniem mezd ſobome vće, i każuni oblaaſt, i potriebu iſpouiedi griehaa.

I neka od mnożieh ſuiedočaſtuii koiabiſe moghla pokazati na potuerdieniè ouè iſtiuè, rečemoïh, i skażemoïh ſamò niekolikò od oniek, koia verhounïa, i poglauitïa ſuiedočaſtua ieſu, Nay prïe Suety Vaſſilïo ouakò ſuiedokuie, i gouorii, § Potriebno ieſt iſpouiedati griehi tiem kogim priručeno ïeſt priedſtauglienie, i ſlużenie taianſtuii Bożgih, lerè takò daunò ioſſte nahodiiſe da tii, kogii prihożdaku na pokoru, iſpouiedahu griehi ſuogi pred ſuetimii. § *Vaſilio*

Za tiem Suety Cyprian reče, § Mogliuui bratia iſpouiedaу vſak grieh ſuoy dočïem on, kogii ſagrieſſi ieſt vouome żieuotu, dočiem iſpouied gnegoua priyata, i prudna biti może, i dočiē zadouoglſtuo vſakoga, i odrieſſenie po ſuecchieniiçii iſpouiedniiçii včigneno, vgodno ieſt pri Goſpodinu. *Cyprian*

Suety Auguſtin tolikoier ouakò včii, Cinite pokoru kakoua činiiſe v çerkui, neka çerkua molii za ui, Niektor ne reçi ſebi, otainò čiignu, pred Bogom čiignu, zna Bog, kogimi praſſcchia da v ſerdçu čiignu, Dakle bez uzroka, illi za ludu rečeno ieſt, § Iażekazdo odrieſſite na zemgli, odrieſſena budut na nebi? § Dakle za ludu dani ieſu kgliući çerkui Bożioy? Tolli vniſſcchiuiemo Euangelie Bożie? Tolicchiemo vniſſcchiti, i vtaſſcchiti rieči Iſukerſtoue? Tol- *Auguſtin* *Math. 18.* *Iuan 20.*

Digitized by Google

Augustin

li mii obituiemoui čto on ne dopusſta? Tolli vas hinimo? I v drugō mieſtu iſtii Suety Auguſtin reče, Ieſu kogii mniidu, i gouore da zadouolgno ieſt gnim za ſpaſenim biti akò iſpouiedu griehi ſuoie ſamò Bogu, komu nič̄ta nie otayno, illi skrouieto, i komu otuoreno, viedimo, i očito ieſt ſuie dēie vſakogo, To gouoree, ier illi necchiee, illiſe ſramuiu, i ſtiedùiu, illi za oholoſt ne doſtoyayu; ni raače prikazatiſe ſuecchieniikom, kogih niſſcchie ne magne goſpodin poſtaui, i odredi, da razſude, i razaberu meiu gubbom, i gubbom, to ieſt meiu griehom, i meiu griehom, dali ia necchiu daſe vtom hiniiſſ miſalyu ſuoiom, il tiem tuogiim ſudom, tako daſe ſmeteſſ, poſramuieſſ, illi daſe poſtiediiſſ iſpouiedati griehi tuoiè Vikariu, illi nomieſtniiku Goſpodinouu, illi daſe ne iſpouieſſ znoiecchiſe ràdi ſràma, illi ponaſſaiuchiſe radi oholoſti, Iere dušnò, prauò, i podobnò ieſt podkošitiſe ſudu onogo, kogo Goſpodin doſtoia poſtauiti Vikaria, i namieſtniika ſuoga.

Lau. illi Leon Papa

A niè magnè ſuietlo, i poglauito vouom ſuiedočaſtuo ſuetago Pape Leona, illi Laua velikogo, kogii otako vpiſa, i reče, Veliko, i mnogouerſtno miloſerdie Bošie tako pomagae popuſzenyu, i vpadaniu člouiečaskomu, da ne ſamo po miloſti od kerſſtenia, da iošſte i po lieku pokorè ponougliuieſe vſanie žieuota vičegnega, to ieſt da oni kogy poſiilè, oskuernè, i poſſtetè priegrieſſeniem ſuogiim darprerodienia, to ieſt onu čiſtochiu, koiu na prerodieniu kerſſtenia doſtiežu, i prigimgliu; ſuogiim vlaſſcchiim ſudom oſudiuiucchi ſebe priſtupaju, i prihode na odrieſſeniè grie hou, buducchi dobrota Božia tako naredilla pomoženia ſuoia, da odpuſſtenie, i vaodanie gnegouo nebùdeſe mocchi imati, ni doſtieghnuti bes moglienia ereef, illi ſuecchieniikof, Iere hodatay, illi poſredniik Boga, i čloueki Iſukerſt podao ieſt ouu mocch, i oblaaſt predſtauniikom čerkueniem, da iſpouiedaiuchimſe dadu, i položè zadouogſtuo pokorè, i da pripuſte gnih iſtiim ſpaſonoſniem zadouogl-

Digitized by Google

uoglſtuom očiſſchienih vratmij pomierenia,to ieſt po vrata ouoga Sacramenta od pokorè na pričeſſchienie,i diolbignu Sacramentaa.

A Koſe ima ſuditi od zadouoglſtua, illi zadouoglno vcignenia?

Od zadouoglno včignenia imaſe recchi,i ſuditi ouo,da ino ieſt ono vlaſſchie Iſukerſtouo zadouoglſtuo, koie on včijni, à ino ieſt opcchieno zadouoglſtuo vernieh pokorniehaa kaiucchieihſe. *Gregorie Vaſsilio*

Ono vlaſſchie zadouoglſtuo Iſukerſtouo bij včigneno, i ſuerſſeno iednome ſamo v tielu Iſukerſta propetoga, kada on iagnaç Boʒgij nekrief, i neporočan vaze griehi ſuieta,i vcijni da vſi kogijſe radiayu ſinoue ghgnieua, illi ſerʒbee,budu zBogom pomiereni, i v miloſt gnegouu pouracchieni. *Eureom 9.*

Da ouo zadouoglſtuo koie prijſtogij grieſſnijm pokornijkom,ouo vſaki dan činiſe v çerkui po viernieh, kogij ieſu vdà Iſukerſtoua,à to kada mij, pokle iſpouiedali ieſmo griehi naſſe ſuecchienijku duhounijku,i pokol priyali ieſmo odrieſſenie griehaa,činijmo,iſuerſſuiemo onu poko ru,koiu nam iſty ſuecchienijk,il redounijh dao, i pouelio ieſt,illi kada mij ſami od dobrouoglnè vogliè naſſè činijmo, i tuorijmo ploddi doſtoyni pokorè,komè pokorō nay magn,v kogygod dïo činijmo zadouoglno za bezzakonia, i prigrieſſenia,koia včinilli,i zdiellouali ieſmo.

I ouo zadouoglſtuo koie mi činijmo skupnò, i zaiednò činij oſuetu,i pouprauglïčie,to ieſt da činij oſuetu za grie he včignene,i pouprauglïuie ʒizni, illi ʒiuglienie naſſe v napriedak.I ouo naſſe zadouoglno včigněie ne odnimglie ničta ſlauè uerhounoſti,i kriepoſti zadouoglſtua Iſukerſtoua,pačeliga vecchie proſuitgliuie,i vzuieſſuie, Iere predhodecchi,i poglauitiem načinom kupnò diellui ucchi zadouoglſtuo Iſukerſtouo,mij po gouoreniu ſuetago piſſma činijmo oſud,i praudu protieuu nam,karaiucchi,korecchi i pe- *Iuan kryz.*

Digitized by Google

i pediepſaiucchi priegrieſſenia naſſa, i nagne oſuetu činecchi, i tieme zadouoglſtuom perucchi, i omieuaiucchi oſtanke griehaa naſſih, dobiuaiucchi, i doſtoyayucchi pri Bogu tiem vecchiu miloſt gnegouu.

Napokom činecchi mij oue pokore, i oua zadouoglno včignenia kažemo, i obiaugliamo daſmo dobrouoglnò zagherlili, i ſerčeno obuhietilli krieš Goſpodina naſſega Iſu kerſta, i potaialiſe, i oduerghliſe od ſamieh ſebè, Daſmo po-
Luk. 4. tieſnuli, zbieli, podložilli, i pomertuilli pult naſſu, Kažemo
Matb. 16. takoier da pomerziuſſi, nenauiedijuſſi, i odaghnauſſi veh-
Rimgl. 6. toga, illi ſtaroga člouieka, to ieſt grieh, da putuiemo, i vſho-
Ephes. 5. dijmo na bolſsïa, i na ſuerſſenïa, čimè goruſſtom žegliom
Koloſſ. 3. kriepkò, i hrabrenò branijmoſe protieuu zaliem pohotien iem, poduieženiem, i poželiniem duha naſſego.

Ouakouïem načinom zadouoglieuahu, i zadou oglno
2. kraglief. 11. čignahu za griehe ſuoie Dauid, Gliudi Niniuicchiane, i
1. Paralip. 21. inij, kogy (kakono pijſmo ſuiedokuie) vmiglieny, ponie-
Pſalam 34. ženy, i ſmereny v vriečiſſtijh, v pepelu, v plaču, v zdahu, v poſteh, i v'gineh vſtužengij, i terpengij pokoru čignahu. I toga çijcch čtijſe da bieſſe Bogu draazi, i vgodni, i veoma pokuaglieni.

Ouy dïo pokorè, illi zadouoglno včignenya ſueto pijſ-
Ioel. 2. mo potuerdiuiucchi, i hualecchi vpïe, i gouorij. § Obratiteſe ka mne va vſiem ſerdçem vaſſim, v poſte, i plačè, i ridă-
Ezek. 18. gij, § I vdrugom mieſtu iſto ſueto piſanie gouorij. § Obratiteſe, i tuorite pokaianie od vſieh bezzakongij vaſſieh, i nebudet vam v padanie neprauednoſt. § Ioſſte Suety Pauał gouorij, i včij da skerb, i pečal koia ieſt po Bogu činij oſuetu za griehi, I paky v opcchienò ſuieſſtuie, i včij gouoreechi, § Akobiſmo ſami ſebe razſudiali, oſndieni viſtinu nebiſmo od Goſpoda. §
Korint. 11.

Dakle za vſe razloghe, i ſuiedočaſtua zgorrečena, nïe potriebè, ni vzroka niyedinogo priečatiſe ò imenu zadouoglſtua, illi zadouoglno čignenia koie ime, i nazuanie

zado-

Digitized by Google

zadouoglnouçignenìa ieſt mnogo obiečno pri Otçeh, i naučiteglij, buducchi da v piſangij tà iſta ſtuar pokorè, illi zadouoglſtua očito čtijſe, i predlagaeſe.

Cto rekoſſe, proſudiſſe, i vciſſe Otci, ò zadouoglno vcignenie.

On preſuety, i preblaženy mučenijk Božgij Cyprian plemenity, i poglauity ſuiedok ouakò gouorij, i včij, § Kolikò Bog miloſerdan ieſt v miloſerdiu Očeuskomu, tolikò zdrughè ſtranè ſtraſſan ieſt v veličaſtuu ſuda, I zato potriebno ieſt da dubokoy ranni nebudè pomagnkao, ni polieſsïo pomgnif, i dubok liek, i da pokora ne bude manſſà od grieha, Potriebuie pomgniuïe, i ſerčenïe moliti. Proho diti, i prouoditi dny v plaču, à nocchi bes ſna ù bdenyu, i vſe vrieme druſiti ſuzniemij proçuiegliengij, Odre, illi poſtiglie luſne, illi pepelne proſtierati, i v vuriečiſſtijh, i oſſtrienieh leſati. *Cyprian*

I ta iſtii Suety Cyprian opet reče, § Mij imamo Boga moliti, i naſſim zadouoglno čigneniem dobrouogliti gnega, Grieſi naſſi pročieniti, i proſuditi, Razghgledat, i razabrati diellouania naſſa, i mieriti doſtoyanſtua ſuiedenia naſſego, I malo za tiem takoier reče, § Vhietimoſe puta pokorè, kogy put kaže nam Erey predſtaunijk, i poglauiça çerkueuy, Vazmimo pomocchi, i vtiehe žieuota, ke on vadii iz piſangii nebeskieh, i iz otaynieh tolikoier naſſieh du hounïih ràn, koie ſpouiedaſmo, položiuſſi pred gnega tego tu, i brieme ſuiedenia naſſego, Proſimo, i iſſcchimo ſpaſie teglny liek, i nehtiimo oſtati, ni priſtati činiti pokoru, moliti miloſerdie Goſpodinouo, neka ono čtoſe vidii biti magnſſè v priegrieſſčiu nebude vmnožalo, i vzraſlo çicch ne pomgnè zadouoglno včignenia. *Cyprian*

Reče takoier preſuietlò Suety Auguſtin, § Nïe zadouoglno promieniti na boglie obiečay žiuglienia, i odſtupiti od zla diellouania, akò ioſſte ne včiiniſe zadouoglno Bogu za griehe včignene vzdaſmii poniežčia, i vmiglienſtua *Auguſtin*

Digitized by Google

ſtua,i ʒartuom, illi ſuietiliſtem skruſſenoga ſerdça zdruʒena zaiednò s'almuſtuom,illi miloſtiegnama ka vboziẽ.

Ieronym A blaʒeny Suety Ieronym ouakò reče. Ouo tielo, koie mnoghiẽ, i dugouriemeniim raskoſſam naſtoialo ieſt trie buie pokoriti, i vſtuʒeuati,A ſmieh dughi vdiiglniim ridaniem, illi plačem namieren ima biti, A odiuenia ſuionà, i preçienà imaiuſe promieniti v oſſtriinu, i vkorenia vriečiſſta.

Ambros Sa vſiemii tiemìi ſuetimii Otçij ioſſte, i Suety Ambros reče, § Kto činii pokoru,ne ſamò ima ſuzama prati, i čieſtiti griehi ſuoie, da ima tolikoier pouprauglienimii dobriemii diellouangii prekriti,i pokriti griehe proſſaſte, da muſe ne vmnii,to ieſt ne oporeče grieh, § Iſty Suety Ambros v drugom mieſtu reče, § Velika rana ima potriebu

Ambros velikogo,i dugogo lieka, Velika nepodobſſtina potriebuie velikè pokorè,i zadouoglſtua.

Gregorie Napokom Suety Gregorie reče, § Potriebuie miſſliti, i dobrò razmatrati,i razmieſſgliati onomu, kogiſe ſpomiena,da zdiellouao,i včinïo ieſt diellaa nepodobnaa, i ne do puſſtenaa,i tolikoier naſtoyati vzderʒatiſe, i vſteghnutiſe od niekogiih podobnïeh dopuſſteniih,neka takò včiiny za douoglno Bogu ſtuoritegliu,i ſpaſietegliu ſuoiemu.

Moxeliſe ioſſte,i po ſmerti ʒadouoglno vciniti?

Za izuiti,otuoriti,i pokazati ouu ſtuar,imaiuſe zamieriti,razghledati,i razabrati razlieke verſte, i biitia onieh kogy vmieraiu,Iere niekogii od ouieh takò ʒiuiſſe na ouo mu ſuietu,da do konça ʒieuota ſuoga vzderʒaſſe,ſhraniſſe i imaſſe prauednoſt,i bezgrieſſie ʒiuglienia ſuoiega, i miloſt Boʒiu,i od ouè verſtè gliudii moʒeſe doſtoynò recchi

Manaſes ono čto reče Manaſes, Prauedniem, i tiem kogii ne pregrieſſiſſe,kakonò bii Auraam,Iſaak,i Iakof nïe preſtauglie na pokora.

Niekogii paki ſagrieſſiſſe.I grieha çiicch odpadoſſe od priyate

priyatè miloſti Boſje, da va oubm ſiouotu plodom, i dieſ-
louangij doſtoynimij pokorè očiſtiſſe, i otriebiſſe nečiſtol-
te griehaa ſuogih, kakono bieſſe Dauid. Ezekia, Petar, i
Magdalina. Qhoie oua verſte zgorurečenè neimaiu potrie
bu niyednoga zadouogliſtua, illi zadouoglno včignenia po
ſmerti, pačè iedni, i drughi tich ſlobodni, i odrieſſeni ieſu
od vſakogo diella zadouoglno činecchia.

2. kraglief. 11.
Pſalam. 6.
Eſaia. 58.
Math. 26.
Luk. 7.

Da znati, i zamieritiſe ima, kakò ieſt vele vecchi broy
člouieka ſriedgnè verſte, kogy vmiru, à (kakò gouorij Suc
ty Auguſtin) nieſu mnogo zli, illi hudi, kogy vouom ſiè-
uotu ne ſuerſliſſe na punò, ſuerſſnò, i čielouitò pokoru za
griehi ſuoie. Ioua verſta člouieka, toga çicch po oggnu
purgatoria, illi otriebnija imaſe ſpaaſti, i shraniti, à to ne-
ka v'onom drugom ſiuotu nauerſſeno, i iſpugneno bude
praudi Boſioy ono čto do pulnè, ſuerſſenè, i çielouitè po-
korè vouò ſiuotu nebij včigneno ni izuerſſeno za griehi
včigneny. Iere piſano ieſt da, § Ničtoże oskuergneno vnij
det v ſuery oni grad § Dakle za odgouoritina ono čto vproſ
ſeno ieſt, oua treta verſta gliudij, kogij vmru neſuerſliuſſi
(kako rekoſmo) punu, içielouitu pokoru griehaa ſuogih, od
potriebè ieſt da po ſmerti voghgnu purgatoria, il otriebnij
ka podneſu niekoiu veliku, i teſsku pokoru, illi zadouogl-
ſtuo, koiu pokoru premiloſtiuy, i premiloſerdny Goſpodin
Bog za veliku dobrotu ſuoiu obiekuie meiu tiem oproſti-
ti raadi molitauaa, i mieloſtijgn ſiuieh, koie činè neka v-
meruſſi, illi mertui pomoženy v çerkui miloſtiuimij, i po-
dobniemij diellij bratiè ſuoie, i vdaa ſuogih, to ieſt vernich
na ouem ſuietu ſiuucchieh budu izbanglieni od pregliu-
tieh, i ſtraſſnieh muk, kogih terpe tamo v purgatoriu, illi
očeſtnijku za griehè ſuoie.

Apok. 11.

Iouoy iſtini podobaſe, i priſtogij čto oblaaſt ſuetoga
pijſma včij, à to ſe čtij v kgnigah Mahabeyskijh, ſkijh ouč-
kò piſano ieſt, § Sueto vbo, i ſpaſiteglno ieſt miſſglienie mo
liti za vmeruſſe da od gniehaſa ouriſſene, § di zato bij po-

2. Mahab. 12.

Digitized by Google

sluxiglien on muʒ Iuda Mahabeasim, kogy miloſtiuim duhom, i miſaliu ſuetom ganut, i poduieghnut pomgniuò, i Bogogliubnò naſtoia, i včijni, da ne ſamò molituſe, pače ioſ ſte, i ʒartuouania, illi ſuetiliſtaa budu čignena, i prinaſſana Bogu za vmeruſſich, illi mertuich.

Zberi kart. Tolet. 11. Tribur. Brakar. Floren. Tridem. Auguſtin.

Ka ouomu nauku, i ka odoy iſtini priſtalu iedinò ſueti Zbori, Synodi, i Otçi kogij pridaſſe, pokazaſſe, i naučiſſe praui, i iſtiny nauk ſueté çerkue, od kogijh Otaç iedan meiu mimij poglauiti, i preuierah ſuiedok ſuety Auguſtin takò reče, } V kgnigah Mahabeiskijh čujmo, da bij prinò ſleno ſuetileſſte za mertuich, da prem dabiſe i nenahodilla nieghdere piſana ta ſtar v ſtarih kgnigah, velika, i vele ſuietla ieſt ſſemirnè, i opčchienè çerkuè oblaaſt, i viernò ſuiedočaſtuo od ouega obiečaia, da meiu molituama Ereyskimij, koieſe činè, i prinoſee na oltaru Bogu vſemogućchemu, molijſe takoier, i proſij za duſſe vmeruſſich, illi mertuich.

Auguſtin

I opet v drugom mieſtu iſty ſuety Auguſtin reče, } I mamo znati, i deržati da muke Purgatoria koieſu prie ſuda, pò ſudgnemu dne necchien bim.

Auguſtin

A koie inè rieči mogahu činiie, illi otuorenie pokazati ouu giſtinu, nego one, koie Sueti Auguſtin takoier vpiſſa gouorecchi. } Nekotore ne ima ſumgniti, nere ſtanoviètò, i tuerdò deržati, i vierouati da molituè çerkuè, i ſpaſietegl na ʒartua, illi poſuetiliſſte miſſi, i almuſſtna, illi miloſtigne koieſe činè za duſſe vmeruſſijh mnogo pomagaiu gnim, i takò miloſtiny Bog çicchia takouich dielij činij tiem duſſam vecchie miloſerdie, i ne pediepſagih kolikò doſtoiaiu grieſi gnihoui.

Auguſtin Cyprian Origene Dionisiò. Klimens i

Oui dakle obiečay ſueta çerkua obſtuiuie, i vzderžij, kogij obieçay odſtarih Otaç, priyala ieſt, i takò Suety Auguſtin iur vſuechia, i duoie ſtolieti piſao, i rekao ieſt. I takò reli ieſu oſſtre ſtarigij, i da ugnigoi od gnega Cyprian, Origene, Dionisio, i Klimens, kogih gouorenia za nebiti

Digitized by Google

kolikò drugo hoće doi ostauglia mo na stranu.

I zato Suety Ioan Kryzostom, illi zlatousty očitò suiesc̃hiusu, hmolij, da i mi kolikò možemo, i kolikosmo iaky pomožemo vmerussich, i da suiestiimo tolikoiar, i ponukamo inieh moliti za gnieh, Iere, (kakò rèche istii Suety Ioan Kryzostom) Apustoli, i sueti nie su bez proçignenia, illi bez vzroka, ni zaludu nanedili, v prinosseniu, i prikazanyu velicieh, i dieunieh tainstuii suetè misè da budemo činili pomienanie, i pametku od vmerussieh, znaiubo oni da vmerussi stogaa prigimgliu veliko vriessenie, pomocch, i korieft. *Io. kriz.* *Io. kriz ost.*

I na pokom ouo iest ono čto çerkua vierna tumačniça piisma vazda vèdila iest protiemu Enetikom Aerianò, A to da iest nie kogii ogan očisschienia, otriebglienia, i poupraughienia, koiega Suety Augustin imenuie oggnem purgatoria, Vkomu dusse viernieh, kogii v Isukerstu priemiinusse nebuducchi na ouom suiitu suerssili punu pokoru griehaa suogih imaiu podnesti muke do suerssenia dostoinè pokorè, zakò milosschia, i pomocch žiuich gnihouih (kakò isty suety Augustin gouorii) Misamaa, Molietuama, Almustuom, i iniemii dobriemii dielii nepomože potriebam vinerussieh gniehouieh. *Epiphan.* *Augustin* *Damass k.*

Koie iesu pohuale, i dostoianstua Sacramenta pokorè.

Pokora iest počtak priepouiedania Euangeoskoga. Radosh Angeoska na nebesch, Tiiskuy put na zemgli. Tisk na vrata, kogimii vierny Christiane vlaznu, i putuiu ka žiuotu, A sielny larè, i hietaiu kraglieustuo nebesko. Oua pokora poduiež onieh kogiise vpadaiu, Liečii porażenieh, Kriepii slabieh, Vmerussih ožieuaet, Poghibshieh nahodiit, I napokom čto grieh sstatii vnas, to vse pokora naprauglia. Ouom pokorom suiedokuiemo, i kažemo nenauiediri mimossasty griessnii žieuot, i odmietatise od sebe samich, Ouu pokoru nasliedujucchi mii dostiežemo plač- *Math. 3.* *Mark. 1.* *Luk. 15.* *Math. 7.*

Digitized by Google

nii vtiessenie, porażenii ozdrauglienie, i ponieżenii vzuiessenie, Oua iest kome predobiiuamo diaule, i poghibieli griehoune. Oduracchiamo daleč od nas muke dostoyne, Blagouogliimo, i tiessimo serżbu Bożiu, Dostieżemo miloſt I dobiiuamo żienot viečgnii.

Matth. 4. Luk. 5. I zato Isukerst reče, ſ Pokaianie tuorite, pribliżaboſe Cesarauſtuo nebesko, ſ Reče takoier v drugom miestu,

Luka 13. ſ Ne priidoh zuati prauadnie, da griessniike na pokaianie, ſ I paky reče, ſ Asscchie pokaianie tuorilli nebudete, vſi takoier poghibnete. ſ

A v istinu, neka vſa ouaa zaklopiimo riečama ſuetago Cypriana, On človiek ima prauo pokaianie, i činii prauu pokoru, kogii posluſſaiucchi zapouiedi Bożie, i Erea duhounieka, posluhom, i prauednimii diellouangii ſuogimii doſtoia, i dostieże Gospodina.

OD SACRAMENTA POSLIEDGNIEGA Pomazania?

Ctoſe ima vierouati od Sacramenta poſliedgnego, illi napokognego pomazanią?

Zbori Konſtantina grada Florent. Trident.

OD Sacramentaa posliedgnego, illi napokogne go pomazania imase vierouati ono čto cerkua Katholiečaska kriepkò, i tuerdostannò včii, A tò da of Sacrament iest bieligh, illi Zlamenie ſueto, naredieno v oleu posuechie nomu, neka ouiim ſacramentom pò naredienyu, i neprauglieniu Bożiemu dauałase bude bolniem, illi nemocchniem nebeska kriepost, na ſpaſenie ne ſamò duſſe, da tolikoier i tiela.

Iakoſ. 5. Od koga Sacramenta Sueti Iakof Apuſtol vierno, i biestrò ſuiedokuie ouiemii riečama, ſ Bolan iest kto meiu vamy

Digitized by Google

my Vauedi Ereï çerkuenij,i pomoliteſe na gnem,maʒucchiei oleem va ime Goſpodgne,i molitau vierè ſpaſeet nemocchnago, i polahſſat emu Goſpod, I akò v grieſijh budet odpuſtetiſe emu.§

Cto vcij Apuſtol ouiemij riecama?

NAY prïe včij, i kaʒe da Stihïa, illi materia ouogo Sacramenta ieſt olei,Biskupskïem, (kakò reče Beda) blagoflouom poſuecchien, kogij oley znamenuie nutergnè veſelie duha, i nutergne pokriepglienie, koie nemocchnijk kriepoſtiyu ouogo Sacramenta à po miloſti Boʒioy prigimglie. *Beda Pop, Theofil.*

Za tiem paki iſty Apuſtol kaʒe,i včij da vlaſſcchij, i odrednij ſluʒitegl ouogo Sacramẽta ieſt Pop,illiErey redou niik ſuecchienijk, kogij podobniim naredieniim načinom daie,i činij ouo ſueto pomaʒanie ſadruʒeno s'molietuama tomu pomazaniu podobniemij, i priſtoyniemij, Iere nii zamani od Apuſtolaa pijſano, § Mazahu oleem mnozïeh bolnïeh,i zaçielieuahuſe.§ *Kryzoſt. Kyril Theofil. Beda* *Mark. 6.*

Paki oni kogij prigimgliu ou Sacrament, illi ouu ſuetbu,tieh Apuſtol Suety Iakou zazua,i imenoua bolnïeh,illi nemocchnïeh.Iere po obiečayu ſuetè çerkuè ouo pomazanie ne činiſe nere ſamò tad,kada nemocchnijk nahodij ſe v takouoy nemocchi daſe moʒe ſumgniti, i boiati, od ſmerti gnegouè.

Kogij ieſt plood,i koie ieſt ſuerſſenie,ouogo Sacramenta?

OVI Sacrament nay prïe pomaga,i prudij za odrieſſen ie griehaa,koie nemochnijk pokorom nïe očiſtïo, illi otrie bïo,à to naulaſtitò neka duſſa nemocchnoga,il bolnoga ispercchiena,i olahčana bude od briemena tegotè,i nemocchi griehaa ſuogih,Paki prudij,i pomaga na ozdrauglien ie,illi olahčanie od nemocchi,illi betega teleſnago,v koliko ieſt za boglie duſſè onega nemochnijka ozdrauiti od nemocchii teleſnè.

Pru-

Digitized by Google

Prudij napokom, i pomagae na vtiesſenie, nadeʒdu, i uſ
ſanie nemocchnieka, koiega vſania, i nadeʒdè naulaſtitò, i
nayuecchie ima potriebbu v onom napokognem čaſu, ka-
daſe duſſa gnegouu raſtaie s'tielom ſuogijm, i kada imaſe
oſobita mieloſt da kriepkïe, iače, i vecch tuerdoſtannò pod
neſe boleʒni, i neuoglïe nemocchi ſuoiè, i da lasnïe, i blà-
gouoglnïe prijme ſmert, I ouo ieſt ono čto Bog obecchiao
Iakof. 5. ieſt po Apuſtolu ſuoemu, ʒ Molitaf verè ſpaaſet nemocch-
nago, i polahčat gnemu Goſpod, I akò v grieſijh budet od-
puſſtaiutſe gnemu.ʒ

A za vkazati, i znamenouati taa diellouania koia činiʒ
ouo poſliedgne pomazanie v duſſi, i tielu nemocchnijka,
iſtaa naraf, i narauska mocch olea ioſſte vele podobnò, i
prieſtalnò ktomu podobaet, i priekladaet kakò dobrò, i lie-
Theofil. pò Theofilakto pokazao, i rehao ieſt.
Auguſtin I zato ſa vſiema derʒatiſe imae ono čto veoma ſpaſie-
teglnò včij Suety Auguſtin, da vazda kadaſe priegodiʒ člo
uieku Chriſtianinu obnemocchiati, illiſe poboliti, da tà
nemocchnijk ima priyati ſueto priečeſſcchienie tiela Iſu-
kerſtoua, à paki da pomaʒè tielo ſuoie nekaſe iſpul-
Iakof. 5. nij vgnemu ono čto pijſano ieſt, ʒ Bolan ieſt kto
meiu vamij vauedi Ereï çerkueny, i pomo-
liteſe na gnem maʒucchieï oleč, i mo
litaf, vierè ſpaſet nemocchnago,
i polahſſat gnemu Goſpod, i
Akò vgrieſijh budet, od-
puſtetſe gne-
mu.

OD

OD SACRAMENTA SVETAGO Redà.

Cto iesti Sacrament Reda?

SAcrament, Reda iest on, kimè daiese nieçijm osobna milost, oblaast, i mocch duhounà, da v çerkuy činilli, i suerssevali budu on čiin, i ono diellouanie, koie Redu gniehouu prystogij, i podobaet. *Zbori Florent. Trident.*

I ou iest on Sacrament, po koiem kakò po vrata od potriebè vniduiu, i vlaze zakoniety predstaunijçi, i razdielitegli taianstuii, i slouesii, illi riečii Bożgiih, diellategli, i służietegli Isukerstoui, i çerkuè Biskupi, Popoue, Diakoni, i ostali çerkuegnaçi, kogigod dobrò zakonitò, i s'oblastiyu raabe, i diellaiu v diellouangij çerkuenièh, Iere kakonò pijsmo gouorij, Niekotore ne pogimglie, ni imae poiati, ni vazeti sebi počtenia, to iest počtenia diellouati służbe çerkuene, nerè kogy zazuan iest ob Boga, kakò Aaron. A tose razumij, Niekotor negò on kogy po Biskupu zakonitò redien budet redom viedimoga Sacramenta, i odposlan na diello stanouietoga, i posobnoga służenia, koga derżij, i służij v çerkui, kakose stanyu, i redu gnegouu prosij podobae, i pristogii, po zakoneh Bożastuenog a, i Apustolskoga predania.

Iesuki vsi Christiane iednako Suecchienijci?

Visti nv vsi Christiane moguse recchi, i nazuati suecchieniiçi, Iere kakò Erei, Popoue, i ostali suecchienijçi obiekuiu diellouati niekoia zuanska posuetilisita, i służenia sueta, takò vsi kogij v Isukerstu kerssteniem prerożdeni iesu, mogu, imaiu, i derżani iesu vsaky dan prinositi, i pomgniuo prikazouati, i činiti niekaa posuetilisita duhounaa a to moglienia, hual vzdanya, pulti, illi tiela potiesstenia, i vkorenia, i ostaala takoua, neka da takò narekuse, i nazouuse

Digitized by Google

uſe pred Bogom Ereï ſuecchieniiçi, i priroſtetegli poſuetiliſſty duhounieh.

Da Ako vlaſtitijm načinom prigimgliemo ime Ereyſtua, vſi bes razlučenia nïeſu Erei, il ſuecchienijçi, razue ſámo oni, kogijm oblaaſt çerkuenaa dala ieſt da budu vlàſſty ſluȝietegli ſuetijgn, illi Sacramenta, kogijm podda mocch, i oblaaſt poſuetiti, prinoſiti, i dielliti ſuetu Eukariſtiu, i takoe vzderȝati, i odpuſtiti grieſi člouiekom.

I od ouieh Ereef ſuecchienijka, illi Popouaa nouago
1. *Timot.* 5. zakona ſueti Paual ouakò gouorii, § Popoue iȝe dobrò predſtoyayut, duoiè čaaſti doſtoyni ſut, naulaſſcchie iȝe trudet u ſlouu, i naučeniu. §

A ouo v iſtinu nemoȝe preſtoyati, ni podobati ȝenam, kogiim iſty Apuſtol zabragnuie, i ne dopuſſta da včè v çerkui, i zapouiedaïm da mučè, ni ſauſiema ouo diello podobaeſe prieproſſtijm, kogy kakono oučè imaiu paſeni biti, à ne paaſti, Vladani i ſredieni biti, à ne vladati, ni ſredieuati, i ne predhoditi, niſe predſtaugliati, pačeliſe podloȝiti, i pokoriti predſtauniikom, i poglauieçam ſuogiim, I vſe čto ouii taçii na ſtolu od oblaaſti ſiedeecchy, illiſu zli, illi dobri pouegliuiu, i zapouiedaiu, imaiu, ſliſſati, hraniti, obſluȝiti, i činiti, kakono čtimo dariičyu Bożiom poueglieno, i zapouidano ieſt.

I zato kakonò v çerkui pobeduiucchioy, to ieſt na nebeſeh ſa Iſukerſtom čeſtitò kragliuiucchioy ieſu Angeli, kogy pò razlieçiih redii, verſtah, i oblaaſteh gniehouih razliečniſu meȝd ſobome, kogi obſluȝuiu, i ſahragnuiu nieko podobno naredienie, viernò ſuerſſuiu, i činè diela kagniim pouegliena, i zapouiedana ieſu, takò i çerkua voiuiucchia oudi na zemgli koia ieſt dom, illi hiȝa Bożia, i kakò zaſtup ſtanou vrediena, i vkraſſena, ima ſuogi vlaſtity ſluȝietegli oddiglieni, oddlučeni, i razlučeni od oſtalïeh kerſſtenikaa, I mnogo kraſniim, i liepiim redom meȝd ſobom razloȝeni na opcchienaii očietaa diellooania ſluȝbè

çer-

çerkuenò oudena zemgli,à tò va onoy ſlużbi koia priſtogij Bogu,i ieſt na ſpaſenie puka chriſtianskoga,vſak v ſuoiem redu,ſtanyu,i doſtoianſtuu rabïo,i ſlużio budet.

V kom mieſtu piſmo ſueto ſuiedokuię od ouoga Sacramenta?

Pismò ſueto ſuiedokuie ò ſiem Sacramenru v onom mieſtu kadi gouorij, i vçij, da Apuſtoli ſueti v obieraniu, naredienìu,i poſtauglieniu ſlużbeniikaa çerkuenieh obiekouahu poſtaugliati,i polagati ruke na gnih, Iere ouiem kakò ſtanouietim, i ſuerſſnodellaiucchim znameniem nadſtoyecchiè,i tu buducchiè miloſti,koia v daniu reda, ili v redienyu prigimglieſe,pokazan potuerdien, i priporuçen ieſt nam ouy ſacramēt,reda ſuetago, I togò çijcch ſueti Paual piſſucchi ka Timotheu, kogo Biskupom vçinïo bieſſe,i ſuieſſtuiucchi gnega od miloſti koiu v ouom Sacramentu prijmio bieſſe,ouakò rečè, § Ne htij vznehaiati miloſt ka vtebi ieſt,iaże danati ieſt po proročaſtuu,ſpolożeniem ruk Ereyskijh, § I drugouya piſſucchi iſtomu Timotheu reče, § Suiſſchiamte da vskrieſſiſſ miloſt Bożiu,iaże ſtebi ieſt,po polożeniu ruk mogih.§

Deana 6.

1. Timot.4.

2. Timot.1.

A iere mnogo od potriebè ieſt proçieniti, i razmieſſliti kakoui ieſu oni,kogiſe imaiu predlożiti,i predſtauiti ſlużie tegli,i dellategli činij,i ſlużengij çerkuenieh,i kogij imaiu priyati oblas çerkuenu po ouom Sacramētu; vſakomu Biskupu rečeno ieſt,i gouorijſe, § Ruçe skore na niekogoże ne polożijſſi,ni čeſtuieſſi v grieſiih tugih.§

1. Timot.5.

Koliko verſtij redaa derxij,i ima vſebi oui Sacrament?

Ov Sacrament v opcchieno derżii duoiu verſtu Redaa, tò ieſt redi magnſſij,i redi vekſſij.

Magnſſy redi ieſu cetiri,Peruy ieſt red Vrataraa, Drughy Cračaa,Trety Zakglignauçaa, à Cetuerty Akolitaa.

A Redi vekſſii ieſu trij,to ieſt Red Ipodïakonſtua, ta ieſt piſtulsky, Red Dïakonſtua,ta ieſt Euangeosky. Red Erey-

Digitized by Google

ſtua, illi Popouſtua, ta ieſt Suecchienijk mieſhijk.

Od Popouaa nieky ieſu vekſſy, nieky magnſſy, naredieni, i naprauglieni po Iſukerſtui Goſpodinu naſſemu, Iere Popoue vekſſy ieſu Apuſtoli, i gnehoui naſſiednijçi Biskupi, kogi imaiu vſebi poglauietu, veliku, verhouitu, i çaſtnu oblaaſt, i izuerſſitinu, Iere dello onieh, (kako pijſmo ſuiedokuie) ieſt naſtoyati vſemu ſtaddu, koga prigimgliu od Duha ſueta vladati, ſriedieuati, i paſti, i vladati takoier, i ſredieuati çerkuu, Ona kaa polieſſuiu vgnoy napuniti, Kaa zalaa ieſu karati, i pouprauiti, i va Gradeh, i mieſteh Popoue poſtaugliati.

Deania 20.

A Popoue magnſſy ſluże v çerkui ſlužbe çerkuene pod oblaſtiyu Biskupaa, na prieliku onieh ſedamdeſet duieh vçenijka, kogy biehu pod Apuſtolii, Prinoſe daari, žartue, i poſuetiliſſta za grieſi, i ieſu za Biskupij kakò diellategli v iſprauglieniu ſetuè goſpodinouè.

Luka 10.

Math. 9.

Da Diaçi, illi žakni onieh çetirieh manſſieh Redaa, naulaſtitò vprauglieni, naredieni, i odlučeni ieſu ſlužieti Popouom ſuecchienijkom, i Biskupom v mnoghieh činij, i diellij, poſtaugliati v red puk, kogiſe ſabire, kupij, i priehodij v çerkuu na ſuety čijni, i ſueta poſuecchienia, neka ty Diaçi pomalo pomalo, kakò niekimij poſtupagij ſlužbè poſtupaiucchi priprauese, vgotouese, i odprauglieni budu na vekſſa diella, i ſluženia v çerkui Božioy.

Zbor 4. car.

A oſtalij try vekſſy Redi kakonò v iuieh diellouangij, ta ko naulaſtitò v ſuetieh taianſtuij Eukariſtiè podaiu vekſſu oblaaſt, Iere Ipodiakon, to ieſt Piſtulsky, i Diakon, to ieſt Vangeosky imaiu biti Popu ſuecchienijku kako priſlužite gli v rečenieh taynieh.

I prem da nie razliekoſti niednè meiu Biskupij, i Popouij ſuecchienitçij, kolſko pripſtogij Sacramentu reda, i oblaaſti poſuecchienia tiela, i koruI Iſukerſtouè, Nič ta magnie Biskupi ieſu velmi poglauitigij, i viſſj od Ereds, illi Popouaa ſuecchienijkaa, akò ghlodamo, razmieſſgliamo, i pro-

Digitized by Google

proçiegnuiemo oblaaſt,kolu iſty Biskupi imaiu,v nareditiu çerkuè,v vprauglieniu,i paſeniu duſſ,v kriezmaniu kerſ ſtenieh,i v daniu ſuetieh reeda.

Da nie odluka naſſa v ouom diellu,i nauku kogo činijmo,i včijmo recchi,i pokazati vſa diella,zakone,i čini,kogy priſtoye vſakomu tieh ſedā Redaa çerkuenieh, da ſtuar ſuietla,i očita ieſt kakò vſi oui redi imaiuſe imati, i derżati v veliku proçiegneniu, i čaaſti, i ſuelikim gliubitegliſtuom,i ſuelikom pomgnom shraaniti,i vzderżati, Iere izuodij,i činij gnim vierno, kriepko, i tuerdo ſuiedočaſtuo ſuetij nauk predauania Apuſtolskoga, i obluženie nauka çerkuenoga,koie dari do nas prieſſlo, i ſuçier, i vazda derżaloſe,i oblużiloſe ieſt,i danaſſgny dan prebijua, i oblużuieſe.

Kakò püſſu,i gouorè ſtaari Otci od ouoga Sacramenta.

Od ouogo Sacramenta nay prïe Suety Auguſtin pràuy i iſtiny naučieregl katholiečasky ſuietlò,i očitò obiauglia ſuoiu,i çerkuè nieſal,ſud,i razumglienie ouiemij riečamà otuorenò gouorecchi,§ Oniem čtoſe čtij da Goſpodin Iſukerſt malo dànaa po iskerſnutyu ſuoiemu dunu v Včenijke ſuoiè,i reče gnim,§ Prijmite Duh ſueti,§ Timè razumij ſe data oblaaſt çerkuenà, A iere vſakà v predauaniu Goſpodinouu čineſe po Duhu ſuetu,zato kadaſe Apuſtolom daie, i predaie red, i način ouogo nauka,gouorijſe gnim, § Primite Duh ſuety.§ A li ier to iſtinijm načinom priſtogij pràudi,oblaaſti,i zakonu, i razlogu çerkuenomu, tudie prieloži gouorecchi,§ Kogo zaderżijte grieki, zaderżetſe, a kogò odpuſtite odpuſtetſe gnemu.

Auguſtin

Iuan 20.

Iuan 20.

Iuan 20.

Dakle ouo dahnutie ieſt nieka miloſt,koia po predauāyu,liyetſe,i daietſe oniem,kogi redieni ieſu, neka ràdi tey priyatè miloſti budu tolikò vekſſe čaſti, pohuaglienia, i ſçienè doſtoyni, I zato Suety Paual reče ka Timotiu, § Nehtij obnehaiati miloſt,iaże vtebi ieſt,iaże data ieſt te-

1. Timot.4.

Digitized by Google

bi po položeniu ruk Erea,§Dakle od potriebe bijlo iest ied nome včiniti,i vtuerditi,neka po vriemenaa priti imussta vieroualose bude,da ouo podanie Redaa suetieh, nïe bes daara,i mielosti Duha suetago, I oue do sada iesu rieči, i gouorenie istogo suetago Augustina Biskupa.

Iesu paki kanoni,naredbe,illi zakoni Apustolsky, v kogijh ouakò rečeno,položeno,i naredieno iest,§Biskup od duieh,illi trieh Biskupaa da redien budet,Pop od iednoga Biskupa Redi da prijmet,i takò Dïakon,i oftaly Dïaçi.§

I iosste ouakose čtii v rečenieh kanoneh Apustolskieh,§ Ako kto Biskup,illi Pop,illi Dïakon, illi Ipodïakon, illi čtač,illi Pieuaç, suety Ceterdesetny, illi korizmeny pòst postïo nebudet,illi Srijdu, illi Petak,tà dase oduerženet, i odaghnet od reda,razue akobi po priegodi kagod telesna ne mocch ne vkraatila.§

A suety Kaïo Papa,i mučenijk iure tisucchia, i troiesto liet imenouao,i izrekao iest iedan po iedan vsakij uisse- *kaio Papa* čenii red gouorecchi,§ Akò kto bude dostoiao biti Biskup budi nay prïe včignen,i posueechien Vratar,illi čtaç, paki Zaklignauaç paki Akolit,paki Ipodïakon,paki Dïakon, a paki Pop,i potom akò dostoian iest, budi redien,i postau glien Biskupom.§

Cyprian I zato suety Cyprïan huàli suetago Kornelia Biskupa, i pijsse da dostoyan iest takò meiu çerkuegnaaçii, kakò v puku vsakïem dobrïem,i vsakom pohualom huaglien, i vz uiessen biti,Iere ne ide tudie na Biskupstuo, nerè prossadssi po vsieh činii,i redeh çerkuenieh,i služiussi v Bogastuenieh službah čestokrat dostoyaussi,i vtegknussi milosti Gospodinoue po vsieh verstah redà prissao iest na viesokij daar Ereystua,i da nïe prosïo, ni iskao, ni po sielli vazeo Biskupstuo,nere tieh,krotak,čist,vmiglien, i napokom vsij glien primïo iest to brieme Biskupstua.

Dakle nemoše çerkua sueta ne vzdetžati, i ne braniti ni Redi,kogih potuerdi stàra, i Apustolska çerkau, kakò

Digitized by Google

ſuiedokuie pijſmo ſuetich Dionijſia, Anakleta, i Ignatïa, kogy Redi vſa ſliedgna, i naſliedgna çerkua po vſa vrieme naa shranilla, i vzderʒala ieſt.

Kogij Red v cerkui ieſt nay vecch poglauiet, i pohuaglien?

NAY proglauitigij, i nay vecch pohuaglien ieſt Red Popouſtua, illi Ereyſtua, od koiega čaſtnè, i vazda počtouanè oblaaſti, i doſtoyanſtua Suety Ioan Kryzoſtom, i Suety Ambros pijſaſſe punne, i çielouite kgnighe, Od koiega Popouskoga, illi Ereyskoga reda ioſſte i on velikij Ignatio reçe. Ereyſtuo, illi Popouſtuo ieſt skupglienie vſich čaaſtij, i počtẽgij, kagodijre člouiek imati moʒe, koie Ereyſtuo illi Popouſtuo ako kto pogherdij, i ne počtuie, tà Boga ne čtuie, i Goſpodina naſſega Iſukerſta peruorodienoga vſega ſtuorẽia, kogi ſam ieſt po naraui Knez, Poglauiça, i Načel nijk Ereaa, illi fuecchienijkaa Boʒgijh, tako reče Suety Ignatio. *Io. Kryzoſt. Ambros* *Ignatio*

Za tiem ioſſte, i oduecchianie, illi odgouor, i glaas Boʒgij veoma ſuietlò ſuiedokuie, ò izuerſitoſti Popouſtua, Rečebo po vſta Malahïe proroka, ʒ Vſtue Erea shragniuyu vmijnie, i zakon iziſſcchiut iz vſt iego, Angeobo Goſpoda voyſtuïa ieſt, ʒ I opet reče, ʒ Kterijſe z'oholij nehtecchi poſluſſati pouelenie Erea, iʒe na to vrieme ſluʒit Goſpodeue Bogu ſuomu, po odlučẽiu ſudïe vmret člouik ta, i odneſeſſi zlo od Izraella, i vas puk čuſſe vzbogijtſe, takò niekotoʒe po tom ne nadmetſe gherdiem, illi oholoſtiyu. ʒ *Malah. 2.* *Deuter. 17.*

I toga çicch ioſſte Paual Apuſtol zapouieda gouorecchi, ʒ Na Popa vadenie ne prijmeſſi, neʒe pod duiema, illi triema ſuiedoçii, ʒ I to iſto piiſa Timotheu Biskupu Epheſianskomu, kakonò, i one rieči koie pouieſſe rekoſmo, à to, ʒ Iʒe dobrò predſtoiet Popoue, duoiè čaſti doſtoyni da imaiutſe, naulaſſte iʒe trudet v ſlouu, i naučeniu. *1. Timot. 5.* *1. Timot. 5.*

Da

Da ſtoſe ima ſcieniti, ſuditi, illi recchi od Zalieh Ereef, illi ſuecchieniȷkaa?

Sam Bog včiniȯ ieſt ouu naredbu, koiaſe poterti nemo ȝe, da ne ſamò dobrii, da i zalii takoier Ereï, Popoue ſuecchienijçi vopcchini kerſtianskoy čtouatiſe, i čaſtitiſe imaiu. Iere hocchie Bog, da v ſuogih ſluȝbeniiçij bude poznan priyat, ſluſſan, čtouan, i ſluȝen on kogy reče, § Na ſiedaliſſti Moyſeoui ſedoſſe kgnizniiçi, i Phariſeï, Vſa vbo iaȝe re kut vam hranite, i tuorite, po dellijhȝe gnih ne htijte tuoriti, gouoretbo à ne tuoreet. §

Math. 23.

Da meiu zaliemij potriebuie včiniti nieko razabranie, i razmotrenie, a to er razumiti imamo da kolikò priiſtogii diellu, i oblaaſti od nauka, oniem ſamò daſe ima vierouati, i onieh ſamò poſluſſati, kogii od Biskupa zakonitò redieni i poſlani vče, i priepouiedaiu çiellouity, i iſtiny nauk çerkueny, à od oſtalieh, daſe vele pomgniuò čuuamo, i bgliudiimo, kakono od nepriyategliaa, i kuȝniekaa.

Od koie ſtuari on predaugny Ireneo premudrò ſuieſſtu ie, i včii ouakò gouorecchi, § Triebuie proſluha dati oniem Popouom, kogii v çerkui ieſu, i kogii nasliedeniem Biskup ſtua priyaſſe miloſt, i daari od iſtinè, A oſtalieh, kogii odſtupaiu od načelnoga, illi poglaunoga naſliedenia, budite vkomſe hocchie mieſtu, triebuieïh imati v ſumgni, kakò eretiçi, i člouieçi zalogo razumglienia, illi kakò razparaiucchih, razterzayucchiih, razdierayucchih, i ponosnieh, i oholieh. I ne mnogo za tiem reče, Od vſieh takouieh trie buie odſtupiti, i pritiſnutiſe tiẽ, kogii (kakò prïe rekoſmo) kràne, i obsluȝuiu nauk Apuſtolskii, i kogii s'redom Popouſtua podaiu, vče i gouorè rieči dobroga, i çieloga naučenia, i opcchie opcchienie, i ȝiuu ȝiitak bez vuriedienia, na nauk, potuerdienie, i pokaranie oſtalieh; Ouakò reçe on Ireneo, kogii imïo ieſt za naučiteglia ſuoega Polikarpa kogii bii včeniik ſuetoga Iuanna Euangeliſte.

Ireneo

Ireneo

Ireneo

I prem takò, i ktomu prieliečnò, i priſtalno Tertulïan včii

Tertulian

Digitized by Google

včli,kogii ponoſecchi,opogouaraiucchi,i oporiečuiucchi eretikom,ouako reče.Redienia gniehoua bezumna, i bez proçiegnenia,taſſcchia,poghibſſa,ne tuerdoſtannà, i neſta nouietà,Niegda vmiſſtuiu,i poſtaugliaiu Neophiti, to ieſt nouiouierçi. Niegda onieh kogii ſuietu poduezani ieſu, niegda naſſi odſtupniiçi,kogii od nas vskočiſſe, i odſtupiſſe,nekaïh obuežu ſlauom,ier iſtinom obuežati ih nemogu I niegderſe laſnie ne proſpeſſa,nere v voyskah, illi ſtaneh neuierniikaa,kade ono nahoditiſe meiu gnimii ieſt gnihouo doſtoianſtuo,i dobitie.I tako inii danas Biskup,inii s'iutra,Danas diakon,ky s'iutra paki ieſt čtač, Danas Pop ky s'iutra ieſt ſuietouny,iere i ſuietouniem dayu, i prieručaiu diellouania çerkuena,I tò čto zgor rekoſmo ieſu rieči,i ſlouesaa Tertuliana,kogii zgoru rečenimii riečamaa vele liepò,i čiſto izpieſſuie, i priekažuie nam opačny obiečay,ſmetgnu,i nepodobnaa vſligliča,ka v ſmutgni ſuetieh ſtuarah,i naradieniu služietegliaa čignahu,i činè eretiçi, ne ſamò kogi biehu na gnegouo vrieme, da i ſadaſſgnii,kogii ieſu na naſſa vriemenaa.

Ka kriepoſt,i koie ſuerſſenie ieſt ouoga Sacramenta?

VISTINV preuelika kriepoſt,i mnoghè verſtè ſuerſſno diellouanie ieſt ouoga ſacramenta,Iere oni kogy dobrò, i zakonietò prigimgliu ouieh ſedam Redaa,kogih zgor rekoſmo,doſtieżu miloſt Bożiu,i oblaaſt duhounu,neka ſpaſonoſnò izuerſſe onay diellaa,koia priſtoiè vlaſtitomu vſa komu redu,i neka budu položeni,i poſtauglieni vriedni, i preſtaony služietegli meiu Bogom, i pukom gniegouim, I zato rečè Suety Ambros.§ On ky poſtauglien ieſt v mieſto reda čiina çerkuenoga,il ieſt zao, il ieſt dobar,ima miloſt, v giſtinu ne ſuoiu vlaſſchiu,nere miloſt Reda po ſuerſſenom diellu Dnha ſuetago. *Ambros*

Imaiu paki iſtii redieniiod iſtoga Reda ſtanouieto,i preſuietko ſuiedočaſtuo, kime vzuieſſuiu, i poruerdiuyu pri

inieh

Digitized by Google

inieh ſebe,i sluʒenia ſuoia, i ſtogaa ishodii da oni, kogii o-
uiemii Redii redieni ieſu, i odlučeni, i izbrani na sluʒbu
çerkuenu,budu dobrò poznani, i huaglieni, i doſtoyniim
načinom počtouani.

A iao,i teſſko oniem, koïh ne ſtieska ni ghibglie prielie
Broia 16. ka Aaronoua,koiega Bog zazuao ieſt, nereïh gonii, i tirii
k'ouiem ſuetiim Redom naſtoianie, poʒudenie, i vſtermglienie na noue,i velike ſtuari,i nadunutie ohologa duha,
2. kragl. 6. i na prieliku Ozïe kraglia vodigih kimſe hocchie putom,
illi načinom na poſiezanie, huatanie, i vazetie doſtoyanſtuïa Ereyskoga,illi Popouskoga, I tiem takoui em vele dò
brò priiſtogii ono gouorenie Boʒie, kogii po proroku reče
Ierem. 23. § Ne poſigliah proroke, à oni teçihu, ne glagolah gnim à
oni prorokouaku.

I piiſmo ſueto vuieʒbuie,i včii,da ne ſamò ouii taçii nimaiuſe imati,ni derʒati za sluʒbeniike çerkuene,da daſe
imaiu bieʒati kakono tati, illi lupeʒi,razboyniiçi, lieſiçe,
pſi,i vuçi, Iere oni ne vlaze po vrata, nere illi vlaſſcchiom
neproçienom, i ſmienoſtiyu ſuoiom, illi pomocchmii, i
mogliengii Goſpodee, i Poglauia ſuietounoga, illi taſſcchim, i buïm pohuaglieniem mnoʒaſtuïa gliuçkoga pogimgliu, i prehuataiu čiini, i diellouania çerkuena bez
zakonitoga zazuania,i Reda,kreduchi taa počtenia,i mie
ſtaa çerkuenà.

A Sueti Paual,kogii bii odlučen na Boʒaſtueno sluʒen
Rimgl.10. ie reče,§ Kakò propouiedut,ako ne poſſagliutſe.§

I v iſtinu pomierſifiſiſe, i pomutifffiſe red, i odnamſſiſe
Ereyſtuo,illi Popouſtuo, Cerkuena Ierarhïa, to ieſt ſuecchieno Goſpodſtuo oborilobiſe,i proſulo,koia Ierarhïa ſtogii,i slagaeſe takò od Ereef,illi Popouaa,i oſtalieh sluʒiete
gliaa,kakono od Biskupaa dobrò, i po zakonu redienieh,
Nibi çerkua biila(kakonoſe gouorij) zaſtup ſtanof vredič,
nibiſe poznauali meʒd ſobō prauij, i zakonietij ſluʒietegli
çerkuè,i paki oblaaſt,i diello naučenya pogherdilobiſe, i
vniſſtilo.

A raz-

Digitized by Google

A raždieglienie, i služenie ſuetieh Sacramentaa bezred nò, i opačno tu[illegible]biſe, i činiſlobiſe, i prazdnouietò, i taſ ſcchieuito bielobi, Napokom, i diellouania, i čiini çerkuenij pomieſſali, i pomutilibiſe. Pače kakonò na ouay skerbnaa vriemenaa očitò, i otuorenò vieditiſe moše, ouiemij lažieuimii, i himbenimii podiamnijçij krieuà, lažiua, i himbenà naučenia raſlabi, i razplodilabiſe, takò da çerkua Iſukerſtoua onieniij iſtimij aruangij, i iaghmamaa, koia ſade kuſſaemo, i čuiemo, aruana, iaghmouana, i bienna bilabi.

I zato Sueti Paual ne ſamo poſtaui, i položi v çerkui rażlike verſte službenijka, da ioſſte priloži, nadoda, ireče, ζ Kolikò do ſpaſenia, i do potriebè ieſu, ζ i potuerdi daſu (kakonò, i prie rekoſmo, ζ Kuerſſeniu ſuetieh, v diello služenia v ſazdanie tiela kerſtoua, da iuže nebudemo mladençi raz uagliaeſe, i obnaſſani da nebiſmo vſakijm vietrom nauka v zlobbi člouiečaskoy, v prelaſti, na prelaſtenie bludenſa, ζ takò reče, i vpijſa blažennij ſuety Paual, *Ephes. 4.*

A v iſtinu oua ieſt iedna preſuietlaa zamiera, i preſuietly, i velmi ſtanouiety bieligh çerkuè, da viedijmo, zamieramo, i gledamo vgnoy ono viekougne, i vniyedno vrieme deri do ſada niegdar prekerſſeno naſliedouanie Biskupaa, i zakonietyh redaa, kogih Bog vſey gnegouoy çerkui vmie ſti za çielo, i puno vladãie, i ſredienie ouogò kraglieuſtua gnegoua, I zato toko vecchie ouo naredienie, i napraugliẽ ie služietegliaa imaſe pomgniuò vzderžati, kakono prituerdii vez çerkuè, i kakono prieliepa vza, na vzderžanie iediinſtua, i v zalieh toliekoier služieteglii çerkuenieh (kakono rekoſmo) raadi Božaſtuenè naredbè imaſe čaſtiti, i čtouati, koiu ſtuar razghledaiuečhi Suety Auguſtin reče, *Auguſtin* Prema dabi vlizao kogigod izdaiça, illi neuiernijk v onred Arhiereaa, kogii počeſſe, i vdigliquaſſe poçamſſe od Petra Apuſtola deri do Anaſtasïa, kogy ſada na onom iſtom ſiedaliſſtu ſiedii, nebi zato niečtare vdilo çerkui,

T i do-

Digitized by Google

i dobriem, i bezgriesſniem Chriſtianom, kogiim Goſpodin preuiediuſſi kà imahu biti, i gouorecci [illegible] zalieh predſtau
Math. 23. nijkaa reče, ſ laše glagole tuorite, à laše tuoret, nehtiyte tuoriti. ſ

OD SACRAMENTA
Matrimonïa.

Cto ieſt Matrimoniy?

Zbor Trid. MATRIMONIY, to ieſt hiſtuo, illi ženidba ieſt zakonito združenie muža, i ženè, od Boga napraulieno, i naredieno na prouodenie ne razdielimoga opcchienya, i ſiuglienia meiu ſobome.

Genes. 24. Diim zakonito združenie, à to da bude meiu obiyu gnimij iedijno priſtaianie, to ieſt da muž priſtanè k'ženi, à žena k'mužu, i da nebude meyu gnimij prikeruya, illi rodbinè niyednè, ni niyednoga inoga prepričia, illi vzroka, radi koga Matrimonij zabragnuieſe, illi radi koega vzroka Matrimonij, kogibi včignien, razdielitiſe, i razlučiti imaet.

I ako iſtchieſſ kto bij perui ſazdategl, i nariedetegl ouoga Matrimonſkoga združenia, znay da ta bij Bog vſemogucchi predobry, i preueliky Bog, kogy v raiu ſkuppi, i ſa-
Genes. 2. druži peruich muža, i ženu, à to bieſe Adam, i Eua naſſi perui Otci, i gnieh ſuogijm blagoſlouom vdiečio, i blagoſlouïo ieſt.

A akò iſtcſſ konaç, illi vzrok ouoga naredienya, konaç i vzrok ieſt množenie, plod, i raſtenie naroda člouiečaskoga na ſlauu Božiu, i muža, i ženè meiu ſobom hi žno, i vierno kupno žiuglienie, i tolikoier vklogienie od bluda, illi pregliubodeania radi ſlaboſti naraui člouiečiè iſtetenè, ſtaglienè, i pouignenè.

Kime

Kime razlogom Matrimoniy iesst Sacrament?

MATRIMONIY iesst Sacrament, v kolikò ono sadruzenie, koiese velmi tisknò, i tuerdò činij meiu muzem, i meiu zenom, iesst podobno, i sueto znamenie, illi podoban, i suet bielig od Boga naredien, i naprauglien, kime znamenuiese presueto, i pretuerdo sadruzenie, koie Isukerst neuiestaç vcinio iesst s'çerkuom neuiestiçom suoiom.

I ouo isto znamenie, illi bielig prudij, i polza iesst Christianom v Matrimoniu sadruzeniim na priyatie milosti Bozie, kadà dobrò, i zakonitò matrimonij, illi zenidba meiu gnimij vcignena iesst.

Koia milosst Bozia činij, i suerssuie tiem sadruzeniem narausku gliubaf, i priyazan, i vtemegliuie, i vtuerdiuie nerazdelimo iedijnstuo meiu gnimij, i posuecchiuie gnih, da ne samò budu, i prebudu dua v pulti iednoy po zazuāyu gniehouu, da iosste činij da vzderze meiu sobō vieru, mijr, gliubaf, i iedijno hotienie, i pristaianie, i takò v gnieh suetf suiese ono čto Suety Paual včij, ⸗ Castno sadruzenie va vsieh, i loza neporočna. ⸗ *Eureo. 13.*

I zatò isti suety Paual kada gouorij ò taianstuu onogò sadruzenia suietlò, i čistò reče. ⸗ Suetba sia velika iesst, azze glagogliu vkerste, i çerkui, ⸗ Takò, i Suety Augustin reče, Ne samo plodnost, koie plodnosti vocchie, i korieſt iesst v rodieniu, plodu, illi čedu, ne samò čistota, koie čistoie vza iesst viera, da iosste niekii Sacrament, suetba, illi tayno sadruzenia, illi zenidbè, v sadruzenieh huaglieno, i potuerdieno iesst, I zato reče Apustol, ⸗ Muzi gliubite zene vasse, iakò Isukerst vzgliubi çerkuu. I opet, ⸗ V zenidbeh vechie iesst suetost Sacramenta, neze plodnost vtrobè. *Ephes. 5.* *Augustin* *Ephes. 5.*

Moxeliſe kada razdieliti, illi razluciti matrimoniy?

Rieči peruago clouieka Adama kazu, i vče da Matrimonij nemoześe razlučiti, pače da vza gnegoua nerazdielima prebijua, kadano isti Adam reče, ⸗ Ostauiit clouiek *Genes. 2.*

Digitized by Google

Otça,i mater,i priliepijtſe ženi ſuoiey, i budeta dua v pul ti iednoy. § Koiu ſtuar Iſukerſt takoier potuerdi, kadano ſponauglia,i opet reče te iſte Adamoue rieči zgoru reče-
Math. 19. nè,prieložiuſſi,i priedauſſi ouo,§ Ihže Bog ſauskupij, človiek ne razlučijt. § I v drugom mieſtu, iſtii Iſukerſt včij,
Luka 16. § Vſakij iže odpuſſtaet ženu ſuoiu,i drugu vodiit,pregliubodeaet,I iže odpuſſtenu od muža vodijt,pregliubodeaet.

Dakle Suety Paual otuaraiucchi,tumačechi,i proſuiet gliuyucchi ouii zakon,i naredienie Božie od viečgnè tuer-
1.Korint.7. doſti,i vzee ožegnenieh,illi ſadruženïeh,reče.§ Iže vženid be ſauskupglieni ſut,pouegliuyu, ne az, na Goſpod, ženi od muža ne otiiti,aſſchie vbo otijdet, prebiuati ne ſadruženoy, illi ſmužem ſuogijm da pomierijtſe.§

Rimgl. 7. I paki priloži gouorecchi,§ žena poduezana ieſt zakonu, ieliko vrieme muž gneie žiuet.§

Dakle prema daſe prigodij kogiimgod ſadruženiim nemocchi fauſima vſati da imati budu poroda,illi ploda, illi daſe prigodè meiu gnimii koiagod priegodienia kolikoſe može zla,huda,neſriecchna,neuoglna,i pečalna,ničta magne za vſe to Matrimonij,il ženiedba meiu gnimij iednome včignena ſtogij tuerda,i ne razdielima,koia ženiedba, illi matrimonij ieſt toliko tuerd, i tolikò vkriepglien naulaſtitò akò meiu gnimij ſadruženimij pulteniim skupglieniem fuerſſen ieſt,da po vſe dnii,i vrieme žieuota gnihoua to ieſt doklegod iedan od gnieh premiine od ſego ſuieta,ta ženiedba,i ta matrimonii ſtogii, i prebiiua meiu gnimii tuerd,i nemožeſe niekakore razlučiti,Takò nemože muž od žene,ni žena od muža ſauſiemà odſtupiti, razue ſamò akò prie nerebiſe pulteniim načinom poznali,illi ſmieſſali mežd ſobome,kogigod od gnih duiyu obraobi re douno žiuglienie,to ieſt biti redouniik,illi redouniça.

Da kada ieſu, illiſe priegode niekogii vzroçi,radi kogiih kadgodir muž od ženè,illi žena od muža raždiegliuiuſe,imaſe znati da tieme razdieglieniem ne oduežuieſe,

niſe

niſe razdrieſſuie,niſe razterzae vza od Matrimonïa, da ono razdieglienie činiiſe ſamò kolikò od odra,il poſtiegliè, i skupnoga priebieuania,to ieſt da vecchma nimaiu meiu ſobome skupnè poſtieglie,ni skupnoga ſtania, illi priebieuania, Alli zato nemoże ni taa muż drugu żenu, ni ta żena drugoga muża vazeti.

A vzrok tey tuerdoſti,i nerazdielimoga združenia ieſt nam iſty Iſukerſt,i nauk gnegou.Onbo çerkuu ſuoiu iediinu, i vazda vzgliubglienu , i predragu neuieſtiçu verhouniem, preuelikiem, i ſa vſiema nerazdielniim viedignieniem ſebi pridruži,i prietiſnu.

I ouo ſadruženie koie činiiſe meiu mużem, i meiu żenom,ne ſamò ima ouu tuerdoſt vzè,illi veza od Matrimonïa,hiżſtua,illi żeniedbè,da ioſſte zabragnuie, i ne odpuſſta niyedno duoie ſadruženie , to ieſt da ne dopuſſta da iedan muż ima zaiedno duii żene,ni iedna żena da ima zaiedno dua muża . I zato Iſukerſt za potuerditi oui Matrimonii,illi ouu żeniedbu,i za pripegliatiyu,i opet położiti gnu v čiſtïe,besgrieſſnïe peruo ſtanie gneie,po prieliçi reče,ʃ Buduta dua v pulti iednoy,ʃ I opet reče,ʃ Iuże nieſut dua,na iedna pult. *Math. 19.*

Ieli Matrimonïj,illi xenidba vſiem dopuſſtena?

Nie vſiem dopuſſteno včiniti Matrimonii , illi żeniedbu,ier Suety Apuſtoli (kakò Epiphanïo gouorii)predaſſe, i naučiſſe , biti grieh daſe pourate na żeniedbu oni, kogiè odlučiſſe, i żauietom potuerdiſſe vzderżati,i hraniti dieuſtuo . I Suety Ieronym proſudi , da ouo ieſt tolikò veliek grieh da reče.Dieuiçe koie pokole vuiite , i poſuecchiene ieſu vdalebiſe,ne ſamò pregliubodeuke ieſu,da činè ioſſte grieh priekerunoſti,koiu Latin,il Vlah naziuae,Inceſtus,I Suety Auguſtin tolikoier reče. Dieuiça koia vdauſſiſe nebi ſagrieſſilla,ta iſta dieuiça včiniuſſiſe , i poſuetiuſſiſe kaludriça,il mniſska,i paki vdauſſiſe pregliubodeuka Iſukerſtu *Epiph. Ieronym Auguſtin*

Digitized by Google

ſtu budet, iere pogledala ieſt na zada kmieſtu, od kogo dielillaſe bieſſe.

1. Korint. 7. I zato ono čto Apuſtol gouorij, § Boglſſe ieſt ženidbenò ſaus, pitiſe, neže žecchiſe, § kakono Suety Ambros vele čiſtò tumačij, i ocuara,) to priſtogij, i to gouorij od dieui čè ka ioſſte nie obecchiana Iſukerſtu, kà ioſſte nie vuijta, Da ona koia ſebe Bogu obecchiala, i ſueti vel, illi pokrieua čuprijala ieſt, iureſe ieſt vdala, iure besmertnomu mužu pridružena ieſt, i akobi za tiem hotielaſe vdati po opcchie nom zakonu matrimonia, pregliubodeaſtuo činij, i činijſe,

Ambros i ſtuaraſe rabigna ſmerti, takò reče Suety Ambros.

I toga çijcch odluçenie oduiet, illi zakon Iouinïana Ceſara vzada pohuaglien bii, kogij zakon paki Iuſtinïan Ceſar položi, i poſtaui v ſuoy kodik, i ta zakon ouakò gouorij

Kodik § Ako kto ne ſamò poſieliti, da lieſtor iskuſiti bude ſmio die uiçe poſuecchiene za važelie za žene, glauom ta človiek da naplati, i da vmret.

I ouy iſty razlog, i ouy iſty ſud ieſt od Mnieh, Koludaraa illi Frataraa, i oſtalieh redouniekaa, i inieh, kogiſe nahode v ſuemieh redeh, iere vſi ty oſudieni ieſu, akò popuſtiuſſi vz du pohotienyu putalskiemu, prieuarè, priekerſſe, il (kako apuſtol gouorij,) potaru peruu vieru danu Bogu, i çerkui, kogij po ſuoioy vogli, illi ſuoyhotnò oduergoſſeſe od zdru žènia, kada illi zauetõ (ka koſe gouorij) izriekomiçe izrie čeniim, i izdanijm zauecchiaſſe, i potuerdiſſe va viek vzderžati dieuſtuo, il priyatiem redaa ſuetieh naymagn muče takoier zauecchiaſſe, i ſuiedokouaſſe hotiti vzderžati dieuſtuo viſſerečeno.

Eccles. 5. Cuyte dakle rieč Božiu koia reče, § Aſſcchie čto obecchial ieſi Bogu, nepokaſnijſſi vzdati, § I ioſſte, § Eže koli

Pſalam 75. do obecchiaſſi, vzday, § I v drugom mieſtu, § Obecchiaite, i vzdaite Goſpodeue Bogu vaſſemu, § Alli i iſtii Iſukerſt vči

Luka 9. gouorecchi, § Nikotore polagaè ruçe na raliçu, i pogliedae na zadu, vniidan ieſt Ceſaraſtua Božiega. §

Siellu-

Digitized by Google

Sielluieli cerkua koga vzderxati tiſtotu?

VISTINV çerkua ſueta kakò milla, i mudra mati, ne ſiel luie nikogare, koia ne polaga, ni poſtauglia nikomure zakon bezdruſnoga ſietka, to ieſt prebijuanie v dieuſtuu, illi čiſtoti, da proſij, i hocchie da oni kogij po ſuoioy dobroy vogli dobrouoglnò priyaſſe, i obecchiaſſe takouo ſtanie, (kakono rekoſmo) neimaiu niekakore prekerſſiti zauiet ſuoy, i redouno ſiuglienie, i da neimaiu takoier poſieliti ni raſterghnuti nagod, kogij s'Iſukerſtom, i s'çerkuom gne gouom ſuetijm načinom včinilli ieſu.

Dakle prauò, i doſtoynò, vſyglieni ieſu obſluſiti obecchianya, i vzderſati ſuietouanie Euangeosko, koie iednome obraſſe, zagherliſſe, i vhitiſſe, od kogo ſuietouania, illi ſuieta Euangeoskoga Suety Paual ouakò reče, § A ky vſenidbi ſauskupgliaet dieuu ſuoyu, dobro tuorijt, (a to ako nie zauecchiana, i poduezana dobrouoglnijm zauietom dieuſtuu,) a iſe ne ſauskupgliaet, boglſſe tuoriit. § I opet reče, § Dobro ieſt čloueku ſenè ne taknuti. § 1.*Korint.7.* 1.*Korint.7.*

Ceſo çicch pohuaglieni ieſu od Iſukerſta, i v çerkui vaz da mnogo pohuaglieni bieſſe pokaſnijçi, illi Eunuki, illiti hadumi Euangeosky, illi (kakonoih Tertulïan imenuie) Sskopglieny dobrouoglny, kogij radi kraglieuſtua Boſziega ſami ſebe vſſkopiſſe, daſu ſueti tielom, i dubom, voiuiuchi, i ſluſecchi Bogu v pulti bez pulti.

Da vouom, duieh griehaa, illi duoiega zabludienya ima moſe veoma pomguuò bgiuſti, i čuuati. Peruo to zabludienye ieſt, da ne priſtanemo s'onimii kogij zaiedno s'Iouanianom eretikom tako vznaſſaiu, i na viſoko poſtaugliaiu ſenidbu, illi Matrimonij, da illiga čine takmenu, illiga pred ſtaugliayu nezdruſnomu ſtaniu, illi dieuačkomu čiſtochiè, buducchi da Suety Paual, i vſi Otci otuorenò, i očitò glaſuiu, i gouore procieuu tomu.

A drugo zabludienye kogaſe imamo čuuati ieſt onieh, kogij himbenò kaſu, i laſtuiu, da Chriſtiani iedna, toſkò, i trud-

Digitized by Google

trudnò mogu vzderʒati ne zdruʒeno,illi dieuačkoe ſtanie čiſtotè.I zato gouore da niektorga ne ima laſnò vazeti, ni ſuetò obecchiati,illi zauecchiati.

A oui ky tako gouorè. Viſtinu ne razumiyu obielnoſt milòſti Euangeoske, koia po Iſukerſtu iure tolikò vieka vriemena takoua,i tolika dana ieſt, i vſaky dan daieſe vieruiucchijm,i proſecchijm,da oni kogiſu ta ʒieuot dieuačky ʒieuili,i kogijga ʒieuu,i prouode,iskuſili ieſu, i iskuſſuiu,kakò iaram goſpodagn ieſt gnim ne magne blag, i ſladak, i put uzderʒania ieſt im ne magne pogodan,i koriestan,negoliyè ſpaſonoſan,meiu kogimij bieſſe i Paual kogy očitò reče,i potuerdi. § Veranʒe ieſt Bog, iʒe ne poterpijt vàm napaſtouanim biti nad ono eʒe moʒete, na ſtuorijt ſnapaſtiyu,i izuodſtuo.§

1.Kori. 10.

I zato Suety Auguſtin vonom mieſtu kàde izuiya, i tumačij one rieči, § Obechiayte, i vzdaite goſpodeue Bogu uaſſemù, ouakò pijſa,i reče,§ Nebudite lijni obecchiati, le re necchiete vzdati,ni izuerſſiti vaſſom mocchiyu,illi vaſſimij ſiellama,Izcchieʒnuti hocchiete,akoſe ſami vaſe vzdaiete,da akoſe vzdaiete vonoga komu obietuiete, obecchiayte,i ſtanouietò hocchiete vzdati, i iſty Suety Auguſtin v drugom mieſtu reče,§ Blaʒena,i čeſtita potrïeba,koia podtieska,i gonij na boglſſe.§

Auguſtin

Auguſtin

kogi ieſt u kratko,i u kup nauk viſſerecenieh?

Vsa koia zgoru do ſade rečena ieſu vouoy kratkoſti, koiu odlučismo vzderʒati,i obſluʒiti vouõ naſſemu diellu, i natuku,vſaſe imaiu kouomu prieneſti,à tò da prieproſſty, imagne naučeni imaiu,i viede nauk katholiečasky, od ſedã Sacramentaa,Suetygn,illi Suetokrougij çerkuenieh,kogij Sacramenti ieſu duoiè verſtè.

Iedni od ouieh Sacramentaa,kakonoſu poruij pet Sacramẽtaa,to ieſt Kerſſtenie,Kriezma,Eukariſtia,Pokora, i Poſledgne pomazanie,ouy priſtoye,i ieſu na ſpaſenie,i pòmagãiu

gaiu ſpaſeniu vſakogo vernoga, à oſtaala dua, to ieſt Red, i Matrimonij, ča ieſt hižſtuo, illi ženiedba ſluže na vmnožanie puka Božiega, i vzraſtenie, i razplodienie ſuetè çerkuè.

I oboia oua dua dèla čine, ſuerſſuiu, i opraugliayu po Božaſtuenomu, i nam potriebnomu napraugleniu.

Iere kerſſtenie preradia na duhouny žiuot, kogy v'Iſukerſtu ieſt.

Kriezma, illi bermanie pridaie mocch, i kriepoſt kerſſtenomu.

Eukariſtïa ieſt picchia, i pijuo, i braſſno vz put putuiucchijm nam.

Pokora ieſt ončasnij, tudgij, i nadſtoiechy liek protiem vſiem nemocchiem duſſè, i poduiže človieka, kogiſſe vpao ieſt, i liečij poražènoga grieſſnijm porazom.

Poſliedgne pomazanie tuerdij, zaſtupa, braanii, i tieſſij, v napokognem poſliedgnem boiu, aruaniu, i borenju človieka mrecchia.

Red ſuety činij, i daie çerkui ſlužitegli, i dèlategli kogij predſtauglieni ieſu ſuetijm ſtuaram, i kogij vſa viſſerečena dobrò, i narednò dielluiu, i naſtoie, da diellouana budu, i dagih razdielluiu, vzderžè, hranè, podaiu, i priuiyayu.

Napokom Matrimonij množaie narod kerſtyansky, i prouidia ſlaboſti, mlohauyu, i nuzderžaniu človiečaskomu.

Ioſſteſe ima znati oua razluka, da Kerſſtenie, Kriezma, i Red kada iednom dani ieſu niekadare vecchie nepouracchiaiuſe, Ida vſak kto hocchie ſpaaſen biti od potriebè ima priyati kerſſtenie.

A Eukariſtïu ima priyati vſak, kogij priſſao ieſt na lietaa, i pamet razložnu.

I vſak ima priyati Sacrament pokorè, ktogodi v grieh vpao ieſt.

A oſtaali Sacramenti može kriſtianin vazeti, i ne vaze-

V ti ka-

ti kakomuſe viedij liſtor daih niekakor ne pogherdij, ne oduerʒe, neuznepomgnij, illi kada takò vrieme donaſſa daih ne verʒe v nehar, i nemarenie, protieuu praudi, i prauednoſti.

Oui dakle ieſu lieçi, illi liekarie, i vtiehe, koie naredi on Samaritanin pun miloſerdia, to ieſt Iſukerſt Goſpodin, i ſpaſietegl naſſ, i predaih predſtauniikom çerkuenijm, daih oni diele, à to neka dobrò, i çiellouitò lieçe nemocchnieh, to ieſt grieſſnijçi v çerkui, dokole oni (akò budu hotieli) doſtieghnu prauo, i ſuerſſeno zaçielienie, illi ozdraugliçie.

A poznauati dobrò oue liekarie, i oue vtiehe. Prigimatigih ſpaſenò, i iniemgih tolikoier priuiyati, i dauati, to nie diello çlouieçaſkoga razuma, da ieſt diello kriſtianskè mudroſti, od koiè mudroſti buducchi da do ſada podobnò i zadouoglnò tumaçeno, i gouoreno ieſt kolikò priſtoyalo, i podobalòſe ieſt ouomu naſſemu diellu, i ouoy o-

praui naſſoy, oſtaie ſada da ſpomocchiu Iſukerſta goſpodina naſſega proydemo na drughij dio ouoga nauka, kogii drughii dio vzderʒii, i vçii praudu, illi prauednoſt Chriſtiansku.

ECCLESIAST. CETVERTO.

REMVDROST v ſynoue ſuoie ʒienot vdihaet, i prigimgliet iſſcchiucchici ſebe, i predidet v putu PRAVDE, i iʒe gnu gliubit, vzgliubijt ʒienot.

OD

V

OD PRAVDE, ILLI PRAVEDNOSTI Christianskè.

Koiesu one ſtuari ke priſtoie prauednoſti Chriſtianskoy?

DVi ſtuari v kratkò ieſu ke priſtoie Prauednoſti Chriſtianskoy, à tè vzderżeſe vouieh rieçah, ſ VKLONISE OD ZLA, I STVORI DOBRO, ſ kakono, i Iſaïa gouorij, ſ Počinite ne- *Pſal. 36.* prauednò diellouati, i včiteſe dobrò tuoriti, *1. Petr. 3.* Iouò ieſt ono čto Paual Apuſtol vuieżbuie, i včij da ima- *Tobia 4.* mo iſuulcchi vethoga, illi ſtaroga člouieka zdiellouangij *Iſaia 1.* gnegouimij, à obucchiſe v nouoga člouieka, v praudi, i ſue- *Rimgl. 12.* toſti iſtinè.

Perua ſtuar od zgorurečenijh duiyu, to ieſt vklonitiſe od Zla, poſtaugliena ieſt v poznanyu, i bieżanyu griehaa, to ieſt da triebuie člouieku znati grieſi, i znauſsie, bieżati od gnih, iere grieſi ieſu preuelikaa zalaa vmerſſliem člouiekom.

A druga ſtuar, to ieſt, tuoriti dobro, polożena ieſt v dobrieh, koia dobraa imamo żeliti, i naſliedouati.

I neka możemo iedno, i drugo to diello činiti, to ieſt vklonitiſe od griehaa, à dobro diellouati, vazda nă potriebna ieſt miloſt Bożia, ku Iſukerſt nam dobïo, i obechiao ieſt, i tako hodecchi pred nami, i kupnò dielluyucchi ſnamij *Zbor Trid.* tà miloſt Bożia ſuerſſuieſe vnas ono čto Sueti Iuan Euangeliſta gouorij, ſ Ky tuorijt praudu, prauedan ieſt, iakò i on *Iuan 2.* (to ieſt Bog,) prauedan ieſt ſ Nadodaie, i prilaga za tiem, ſ Ky tuoriit grieh od diaula ieſt. ſ

Cto ieſt grieh?

PO NAVKV, i ſuiedożbi ſuetago Auguſtina Grieh ieſt *Auguſtin.*

Digitized by Google

hotinye, illi hotit vzderżati, illi dostieghnuti, i imati ono cto prauda zabragnuie, i opouieda, I v drugo miestu vcij, da grieh iest riet, illi vcinit, illi pożelit ctogodi protiuu za konu Bożiemu.

Suety Ambros tolikoier reče, da grieh niest ino, nere diellouati, i činiti protiuu zakonu Bożiemu, i ne obslużiti zapouiedi, i sueta pokazania gnegoua.

Od koliko verstij iest grieh?

GRIEH iest troiak, illi toiè verstè, ISTOCNY, SMERTNY, I VAONAGNY, illi odpustgliuy.

Peruy ta grieh zouemo grieh istočnij, à to er imio iest początak v Adamu paruomu Otçu nassemu, kogiga stuori, i ta grieh prostrose iest va vas posliedak gnegou, i va vse sinoue iego, i ua ta grieh vsi vpadamo v istom začetiu nassem, i vutrobi materè nassè, I ou istočnij grieh namse vazimglie, i oprassta, v kerssteniu, Isukerstom Gospodinom nassim.

Od onoga istočnoga grieha Sueti Paual pissucchi Rim
Rimgl. 5. glianom ouakò reče, § Po iednom çlouiku grieh v sa mir vniide, à po griehu smert, i siče va vsi çlouieki smert proghie, vkomże vsi sagriessisse. §

I opet gonorecchi kerssteniim za vkazati da kriepost kerstianskoga kerssteniа odnimglie, i pere tolikoier ou grieh istočny, čisto, i otuorenò suiedokuiucchi reče, § Omi-
1. Korint. 6. uieni ieste, Posuetistese, Opraudastese imenem Gospoda nassega Isukersta, i Duhom Boga.

A smertny grieh iest grieh, kogo mij sami činijmo, i stuaramo, kogij smertny grieh vazimglie, i odnassa sagriessiuiucchiemu milost Bożiu, ka iest kakò duhounij žiuot dusse, i donassa smert duhounu dussi gnegouoy, koia smert duhouna vzrokouana radi grieha smertnoga razluča, i od digliuie griessnijka od Boga, i od kraglieustua nebeskoga, i činiga dostoyna mukè, i oggnà viečgnega, I zato pisano iest,

Digitized by Google

ieſt, § Mazda grieha ſmert, § Nepraúda ieſt dobitie ſmerti, § Nečiſtiui ſe rukama, i rečama vazuaſſeiu. § 1. Korint. 6. Galat. 5.

Napokom grieh vaodagny, illi odpuſtgliuy i on toliko ier ieſt grieh, kogo my činijmo, da li of grieh nie takò teſak, i ſſtetan, kakò grieh ſmertny, Iere ou grieh vaodagnij ne činij čloueka nepriyateglia Boſiega, ni doſtoyna mukè viečgnè, i laſnò moſeſe odnieti, i zuaditi zduſſe, i ot oud go grieha Suety Iuan reče, § Aſſcchieli rečemo iakò grieha ne imamo, ſamiſe laſtijmo, i iſtinè nieſt vnas. § Rimgl. 6. Mudroſt. 1. Iuan 1.

A razliekoſt meiu griehom ſmertnijm, i meiu griehom vaodagnijm, ieſt oua, da grieh ſmertnij, (kako rieſmo) činij vduſſi ono čto febrena ſmertna nemocch, illi ſmertnò poraženie činij v tielu, koia nemocch, illi ranna ſa vſienna pogubij, i vbie čloueka.

Alli grieh vaodagny ieſt kako iedna nemocch malahna, ſlakha, i kakò iedna ranna, koia laſnò zaçieliti moſe.

Grieh ſmertny opcchienijm načinom tuorijſe, i činijſe v ſtuarah, i ò ſtuareh mnogo teſkich, i veliçich, i rà grieha nečiniſe, negoli ſuelikim, i zamieririm vuriedieniem Boſgijm, kakono ieſt gliubiti, i milouati vecchie ſtuorenie, negoli iſtogo ſtuorireglia, i kakono ieſt pſouati, illi blaſfematii Boga, i ſuetich, Krieuoſe zakleti, i inaa priegrieſſenia tiem podobna. Alli tà grieh ne činiſe beſtelnè, i zamierinè ſtretè, i vuriedienia žiecuoca, počtenia, čaſti, i imania inkergnega, illi bližgnega ſuoga, kakonò ieſt včiniti vbyſtuo, preglubodeaſtuo, oklcuetati, illi ozloglaſiti iskergnega, i inaa takia.

Loſſie grieh ſmertny poznauaſe kada, prema er ieſt od ſtuari, il okol ſtuari od male ſçienè, nčta magnie činijſe s'miſalyu, i vogliom včiniti vekſſe zlo, kakonò ieſt necchi koiugod laž malahtu, illi ſſaliti s'kogimgod ſmiſalyu, illi odlukom pogubiriga, Illi gouoriti ženom ò ſtuareh praždneh, i tamaſſnieh s'miſalyu, i heienyem ſagnieſſti ſignome, i inaa taçiem podobnaa.

Grieh

Digitized by Google

Grieh paki vaodagnij poznaese, kada nie o stuàri, i diel lu mnogo pomerznom, i ne vgodnom Bogu, illi bliʒgnemu, kakono iest zaliessnij smieh, laaʒi prazdnouite, i rieči takoier prazdne, i stuàri takoue male, i lagahte tiem prielične.

I tiem istiem načinom kada, budi da iest ò satuari, i diel lu sstetnom, i velikiem ničta magnie činijse prie ner človiek sasuiema occhiuti, i vuieʒbase, illi prie ner člouiek odlučenijm, i punijm načinom pristanè griehu.

Iakof 3. I zato Suety Iakof gouorecchi ò griehu vaodagnem ouakò gouorij, ʒ Va muozieh priegriessamo vsi. ʒ I muderç

Prijtac 24. v kniegah priotàč reče, ʒ Sedmeriçeyu padaet prauednij vdan, i vstaiet. ʒ

I tiemij zgorurečenimij rieçama iurè viedijse, i kaʒese, da grieh od grieha tegotnigij, i vekssy iest, i da praudi ne samo člouiečaskoy da, i Boʒastuenoy podobase, i pristogij za vekssij, i nečistiuigy griehi dati vecchiu pokoru, vechiu muku, i vecchie pediepsanie, à za magnssij, magnsse.

I zato Gospodin Isukerst činecchi razluku meiu griebom, i mukom, illi pediepsaniem onogà, kogij znaiucchiè, i hotecchiè sagriessuie, i onogà kogij sagriessuie neznaiuc

Luka 12. chiè, reče, ʒ On sluga iʒe pozna vogliu Gospoda suoiegò, i prieprauise, i ne stuori po vogli iegò, rannamij izranijtse mnoʒiemij, à iʒe ne pozna, i stuori dostoynaia ràn, tepen budet malimij.

I v drugom miestu, isty Isukerst gouorecchi od grieha ghgnieua, illi serʒbè, i od verstij, illi traçeh toga grieha

Matth. 5. izreče, i izda oui sud, ʒ Vsaky iʒe razghgneuaetse zbratom suogim, pouinnam budet suda, à ky reče bratu suomu, raha, pouinnam budet saymisscchia, à ky reče bratu suomu buie, pouinnam budet geonè oghgnenè, ʒ Vkoiem osudu gospodinoua po verstah grieha bij postauglien red osu-

Gregorie dienya, za neka nečemo ono čto reče Suety Ghergur. Ier ghgnieu bez glasa dostoian iest suda. Ghgnieu v glasu dostoian

Digitized by Google

ſtoian ieſt zboriſſta, vkom zboru odſudiuietſe pra, illi prau da. A ghgnief v glaſu, i v rieči doſtoyan ieſt oghgna geonè, to ieſt oghgna paklenagò.

Za ſto imamo biexati od grieha?

VSAK ima bieʒati od grieha, Iere Bog (kakò gouorij Ekleſiaſt,) nie zaponiedao niekomure neprauednò diello uati, i niekomure nie dao vriemena ſagriehouat, da nenauiedij vſieh kogij dielluiu bezakonie. I nie ſtuàri vecchiè mraznè, i vecch nenauiedenè pri Bogù, nereie grieh, kogij Bog gliubij vſa ka ieſu, ni nenauidij, ni progonij mukō pediepsia, nièta ino nere grieh, à ne dopuſſta da bude ni na nebu, ni na zemgli bes doſtoynoga pediepſania. *Eccles. 15.*

I neka nebudeſe nam viedilo da grieh nie tolikò pomer zaſt, gherdoba, i pomerzenie gnegouo s'ouogò imaſe gledati, i proçieniti, er grieh bii vzrok da Iſukerſt goſpodin, kogy grieha ne ſtuori, ni vèijni, podneſe pregliutu, i gherdobnu ſmert na deruu krieʒa. Er Iſaia reče, ʒ Ta bij poraʒen za bezakonia naſſa, i pobolè za griehi naſſe, i poloʒi goſpod nagn bezakonie vſih naiu. ʒ Ion ieſt (kakò Sueti Iuan reče,) pomielouànie ò grieſijh naſſih, neli ò naſſih takmo, na i ioſſte za griehi vſegò mira, ʒ togò çicchia v iſtinu opra nas od griehaa naſſih, v kerui ſuoioy, da vſi koiſij po kerſſteniu ſignimè zaiednò pogrebgliuiuſe, ty vmerli griehom, praudi ʒiuili da budut, i da vzderʒaſtnò pò milosti gniegouoy hodilli budu v nouinni ʒinota. *Isaiæ 53. 1. Iuan. 2. Rimgl. 6.*

Da oni kogy pokolè v kerſſteniu priyali Iesu miloſt Iſukerſtouu opet voglnò ſagrieſſuiu, tij protiçuu Iſukerſtu ſagrieſſuiu. Iſukerſta progonè. Iſukerſta opet propignu, i vkrieʒuiu, kym od potriebè ieſt da kakò ethniçi, to ieſt inouerçi podneſu velike muke, na koiegih oſudij iſty Iſukerſt prauedan ſudaç, ier onakò vèij Sueti Paual, ʒ Voglnò ſagrieſſuiucchim nam zà priyatiem iſtinè iuʒè ne ottanglia etſe za griehi ʒartua, na ſtraſſnoſʒe niekoie ckanie ſuda, ʒ *Euseb. 10.*

Od

1. Petr. 2. Od kogyh po kerſteniu ſagrieſſuiucchih Suety Petar Apuſtol ouakò reče, ʒ Boglſſe bieſſe gnim nepoznati put praudè, neʒe po poznanyu na zadu vratitiſe od onogò eʒe gnim predàno ieſt ſuetò pouelenie, ʒ I zato ky ſtogij, vigder da ne vpadetſe, iere vpadſſiſe, poſliedgna budut gorſſia
1. Kori. 10. Luka 15. Math. 22. Tobia 12. Mudr. 16. Ezeki. 18. peruieh, A paki oni ky tuore grieh, i bezakonie, vraʒdeuniiçi ſut duſſè ſuoiè, akò vieruiemo Arhangelu Rafaellu, Iere člouiek zlobomè vbiya duſſu ſuoiu, ʒ A duſſa iaʒe ſagrieſſi ta vmret. ʒ

A nie ſtuari gorſʒie, ſadomitie, tuʒnie, i pečalnie od tey ſmerti, Koia va uiek razlučа, i razdiegluie grieſſniika od druʒſtua vſieh ſuetieh, od veſelya Angelaa, i gradianaa ne besnieh, i napokòm od togò velikoga, i viečgnega dobra koie ieſt Bog, vpoznaniu, i vʒieuaniu kogò ſtanouietò ſtogii vſe ſpaſenie, i ſuerſſeno blaʒenſtuo člouieka.

K'quomu paki, ta i takoua ieſt ſſglieta, i zlobba grieha, da ne ſamò odgonii gliudi iosſte i prauedni od Boga, i od Boʒie milosti, i ſlauè, da podlagaih tolikoier verhounomu, i viečgnemu zlu takò tiela, kakò i duſſè, i ne ſamo vouoin da iu u duſſterni ʒiouotu takoier činigih tuʒnieh, i pečalnieh, i ne zboʒnieh, ier pridani voblaſt hudob paklenieh hote biti oſudieni, i odlučeni va viek na pregliute, i preuelikè muke, i na vſakò zlo.

I s'ouoga naimenitiſe imaiu v ſuetieh piſangii vſe preliker, koie ſuide položene ieſu od grieſſniikaa pokaranieh, i pedipſanieh, kakono bii Hain, Faraun, Nabukodonozor, Genes. 4. Ishod. 14. Daniel. 4. Ienes. 19. Ezek. 16. Sodomliane, Egyptiane, i Iſraelicchiane, i protagi, kògiih griehi prauedny goſpodin Bog progonio, i pedipſao ieſt čudnimii, i preſtraſſnimii načinii pedepſania.

Zamorniſe imaiu holoveri, i poſtauiti na patnet ſudi, i nauči, kogii vèčda Zakon, i poghibieli griehaa imaiu kleti, kakono prauednici ſuetago Iuuana, kogii reče, ʒ Iʒe tuo Mat. 3. Mudr. 14. riit grieh, nabgriecha ieſt, ʒ I kakò Mudrc gouorii, ʒ Nenauide neciſtitiaga, i nečiſtou lugò, ʒ I kakoſe čtii v prieçah,

ʒ Grieh

§ Grieh tuorij gliudi nisti, I kakonò Eklesiast gourorij, § Ia ko od lieça zmaia bieži grieh. § I kako Dauid reče, § Ty ies Bog nehotè bezakonie, i nepriseletse ktebi lukauy, ni pribudutže pristupnijçi pred oçima tuoima, § I kakose čtij pri Eklesiastiku, § Iže sagriessijt viednom, izgubit mnoga. § I kakò Tobia reče, § Vse dnij žiuota tuoiego pomeni Boga, i bgliudise, da ne egda pristaness griehu, i ostauissi zapouiedi Boga nassego. *Pritac.* 14. *Ekles.* 21. *Psal.* 5. *Ekles.* 9. *Tobia* 4.

Vsa ouaa tamò idu, i tamò gledaiu, da çlouiek poznade Boga preprauednoga mastnika, tò iest osuetiteglia griehaa, i poznausliga osuetiteglia griehà, dagase bogij, Boiec chise da çuua, i bgliudi spasenie suoie, I çuuaiucchise dase vklonij, i da obieghnè od prestrassnieh, i pregliutieh muk grieha. Iere(kakò Dauid reče. § Mnoghe rane griessnijka. § *Psal.* 31.

Ky iest ony put, kogy peglia na iamu grieha?

Triemii putij, illi načinij priehodijse ka griehu. Podtaknvtiem, Nasladieniem, i Pristaianiem. Podtaknutiem prihodijse ka griehu, kada hudoba napastu ie, sablažgnuie, i podtiče nas na grieh, kadnam prijde kagodže zla misal, illi napastouanie suieta, pulti, i sottonè.

Nasladieniem prihodijse griehu, kadase nasladiamo vonom, i iur mnogo drago nam iest ono na čto nas podtiče zala napast, i sablazan.

Napokom prihodijmo griehu vlasttiim pristaianiem, kada voglia, i hotienie nasse osladieno odlučenijm načinom pristaie griehu, kime vistinu pristaianiem, grieh iure suerš suiese, takò da ne samo včijni çlouieka oskuergnena, i neprauedna, i ne samò vbiya iegò duhounijm načinom, da činij iegò iosste pri Bogu podložna, i dostoyna muk pakdenieh, prema da grieh ne vazda diellom suerssen, i včignen iest.

I zato dobrò bij rečeno da v potaknutyu iest sieme, V nasladienyu hrana, illi goienie. A v pristaianiu iest suerssenie grieha.

Digitized by Google

Da akò vecch po tankò razmotrijmo, i razaberemo kolike obiekuiu biti verſte griehaa, nahodijmo iakò nay prie, iz Potaknutia znieče Mieſal, Iz mieſli dragoſt. Iz Dragoſti Naſladienie, Iz naſladienia Priſtaianie. Iz priſtaiania Diellouanie. Zdiellouãia Obieçay. S'obiečaia Neufanie, i zduo ienie, S'neufania, illi iz duoienia Obragnẽie grieha. S'obragnenia grieha Diečenie, A zdiečenia Oſudienie.

I napokom oua ieſt ona dugà, i ſtraſſna vieruga griehaa, oue ieſu okoue, opute, i konoppi, kogimij hudoba poteže vezana člouieka dočime ieſt ua ouom ſuietu, na vſako zlo, i napokom nizhitijga, verže, i obualij gnim v ghlubijnu paklenu. I zato mnogo prudij pomgniuò razàbrati, proçieniti, i zamieriti oue verſte, i traaçi griehaa, nekaſe ne preuarijmo, i ne vpademo ſpoghibel.

Kakoſe moxemo laſnò vkloniti od griehaa?

LASNOCCHIEMOSE vkloniti od griehaa nay prie, akò prieuiedijmo, razmieſlijmo, i proçienimo koia zalaa, i koie poghibieli naſlieduiu po grieſii, Paki akò kriepkò, i hrabrenò budemoſe operli, i ſuprotiuieli početkom, i zaliem, i hudiem podtaknutiem griehaa, kterimij podtaknutgij laſnò ieſmo vedeni, i potezani, i nutkani na priegrieſſenie. I napokom akoſe ſielluiemo, i ako naſtogijmo diellouati, i ſuerſſeuati one kriepoſti, koie ieſu protieune griehom, à vſe to vazda ſpomocchiyu Iſukerſtouom.

Ekles. 12. I zato vuiežbuie nas, i včij Ekleſiaſt reki, § Po pohotingii tuogimii, ne ideſſi, i od hotinia tuoiego oduratiſe, Akò daſſ duſſi tuoioy pohotinya gneie, ſtuorijt tebe v veſelie vragom tuogijm, § I toga çicchia Božie oduecchianie, illi

Genes 4. odgouor reče, § Toli ne aſſcchie blagotuorijſſi ne imieſſ dobroè aſſcchieže zalaia tuorijſſi, abïe griehtuoy budet na vrateh, da pod toboiu budet pohotienie tuoie, i ty vladaeſſi iego, § I kouomu priiſtogii ono oružie duhouno, kogime Suety Paual zapouieda, i hocchie da voyniiçi Iſukerſtoui

Digitized by Google

ſtoui oboruʒani, i oklopglieni budu protieuu griehu, i protieuu zaſiedaniu, i vſiem busïam diauaglskiim, neka budu moghli opriitiſe griehu, i vdan ʒalii odolieti, vdunuti, i vgaſiti vſa oruʒya neprauedniika.

OD SEDAM GLAVNIEH Griehaa.

Kogüſu onÿ grieſi, kogy naulaſtitò ʒamieritiſe imaiu, i od kogÿh naulaſtitò cuuatiſe, i bgliuſtiſe imamo?

NAVLASTITÒ zamieritiſe, i znatiſe imaiu oni grieſi, kogiiſe zouu glauny, à to iere ieſu kakono vruglie, illi glaue oſtalieh griehà, iz kogijh, kakono iz ſtetenoga korena, il ʒilè ſmertonoſnaa vocchiaa radiaiuſe, i plodeſe, i kakono dughijm kolinom izhode, i točeſe priegrieſſenia, i pomagnkania vſakè verſtè grubotè, ſablazni, ſſtetè, iſtaglienya, i poghibieli naroda člouieçaskoga.

Kolikò ieſt ouieh griehaa glaunieh?

SEDAM ieſt ouieh griehaa glaunieh, koiſe ouakò nabraiaiu, i imenuiu.

1 Oholoſt, illi Piha.
2 Skupoſt, illi lakomoſt.
3 Blud pulteny, illi neciſtota.
4 Nenauiedoſt.
5 Gutuunia, illi obxerſtuo.
6 Serxba, illi ghgnieu, i
7 Lienoſt.

Da kakono imàmo vazda to nay vecchie nenauiediti merziti, i progoniti ouy griehi, i bieʒati od gnieh, takò

Digitized by Google

zdrughè ſtranè akò iſſtemo ʒieuot duſſam naſſim, s'uclikò pomgnom, naſtoyaniem, i gliubitelſtuom imamo naſſlie-douati onieh ſedã kriepoſtij koieſe poſtaugliayu protieuu ouiem ſedmima griehom, koie ſedam kriepoſtij ieſu oue.

VMIGLIENSTVO, illi ponieʒenie, koie ieſt protieuu oholoſti.

BLAGODANIE, protieuu skùpoſti, illi lakomigi.

CISTOCCHIA, protieuu bludu pultenomu.

GLIVBAF, protieuu nenauiedoſti.

VZDERXANIE, protieuu gutunigi, illi poʒerloſti.

VSTERPGLIENIE, protieuu ſerʒbi, i napokom.

POBOXNA SNAXNOST, I HARNOST, protieuu linoſti.

Cto ieſt oholoſt?

OHOLOST ieſt bezredno pohotienie izuierſitoſti, illiſe otaynò, illi skrounò v ſerdçu skrieua, illiſe zuanka očitò kaʒe.

Oua oholoſt ieſt mati, načelniça, i kragliça vſieh griehaa, koia radia naulaſtitò ouo zalo, i pogubgliuo rodienie, à to Nepoſluh, Ponoſenie. Lieçimirie, Priečanie, Tuerdoſt v zlu, i Neprieſtoyno, i nepodobno iziskouanie.

Tobia 4. *Ekles. 10.* I nekaſe vſak çuua ouogo grieha, prepodobnij Tobïa ouakò reče, ʃ Ne dopuſtijſſi oholaſti niekadare vladati vume tuoiem, illi vrieči tuoiey, ʒanie v'oholaſti imà načetak vſaka poghibel. ʃ I toga çiicch Suety Iakof Apuſtol re-

Iakof 4. *1. Petr. 5.* če, ʃ Bog protieuiiſe oholiem, à ſmereniem mieloſt podaiet, ʃ Ekleſiaſtik takoier reče, ʃ Nenauiedima ieſt pried Bogom, i pred člouiekii oholoſt, koren narodom oholieh oſu ſſi Bog, i vſadi ſmerenieh od iſtieh narodii, Počto dakle oholijſſiſe zemglia, i pepel? ʃ

Cto ieſt lakomoſt, i koie bcbieri imaet?

LAKOMOST ieſt nèredno pohotienie imania, illi blaga, ker pranò ſudii ſe, i gouoriſe biti lakom, i skup on kogy ne ſamo

Digitized by Google

famò ſielom vazimglie, da i on kogiȝ ȝelii tuie, illi pohotnò, i lakomò hranij, tiſſtij, i derȝij ſuoie.

Cedaa ouè prehudè materè ieſu Izdaia, Laaȝ, Himba, Krieuarota, Nepokoy, Siella, Nemieloſerdie, i Tuerdoſt ſerdça.

I zato Suety Paual oſudiuie ou grieh, takò daga nazua imenem Idolskogo ſluȝenia, i lieſſe toga reče, § Iȝe hotè bogatouati, vpadaiut vnapaſti, i vuȝe diaula, i poȝudienya mnogaa nepolzna, i ſſtetna, iaȝe pogruȝuiut člouieki ſpoghibil, i vzghinutie, koren vbo vſieh zalieh ieſt lakomoſt. §

Koloſſ. 3. *Eſes.* 4. *1.Timot.* 6.

I v drugom mieſtu piſano ieſt, § Nieſt nicta gorſſe od lakomogo, § I ioſſte, § Nieſt ničtoȝe nepodobnïe neȝe gliubiti ſiebro, taȝe vbo imaet i duſſu prodaïmu, § I iſtij Iſukerſt ſuiedoȝbuie gouorecchi. § Nemoȝete bo Bogu rabotati, i mamoni, § I opet reče, § Ne peçiteſe za ſiutru, § Kogy nauk Suety Paual vecch otuorenò tumačecchi reče, § Budite obiečagi bez lakomoſti, zadouoglni ò ſadaſſgnïeh Ta vbo reče, Ne zapuſſcchiute ni oſtaugliu, takò da vzdanò rečemo, Goſpod meni pomocchniik, § Imae hranu, i imȝe odiyemoſe, ò ſyh zadouoglni da budemo. §

Eklef. 10. *Matth.* 6. *Matth.* 6. *Eure.* 15. *1.Timot.* 6.

Cto ieſt blud pulteny, i koia ieſu cedaa gnegoua?

Blvd pulteny ieſt bezredno pohotienie nečiſtiuoga na ſladienia. A čeda, illi hechieri gnegouè ieſu. Sliepoſt pamet i. Ne proçiegnienie, Netuerdoſtanie. Renenie, Gliubaŭ ſebe ſamoga. Nenauiedoſt na Boga. Velika ȝeglia ouogò ȝieuota. Strah ſmerti, i biuſſega ſuda, i Noufanie viečgnega blaȝenſtua.

Protieuu ouomu griehu, kogy činij mudrich da bezpametni, i bezumni budu kakono ȝieuina, illi skotia Paual Apuſtol ouakò reče, § Biȝite pregliubie, Vſaky vbo grich iȝe kaȝdo ſtuorijt člouiek van tiela ieſt, a iȝe gliubodeiet, v tielò ſuoie ſagrieſſuiet. §

Itoga çijcch v drugom mieſtu ouakò pijſſe, § Gliubodeia nieȝe

Epheſ. 5.

Digitized by Google

nieże, i vſaka nečiſtota, i lakomoſt da ne imenuietſe va vas, iakoże podobaet ſuetim, illi bue ſtouo, illi ſiala, iaże ſtuari ne prijſtogit, na pače huali vzda nie.

Viſtinu čudo ieſt daſe Chriſtiani veoma ne ſramuiu, kò gy pred Bogom, i Angelij gniegouimij oskuergniuiu ſami ſebe nečiſtijm bludom, buducchi da na kerſſteniu prikazaſſe, i poſuetiſſe teleſaa, i vdaa ſuoia Duhu ſuetu, i Iſuker ſtu goſpodinu, kakono čiſty hraami, illi templi, I toga çich
1. Korint. 6. opet iſty Suety Paual reče, Alli ne vieſte iako vdi uaſſi hram ſut Duha ſuetago, iże va vas ieſt, egoże imaſte od Bo ga, i nieſte vaſſi, Reče ioſſte, Ne vieſte iakò telesa vaſſa vdi ſut kerſtoui? Vazamſſe poneże vdi kerſtoui ſtuoruye vdi
1. Korint. 6. gliubodeynicè? I napokom zaklopi gouorenie ſuoie, Kup glieni vbo ieſte çinoyu velikoyu, ſlauite, i preuznoſite Bo ga v telę vaſſemu, I piſſucchi Eureom reče, Gliubodeaçi vbo, i pregliubodeaçi ſudijt Bog.

Cto ieſt nenauiedoſt, i koie ieſu hchiere gnieie?

Augustin NENAVIEDOST ieſt żaloſt, i boleſt od dobra tuiega, ine nauiedenie na tuie dobro, à to (kakò včij Suety Auguſtin) kadſe nenauiedij iedan vekſſy, to ier nenauiednijk nie tolikò velik, kolikò on, koga nenauiedij, I kada nenauiedij magnſſega od ſebe, za da nebude takmen gnemu, I kada nenauiedij takmena ſebi, à to ier gnemu takmen ieſt.

A hchiere nenauiedoſti ieſu, Nenauieſt, Reptanie, illi Mermoránie, Kleuetanie, Veſelye tuiega zla, i żaloſt, illi dreſelie tuyega dobra.

Tey takouè zalè nenauiedoſti imamo prieliku v Haïnu,
Genes. 4. kogy nenauiedi Abella brata ſuoiega. V Saulu, kogy ne-
2. Krag. 18. nauiedoſtiyu gognaſſe Dauidda odlučenoga kraglia, i zet ta ſuoiega, I ou proklety grieh lieſſe da ieſt protiuan, i dalečan od vſake gliubaui, i člouiečaskè dobroue glnoſti, či nij člouieka velmi prieliečna hudobi paklenoy, Piſahobo
Mudroſt. ieſt, da ćichbia nenauiedoſti dinula ſmert v nijde vſeben, il

li oko-

Digitized by Google

liokolaaſſ ſuieta, A oni, kogyſuſa ſtranè gnegobè reuniui, i naſlieduiu gnega. Dakle vele dobrò Apuſtol včij, gouoreč chi, ʒ Ne ſtuorimoſe taſſcchiè ſllaui pohotni, drug druga proziuaiuchie, drug druga zauiedècohie. *Galat. 5.*

Cto ieſt Gutuunia, illi poxerloſt, i koie ieſu hcchiere gneie?

Gvtvvnia, illi poʒerloſt ieſt bezredna pohot iadenia, i pienia, A porod gneie ieſt Nepruidno veſelie, Mnogó bę ſiedouanie, Tamnoſt, Nečiſtocchia, i Razuma, i vmou potučenie, potupglienie, i mlohauoſt.

A čto moʒe biti nečiſtie, i nepodobnïe, negoli da ʒieuina, illi skotie nadhodii, i predobiua člouieka razborom koioy ʒiuini zadouoglno ieſt tolikò iadenia, i tolikò pienia, kólikò narau hocchie, à ne vecchie, A člouiek koiega Bog na prieliku ſuoiu ſtuorio, i pamet, i razum daomu ieſt ta včiniuſſiſe ſuʒan poʒerloſti, i opoieniu, naſtogii gurtnati ʒerati, i opiyatiſe, I takò činecchi razſiepglie, i poʒdire imanie, i blago ſuoie, vuriediuie, i ſſterii zdrauie toleſno, gogij nemocchi, i beteʒia tielu ſuoiemu, i napokom terza, i ſam ſebi vazimglie ʒieuot, Iere po iſtini bij rečeno, ʒ Poʒarloſti ràdi, mnoghi poghiboſe; a kyſe vzderʒij prilagaet ʒieuota, ʒ Bij ioſſte rečeno, ʒ Vmnoʒioh giʒbinah hudet poboglienia, ʒ Dakle Iſukerſt zapouieda, ʒ Bdite nad ſobom iu, da ne egda otegotalabi ſerdça vaſſa vpoʒerloſti, i v opoieniu, ʒ Paki Suety Paual odzieuaiuchi nas, i vſſʒuchi nas od opoienia, illi opiyauſtua rečе, ʒ Ne opiyayteſe viinom vgnemʒe ieſt blud, ʒ To ier kakò iſty Suety Paual rečе, ʒ Opiyauçi çeſaraſtuo Bożie ne vzderʒet, ʒ I prorok Iſaia to likoier tuerdò, i ſtraſſnò vzuapi na opiyauçi kada rečе, ʒ Iao, i gore uam, iʒe mogucchi ieſte piti viino, i ieſte muʒi kriepki na pomieſſanie opiyauſtuia. *Ekles. 37. Ekles. 37. Luka 21. Ephes. 5. 1. Korint. 6. Iſaia. 5.*

Cto ieſt ſerxba, i koie hcchiere radiaiuſe xgneie?

Serxba ieſt bezredna pohot omaſticiſe, illi oſuetitiſe nad

nad oniẽ,od koga ktogod mieſlij da vriedič ieſt,A s'oueyzi ſerʒbè radiaiuſe ouà prokletà mraznà çedaa, to ieſt Ratti, Nadutie pameti,Pfoſti,Vapay,Razghgneuãie,i Blasfemïa.

I oua ſerʒba ieſt preſſtetny,i preſſkodny iad,kime pone maga vſa kriepoſt proſudienia,i mudroſti, I čeſtokrat pobiya,i oſlabij zdrauie duſſè,i tiela,I Ekleſiaſt ſuieſti,i nauči
Ekles. 7. gouorecchi,§ Ne budi berz razghgneuatiſe, zane ſerʒba počiuaet v perſeh bezumnago,§ Ceſo çijech Suety Paual
Ephes. 4. narodom naučitegl zapouiedaiucchi reče. § Vſaka gorieſt,ghgnieſ,i razdraʒenie,i vapay,i blasfemïa da vazmet ſe od vas ſa vſakom zloboiu,buditeʒe meiu vamij dobroſti ui,miloſerdni,dariua iucchie meiu vamij,iako i Bog v kerſte darouà uam.§

Napokom Iſukerſt goſpodin izdao, i nauieſtio ieſt oni velmi ſtraſſan ſud na ſerdietiih,karglieuieh,i pſuiucchieh kadà reče,§ Vſaky iʒe ghgneuaetſe na brata ſuoiego, pouinnan budet ſudu,à iʒe rečet bratu ſuoiemu raha,pouinnan ieſt ſaymiſſtu,à iʒe rečet bue,pouinnan ieſt ieoni oghgnenoy.

Cto ieſt lienoſt,i koie bcchiere radiaiuſe xgneie?

Lienost ieſt nieko mlohauie duha raſpuſſtenoga,lienoga,i oſlabglienoga,koie çinij čloueka liena!, i ſlaba na dobro diellouanie,à naulaſtitò ieſt nieka zlouoglnoſt, illi neradie ò ſtuareh ſuetieh,I oua lienoſt radia oue hcchieri Zlobu,Iad,Maloduſſie,Neufanie. Lienoſt okolo zapouiedii potriebnieh. Bludenie pameti okolo ſtuareh nepodobnieh,i nečiſtieh.

Ou grieh goſpoduie čloueiekom prazdnuiucchijm, lienim,i oniim kogijh pijſmo ſueto naziuae mlakieh,i na konaç goſpoduie vſiem oniim kogy tratè v prazdnieh, i raſſcchieh ſtuarah ouo vrieme miloſti, i ouy dan ſpaſenia,to ieſt vrieme ouogo ʒiuota.

A konaç,iſuerha ouogo griecha ieſton,kogo Iſukerſt kaʒe,i

ſe,i včij v Euangeliu kada reče,§ Vſakobo deruo netuorec chie ploda dobra poſiečetſe,i vogagn vauerſetſe,§ Reče, i v drugom mieſtu,§ Neprudna raaba odaghnite ſtme zuāſkïe.§I iſty Iſukerſt nïe htïo pomučati,pačeli izuſtnò izreče ono čtobi htïo da meiu to mij činijmo, i dielluiemo,reče-bo,§ Bdite,i molite, ne vieſte vbo egda vrieme ieſt,§ Vſieluyteſe vnijtitisknimii duarmij,zane mnozij(glagogliuui) iziſſcchiut vnijti,i nemogut.§ *Math. 9.* *Math. 25.* *Luka 13.*

Ouo v kratko rekoſmò,i skazasmo,neka oni,kogij nijſu takò dobrò naučeni ò putu praudè ne ſamò poznali, i zamierili budu poglauite nemocchi,i bereſia,i kletee, i progonimee poghibeli naroda člouiečaskoga, koie pokaſaſmo,da nekaſe budu tolikoier vſiellouali za iſpulniti zapouiedi zakona Boſiega,odgoniti ih ſaſuiema,i od ſebe, i od inïeh,§ Ablaſen muſ, iſe ne ide na ſuiet nečiſtiuieh,i na putu grieſſniih ne ſta, i na ſidaliſſti gubiteglſtua ne ſede, kakono vſpe on ſuety pieſniik Dauid Kragl,kogii time peruiem vſpoienïem hotïo ieſt pokazati peruy dio praudè, i blaſenſtua člouiečaskoga. *Pſalm. 1.*

OD GRIEHAA TVGIH.

Kogy ieſu oni grieſi, kogiſe zouu tugi?

GRiesi kogiſe nazietaiu tugi ieſu oni,ky prema da tugimij rukama,i diellouangij činieſe, i ſuerſſuiuſe,nič̆ta nemagne prauò, i doſtoynò napiſſuiuſe, namietaiuſe, i nabraiaiuſe nam,i naſſa ſuiedenia ieſu grieſſna, krieua, i doſtoyna oſudienia pri Bogu za tee griehe.I zato od ouaçieh griehaa moſeſe razumiti ono čto piſmo gouorij, i zapouieda,§ Ne včeſtiſſi griehi tuie.§ I ono čto molij Dauid prorok gouorecchi,§ Od taynih mogih očiſtime goſpodi,i od tugih poſſcchiedi raba ſuoiego,§ I ouakouiem razum- *Timot. 5.* *Pſal. 18.*

Digitized by Google

Vassilio Ephes. 5. glieniem Suety Vassilio veliky tumačij ono čto Suety Paual pijsse Ephesianom, § Nehtijte pričessechieuati v dellijh neprudnieh tmijn, pače že pokaraite, § I ono tolikoier čto isty Suety Paual gouorij, § Otimite vas od vsakogo brata hodecchiago neredno, à ne po predaniu, eže priyasse od nas.

Koliko iest tieh griehaa tugih?

Devet iest tieh griehaa, kakonò, i deuetimij nàčinij činese, to ier oni griesi činese Suietouaniem, Zapouidyu Pristaianiem, Podraženiem, il podtaknutiem, Pohuaglieniem, il pouuhglieniem, Omučaniem grieha tuiega, Kazaniem ne viediti ono čtose viedij, illi propussteniem, Včessteniem, to iest imaniem dijla v griehu, i Neprauednijm obragneniem.

Kadase činij grieh tuy suietouaniem?

Tvv grieh činijse suietouaniem tada, kada mij iesmo dategli, illi kupnotuorçi zaloga suietta, koga iny nasliedu iu, illibiga moghli nasliedouati, A od toga imamo prieliku *Iuan 13.* v Kaïsi, kogy suiettom suogijm duiže, i gannu radu, il vicchie židouskoe dati smert Isukerstu Gospodinu nassemu.

Luka 23. A zdrughe strane vele pohuaglien iest Iosef Arimathian, i imenouan muž dobar, i prauedan, iere nebiesse pristao suiettu, i hudiim diellom gniehouim, to iest suiettom, i diellu Biskupaa, i Fariseaa, kogii suecchiasseše, i nemillò, i *Iuan 11.* hudò pristasse na smert Isukerstouu, I takouiem suiettom *Deania 19.* pregriessi on Dmitar, kogii s'ostaliemij delateglij mestrie suoiè, nastoiecchi koriesti suoioy poduiežè, i poduiegõ na punni malo ne vas grad Ephežiansky protiuu suetomu Paulu, i gnegouu nauku.

Bij tolikoier takouè verstè ona nečistiua Irudiça pregliubodeuka kraglia Iruda, iere nauči, i suietoua hcchier plesaiucchiu, i tançaiucchiu, koia ispulgnuiuchi suiet onè

gliutè

gliutè pregliubodeukè matkè ſuoiè, tançae pred kragliem, proſi, i izproſi od gniega daſe vſijčè glaua preſuetomu Iuannu kerſtitegliu, i takomuiu čini vſicchi.

Kadaſe činij grieh tuy zapouiedin?

ONADASE činij grieh tuy zapouiedyu, kada po odlučeniu, poueleniu, illi zapouiedi naſſoy, iskergny prigimglie vuriedienie, illi ſſtetu, illi kada tiem naſſim odlučeniem, illi zapouiediu v čijniſe grieh, illi zlo kogodire, Tako uiem putõ, i takouim načinom Dauid Krogl pogubi Vriu besgrieſſnoga, i neuiennoga, kogy Krogl neučijni to vboy ſtuo ſuogimij rukama, illi rukama ſuogih ſlugaa, da včijni ga, iere po kgniegah ſuogih poueli, i zapouieda da v boyu, i harçouaniu vbien budet. *2.Krag. 11.*

Sudaç takoier, il Vladaouaç Pilat ieſt krieuaç ſmerti Iſukerſtouè, à to ier za vgoditi Judiem, oblaſtiyu ſuoiom, prem da niekolikò protieuu vogli ſuoioy, odſudi, i dopuſti daſe Iſukerſt kriežu priguozdij. *Iuan 19. Luka 23.*

I tiem iſtijm načinom Krogl Faraun, i Irud veoma ſagrieſſiſſe, kada včiniſſe, i poſtauiſſe on ſielnii, i neprauednij zakon pobiti, i poklati mladençi, illi diečiçu Eureysku, A iao-oniem, (kako Iſaïa gouorij) kogii činè zakone neprauednè. *Iſhod. 1. Math. 2. Iſaia 10.*

Kada pregrieſſuiemo mij tugim griehom rădi priſtaiania?

TADA mij činiimo tuy grieh priſtaianiem, illi priſtanutiem, kada po nieky put pomagaemo, illi naymagn mučecchi potuerdiuiemo ono, čto iny zlò, ineprauednò çinè, I tiem putom ſagrieſſi Saual, kogij paki bij Paual, Onbo priſta ne ſmert ſuetoga Stiepana peruago mučenijka. *Deania 7.*

Sagrieſſiſſe tolikoier tieme prieſtaianiem vecch od çeterdeſet mužij Iyudeyskijh, kogiſe ſuecchiaſſe pačeſe zauecchiaſſe ne geſti prïe, nere vbiyu Paula Apuſtola. *Deania 24.*

Sagrieſſiſſe takoier Gradiane Ieroſolimsky, kogij pomo

Digitized by Google

gosse poglauiçam suogiim dase Isukerst pogubi, takò da paki Petar Apustol ponosijm, i verʒeim to (kakose reče)
Deania 3. vočči, i oporečeim gouorecchi, § Sazdateglia ʒiuota vbiste, § Dakle imà se zamieriti, i vele dobrò pametiti rieč suetago Paula, kogij reče, § Ne takmò ky tuoret zalaia, na i ky
Rimgl. 1. pristaiut tuorecchim dostoyni sut smerti, § I kouomu prineStise može ono čto Suety Cyprian reče, § Nie prost od
Cyprian grieha on, kogij zapouiedao iest dase grieh včijnii, ni magne slobodan iest od priegriessenia on kogy pristao iest na to priegriessenie, prem daga nie včinio rukama suogimij.

Kadase nam napissuie vmnuie, i namietâ tugij grieh, podtaknutia cicchia?

Kad mij nahualiçe, i znaiucchie, illi rieçmij, illi diellom, il komegodijr inom stuaryu poderçamo, podtaknemo, illi ponukamo na serʒbu, na osuetu, na blasfemiu, na nemilost, il na ostaala takua pomagnkania, illi priegriessen
Iob 2. ia, kakono včijni ʒena preusterpgliuoga suetago Iobba, ko ia sminnò bezumnò, i rogobornò dosaduiucchimu, i zabau gliaiucchimu ne osta biti vzrok, i kolikò ʒgneie strane nagouoriga, i nanuka da reče rieč protieuu Bogu, Itolikoier
Tobia 2. ʒena suetago muʒa Tobie, i ona prem takò dosadgliua, i rogobornà, pečalecchi, i vstuʒuiucchi mnogo krat gneie oporieçangij muʒa suoga, bij vzrok, i včijni da blaʒenij muʒ Tobia tuʒan, i skèrban suzama, i vzdasmij pomoli Go spodina Boga, dabiga račio izbauiti od kucchnè, illi domounè pečali, i tughè, koiu prigimasse od ʒenè suoiè.

Da protieuu ouomu griehu včij Eklesiastik gouorecchi
Eklesia. § Vzderʒise, i vklonise od prijčania, i vmalijssi grieha, člouiekbo ghgnieuan vʒeʒer kari, à muʒ griessnijk smutit priyategli, i posred imaiucchih mir mitaet ne priyazan, § I
Prituc 17. Salamun tolikoier reče, § Vsagda kar, i prečanie issechie hudy, angelʒe gliut possaglietse nagn. §

Kada

Digitized by Google

Kada cinijmo mij tuy grieh pohuaglieniem, illi pouubglieniem?

ONADA činijmo my tuy grieh pohuaglieniem, i pouuh glieniem, kada v ſtuareh zlo včignenijh, illi v zlobiuu diel ſouaniu hualijmo kogagodir, il kada, pokole včinïo ieſt ko god zlo diello, hualecchi kakò da dobro včinïo ieſt, podtičemo, poduieżemo, i nutkamoga da vdigliuie vtom zlu čigneniu, A piſano ieſt pri proroku, § Iu gore tiem iże ſaſſiua iut blażieniçe pod vſaky lakat rukè, i činè podzglauniçe pod glauu vſega vzraſtenia, zà latiti duſſe. § *Ezek. 13.*

Va of grieh vpadaiu kadgodir Pripouiedauçi çerkuenij, i Knezi, i Poglauya gradouaa, i mieſtaa, kogy zlijm načinom pogaiaiu puku, puſſtaiucchimu vzdu vſlobod, i opc chienò pogaiaiucchi ſlobodſſtini gnegouoy. I zato vele do brò reče Iſaïa prorok, § Puče moy, iże tebè gouoret blażenago, ty tebe hinet, put ſtoppam tuogijm razdruſſuiut, § To ga çicch Sueti Paual zapouieda da imamo bieżati, i ſauſie ma ſillamaa, i mocchiyu naſſom vklagnatiſe, od onïeh nau čitegliaa, kogij po ſlatkieh, i laſtnieh beſiedah, i blagoſlougliengii priuaraiu, i hiine ſerdçaa bezgrieſſnieh, i priproſſtieh, rečebo Dauid prorok, § Iako hualitſe grieſſnijk v pohoteh duſſè ſuoiè, i neprauedniik blagoſlaugliaetſe, Razdrażi Goſpoda grieſſniik. § *Iſaia 3. 9. 30. Rimgl. 16. Pſal. 9. Pſal. 54.*

Kada priegrieſſamo my v tuiu griehu, muecchi tuy grieh?

TADA priegrieſſamo v tuiu griehu mučechi tuy grieh, kada naſſe mučanie, koie tad nimaſſe mučati, potnuča, i ne odkri tuy grieh, kogii grieh donaſſa, i činii ſſtetu, illi ſſkodu podlożniiku nàſſemu, illi inomu, budi kiſe hocchie, kakò za prieliku, i nauk, akò diello, i dugh naſſ ieſt včiti, vuieżbaci, ſuieſtiti, il pokarati brata, illi puk, tere mein čim możemoïm pruditi, nična magne bez prauednoga, i razložita vzroka mučiimo, i necchiemo naučiti ſuieſtiti, ni pokarati. I zato Bog vſemogucchi reče po Iſaigi proroku vſakomu priepouiedauçu, i vſakomu inomu, komu priiſtogii diello

Digitized by Google

Isaia 58. diello takouo,§ Vapii,ne priſtanni,leki trubia vzneſi glaas tuoy,i vzueſti gliudem mogim bezakonia ih,idomu Iakou gliu griehi ih.§

Anu cuy ſada poghibiel onih, koiim,ne za ludu, negò prauò gouoriiſe,da ieſu kakò pſi, kogii laiati nemogu, to ieſt da oni,kiim priiſtogii diello priepouiedania rieči Bożie,illi nieſu vriedni na to diello, illi ohaiaiu, oſtaiu i za-

Ezek.3. puſſtaui činitiga,reče Bog po vſta Ezekiella proroka,§ Eg da àz glagogliu grieſſniiku,Smertiyu vmreſſi,Tiże nè vzueſtiiſſi gnemu ſaa moia ſlouesaa,i ne rečeſſimu da oſtauiit zalii put ſuoy,i da żiuyl budet,itaa bezakonik vmret v be zakonyu ſuoiemu,iziſſcchiu kerf iego zruku tuogih.§

I zato velmi potriebno ieſt obſlużiti,i činiti ono čto ſue ty Paual vele krutò,i zaročnò zapouieda, i hocchie, kada

2.Timot.4. reče,§ Prepouiday ſlouo,Naſtoy prepodobniem, i ne prepodobniem,Obličay,Moli, Karay, va vſakom terpengii, i

2.Timot.5. nauçe,§ I v drugom mieſtu takoier reče,§ Pred vſimii karay,da i inii vzboietſe.§

Kada ſagreſſuiemo mij v griehu tuiu kaxucchi ne viediti,ni znati, čto viedùmo,i znamo?

KADA propuſſtamo prohoditi bes pokarania, illi pedepsïa,il na gorè,i hudie iti ono,čto naſſom mocchiyu,illi oblaſtiyu pouprauiti,zabraniti,il po praudi oſuetiti możemo,i derżani ieſmo.Itiem ſagrieſſuiu Goſpoda,Knezi,Poglauia, Predſtauniiçi, i Strariſſine,kada za ludu,i ne prud nò noſe mač praudè,i nieſu ſłużbeniiçi,i iſpunietegli Boż gii,kakoſe żouu,i nariečaiu,ni ieſu maſtniiçi,to ieſt oſuetitegli v ſerżbu tiem,kogy zlò,i razboynò čine, i dielluiu.

1.Krag.15. Ouakò ſagrieſſi Krogl Saul,kadano protieuu zapouiedi Bożioy hotti miloſerdă biti protieuniikom Amalehitem. Ouakò ſagrieſſi tolikoie Krogl Akab, kada priya v miloſt Benadabba Kroglia Syrie,i toga çicch ne vbieże gliuti ſud

3.Krag.20. proroka,kogii reče,§ Še glagolit goſpod, iako puſtilſi mużа

Digitized by Google

ʒa doſtoynago ſmerti zrukè tuoiè,budet duſſa tuoia za duſ ſu iego,à gliudi tuogi,za gliudi iego,ʒ I k'ouomu pridruʒi ti,i preneſtiſe moʒe ono,čto Apuſtol Suety Paual zapouie da Korinthianom gouorecchi,ʒ Otimite zlo zmeiu vama, ne vieſteli iakò mal kuas vſe koliko teſto raztaietè Iſtrebite vehtii kuas.ʒ *1. Korint. 5.*

Pakii vouom priegrieſſuiu Otçi,i matere od obiiteli,Go ſpodari,i Včitegli,kogii zalieſſniim pogaianiem,laskom, i blaznoſtiyu duieʒucchi Sinoue,hcchiere,ſlughe, včeniiçi, i oſtalieh,kogiih imaiu pod ſtraʒu,i ſredienie ſuoie,i ſrediu iucchi ih neharnò,i od vecch nepomghiuò činegih zlieh, hudieh,zlocchiudnieh,zluradnieh,na zlo ſuobodnieh,i po ghibſſeh,i ràdi tey gnihouè blaznoſti, laskè, i nepomgnè puſſtaiu ih,i priuòdè na mnoga zalaa, i poghibieli, I takò čtiimo da nepomgna, nehar, laska i pogaianie Ely erea poſſteti,i včiini zlieh ſinoue ſuoie, i toga çicch on priimi, i podneſe doſtoyno pediepſie zalieſſnè nepomgnè,i nehar noſti ſuoie.

I ua ouom mieſtu moʒe vele podobnò,i priſtaonò poloʒi tiſe grieh,koiſe nazieua,i imenuie propuſſtenie,i nehaian ie bratskoga pokarania,i ſuieſſtenia, buducchi da Iſukerſt Goſpodin,i naučietegl naſſ pouelïo,zapouiedao, i naučio ieſt,da ne ſamò iednome, nere duieſſ,i trieſſ,imamo ſuieſti ti brata naſſego,neka gnega ſagrieſſuiucchia dobudemo, prema da ieſu nieçii naučitegli,kogii čine razluku meiu, ouiem griehom zapuſſtenia pokarania bratskoga, i meiu pomučaniem tuiega grieha,od koiega zgor rekoſmo,tako da prauè, i činè da oua dua ieſuta dua razlieka prigrieſ ſenia. *Math. 18.*

Cto ieſt ſagrieſſiti,v tuiu griehu dïlom,teſtyu,il diolbignom?

Sagrlessviemo v tuiu griehu diolbignom naulaſti tò kada imamo,i prigimamo dïo dobiitka ſa lupeʒii, tatii, illi razboyniçij poſielnimij. I tolikoier kada znaiucchie va zim-

Digitized by Google

zimgliemo, posuoiuiemo, i zaiedno sa inimii derżiimo dobraa, blago, i imania neprauedniim načinom dobiita, il kada po kogiise hocchie put vazimgliemo ono, čto nïe nasse, nere tuie, I tolikoier kada bogatuiemo plijnom tuiega blaaga, I k'ouomu priistogii, i prinassase on čto Dauid reče,

Psal. 40. ż Asscchie viyasse tàta, teciise sgnim, i spregliubodeynimii včesstie tuoie polagasse. ż I tako Isaia prorok ogouàra, i oporieça ta grieh puku Iyudeyskomu gouorecchi, ż Kne-

Isaia 1. zi tuogi neuierni, druzii tatom. Vsi gliube vzdaria, nasliduiu vzdania. ż

Da vouome griehu vecchie tesskò priegriessuiu oni, kogy očitò dobiiuaiu żietak, blago, i imanie snečistiuè grubotè, i bludnoga żiuglienia tuiega, kakono iesu slughe, nauodniiçi, illi nagagnàči, i nagagnače bludniiç. I kakono iesu oni kogii prigimaiu na stan, i daiu pogod, stàn, i miesto razboyniikom, illi inè verstè gliudem nečistiniem, i nepodobniem, nečista, i zalaa della dellaiucchim, i činecchijm, daiucchi tiem takouim, kakò rekosmo, miestaa, kamò priidu, illi kadè lupesstine suoie shranè, postauè, i sakriyu.

Kakò činijmo my tuy grieh nassim obragneniem?

Nassim obragneniem činiimo tuy grieh, kada illi branimo zlotuorçi, illi branijmo, i sstitiimo takoier zalii nauçi inieh, illiih včiimo, siyemo, i pronassamo okolò, iosste da su kolikose hocchie zli, opačni, i pogubiteglni, I tolikoier sagriessuiemo v tom griehu, kada nassom pomgnom nastoyanyem, i diellom k'napridku vodiimo, ihuraliimo ono, čto protiuu praudi, i podobstuu včigneno, i zastauglieno iest.

Isaia 5. Na ouieh takuieh rič Bożia vapïe gouorecchi, ż Gore uam, ky gouorite da zloe, dobro iest, à dobro, zle, polagaete za suietlost, a suietlost za tmè, postaugliae gorest za

Exhod. 23. slatkost, a slatkost za gorest, ż I drugouya reče, ż Ne naslieduiessi mnozżstuo tuoriti zlo, i na sude ne pristanessi prosudien-

Digitized by Google

ſudiczyu, i razũgliczyu mnozieh za da ſtranputiſſ od iſtine.

Zadouoglno bud rečeno od griehouaa tugih koie v iſtinu v dugo, i ſiroko proſtierufe, i razlagaiufe, i kogy grieſi vſakdan veoma ſlobodno, i bes niyednoga prighledania či nè gliudi, à naulaſtitò Poglauia, i Stariſſine, i po tà nàčiju meiu gliudij na ſadaſſgne vrieme nie prighledà ni vzboyanya od ouieh griehouaa tugih, da mnijdu, ſude, i miſlè, da tj nieſu grieſi, i nehaiu zagne prema da čeſtokrat oſkuergnuiu, i vuridiuyu ſuoia, i tuya ſuiedenia, i dufſe ouakouiemij nečiſtotama griehouà, iradi gnieh obužuiu, i pod ueżuiu dufsè ſuoie viečgnijm mukam paklenijm.

A vſe oue verſte griehouaa zgorurečene moguſe prineſti ſlożiti, v kratkò, (kakò ſuety Vaſſilio veliky nauči, i po kàza,) skupiti. Iere čtògodir prigrieſſuiemo v tuyu griehu, i čimegod v tuya priegrieſſenia vpadamo, illi v gnieh dionijçi iesmo, vſe tò činiiſe illi ſtuaryu, i diellom, illi yoglió, il ſtanouietijm odlučeniem ſerdça, illi takoier zaliſſnou nepomgnom, koia zalieſlna nepomgna razumijſe vonieh, i od onieh kogij radiçijma, illi mieſta, koie derże, dużnij, il derżanij ieſu ſuieſtiti, pokarati, i pouprauiti inieh. *Vaſſilio*

Da od vſieh zgarrečenieh verſtah priegrieſſenia nay gorſſa, i nay pogubiteglnia ieſt ona verſta prigrieſſenia kò ſe ſagrieſſuie protiuu Duhu ſuetu.

OD GRIEHOVAA PROTIEVV Duhu ſuetu.

Cto ieſt grieh protieuu Duhu ſuetu?

GRIEH protieuu Duhu ſuetu ieſt zlobiuo, i pogherdno oduerżenie, odaghmanie i poghergdienie dobrodania, i miloſti onieh koiu Bog prikażuie, i primaſſa čloueku, koie dobrodanie, i koia miloſt poglasuiim, i naulaſſtchim na-

Z činom

Digitized by Google

činom pridaiese Duhu suetomu, kakò vrugli, i isločnijku vsakogo dobra.

I of grieh kogijse činij protieuu Duhu suetu iest sagriesenie ne oprostgliuo, to iest da prosschienia ne ima, Takò da Isukerst sam rece, kako grieh takou ne odpusstaetse nise oprassta, ni vouom ni vdrugom žiuotu. Iere Bog postauio iest oui tuerdij, i ne priekorssnij zakon, i takò tuerdò odlučio iest da necchie dati milost na zemgli, ni slauu na nebesch, nego oniem samò, kogij poznaussi čto iest grieh merzeh nagn, i bieže od gnega, i izuan da merze na grieh, odlučaiu, i obiraiu poyatise dobra, i spasnò prouoditi, i žiuiti žiuot suoy.

Da v griessih, kogise čine protieuu Duhu suetu ne naho dijse ni pomerzenia na grieh, ni odluke, ni obranya dobroga žiuglienia, koiese obrat, deržati, i nasliedouati imasse, I paky griessnij protieuu Duhu suetu odgonijse ono nadah nutrie, žegh nutrie, i potalanutrie, kogimij obiekuie isty Duh suety za milost suoiu odazuati, vstauiti, i oduratiti čelouieka od sagriessenia, I kogo zgaiase da oni, ky sagriessiuu protieuu Duhu suetu, illi nieka dar, illi vele malo krat, i retsko, i trudnò dostiežu milost Božiu, Iere griesi kyse činè protieuu Duhu suetu ne či nese radi slaboste, illi kerhkoste čelouiečaske, kakono v slaboste čelouiečskoy činese griesi protieuu Bogu Otçu, i protieuu sille, il mogucchstuu Očeuu, kime griehom protieuu Otçu priegriessi Suety Petar, kada potria Isukersta. Nise tij griesi činè radi neumiteglistua, illi neznania, kogij griesi radi neumiteglistuaa včigneni zouu se, i imenuiuse griesi protiuu Synu, i protiuu mudroste Sinouglioy, kakono oulime griehom protieuu Synu prigriessi Sin čelouečeski iz rayuchi čerkuu Božiu, to iest on nezna disse vnemu kò činiti.

Da otuu griesi (kakò rekosmo) kogijse činè protieuu Duhu suetu, činese (čto nay gòre iest) za zlobnu vlastu v tuerdosti, i ogorčenliuosti, i pasheniu znaiuchi da se zlò, i nepodob-

Digitized by Google

podobnò činè, kakòno priegriessisse, i včinisse prezlobũuij, i hudij, i v zlu tuerdii Pariſei, kogii zlobnò, neprauednò, i vſtermgliuò progoniſſe Iſukerſta, znaiucchi da zlò, i protiuu praudi činè.

Kolikò iest griehouaa protieuu Duhu ſuetu?

Orchienose ſudij, i gouorij da ſſest ieſt griehouaa protieuu Duhu ſuetu, i imenuuiſe ouiemij imenij, illi nazuangij.

1 Zaliessno vzdanie v miloſerdie Boxie, illi zaliessno vzdanie od nepedepſia griehouaa.
2 Neufanie.
3 Aruanie, illi protieuu idenie, illi protieunoſt ſuprocch iſtiny poznanoy.
4 Nenauiedoſt bratskee gliubaui.
5 Oxeſſcchienie, illi tuerdoſt ſerdca v zlu,
6 Nepokaianie.

A hotecchi te griehe čiſtie, i otuorenie tumačiti, i izrecchi, moguſe ouakò pobrogiti, da.

Peruij ieſt Nadanò, i vſſanò ſlužitiſe v zlo, illi na zlo od miloſerdia Božiega, to ieſt od vecchie vzdatiſe v miloſt Božiu, i tako nadežd nò ſagriehouati.

Drughij ieſt, Sa vſiema ne vſſati, illi izgubiti vſſanie od miloſti Božie, i ſpaſenia ſuoiega.

Tretij, Nepriyateglskij boritiſe, aruatiſe, i ſuproticuitiſe protieuu iſtinij vierè, i nauka Kriſtianskoga ſuprot vlaſſtemu ſuiedeniu ſuoiemu.

Cetuertij ieſt, Podluighnutiſe, ganutiſe, i ſmutitiſe ſestokom nenauiedoſtiyu čicch dobra, i ſpaſenia tuiega, illi ier ſtuari, i diellaa bratska prohodè čeſtitò, ſricchnò, i počtenò.

Digitized by Google

Pety ieſt, Vtuerdienom, i oſſeſſchienom miſalyu, i odlu kom znaiucchie vdiglieuati, napriedkouati, i prebiuati v griehu.

Sſeſti ieſt, Ne dati konça ſuerſſenia, ni skonania zlu ſiuglieniu, bes odlukè pokaiania, to ieſt odlučiuſſi vmrijti bes pokaiania.

Ko ieſt ono zalieſſno nadanie, illi vzdanie kimeſe ſagrieſſuie protieuu Duhu ſuetu?

SAGRIESSVIE protieuu Duhu ſuetu ono vzdanie, i ona nadeſda, koia činii ſnaſna, gottoua, priprauna, i ſinienaſta člouieka na grieh, vffaiucchi, i nadaiucchiſe v miloſerdie Boſie, oduerghſſi na ſtranu vſaky razlog, i vſaku boiezan, illi ſtrah praudè Boſie, i ouakò na ſadaſſgna vriemenaa mnozii ſagrieſſuiu, kogii pogaiayucchiſe vſebij, i laskaiucchi ſami ſebe, ſamom vierom v Iſukerſta, to ieſt derſzecchi, da ſama viera v Iſukerſta ieſt gnim zadouogna za ſpaſenim biti, v ſried nečiſtotè kàla, iblata griehounoga, kakono skot, illi zuierčetaa oſmradilli, i ſuognaliſe ieſu, i tu ghgniyu, i ne ſamo ſebi, da i iniem tolikoier ſmiyu obiitati ſlobodſſtinu, lieſtor ſamò da vffaiu v vteſzania, illi doſtoyanſtuïa Iſukerſtoua, i v miloſt Boſiu, koiu vierom doſtieghnuli, i priyali ieſu, budi da meiu to ſa vſiema ohaiaïu, vpuſſta iu, i oſtaugliaiu vſakaa diellaa, i vſaky plood pokaiania, illi pokore.

Na vſakoga od tieh laſzieuieh, i himbenieh člouiekij ſuety Paual včietegl narodom v vieri, i iſtinii ouakò vapïe
Rimgl.2. i gouorij, ſ Neli bogatſtuïa blagoſti Boſie, i terpenia, i dugoterpenia preziraeſs?ſ
1.korint.13. Reče tolikoier, ſ Ne vieſſli iakoſe blagoſt Boſia na pokaianie priuodit te?ſ

I zato ſuety Paual v drugom mieſtu zabragnuie, i ne daa tolikò hualitiſe, i ponaſſatiſe ſamome vierom, pačeli zapouieda, da vſi vieruiucchi imaiu diellouati, i rabiti ò velie-

veliečeniu, i ſpaſeniu ſtrahom, i ſtrepetom, i hualij, i vzuiſſ
furie vieru ne onu koia mertua, i (kakò fuety Iakou gouo- *Iak. 2.*
rij) prazdna ieſt, da vieru žieuu, i ſuerſſnò diellaiucchiu,
koia po gliubaui zakonitò dielluie.

Protieuu ouomu gherdobnomu griehu Ekleſiaſt, oua- *Ekles. 5.*
kò vpie, i gouorij, § Od grieha pomoženago ne htiy biti
bez ſtraha, ni prilošijſſi grieh nad grieh; I ne rečeſſi, Milo-
ſerdie Goſpoda veliko ieſt, na mnoštuo griehaa mogih
vſſtedrijtſe, Miloſerdie vbo, i ghgneu iz gnego skore pribli
žitſe, i na grieſſnïeh ſeržba iego ghledaet; § Dakle dobro
reče Dauid prorok, Miloſt, i ſud vſpoyu tebi Goſpodi, § I v *Pſal. 100.*
drugô mieſtu iſty prorok reče, § Caaſt Ceſara ſud gliubijt. § *Pſal. 98.*

Kakoſe ſagrieſſuie protieuu Duhu ſuetu Neuſaniem?

Sagriessviese protieuu Duhu ſuetu neuſaniem, ka-
da člouiek vpada v'ono, čto zalieſſnomu nadaniu zgorre-
čenomu ſa vſiema protieuno ieſt, à to kada oſtauij, i izgu-
bij vſako vſſanie iſproſiti, i priyati miloſt od Boga za grie-
he ſuoie, i ſtieghnuti viečgne ſpaſenie.

Quiem neuſaniem ſagrieſſi Haïn, kakono ſama gnego- *Genes. 4.*
ua beſieda ſuiedokuie rečebo, § Vekſſe ieſt bezakonie mo-
ie, neže da vaodanie doſtoiu. § Sagrieſſi ioſſte ouakouiem ſa
grieſſeniem Iuda izdaiça Iſukerſtou kad padſſe vneuſanie *Math. 27.*
biedan ſamſe obieſſi, i konopom zadaui.

A v iſtinu znay vſaky Chriſtianin, da niyedno pokaian-
ie nïe zalieſſno, illi ſauſiem kaſno, illi pozno, I tu prieliku
paçe tu iſtinu viediſmo, i viedimo v razboynijku, kogy vid
ſecchi na kriežu, i nahodecchiſe iure naskončanom, inapo *Luka 23.*
kognem čaſu žieuota ſuoiega, pokaiauſſiſe od griehouaa
ſuogih doſtieghnu velu miloſt Iſukerſtouu, i ſlauu ceſarau
ſtua nebeskoga.

Kada ſagrieſſuie protieu Duhu ſuetu on, kogïſe opiruie, i kogïſe protieuij iſtini?

Ta takou člouiek tada ſagrieſſuie protieuu Duhu ſuetu
kada

Digitized by Google

kada ne çicchia neznania, illi neumijnia, da radivlaſtchie, i ſamohotnè zlobè nahualiçe, i ſamohotnò opireſe ſuprotiuiiſe, i arueſe protiuu iſtini vierè, i reda Chriſtianskoga, tako da tome gnegouom zlobom, čiſtocchia iſtinè vierè Katholičaskè vuriediuieſe, i poſtiuieſe.

Math. 12. Ouijm prigrieſſiſe Fariſei, kogy (kakonoſe očitò viedij) poglauietijm, i vlaſtietijm načinom naſtoiahu neſamò zlo biuò, da i lažiuò blasphemati, liehati, i pſouati Iſukerſta, *Deania* 4. progoniti, i tierati nauk Euangeoskij, rayati, i krieti ſuiodo čaſtuo Apuſtolsko, vſe to činecchi. i dielluiucchi protiuu ſuieſti, i ſuiedeniu ſuoiemu.

Pſalm. 1. Ouiim podobni, i prieliečni ieſu oni od kogijh pſalmopeaç reče, da ſidoſſe na ſiedaliſſtu gubitelſtua, i kogih Sue
2. *Petr.* 2. ty Petar imenuie, i nazieua včietegli lažieuij, kogii vuode
2. *Timot.* 3. naſtaugliayu, i zaſtaugliaui prieſike, i ſiodia poghabeli. I
1. *Timot.* 4. napokom Suety Paual zouelh Ereticji, clouieki poſſtetenè,
Tit. 3. razbienè, ſkerſſenè, i razuracchienè pameti, oduerženi od vierè, naſtoiechi Duhu zabludienia, izuracchieni, i s'opačeni, I tiemže ſuogijm ſudom oſudieni, s'kogimij združitiſe, i nabrogitiſe možè laſtač, illi razmetnijk Elimas, koga Suety Paual očitò pokarauſſi çudnijm razdražčiem, i vže-
Deania 13. ženiem duha rečemu, O ſpulgneny vſakè prelaſtii, vſako ie himbè, çelo diaualskoe, ſupoſtatniçe vſakè praudè, ne oſtaieſſi poduracchiati puti Goſpodgny prauadny. §

Ka ouomu griehu princhiſe, i ſgnimeſe ſadružuie ioſſte ou grieh, kogiſe nazieua blaſfemia, to ieſt pſoſt protiuu Duhu ſuetu, kogii grieh Iſukerſt Goſpodin naſſ vele krutò pokara, i oblieči, v Judeich, i pokaza, i nauči, da ta grieh ieſt gorſſy od oſtalich griehoua. A dabi račio, i hotio Bog Goſpodin včiniti, daſe i ſadu ne priegrieſſuie tiem nepodobniem, i nečiſtiuiem griehom pſouania Duha ſuetago,
Damaſo Pa. Iere (kakò piiſe Suety Damaſo Papa) tij čine ou grieh, kogij ſuoyuoglnò, il iz ſuoiè draghè voglie, illi nepodobnò činè, illi zlobnò gouorè, illi dobrouoglnò, i gorouò priſta-

ju ſa

dusa oniemy, kogisu priprauny, snažny, berzy, i gotoui vši niti, diellouati, i suerssiti vse čtogod iest protieuu suetym naredbam, i naprauglieniem Otaaz, koie naredbe naprauglienia, i naredienya biesse napraugliena, narediena, včignena, i postaugliena po Duhu suetu, Iere v istinu takouo smi nie, i protieunost iest iedna od otuorenich, i očitich ver stij blasemie, i plosti protieuu Duhu suetomu, Takò rečе, i takò ostaui vpijsano isty suety Damaso.

Kakose sagriessuie protieuu Duhu suetu nenauiedostiyu bratskè miloshi, illi gliubaui?

Sagriessviese nenauiedostiyu bratskè miloshi protieuu Duhu suetu tada, kadase bolimo, i krutò, i naliepnò zlouoglijmo, od dobra, časti, suietlosti, počtenia, i vzaiten ia, kniepostij, i darii Božgih, danih od Boga braću, illi iskergnemu nassemu.

Kogy grich viedima, i očita riech iest, da nie takmò, ni takò vlasty člouiku, koliko diauku pakleenomu, kogi, nepodnosnò, trudnò, resskò, i radounò podnassa da Bog minosa vzderžij, i hranii milost v čloueku. I zato iest ne samo o- *Mudr. 2.*
suadietegl, i izdaiça bracie, da iest iosste, i ne pomiermin, i *Apok. 12.*
prezlobny vrazdeunik, supostategl, i protiunijk Božgij, i
vsih dobrich, kogy kakò lau rikae hodise iskechie kogo po *1. Petra. 5.*
gutnisa, to iest požderè.

Sotonsky znbue biesse oni žudei, kogih nenauiedost sklapasse, i griezisse, iere narodi priginaahu, i priemghu milost Euangelsku, koia prem tuda žadiasese, i izakla biesse, kakonose čtii vdeangih Apustolskich. *Dianie 13.*

Ko iest ono oxesse uie, illi tuerdost serdca, kimase sprotiuisse protieuu Duhu suetu?

Onò ošestenie, i ono tuerdoserdie priegriessuie protiehu Duhu suetu, koie činii serdce, i duh čloueckaskij, tuard, očesten, vdoborèi vstaroglien protieuu onomu člo-

mori

uicku

nieku, kogy na dobro ſuietuie, i na dobro včij, i takò tuerdi, i vſtarmglien ieſt, da za vſe praui, pokaſania, i zauſe ra zlo ghe koieſe gouore, neče taa človiek odſtupiti, niſe dieliti od zaloga odlučenia, i zalee mieſli, ni od oſeſtenoga, i vtuerdienoga hotinia ſuoga.

Ishod. 7. Qui grieh veoma podbi, podloži, i oklopi Farauna, kogii, premerbii tolikò krat ſuieſſten po Moyſeu, i budi da bij bien pediepſan, i nakazan tolikimij biečii, i nakazangij Boſgimij, ničta magne, oſtà i prebii tuerd, i oſeſten v tuerdoſti ſuoiega zaloga, neprauednoga, i Bogu protieuno-

Ishod. 14. ga odlučenia, i hotienia ſuoga, i takò vſtarmglien, i oſeſten poghibe.

Očita, i iasnouita ieſt tolikoier nam nepremoſima tuerdoſt Iudeyska, kogih blaſenij ſuety Sriepan prothomuče-

Deanis 7. nijk ispiſa, kakono gniehouimij vlaſtietimij bilgii, i liečmij, kadaim reče, § Tuerdom glauom, i ne obriezanimij ſerdčmij, i vſſima, Vi vinnu Duhu ſuetu protiuiſteſe. §

Ni ieſu različni od ouich pačeliſu veoma podobni, i prieliční oni, kogii na oua naſſa vriemena priliepiſſeſe, i pridruſiſſeſe nouiem poluuierčem, i nemogu flisſiti ni čriti piſania onaa, koia vče otuaraiu, i nauieſſtaiu nauk Ka-

Pſalm. 53. tholičaskii, tere kakono aſpidi, il gaddi zaklagnaiucchi, i zatuaraiucchi vſſi za ne čuti, ni ſluſſati flatko poienie, to

Iob 21. ieſt čiely, prauy, i iſtiny nauk čerkueny gouorè, § Odſtupi od nas znāie putij tuogih necchiemo, § A to niè ino nere,

Rimgl. 2. (kako Suety Paual gouorij) bogotouati, kupiti, i skriuati ghgnef v dan ghgnieua, i obiauglienia prauednago ſuda

Pritac. 29. Božiega, § Iere takò, i Salamun včij, § Mužu iſe karaluchiago ſebe tuerdoglaunò prezire, naghla gnemu prijdet poghibel, i zdraule ne naſlieduiet iego. §

Kadaſe cinij grieh nepokaiania protieuu Duhu ſuetomu?

Grieh nepokaiania protieuu Duhu ſuetomu ohadaſe činij, kadaſe ne poſtauglia konča, ni ſuerhè niyedhè grie-

hom

hõ ſuogijm,koie griehe člouik duȝan bieſſe, i imaſſe oterti,očiſtiti,i otriebiti ſpaſonoſnijm pokaianiem,i pokorom, I kada odlučuie,i vſtarmiiſe nehotiti niekadar pokaiatiſe, ni pokorè včiniti.

I tieh takouieh,kogy zgubglieni,vpuſſteni, i zapuſſteni grieſſnijçi ieſu , i kogii voglnò hotè v grieſijh prebieuati, tieh takouieh § ȝiuot,i ſmert gliuta ieſt, § buduči da prem er ne riečama,ničta magne viedijſe da diellouangii ſuogimii gouore,§ Poloȝiſmo zauiet ſmertiyu, à s'adom pogod ſatuoriſmo. § I od ouieh taçieh moȝeſe razumieti da rečeno ieſt ono,čto Suety Iuan reče, § Ieſt grieh na ſmert , gouoru da ò gnem niekotoȝe ne molijt. §

Pſal. 33. *Iſaia* 28. *1. Iuan* 5.

Ouaa doſele budite rečena od griehouaa,kogii ieſu,i či neſe protieuu Duhu ſuetu,kogy grieſi ieſu tolikò velieçi,i tako pogubgliui,da preprauedny Goſpodin Bog,illi nieka dar,il teſkò,i trudnò opraſſtaih člouieku,I toga çiech ima moſe harnò,i pomgniuò čuuati,braniti,bgliudit,i zaſtupiti od gnieh,i inieh takoier včiti,i kriepiti,daſe aruu,biyu,i branè protieuu gniem,za obſlužiti, i vzderȝati onu zapouied koia velij , § Nehtijte vſtuȝiti , nehtiite vgaſiti Duh Boȝgij.Dnes aſſechie ſliſſate glaas iego,ne oȝeſtite ſerdaç vaſſieh.§ I ono čto Suety Paual reče Eureem , § Ne oȝeſtiſe kto od vas prelaſtiyu grieha, § Iere (kako reče Eklefiaſt) § Serçe oȝeſtenoe,imiet zle napokomȝe. §

Ecbes. 4. *Pſal.* 94. *Ekleſ.* 3.

Nu ſade Priſtupimo,i počnimo gouoriti od onieh griehouaa,kogij ieſu ne malo grubi, gardni nečiſtiui , i zli , Iȝe nariečayuſe , i zouuſe grieſi uapiyucchy na nebo.

Digitized by Google

OD GRIEHOVAA VAPIIVCCHIH na nebo.

Kogȳſu oni grieſi kogi vapiyu na nebo?

RIESI, kogy vapiyu na nebo ieſu oni, kogy nadauſiemy oſtaliemij viedeſe imati verhou nu, i očitu zlobbu, i naulaſtitò, i oſobitò zduie ȝu, ghibgliu, i zouu ſerȝbu Boȝiu, i oſuetu na onieh, kogij cinè takoue griekoue, kogij (kakonoſe, iz pijsma uadij) ieſu ceteri, à tò.

1 Vboiſtuo voglno, illi hotecchie.
2 Grieh ſodomitſky.
3 Potiſſtenie, neuoglienie, vſtuxenie, i ozlobglienie niſſtieh, illi vbozieh.
4 Prehijgnenie, il vzderxanie mijta, illi placchiee mucnijka, dellateglia, illi texàka.

Kakovcȳ pȳſmo daſe ima oſuetiti, i pedepſati vboyſtuo po uoglnò?

PISMO ſueto viſtinu zapouieda, velij, i včii daſe imagliutò, i krutò pediepſativboiſtuo prouoglno, tò ieſt, ko člouiek hotè činij, i tò Bog pokaza oniemaa riečama kogi-
Genes 4. mij pokàra Haïna peruoga vbogiçu, rečebo gnemu, ȝ Cto ſtuori? Glaas kerui bratatuoiego vpïet k'meni od zemglie,
Gnignè vbo proklet budèſſi na žemgli, ȝ I v drugom mie-
Genes 9. ſtu glaas Boȝgy ſuiedokuie, i ſudij gouorecchi, ȝ Iȝekaȝdo proliet kerf člouiečasku, proliye tſe kerf iego, Na prielieku vbo Boȝiu ſazdan ieſt člouiek, ȝ Vſpe takoier, i reče Da
Pſal. 54. uid, ȝ Muȝi kerui ne prepolouet dni ſuoie. ȝ

Iere preueliko, i preiadouno ieſt ouo vuriedienie, i prie grieſſenie, i pregliutim porazom poraȝuie, i vuriediuie iskergnega on, ky bes zakonè, i poglaunè oblaſti pogubglia, i vazimglie žieuot iskergnemu, i zato Iſukerſt reče, ȝ Vſakibo

kibo priyemgliucchiei noʒ,noʒem poghibnut.ʒ *Math.26.*

Da ctò pisano iest od grieha sodomits kogà,i pedipsia gnegoua?

Govori pismo,da clouieki Sodomitiane prehudi biehu,i griessnijçi pred gospodeue sielo,Negouornij,i nečisti uij ou grieh blaʒeni Apustoli Petar, i Paual karaiu, i istà narau merzij nang,i progonii iego, i pijsmo sueto takoier obiauglia,i otuara gherdobost, i smrad ouogo grieha gorecchi,ʒ Vapay Sodomeof,i Gomoreof vmnoʒase, i grieh ih otegotase sielo,ʒ I zato Angeli Boʒgii rekosse Lothu prauednomu, kogij ne oskuerni sebe negouorniemii putalskiemii oskuergnengij sodomitianskimii, rekossemu dijm,ʒ Poprati,i zaterti hocchiemo miesto sïe, ieʒe vzraste vapay ih pred Gospoda da zagubijmoi, Vzdaʒdibo Gospod na Sodomu,i Gomorru ʒupel, i ogagn od Gospoda snebese,i razuràti grad sij,i vsu okol straanu.ʒA pismo sueto ni mučij ni kriye vzroke, koie priteghnuse,i prighnusse Sodomitïane na stuorenie,i deanie tako nečistiuago grieha,koie vzroke mogu i ostalïeh takoier na to prighnuti, i priteghnuti,Ier ouakò ctiimo pri Ezekielu proroku,ʒ Se sïe bè bezakonie Sodomè sestrè tuoiè,oholos,sitost hlebba, i obilye,i prazdnouanie gneie,i decchieri gneie, i rukè nisscchiu,i vbogomu ne prostierahu. *Genes 13. 2. Petr. 2. Rimgl. 2. Genes 18. Genes 19. Ezek.16.*

Ouomu griehu, i ouoy nepodobsstini niekadar zadouoglno kletoy,iproghnanoy podloʒeni iesu oni,kogijse ne boie posieliti,i prikerssiti Boʒastueny,i narauskii zakon, v kgnigah leuitskijh pisany, kogij zakon ouako gouorij,ʒ Spolom muskijm ne pomiessaessise pomiessaniem ʒenskijm,pomerzenie vbo iest,Sa vsakiim skotiem, ne pomiessaessise,nise oskuernijssi ssgnime,ʒ Koia gherdoba akobise činilla,v isteh kgnigah gouorijse da istaa zemglia skoyse činii oskuergnuiese,i nečistiuii nečistotamii toliko ne gouornimji, i da radi toga grieha serʒba Boʒia nay vecchie ganuti,i poduieghnutise hocchie protiesu puku, i *Leuit. 18.*

Digitized by Google

da takouo pregrieſſenie ſmertniim pediepſiem pediepſano budet.

Korint. 6. I zato Suety Paual ne iednome da vecchie krat kara
Rimgl. 1. tieh, kogiiſe mieſſaiu ſpolō muſſkiim, i oſudiuie nečiſtieh i oskuergnenieh, ſami ſebe razbiyayucchiih, od kogiih iedan bieſſe Onan ſyn Iudè, kogii nemoże vbieghnuti nadſtoiecchiu oſuetu Bożiu, to ier ſieme na zemgliu prolïo bieſſe, i gorſſii, i hudigy od żiuinè, i skotia, red naraui preuratiti, i razuernuti ſmïo bieſſe.

Da ſcto gouorij pïſmo od onieh kogy tieſſte, i vſtuxuiu vbozieh?

Ishod. 22. PRISSLACA ne oskerbiiſſi, glagolyt Goſpod, ni vſtużyſſ,
Deuter. 16. Prifflaçibo, i vii bieſte v zemgli Eiupta, Vdoua, i ſira ne
Ekles. 35. ozlobijte, aſſcchie vuriſdiceih, vzuapiut ka mne, i az vſliſtu vapay ih, i razghgneuiitſe iaroſt moia, i porażu vas nożem, i budut żene vaſſe vdoue, à Sinoue vaſſi Siri, I toga çicch Eyuptiane toliečimii biečii pobieni, i ſa ſuogiim pregliuriim krogliem Faraunom, kogy ne vſteghnu, ni odurati ſiellè ſuoiè od vboyſtua malahtieh mladenaaç, illi diečiçè, na konaç ſa vſom voyskom potopglieni bieſſe, à toïmſe dogoda za çicchia velikè gnihouè nemilofti, i ſielè, koiu včiniſſe proticuu ſinouom Iſraelskiim, Rečebo Go
Isbod. 3. ſpodin, § Zreh tugu pulkà moiego v Eyupte, i vapay iego fliſſah kroze tuerdoſti tieh, iże predſtoiet raboram, i anaè boleſt iego ſniidoh, da izbaugliu ih od ruk Eyupskiih.§

Iſaia 10. I ſego radi ioſſte pri Iſaigi proroku Goſpodin priiti gouorecchi, § Iu gore ſazdaiucchim zakon neprauedan, i iże piſae nepraudu piſaſſe, da potiſnut na ſudu vbozieh, i da poſiilet pru ſmerenïeh pulka moiego, da budut vdoue plen ih, i ſiri da zaplenet.§

I pri iſtom proroku tużiſe, i boliiſe Goſpodin na gliuta,
Iſaia 1. i neprauedna Poglauia, Knezi, i Sudïe gouorecchi. § Knezi
Ierem. 5. tuogi neuierny, druzi tatoſ, Vſi gliubet vzdaria, naſliedu-

iut

iut vzdania, Siru ne ſudet, i pra vdouè ne vlaziit kgnim. ℣ Reče ioſſte, ℣Puk moy kupieniiçi iego opliiniſſe, ℣I nic čo ſumgniti ner iſtinà rieč ieſt, da gradouc, i derżaue čeſtokrat prihode na končenu poghibel, i raſap çicchia ouoga grieha Knezouiaa, i Poglauya, kogy vbozič, i ſtrotam praudu ne činè, pače vbozich, ſierote, i neuoglnich odgonè, potiſſtuiu, i vſtużuiu. *Fſaia 3.*

Cto napokom pïſmovcï, i gouorï od onieh, kogï vzderxe, i vmicu mïta, illi placchie mucnïka, illi texaka ſuoiego?

Koliko velik, i koliko Bogu pomerżaſt ieſt od grieh, Suety Iakof apuſtol pokaza, i obiaui, kogii tolikò merdò vzuapi na bogatich ràdi gnihouè gliuè lakomiè, i skupoſti, à naulaſtitò çicchia himbè, koiu činè mučniikom nežakom, dellategliem, illi rabecchim ſuogiim, rečebo, ℣Se maz da dellateglief, iże pożeſſe ſtrane uaſſe, iaże prelaſtuna ieſt od vas, vapiet, i vapay ih vuſſi goſpoda voyſtuia vniide. *Iakof 5.*

A Ekleſiaſtik ouakò reče, ℣Hglieb niſſochiih żiuot vbogogo ieſt, iże prelaſtit iego, člouiek karuł ieſt, Iże odnaſſaet vznoiu hglieb, leki iże vbiyayet blizgnega ſuoiega. Iże izliet kerf, i iże laſtuiet naiamniku, bratia ſut. ℣ *Ekles. 34.*

Ltakò zakon Bożgii zapouieda gouorecchi, ℣Ne potagiiſſi zaplatu niſſchiiago, i vbogogo brata ſuoiego, il priſſlaça iże ſtoboiu prebiuaet na zemgli, i vmitre duarii tuogih, na pače tà dà vratiſſi gnemu çinu muke ſuoiè prie zapadà ſlunça, zane vbog ieſt, i od togo vzderżit duſſu ſuoiu, da ne vzuapiet na te ka goſpodeue, i da vmniitſe tebi vgrieh. ℣ *Levit. 24.*

Kcemuſe ima prineſti vſe ouo gouorenie od griehouaa, i kaa korieſt vadïjtſe s'ouogo?

Vsa ona beſeda, i vſe ouo gouorenie priſtogi peruomu

Digitized by Google

mu dielu praudè Chriſtianskè, kogii peruii dio poloꝛen ieſt, i vzderꝛiſe v poznaniu, i vklogneniu od zla.

Korieſt paki ouoga gouorenia ieſt vmiti, i znati dobrò, i ſpaſieteglnò razabrati, pročieniti, i razghledati onaa, kaa iſtiniim načinom zla, i Bogu protiçuna ieſu, i poznauſſi ih takoua, ſa vſiema çuuatiſe od gnieh, i akobiſe čto takouo včinillo, vſe tò včigneno pomgniuò, i harnò očiſtiti, omiti, i oprati.

Ouiime takoier včimoſe kakò, i kolikò mudar od bezũnago, i prauedan od neprauednago razliečan ieſt, Iere mu dar, (kakoſe čtii v kgniegah prietaç) bogiiſe, i odſtupae od
Prietac 14. zla, Bezumanꝛe preskače, i vzdaietſe, zahe bezuman ne
Prietac 18. prigimgliet ſlouesaa premudroſti, aſſchie onaa ne glagoliſſ, iaꝛe ſut ſerçi iego, § Takò reče Salamun Krogl, kogii,
Prietac 4. i ouo tolikoier reče, § Prauedniih ſtaza leki ſuiet bliskae naprieduiet, i raſtet daꝛe do ſuerſſenago dne, Put nepraueduiih tminaſt, ne viet gdeſe oboret. §

Mnozy uiſtimu ieſu, kogii nepodobnò, i gherdnò ni viedè, ni znaiu pogubiteglne oue poghibieli duſſ, to ieſt griesi kogih pokazaſmo, i naučiſmo, ā nieçii paki ieſu, kogii budi daih veoma dobro znadu, ničta ne magne nigih bieꝛè, nigihſe vklagnaiu, ni marzenia imaiu na gnih, Da od vſihe tieh gorſſy ieſu onii, kogii vtuerdiſſeſe, oꝛeſtiſſeſe, i vſtaniſſeſe v griehu dugo vriemeniim obiečaiem priegriesſen
Prietac 18. nia, i od ouieh tačieh reče Salamun v priečah ſuogih. § Nečiſtif egda v ghlubiinu griehoſ padet, preziret, i ne mariit, i naſlieduiut iego ſramota, i ponoſenie, § I ta takou kogiiſe vnalii v dubynu, illi propraſt griehaa, nay prie nehaie, prezirè, i pogherdiuie one ſtuari, koie prauda il prauednoſt Chriſtianska proſii, hocchie, pouegliuie, i zapouieda, ne takmò, i ne ſamo da poznali, viedili, i razmotrilli budemo zamierenia, zabieleꝛenia, i razliekoſti griehouaa, da (čto v iſtinu zlo, ſſtetnò, i pogubgliuò ieſt) prezire, odmieta, i pogherdiuie takoier, i ona diellouabia, i čigneniа, koia

ta

ta iſtà prauda, il prauednoſti Chriſtianska profiſi, hocchie, za vkloniteſe, i za otriebitiſe, i očiſtiteſe od griehaa.

OD OCISSCCHIENYA Griehouaa.

Da koimij nacinij ciſteſe grieſi?

NAy prïe triebuie recchi ouo, včemu nïe ſumgnè, ni protieunoſti niyedine, da Iſukerſt ieſt nam pomocchnijk, i ta da ieſt on iagnaç, illi baranak Boʒgij, kterij vazimglie griehi ſuieta, i kogij ſam mogao ieſt doſtoiatini odrieſſenie griehouaa, i včiniti otriebglienie, i očiſſcchienie od griehaa.

Paky ſtanouieta rieč ieſt da Bog (kakò Suety Petar reče) vieroyu čiſtijt ſerdçaa, tako da bes vierè, koia ieſt duar, vrata, temegl, i zaſtaua ſpaſenia človiečaskoga, niekotore nemoʒe doſtieghnuti, ni vffati odrieſſenie, illi očiſcchienie griehouaa, A viera oſtauglia, i zapuſſta tieh kogij ne priſtaiucchi ſuierom çerkuè, niekiim taſſcchijm nadaniem illi vſaniem obietuiu iniem, li ſebi odpuſſtenie griehouaa, i miloſt opraudania skerʒe Iefuſa kerſta panna naſſego.

Deania 15.
Eureom 11.
Galat. 2.
Rimgl. 3.
Luka 7.

Oni pakii kogii ſtecchi, i prebiuaiucchi v vieri, i viediin ſtuu çerkuè ʒudè, i ʒelè, izbauglienij, i viſſuobodienii biti od griehouaa; ty imaiu mnoʒi načini, i mnoʒii putiji droghe v pyſmu ſuetom poloʒene, ĩ poſtaugliene na očiſſchienie, i otriebglienie griehouaa ſuogih.

A meiu vſimij iniemii načinii nay perfſïe, i nay pogla uitïe mieſto derʒij Sacrament pokaiania, illi pokorè, kogij Sacrament kto pogherdi, illi ohodii, zaludu iſſtè priyati inè liekarʒe ſmertniim ranam griehouaa ſnogih, Iere Iſukerſt liekar duſſam ſtuori, i napraui togoto Sacramenta po-

kaiania

kaiania kakò ončasny, i potriebny liek protieuu vsákomu porażeniu, i vsákoy gubbi grieha, i hualecchi taa Sacra-
Iuan 20. ment reče Ereem redouniikom suecchienijkom, § Kiim od pustiite griehi, odpusstaiutse im. §

Drugò, Cistese i triebese griesi almusstuom, illi milost-
Tobia. 4. gnom, iere pisano iest, § Almusstuo od vsákogo grieha, i od
Ekles. 3. smerti izbauglia, i ne poterpiit dussi iti stme, § Včij dakle
Prietac 13. prorok gouorecchi, § Griehi tuoie almusstuamá odkupijs-
Daniel 4. si, i bezakonia tuoia milostignamaa vbozieh. §

Treto. Odpusstaiuse griesi, kada mii prasstamo iskergne mu, illi brațu nassemu vuriedienia, koteraa nam včinioiest
Math. 6. budite kolikose może velika, rečebo Gospodijn, § Asscchie odpustite člouiekom griehi ih, odpustijt i vam Otaç nebes klj griehe vasse. §

Cetuertò, Odpussta nam gospodin griesi nassi, kada pokaramo brata nassego sagriessuiucchiega, i tiem pokara-niem nassim pobolssamo iego, i dobudemo, iere pisano iest,
Iakof. 5. § Ky obratiti stuorijt griessniika od bluda putu suoiego, spaaset dussu iego od smerti, i pokrieuaet mnosstuo grie-
houaa. §

Peto, Odpusstenju griehouaa potriebuie obielnost čistè, i praue gliubaui, koia mogucchia, i vriedna iest isprositi, i izuerssiti vsakaa dobraa, Radi koie gliubaui Isukerst go
Luka 7. uorecchi o Magdalini reče. § Odpusstaiutse ei griesi mno-
1. Petra. 4. zi, zane vzgliubi sielo, § i Suety Petar reče, § Gliubaf vbo pokriuaet mnożastuo griehof. §

Sesto, Prudii na odriessenie griehouaa żartua, illi sueti lisste serdça skrussenoga, ko serdce skrusseno, (kakò pisa-
Psal. 50. no iest) Bog niekadare ne vniżijt, § I prudii takoier vmi-glieno saznanie, i poznanie samogo sebe, i ispouied grie-
Psal. 31. houaa, § Iere gospodin prighleda na moglienie smere-nieh, i ne prezirer prossenia ih. § Tako da i Dauid toga
Psal. 31. cicch o sebi suiedokuie gouorecchi, § Rieh ispouiem name bezakonie moie gospodene, a ti odpusti nečistotu grie-

ha

ha mòiego, § I Suety Iuan takoier v opcchieno vſiem ko-
giſe prauò iſpouiedaiu obieta ouu miloſt gouorecch, § Aſ- 1. Iuan 1.
ſchie iſpouiedemo griehi naſſe, vieran ieſt, i prauedan da
odpuſtijt nam griehi naſſe, i očeſtijt nas od vſakogo beza-
konia, § Toga çicch kada Niniuicchiane poboẑnò, i po-
berdnò naſtoyahu diellom ponieẑenia, ſmerenia, i pokaiã-
ia, vblagouogliſſe, i vtieſſiſſe ſerẑbu Boẑiu, i oduratiſſe nad
ſtoiecchiu poghibiel, i raſap od grada, i baſſtinè ſuoiè, I za-
to od gnih ouako piſano ieſt, § Zre Bog diella ih iako obra- Iona 3.
tiſſeſe od puta ſuoiego zalogo, i miloſtif be goſpod ò zlobe
iuẑe rekal bieſſe ſtuoriti im, i ne ſtuori.

I takò ſuiedočaſtuõ ſuetago piſma včijmoſe, i znamo, da
ouiemij, i iniemij načinij, i dielouangij prauè, i iſtinè miloſ
ſchiè, koia po miloſti Iſukerſta goſp. naſſego čineſe, grieſi
vieruiucchijh, i v çerkui Katholičaskoy pokoru činechijh
(kakò rekoſmo) odpuſſtaiutſe, i opraſſtaiuſe, ika ouomu pri
ſtogij ono čto; Suety Paual včecchi reče, § Saa imiiucchie 2. korint. 7.
obecchiania, oçeſtimo nas od vſakogo oskuergnenia pul-
ti, i duha, ſuerſſuiucchie poſuecchienie vgliubaui Boẑioy. §

I Suety Iakof takoier reče. § Omiite rukè grieſſnijçi, i o- Iakof. 4.
triebite ſerdçaa duoyduſſny, skerbni budite, i ridaite, i pla-
čite. Smieh vaſſ v plač da obratitſe, i veſelie v ẑaloſt. Smeri
teſe pred lijçem goſpoda, i vzuieſſijt vas. §

Iere nie zadouogliо promieniti ẑieuglienie, il obiečay
ẑietka na boglſſe, (neka opèt pomenemo rieči ſuietago
Auguſtina) i odſtupiti od zlieh diellouangij, ako ioſſte za
zalaa, kaa my včiniſmo, ne včinijmo zadouogliо Bogu bo
leẑniyu kaianya, vmiglienſtua, illi ponieẑenia, i poſuetи-
liſſtem ſerdça ſkruſſenoga, prilagaiucchi almuſſtua, illi
miloſtigne.

Inako kaẑdy člouiek kogij vidij daſe nahodij ſkomgod
ſmertnom griehu, ako doſtoyniem načinom, (kako gouo-
rij Suety Auguſtin) ne pouprauijſe, i imaiucch vriemena
ako dugu pokoru ne včinij, i mnoga almuſſtua ne razdie-

Bayerische Staatsbibliothek München
Digitized by Google

lij, i akoſe nebude vzderżao, i vklonïo od priegrieſſenia; necchie mocchi otriebitiſe, ni očiſtitiſe onijm mimohodnijm oggnem purgatoria, illi otriebnijka, od kogo ſueti Paual gouorij, da toga takoua grieſſnijka, kogiſe ne pokaie, i neučinij zgorurečenaa, viečgny ogagn bez niyednè vtiehè, i bez vſakoga preſtanka hocchie żęcchi, i mučiti. Ierę za ouiem ſadaſſgnijm żiuotom, ne čiſtèſe, niſe triebè ſmert nij grieſi, nere ſamo grieſi malahty vſakdagny.

1. Korint. 3.

A ſtoſe ima ſuditi o grieſih malahtieh?

Od malahtieh griehouaa ouoſe ima recchi, da ouaa malahtaa priegrieſſenia, kakono ieſt Proletenie, illi zabludiē ie mieſli, illi pameti, Rieč prazdnouita. Smieh bezredan, i takoua inaa ouiem prieliečna, koiaſe zouu priegrieſſenia vſakdagnia, il vaodagna, illi odpuſtgliua, i bes kogih, (kako i prie rekoſmo) nemożeſe prouoditi ouy żieuot, piſano bo ieſt, § Vmnozich priegrieſſamo vſſiſçi, § ouaa praugliu priegrieſſenia prē da nieſu ſmertnà, i da po verſti gniehoui viedeſe biti malahta, ničta magnie i ò gnieh imaſe vaar, i proçiena imati, i gniehſe potriebuie čuuati, iere nieſu Bogu vgodna, i (kakò Suety Paual gouorij) ozlonogliuiu Duh ſuety, mraače, i potamgniuiu ſuiedenie naſſe, magnſſaiu, i zagaſſuiu vrucchijnu, illi teplotu gliubaui, obuſtaugliayu, i vſteżu napriedkouanie kriepoſti, i čeſtokrat poteżu čloujeka na vekſſa, i teſskia priegrieſſenia, i poghibieli. I zato piſano ieſt, § Nehayeï malahtaa, po malim vpadetſe, § Gliubeï poghibel, poghibnet vgney. § Ky viednom ſagrieſſijt, mnogaa dobraia izgubit. §

Mkoſ. 7.
Ephes. 4.
Ekles. 19.
Ekles. 9.

Dakle potriebuie (kako rekoſmo) bgliuſtiſe, i čuuatiſe od ouieh budi kolikoſe hocchie malahtieh nečiſtoteh duſsè, Ier, kakò čtijmo, § Ne vnijdet vnebesky Ieruſalē čto oskuer gneno, § I akò ouy malaktij grieſi ne očiſteſe vouom żieuotu, ioſlte, i po ſmerti vdè, i doſaduiu čloujecku, i ne otriebeſe, nego gliutimij mukamà oggna purgatoria, illi otriebnijka,

Apok. 21.

Digitized by Google

nijka,kogij ogagn prem da nij viekougnij, ničta magne, (ákò vieruiemo Suetomu Augustinu) vecchie težak,gliuc chij,i vecch ne podnosan iest, nerè čtogod muk mogaobi člouiek podnesti vouom žieuotu.

A kogimij dielij, kogime liekom, illi kogimij nacinij cistese magnssy griesi?

Cerkva stàra,illi peruassgna za očistiti,i otriebiti vouom žieuotu ouie magnsse nečistote dusse, naide, naredi, i napraui oue vtiehe,illi ouaa diella, kogimijse tij magnssij, to iest odpustgliui,il vaodagni griesi peru,i čiste,à to Opocchienv Ispovied,to iest ona ispouied,Koiu Erey,illi Redounijk gouorij kada pristupa,illi vniduie koltaru Božiu, I Molitvv Gospodgnv, to iest,Occe nass,Potepenie,illi Pobienie po perseh, i ostala takoua miloserdna,i pobožnà diella obracchiena, i vpraugliena k'Bogu, i ka iskergnemu,I tolikoier Pedipsanie, Podtisnutie, i korenie tiela dobrouoglnò nase priyato,i včigneno.

Koie vtiehe, i koie lieke tolikò dobrouoglnie prigimgliu oni,kogy mudri iesu,kolikò boglsse znaiu,i pognuie, i vecch po tanko razgledaiu,i prociegnuiu praudu Božiu, i osuetu griehouaa,à tose može vse čisto viediti po rieçah Isukersta Gospodina nassega,kogii pri suetom Mathiu reče. ¿Gouoruui, iako od vsakogo sloua prazdnago, e že gla golali budut člouieçi,zdadut razlog od iego na dan suda,¿ Reče tolikoier blaženy Suety Petar, ¿ Prauedan trudnò spasen budet,¿Takò da i Suety Iob budi da prauedan,i neuinnan reče, ¿ Vstrassihse vsieh deangij mogih çicchia, znaiucchie iakò ne oprasstaie si priegriessuiucchiemu, ¿I Suety Paual reče, ¿Srassno iest vpasti vruçe Boga živuchiago,zane akobismo sami sebe razsudili,osudieni vistinu nebismo.¿Blažen dakle muž, iže vsagda bogiise, a iže iest tuerdè pameti vpadet vzlè.¿

Iob 24.
Math. 12.
1. Petra. 4.
Iob. 9.
Eurco. 10.
1. Korint. 11.
Pritac 28.

Digitized by Google

Ieli zadouoglno vzderzatise od griehouaa?

PRAVEDNOST Chriſtianska, od ke do ſada gouorilli ieſmo predſtauglia, i predlaga dui čeſti, illi dua dèla, i hualigih nam kakò iedinakijm, i takmeniim načinom potrieb-
Pſalm. 36. na, koia dua dela ieſu oua, § VKLONISE OD ZLA, I STVO-
Rimgl. 12. RI DOBRO, § kakono, i Suety Paual nauči, § Nenauiedecchie zloè, i prieliepgliuyucchiſe kdobru, § Dakle (kakono Suety Auguſtin reče,) Nie zadouoglnò vzderžatiſe, illi vklonitiſe od zla, akoſe ne činij, i ono čto dobro ieſt. I malo prudij niekogore ne vuriediti, akoſe nenaſtogii mnoziem pruditi, I zato izuerſiuſſiſe peruii dio prauednoſti Chriſtianskè, kogii peruij dio zaſtupa, i zabragnuie zlo diellouati, naſliedna, i potriebna rieč ieſt, da ſpomocchiyu Iſukerſtouom napriduyemo gouoriti od drugoga dèla, kogij polożen, i poſtauglien ieſt v naſliedouanyu, i čigneniu dobrieh diellouangij.

OD TROIE VERSTE DOBRIEH Diellouangii.

Koia ieſu ona diellaa, o kogyh diellnie, i raabi prauednoſt Chriſtianska?

VA prauednoſt Chriſtianska tolikoſe v ſſiroko proſtire, da vzderžij vſeby vſa ona dobra koiaſe pohualnò, i prauednò, i miloſtiuò čine, i predlagaih nam dae imamo želiti, i naſliedouati, I zato Paual Apuſtol včij vernieh
Koloſſ. 1. ouako gouorecchi, § Hodite doſtoynò, vgodecchie Bogu
Rimgl. 12. po vſieh va vſakomu dobru diellu plodecchie, i raſtecchie,
2. Korint. 8. § Proſmotrecchi dobraia, ne takmò pred Bogom, na ioſſte pred vſiemij človieky. § Iere vouom polożena, i poſtaugliena ieſt vlàſſta korieſt, i vlaſſty plod naſſega ſazuania, i prauednoſti Chriſtianskè, koiu nam Iſukerſt dobio ieſt,

§ Da

Digitized by Google

§ Da grieh̃om vmerſſi, praudi žiuemo. § A tò ieſt (kakò iſhe Suety Paual tumačij,) § Da oduerghſſe nečiſtotu, i ſuetoumie pohoti, triezuenè, i prauednè, i miloſtiuè žiuemo va veči ſem. § I ouakoſe ima razumiti ono, čto v Euangelyu po Luki čtijmo, § Da bes ſtraha od ruki vràgh naſſih izbauglieni, ſlužijmo omu, prepodobiem, i praudoiu pred gnim vſe dny naſſe. § 1. Petra. 2. Tit. 2. Luka 1.

Iere toga çicch odkupi nas Iſukerſt od vſakogo bezakonia, § Da očeſti ſebi puk priyatnii, naſliedouategl dobrieh del. § Togo vbo Boga ieſmo ſtuorenie, ſazdani v kerſte Iſuſe na dielaa blagaia, iaže prežde vgotoua Bog, da vgniih hodilli biſmo. § Tit. 2. Ephes. 2.

I takò tuerdoſtannò, i kriepkò Paual Sueti pijſſe, i vuieh buie, ſuieſſtuie, i včij vſieh, da oblužuiu, činè, i naſliedùiu praudu, illi prauednoſt Chriſtianſku, Pakii blažennii Suety Iuan mudrò ſuieſſtuie, i ſuerſſenò odlučuie gouorecchi § Sinki, niktože daui ne prelaſtijt, Ky tuorijt praudu, prauedan ieſt, iakò i on prauedan ieſt, Ky tuorijt griehod diaula ieſt. § 1. Iuan. 3.

I Suety Iakou temeglitò gouorij, § Po delih̃e opraidaetſe člouiek, i ne po vieri takmò, iakò vbo tielo bez duha mertuo ieſt, takò i viera bez deangii, mertua ieſt. § Iakof. 2.

I iſty Suety Iakof vaſpet reče, § Iže prezret v zakone ſuerſſenè ſuobodi, i vgnezy prebudet, ne ſliſſategl zabitny ſtuoren, na tuoraç diella, ſa blažen vdellu ſuoiem buden. § Iakof. 2.

I Suety Paual prem to hotio ieſt razumiti, kada reče, § Ne poſluſſategli zakona prauedny ſut pred Bogom, nà tuorçi zakona opraudaiutſe. § Rimgl. 2.

Kogy plod, il koiu korieſt donaſſaiu, i radiayu diellaa prauednoſti Chriſtianskè?

Dielaa prauednoſti Chriſtianskè donaſſaiu, i radiayu plod, i korieſt mnogo veliku, i mnoghè verſtè, tako va ouò, kakò va onom prijti imuſſtemu žieuotu, Iere k'ouomu pri-

ſtogij

Digitized by Google

kogij orio čto Suety Paual reče piſſucchi ka Timotheu, *Timot. 4.* ſMilosſcchia va vſieh polzna ieſt, obecchianie imae žiuota, iže gnigne ieſt, i prijti imuſſtago. ſ I v drugom mieſtu *Mudr. 3.* piſano ieſt, ſBlaghieh deangij ſlauan ieſt plod.ſ

Ier nay prie ouay diellaa, koia ishode iz žiuè vierè, to ieſt iz vierè, koia po gliubaui diellnie, ne ſamo ieſu znamenia zazuania Kriſtianskoga, da ioſſte potuerdiuim nam i ſtanouieto čine to vazuanie, i zato blaženii Suety Petar kogij ſuudè v gouoreniu ſuoiemu vazda molii, nutkae, i *2. Petra. 1.* priteže vſieh na dobraa diellouania ouako reče, ſ Bratia, Pače naſtoyte, da po blagodeangii nadano vaſſe vazuanie, i obranie ſtuorijte, sia vbo tuorecchie ne ſagrieſſijte ika dalje.ſ

Drugo, Oua dobraa diellouania množaiu miloſt vieruiocchih, i ſuerſſaiu poſuecchienie gnihouo, (kakò reče *2. Korint. 9.* Suety Paual) Takò da i Suety Iakof potuerdi, da viera, koia *Iak. 2.* zdiellouangij ſkupnò dielluie, po diellijh ſuerſſena ſe tuonij, ihiginij.

Treto, Oua dobraa diellouania zdaiu, i znoſe derznouienie, nadežđu, i vſanie dobroga ſuiedenia, i pomagaiu, i kriepe čloueka to vecchie na molitvu, i na nadanie, dacchie iſproſiti, i doſtieghnuti od Boga vſe čto proſij, iere pij *Tobia 4.* ſamo ieſt v kgniegah Tobie. ſ Derznouienie, illi nadezda velika budet pred velikim Bogom almuſſtuo vſiem tuorec *1. Iuan. 3.* chim iego. ſ I opet Suety Iuan reče, ſ Vzgliubglieny, aſſcchie ſerdce naſſe ne pokaže nas, nadežđu imamo kBogu da kažđo vzproſijmo, prijmemo, zane zapouedi iego bgliudemo, i iaže vgodna ſut pred gniim, tuorijmo.ſ

A od toga imamo prieliku v kragliu Ezekij, kogii naadan, i vſan v dobro ſuiedenie ſuoie, i va ouom od Boga po*Iſaia 38.* huaglien, reče, ſ Mogliu Goſpodi, Pomeni proſſu, iako hodih pred tobom v ſerdcu ſuerſſenomu, i čto blago ieſt pred očima tuogima, ſtuorih.ſ

Napokon dobra diellouania činec, da diellaiucchi, i

rabec-

rabocchi v vinogradu gospodina Isukersta prigimgliemo dneuno pinezo, to iest obecchianu platu žieuota viečgna, go, i venaç praudè, koiu prebijuaiucchi mii v çerkui Bo, žioy dobituamo, i dostogiimo v Isukerstu obiku žuiucchi za pouiedi Božie, Rečebo Gospodin, § Zdui dellategli, i vratiigim platu, § Reče, i Danid prorok, § Rab tuoy hranitie, (to iest zapouiedi Božie) vniegda hranitie vzdanie mnogo, § I v drugom miestu reče, § Priklonih serçemoie tuoriti opraudania tuoia va veki, za vzdanie, § Reče tolikoier Suety Paual, § Dobru bran brah, tečenie suershih, vieru shranih, V'ostalom vgotouan meni iest venaç praudè, ego že vzdastmi gospod vdan on prauednii sudia, neli meni samom, na i tem, iže gliube prissastuie iego, § Reče paki isti Isukerst, § Asschie hocchiessi k žiuotu vniiti, bgliudi zapouiedi, § I opet reče, § I iziidut stuorsseï blagaia vuskerssenie žieuota, à stuorsseï zalaia vuskerssenie suda, § I v drugom miestu reče, § Iže tuorijt vogliu Otça moiego, iže iest na nebesehi, ta vnijdet v çesarastuo nebeskoe. §

Math. 9. *Iuan.* 5. *Math.* 7. *Apok.* 22. *Psal.* 71. *Math.* 16. *Galat.* 6.

Vsa oua zgotureçena čistò, viedimò, i očitò kažu, kolikò od potriebè iest nam obslužiti rieči Božie, akò želijmo stiegnuti žieuot viečgnii, iere pisano iest, § Iže prauedan iest, da opraudaetse io ste, I suet, da posuetiitse iosste. § Se priidu skore, i mazda moia smandiu iest vzdati komuždo po dielih suoih. § Blago vbo tuorecchie, da ne iskudaemo. Na vriemebo suoie požegnemo ne iskudaecchie. §

Apok. 22. *Psalm.* 73. *Galat.* 6.

Koliko iest verstij dobrih diellouangij, skogih prauda, il prauednost Christians ka poglauitò, i naulastitò viedisse, i gledase, i ò kogih naulastitò rabi, i diellaie?

Svetо pisanie kaže nam, i vçit nas da troia versta iest toga poglauietoga dobra diellouãia, a tò Mvdrtva, Post a Arrvsstvo, il milostigna, kere ostala dobraa diellouania, koia iskodè iz žiuè viere, i potuerdiuu, vsherminuiu množaiu, i suerslaiu praudu, illi prauednost Christianski

Digitized by Google

lasnose

ſasnoſe prinaſſaiu k'Molitui, Poſſcchieniu, i Almuſſtuu, to er ieſu vruglie, i iſtočniiçi dobroga diellouania, I toga çiic
Tobia. 6. chia Arhãgeo Rafael reče; § Dobra ieſt molitua ſpoſſcchiõ iem, i almuſſtuom, vecchiè neʒè kroui zlata skroueni, § A
Auguſtin Suety Auguſtin vele ſuietò reče, § Oua ieſt prauednoſt člo uiečaska na ſuietu, POST, ALMVSSTVO, i MOLITVA, Od kogih trieh dobrieh diellouãgii Iſukerſt Goſpodin naſſ pri Suetom Mathiu iedno po iedno včii, i nadodaie, i prilaga obietouania mazdè, illi platè priepraunè, i gottouè na nebeſieh oniim kogii iſtiniim, i prauiim, à ne lieçimirskiim ſerdçem Poſtee, Molee, i Almuſtua činee v çerkui, to ieſt ſtecchi, i ʒiuecchi v vieri, iediinſtuu i iſtinom nauku ſuetè çerkuè, I zato tolikò krat ponauglia iſty Iſukerſt ono vier-
Math. 6. no obecchianie kada reče, § I otaç tuoy, iʒe ieſt v taynè vzdaſt tebi. §

I oua ieſu ona diellouania, ſkogiih Iſukerſt za da budemo dobrò, i blaʒenò ʒiuieli hocchie, i velii da prauednoſt naſſa mnoʒaè, i raſtè, i da proſuieta predčlouieky, takò da
Math. 5. viedè naſſa dobraa diellaa, i ſlauè Otça, ky na nebeſeh ieſt. §
Epheſ. 2. I v iſtinu my ſazdani, ſtuoreni, i odlučeni ieſmo naulaſtitò na čignenie, i obluʒenie ouieh dobrieh diellouangii v Iſukerſtu, koia Bog vgotoua, i pripraiu da vgnieh hodili budemo, Iere za oua dobra diella a, koiaſe čine vgliubui, i radi gliubui Boʒie, i iskergnega; prauedniiçi doſtoyati hote çeſaraſtuo nebesko, à oni kogii nebudu haiali diellouati, i činiti ouaą diella, hotè kakò neprauedniiçi doſtiegnuti viečgne muke paklene.

A kakono ieſt diello oholoſti Fariſayskè pogherdiſſi, i vkoriſſi inieh, vzuieſſati, i opraudouati ſebe ſamïeh, i vzdaurati, i nadeʒdouatiſe v ſuoia vlaſſtaa diellouania, kako-
Luka 2. noſe čti v Euangelyu pri Suetomu Luki; takò ieſt Chri-
1. Korint. 1. ſtiansko razloʒno, i zakonno diello, da člouiek poniʒiuſe,
2. Kori. 10. i ſmieriuſſi ſamogo ſebe, pomgniuò, i poberdnò naſtoiao budo dobru diellouaniu. I akobiſe ikada li hotio ſtomu čto

pohua-

Digitized by Google

pohualiti, daſe pohuali ſgoſpodeue, kogy (kakonò Suety Paual govorii) dielluie vnas, i daioui hoditi, i ſuerſſeuati. *Filip. 2.*

CTO IEST POST?

VO ime, illi ouo nazuanie, Post, ne pogimglieſe, niſe prigimglie v'iedno ſamo razumglienie; Iere Suety Auguſtin innenuie, i nazieua veliky poſt vzderżatſe, odſtupit, i vkloniti ſe od bezakonia, i zła diellouania, i od ne podobnich pohotingij, i pożudengij ouogo ſuieta. *Auguſtin*

Drughy paki ieſt ony poſt, kogiſe narieça, i nazieua, Poſt (kakoga nieçij zouu) Philoſofsky, kogii poſt ieſt ſporo, paredno, i po malo blagouanie il iadenie, i pienie, i dobrocchiudna trieznoſt, komè, i poganne trieznò żiuu po dobrom razlożenia, i razabranyu pameti ċlouieċaskè.

Trety paki ieſt poſt çerkuenij, à to ieſt kada po nauku, obieċaiu, i za pouiedi çerkuenoy, na niekogri odredienii, zamierenii dnii vzderżimoſe od iadenia meſnoga, i picchiè, illi braſſna merſna, i iednokrat ſamò na dan bluguiemo, illi iademo, kogij poſt millò, ſuetò, i Chriſtianskii poſtimo za vecchie ſuetò, vecchma redounò, i vecch bogogliubnò ċiniti ſlużbu Bożiu, za pokoriti, pobiti, potupiti, i potieſnuti pult naſſu, i podlożitiya duhu, za truoriti, i ċiniti plodża doſtoyna pokaianie, za pouċitiſe v poſluhu, i napokom za iſprositi, i imati miloſt Bożiu.

Dactaſe imà odgouoriti oniem, kogij hotè da zagube, i kogij pogberdiuiu zakon poſta cerkuenoga?

NA v pïe imàſe niem takouihm recchi, nauieſtiti, i opouiedati, da ne napiſſuiu, ni namietayu lażiuò na katholieçi ono ċto Suety Paual kara, i progonij, i ono ċto ſueta çerkua vazda karala, ohudilla, i pomerzoualа ieſt, va Eurech, i

v'eretiçieh, Manikeeh, i Prisſillianiſteh, à tò da po zakonu Moyſeouu, il ràdi niekoga guichoua taſſnega rèda, i obiçaia vzderżeſe od iadenia niekogijh piicch, illi gizbijn, Ie-
Auguſtin re katholiçi (kakono Suety Auguſtin Manikeü odgouàra) vſteżuſe, i vzderżeſe od iadenia meſa za pobiti, poniżiti i vkoriti tolikoier i duſſu, i tiẽ vecchie oduratitiyu od poduieżenia, i ganutia ne razlożnoga, à ne çine to er mnijdu, illi ſude da meſo ieſt ſtuàr nečiſta. I ne ſamò vzderżeſe od iadenia meſa, da vzderżeſe ioſſte od nickoiega plodda, illi vocchia zemaglskoga, koiu ſtuar nieçii vazda, i pò vſe únij vriemena ſuoga çinè, prema er malo ieſt tieh, ky to vazda tuorè, Illi vzderżeſe od iadenia takouieh braſſnii, illi iazbijn, na niekogii narednii, i odlučenij dnii, i vriemenaa, kakono ieſt četerdeſetniça, il Koriezma, na kogij dneuii, il ſkoie vrieme koriezmè malo ne vſi to činè, Tako reče Suety Auguſtin.

Epiphanio I prïe ſuetoga Auguſtina to reče, i natuči Suety Epiphanïo, vonom mieſtu gouorenia gnegoua, kade pobiiya eresïu, il poluuiere eretiikaa aerianskich, kogy (prema da lażiuò) rekoſſe, da poſſcchienia, koia çerkua naredilla ieſt, v ſlobodi vſakoga ieſt obſlużiti ih, i ne obſlużiti ih, da podagne itkor nie poduezan, ni podkożan, tako rekoſſe ty lażini eretiçi.

A velmi dobrò, podobnò, i konieſnò ieſt daſu zaſtauglie na, i narediena niekoia ſtanduietaa, i odrediena vriemenà, opçchienijm poſtòm, kakono i molituam, i ſeriam dneuniim, Iere tà ſtuàr vzderżij potuerdiuie, i mnoża red, i opcchienu sklad, i ſlożenie v çerkui Bożioy, A paki dabi ne bijlo toga narediena, i zapouiedanja çerkuenoga, nalobi bijlo onich kogii dobrouoglnò vażelibi poſtiti, kakò ky po naratui gliube, i nieguu pultſuoiu, i dani, i gottòui, i ulik ia deniu, i pityu.

A da vzderżanie, čaſtno obgliubglienie, i doſtoyno obłużenie poſta viſſe rečenoga ieſt od velikè koriesti, i ſtanouietè,

uietè, i nadanè platè, i mijta, to Suety Ieronym velmi ótuc *Ieronym*
ſenò, i iſtinò kaʒe piſſuechi protieuu Iouinianu, takò da
od toga niekotor ni moʒe, ni imae nicta ſumgniti, nife ò
tomu duogiti, I ka ouomu čto Suety Ieronym gouorii mo
ʒeſe ioſſte prieloʒiti ono čto zgoru včiſmo, da zapouiedi
çerkuenè obſluʒiteſe imaiu, à tò za vklonitiſe, i odayti od
opcchienè ſablaʒni, i od opcchienè napaſti, i za vzderʒati
opcchienit nauk, i (kakò reče Suety Paual) ne ſamò çic- *Rimgl. 13.*
chia ghgneua, illi ſerʒbè, da tolikoier, i ſuiedēia çicchia, ʒ
Viediboſe, i očitò kaʒuie, (kakò potuerdiuiu, i iediino
gouore vſi piſçi, i včietegli vſakoga vriemena,) da ioſſte
od počela bii tuerdo, kriepko, i tuerdoſtanno naučenie, i
predauanie ſuetè çerkuè, da vniekoie dnii, à naulaſtitò vče
terdeſetniçu, illi koriezmu obſluʒiiſe ouii poſt çerkue-
nij, takò vče kanoni, i nariedienya Apuſtolska, i ſuetoſuec
čhienii Selenskii Zbori.

Iere Zbor Gangrensky kletuu mecchie na onieh, kogij *Zbor Gang.*
gherdè, ganè, i poruguiu opcchienaa poſſcchienia vſey *Zbor Tolet.*
çerkuè. Zbor Toletaskii zapouieda, da budu odaghnani od
priečeſcchienya oni, kogij bes neuklonimè potriebè, i bes
ocitè nemocchi, illi poboglienia iadu meſo v koriezme-
nij poſt.

A Otçi vſi iediino kaʒu vʒeʒenu ʒegliu, i goruſſtii duh
ſuoy, na pohuaglienie poſta, nutkaiucchie, i zapouiedaiuc
chie daſe ima poſtiti, naulaſſcchie poſt koriezmenii, koga,
kaʒu da Apuſtoli ſuety naredili, i poſtauili ieſu, Alli vele
na daleč od ouoga duha otaaç odſtupijſſe oni kogii, i ſebi,
i iniim opraſſtaiu, vaodaiu, i ohaiayu zakon poſſcchienia,
illi poſta, i pogaiaiu pohotiēyu pultēnomu, à ne ſuobodſti- *Galat. 5.*
ni Euangeoskoy, Ouij takoui necchiee da pult gnihoua ra *1. Korint. 2.*
ſpeta bude ſpomankangii, i ſpohotingii, i zato ne razumi-
yu ona, ka ieſu duha, pačè berʒe vdunuiu, i gaſe duh pro-
tieuu nauku Apuſtolskomu, à potō očitò, i otuorenò opie-
ruſe, i progieueſe Suetoy çerkui materi, paček iſtomu Iſu-

Digitized by Google

kerſtu, kogiȷ v çerkuī, illi po çerkui neuieſti ſuóioy gouorij, i zdpouieda, I tako dobijuaiu, i doſtieȝu ſebi ſtanouieto oſudienye, gherdecchi, i odmietaiucchi ſueti, i ſpaſonoſinij poſt, kogo nam çerkua ſueta vazda hualila, i prieruçeuala ieſt.

Cto gouorȳ, i cto ucij ſueto piſanie od poſta.

Gl a s Boȝgii nay prïe po vſta Ioella proroka vpïe grieſ
Ioel. 2. niikom gouorecchi, ȝ Obratiteſe ka mne vſiim ſerdçem vaſ ſim, poſſcchieniem, i ridaniem, i plaçem, ȝ I malo po tom reçe, ȝ Vſtrubite truboiu vSyone, Suetite poſſcchienie, Vazouite mnoȝſtuo, Zberite puk. ȝ illi kakò inij cte ſtom mieſtu, Poſuetite poſſcchienie, Prepouiedaite zaçiglienie, neka po ouieh rieçah nauçijmoſe, ivuieȝbamoſe, kakò poſt poſuecchiuieſe oſtaliemii diellouangij, i da poſuecchien poſt prudii, i podaie moch, i polzu zaçigliçiu, i ozdraugliõ iu od grichouaa, kakono Suety Ieronym tumaçij, Iere ka-
Ieronym. kò iſti Suety Ieronym vadii iz ſuetieh piſangii poſtom Da-
Daniel 9. niel muȝ ȝelingii pozna bieuſſaia, illi taa kaa priti imaiu,
Iona. 3. Niniuicchiane omiliſſe, i vblagouogliſſe ſerȝbu Boȝiu, I-
2. Krag. 19. lia, i Moyſey poſtom, i gladeȝem çeterdeſet daan, Zreniẽ, gouoreniem, i opcchieniem zBogom naſicchieni, i iſpugneni bieſſe. Iſty Goſpodin naſſ. Iſukerſt v puſtigni poſtoua çeterdeſet dan, za oſtauiti nam çaſtnii daij poſſcchienia, i reçe, i nauči, da gorſſy bieſi, illi hudii duſſi ne premagaiuſe, niſe priedobiiuaiu, nere molituom, i poſſcchiengij. I
Math. 1. *Luka 4.* *Math. 17.* *2. Korin. 11.* Suety Paual gouorii, da çeſtokrat poſtïo ieſt, I v. pſalmeh
Pſal. 101. pokornieh Dauid gouorij, ȝ Ide pepel leki hlïeb iay, i pitie moie ſplaçem razſtuarah, ȝ Reçe takoier, ȝ Azȝe vnieg
Pſal. 34. da oni ogauye tuorahu, obulçahſe va vtitiſſcchie, ſmerch poſtom duſſu moyu. ȝ

Nakonaç çto očitïe, çtoli vnech obiaino ieſt, nego çto
Luka 5. Iſukerſt potuerdiuie, da hoochie biti vtieme kad iſty Iſukerſt neuieſtaç od vçenikof ſuogih veema vzgliubglien

otij-

Digitized by Google

mijder, i da tadà prema ier pulni Duha ſuetiga, poſtiti hotè, I zato Suety Pauał molij, i nukae vſieh vernich gouorecchi. ⁊ Saſtauimo ſami ſebe iakoſe Boſgii ſlughe, v mnoze terpengii, v bdengii, v poſteh, v čiſtoti, Kyr vho ſut kerſtui, pult ſuoiu razpeſſe ſponankangii, i ſpohotingij.

2. Korint. 6.

CTO IEST MOLITVA.

MOLITVA ieſt milà, i Bogogliubnà Gliubezan, ſarcẽie, i vzduigheutie pameti, miſli, i ferdça nadſega k Bogu, komu gliubezniyu viernò proſijmo od Boga vſa, koia nam, illi iniem ſpaſenoſna ieſu, komie hualimo, čaſtimo, čtuiemo, i poditamo miloſt, i kriepoſt Boſaſtuenu, illi iniim kim ſe hocchiè načinom kaſemo, i ſuiedogbuiemo pred vičẽgnijm oniim veličaſtuiem Boſgim. da gnemu predani poloni, pokorni, i podloſeni iesmo. I ka ouomu priſtogij neſamo Molitua, da i Klagnianie, Prinoſenia, Sarrux, Suetiliſte, Sazuanie, i Hual vzdanie, koia vſa Bogu činijmo, prinaſſamo, i poklagnamo.

A način, i iedijni obraz, i put moglienia: Iſukerſt, kako pouiſſe pokazasmo, v prauïo, odredio, i naučio ieſt.

I nie drugogo diella, kogo pijſmo vekſſe, vzuieſſa, i Hualij, i koie ieſt ſuetiem, i Bogogiubnicm čloueckom vekſſe obiečno, ni koieſe ima vouom žiuoru poſtgniuïe, gliubiteglnie, i čaſſochie, i potriebgliuïe činiti, negoli ieſt molitua, zato prauò i iſtinò bii rečeno, ⁊ Molitua ſmerecchiago ſe obiaſi proydet, ⁊ By ioſte rečeno ⁊ Potriebno ieſt vſagda moliti, ⁊a to goruſſtom gliubuom ſerdça, bes liehania, i liçimiria, i bes iskania pohualè gliudçkè, to ieſt daſe ima moliti v duhu, i iſtini.

Ekles. 35. Luka 18.

A oni, kogij mole, čeſtokrat prilagaiu nieko ia zuanoſka čignenia, i diellouania tiela ſuoiega, i nieko ie zuanſkoe

noſſen-

nosſenie odosde, illi odichè, i nieko gii obiczagi, à to v gi
stinu dobrò činè, kakonò, i pisмo sueto kaše, i suiedosbu-
Math. 27. ie, Iere i gospodin Isukerst niegda vzduigsse ocči k'ne-
Luka 23. bu, niegda zglaasa viesoka, niegda padsse na zemgliu
Math. 26. Otça Boga mollio iest. Paki molitua Danielova, i Niniuic-
Daniel. 9. chianaa vecchie huagliena iest, iere včignena bij v postu,
Iona. 3. vretisschiu, i pepelu. A od publikana, il mitara pisano iest,
Luka 18. da lijçem. Lobri cšnim, očcima pram zemglie obràcchieni-
mij, biyucchi perse suoie, včijni v templu, illi hramu mo-
linuu suoiu, koia vsa budi dase viede biti izuangnska, i pro-
ma ce zalii, i lieçimirçi nastoie tà takoua zuanskà poka-
zania činiti, ničta magnè iesu dostoyna pohualè v tolikò, v
kolikò Bogogliubkò trude, i vmaratu ouo tielo, i podlagaiu
gnega sluzbi, i posluhu suorieteglia, i vzbudiuiu, i vskres-
saiu, kriepè, i podiezu duh na nutergniu sluzbu Bozju,
A paki ona čignenia iesu suiedozbe ne odmietnè od vierè
smierenia, ponieženia, i milosschiè nassè k'Bogu, I iesu
diellaa, koja ne samo prinose dobar, i suet nauk iskergne-
mu, i bliznemu, kogii viedij, i zamiera cay diellaa, da pri
nose iosste vsoy çeskui posполito, i opcchieno saziedanie, i
vmnozanie dobroga, i blagoga naučenia.

Za čto imamo biti pomgniui, i nastoyni u molitui?

Pomgniui, i nastoyni imamo biti v moglieniu nay
prie çicchia preuelikieh, i ne izbroynieh požitečnostii
polz, i korieshtii, koie prigimaiu oni, kteri dobrò, i spasietegl
nò molè, Paki molitba, iesb vlasschie, i potriebnoe diello-
uanie, i rabglienie vierè, za tiem suudi po suetom pisaniu
položene iesu zapouiedi od moglienia, koie moglienie i-
ma takoier ne samo častozveliko, i vtiehè, i blagosti puno
obietouanie. Iere Gospodin nass Isukerst, kogii iest istaa isti
Mark. 21. na reče, § Vsa iazekazdo molecchie prosijte, vieruite iako
Math. 21. primete, i budut vam, § I opet reče, § A za glagolu vam, Pro-
Luka 11. site, i dasse vam, Isschite, i obretete, Tukite, i otvrie se
vam,

Digitized by Google

vam, Vlaki vbo iše prosijt, priemgliet, biskar obrostrei, i
tulsucchiemu odpretse, ? Rečе takoier ? Vlaki vbo vrzli Matth. 7.
succhie vieste blaaga dainia dati čedo vasiim, koliko vec-
chie Otaç vaš, iše na nebesih iesh daast duhnaghi prosec
chim iegoz?

Ouiemu ričemba, kako govorij Suety Ioan Kryzostom
il zlatoustii, i takomu vsakiem gospodin vriega stuorenia
podtaknuo, poduiogao iest nas na molituu, A mij kogii
dužni iesmo posluhati Boga, imamo prouditi, i prohoditi
ou nassi žigakha na ouiem svietu, v hualah, i slauah Božgiih,
i v molietuah, imaiucchi vekssu mar, i vecchie haianie, i
pomgnu od službè Božiè, negoli od žieuota nassega, iere
tako činecchi, stanouietò hocchiemo vazda žiuieti žieuot
kogise Kdoučku prištogi; Tako rečè Suety Ioan Kryzo- Io. Kryzost.
stom pouisstrečenij.

Kogimij prieliekama moxemo sabrati, i viediti mocch, i plod molituè?

Blaxeny Suety Iákou Apustol hotecchi prieliekom
obiautiti hocch, i plod molituè, ouakò rečè; ? Illia človiek Iak. 5.
biesse podoban nam strastiyu, i molituoiu pomoliše nebu
dažd na zemgli, i ne dažd lietaa try, i mieseçij sest, I paki
pomoliše, i nebo dast dažd, i zemgla hast plod svoy. ?

A Suety Augustin kače hocch, i kriepost molituè mnò Augustin
ghiemu prielikama rečebo, ? Molecchiim Moyseom, i Sa- Ishod. 17.
muelom Iudei pobežduiu, premagaiu, i dobiuaiu protiv- Kragl. 7.
niške Amalechite, i Philistei, ? Ieremia prorok molecchi, v Ierem. 32.
tamnici kriepglien iest. Daniel prorok molecchi raduiese, Daniel 7.
i veselise meiu lauii. Try otroçi v pecchi gorucchioy mo- Daniel 3.
lecchi tagnu plesaiu, i graiu. Lotar, il Razboynik na krie Luka 23.
žu viesechi molij, i dostie? kraglestuo nebesko. Susan Daniel 13.
na mnozh staarçii, kogii gtulaženo oklenetasse, i osuadiesse
molituoi izbaugliena, i obragtena bi. Suety Stiepan peruy Deania 7.
mučenijk molecchi priyat iest na nebesaa, i meiu kamenu
iucchimi gniega, za Saula vsilissan iest.

Kogi-

Kogimii prieliekama ne ſamo odkriẹuaſe, i kaẓeſo plod molitue, da iolſte hualiſe, i prierucaſe nam naſtoyanie, i pomgna moglienia. I zato Suety Paual molij, i nagovara
Theſſal 5. oulemu i riẹcama, ẓ Bes preſtaiaia molite, va vſieh huale vzdaite, ẓ I Suety Iakof reče, ẓ Molite drug za druga, da ſpaſeteſe, Mnógoko moẓet molitau prauednago ne preſtan-
Iakof 5. na. ẓ I Suety Iuan takoier reče, ẓ Sie ieſt nadanie, eẓe imamo k Bogu, iako vſa kaẓdo vſprosijmo po vogli iego, ſliſſijt nas, ẓ I paki iſty Suety Iuan reče, ẓ Znade brata ſuoiego
1. Iuan 5. ſagrieſſati grieh ne ksmerti, da prosijt, i daſtše gnemu ẓiuot. ẓ

OD ALMVSSTVA, ILLI Miloſtignie, i od Diellouangij Miloſerdia.

Cto inſt almuſſtuo?

ALmvsstvo ieſt dobrotuorie, *illi* dar kogiſme po miloſerdnome ganutiu, i ſmillouaniu ſerdça naſſega pomaẓemo neuogliu, i potriebu drugoga. I k'ouomu priſtogii ono čto pri Tobigi Angeo Rafael fuiedoẓbu
Tobia. 12. io reki, ẓ Dobra ieſt molitua ſpoſtom, i s'almuſſtuom, ẓ A to neka znamo, vierno, i razumiemo, kakò Suety Cyprian vči, da naſſa mogliena, i naſſa poſtchienia ne imaiu toliku kriepoſt, kolieku imaiu kada s'almuſſtuom druẓena, i
Ambros. pomoẓena ieſu. I zato reče Suety Ambros, ẓ Dobro ieſt miloſerdie, ier i ono ſtuara, i čini luerſtenieh, reunuebo, i naſſliednie ſuerſtenoga orča, i nie ſtuari koia hualij, i vzdieſſatolieko dussu Chriſtianſku, kolieko almuſſtuo, ẓ Budite da
Luka 6. kle, reče Iſuker ſt, miloſerdni, iakò i Otaç vaſſ nebeski miloſerdan ieſt, iẓe ſunče ſuoie ſtiẹçati tuoriit na dobrieh, i na hudieh, i daẓdii na prauednieh i neprauednieh, ẓ Takò re-

Digitized by Google

ce Isukerst spasitegl, i Samaritanin nas pun vsakè milosti, i vsakogo miloserdia, kogij progie blagotuorecchi, i ozdrau gliayucchi vsieh potiesstenieh od diaula.

Kimè nacinom pisanie sueto hualij almusstuo?

VISTINV pijsmo sueto hualij nam almusstuo mnoziemij, i očitiemij zapouiedmij, obecchiangij, i prielikamà, Pače Suety Cipriian včij da niyedinu inu stuàr Euangelie ne zapouieda toli často, koli častò zapouieda da nastogijmo činiti almusstuo, i da ne nastogijmo dobiuāiu, illi pribi uaniu imāia suietounoga, negoli berže da kupiimo, i skrie uamo blago, ikrouisšta nebeska. I zato reče Isukerst, § Ctoui zaliesšuiet, daite almusstuo, Tuorite vam vlagalisšta, iaže ne prestaraiut, i krouisšta nepoliessaïuchià na nebeseh. § *Cyprian* *Luka 11.*

I v drugom miestu reče, § Tuorite vam drughi od mamone nepraudè, da egda oskudiete, priemutui va viečgny kroui, § I v kratkò reče, § Dayte, i dastse vam. § *Luka 16.* *Luka 6.*

Iest iosste, i Daniel prorok, kogij suietoua gliutoga, i krutnoga kraglia Nabukdonozora gouorecchi, § Grichi tuogi almusstuom odkupi, i bezakonia tuoia milostignama vboziem, § I v drugom miestu čtijse, § Ogagn gorusšty gasij voda, à almusstuo odogliuie, i ostaie griehom, § A nie bijla člouiečia, negolí Angeoska ona rieč, kora reče, § Almusstuo izbaugliaet od smerti, i to iest, iže triebit griehi, i tuoriit obresšti, il nacchi miloserdie, i život viečgny. § A isty Isukerst reče, § Iže kolido dast piitia iedinomu od malieh sieh časšu vodè studenè takmò v ime včeniika, amen glagogliu vam nepogubijt mazdi suoie. § Blaženy dakle mi loserdnij, iakò ty miloserdie dostiegnut. § Dali protieunà temu vzglasi Suety Iakou kada potuerdi, i reče, § Sud bes mi loserdia tomu, iže ne tuoriit miloserdie. § *Daniel 4.* *Ekles. 3.* *Tobia. 11.* *Math. 10.* *Math. 5.* *Iakof. 2.*

Kogimij prelikama otuaraese, i obiaugliaese kriepost, i plod almusstua?

KRIEPOST, i plod almusstua obiaugliaese, i kaže se v

Digitized by Google

ſuetom pijſmu nay prïe ptïelikom, illi naukom Auraama, ſ
Genes. 18. Lotha, kogij Goſtogliubçi rad goſtenia bieſſe Bogu vgodni, i ctijſe da priyaſſe v ſtan ſuoy, i goſtiſſe Angeli.

Tobia 11. Almuſtua Tobïe, i Satnika tolikò mogoſſe da vzijdoſſe,
Deania 10. i ſtupiſſe pred liiçe Bożie, i imieſſe Angeli ſuety ne ſamo za ſuiedoke, da ioſſte za pohualitegli.

Luka 19. Zakeo ganut, i podtuieghnut riečama Iſukerſtouimii, od poglauiçè mitarof be včignen zerçalo miloſerdia, i razdie li vboziem polouiçu blaga ſuoiega, i tudie bij od Iſukerſta narečen, i nazuan Syn Auraamof.

Deania 9. Tabita żena velmi viſokò, i pohualnò huagliena ieſt od ſuetoga Luke, kakò koia bieſſe punna dobrieh diellouangij, i almuſſtua, koia çignaſſe naulaſtitò vdouieçam.

Luka 8. Huagliene ieſu takoier v Euangeliu i one miloſtiue, że ne, i vladike, koie zaiednò s'Martom, i s'Magdalinom, ſuogijm blagom obielnò ſłużahu Iſukerſtu Goſpodinu, i gnegouiem vboziem včedelnijkom.

A ſueta çerkua prauò, i doſtoynò hualij, i počijta ſuetago Lourença diakona mučenijka gouorecchi, ſ Raſtoči, i
Pſal. 111. daa vboziem, prauda iego prebiuaet va viek vieki. ſ

CTO IEST MILOSERDIE?

MIloserdie, (kakò Suety Auguſtin gouorij) ieſt nieko pomiellouanie v ſerdçi naſſemu tuiee niſſterè, neuogliè, i potriebè, koie ſmiellouanie ſielluie nas pomocchi, akò mo żemo, A ouo ime, i nazuanie, Miloſerdie, čę ſtòkrat priyemglieſe za almuſſtuo, ier piſmo ſueto ſuiedo
Ekles. 16. kuie gouorecchi, ſ Vſako vbo miloſerdie ſtuoriit mieſto vſakomu po doſtoyanſtuu diellouangii iego. ſ

Ouo miloſerdie Suety Iuan Kryzoſtom čeſtokrat, i čudnijm naçinom hualii, i vzuieſſuie niſe ſcchiedii, illi bogij kadgod

Digitized by Google

kadgod ouakò recch,§ Miloſerdie ieſt ſinaſa ſpaſenia, Narieſſenie vieerè, Odpuſſtenie griehaa, Oto ieſt koie tuerdij prauednieh, Kriepii ſuetieh, Każe ſłużiteglı Bożgij,§ Pačeli, (kakò Suety Ambros gouorij) Vſe ſabranie, i pokupglienie nauka Chriſtianskoga polożeno ieſt v miloſerdiu, i ſmilouaniu. *Io. Kryzoſt.*

Ieſuli iednè ſamo verſtè diellaa od miloſerdia?

Diellaa od miloſerdia nahodeſe biti duoiaka, il duoie verſtè, Iere iedna oua verſta ieſt od diellouangii miloſerdia teleſnieh, à druga, od diellouangii miloſerdia duhounieh. Teleſnaſe narieçaiu, i zouu, iere rade, idiellaiu ò poduiżeniu, i pomożeniu teleſnieh neuogliaa, i potriebaa iskergnega, A duhounaſe nazieuaiu, iere gnimij pomagamo iskergnega dobriem ſuiettom, i naukom na ſpaſenie duſſè gnegouè.

A od ouoga mnogoverſtnoga miloſerdia imamo ſuietlu prieliku, i nauk v blażenomu ſuetomu Iobbu, kogii oua kò reče,§ Od vinoſti moiè zraſte ſmanoiu ſmilouanie, i od creua materè moie izijde ſmanoiu.§ Oko bieh ſliepu, à noga hromu. Otaç bieh vboziem, i pru iuże ne vieh pregliubiteglnò izieskouah. Skruſſah čegliuſte neprauednago, i iz zub iego otimglieh rubeż,§ Reče ioſſte,§ Van ne oſta ſtraany, Duàry moie putniiku odprieſſeſe.§ *Iob 39.* *Iob. 31.*

Koliko ieſt vcinkeh, illi diellauangij miloſerdia?

Sedam ieſt teleſnieh, à ſedam duhounieh. Teleſnaa dielaa, illi včinke od miloſerdia ieſu oua.

1 Lacnieh, illi gladnieh karmit, illi napitat.
2 Xednieh, illi pragnace napogit.
3 Naghieh priodieuat, i obulcchi.
4 Iete, illi ſuxgne odkupouat.

Digitized by Google

5 Bolnieh,illi nemocchnieh nauiedat,illi po hoditi.
6 Goſte,illi putnijci priyati,i
7 Mertue,il vmarle pogrieſti,i pokopati.

A diella miloſerdia duhounaia ouaa ieſu.

1 Bakat,illi pokarati priegrieſſaiucchieh.
2 Nauciti neumicchieh.
3 Dati dobru radu, il dobar ſuiet duoiecchiimſe,il ſumgnecchim.
4 Proſit,i molit Boga za ſpaſenie iskergnega,illi blixgnega.
5 Xaloſtnieh,i placnieh tieſſiti.
6 Podnoſiti vſterpgliuo vuriedienia.
7 Odpuſſtat,i proſtiti vuridienia.

A oua dielaa miloſerdia ieſu naulaſtitò Chriſtianom, i ioſſte v iſtinu pogannom toliko očita, i toli kò otuorena, i poznana, da ne imaiu potriebbu duga, ni proſta gouorenya.

Kakoſe kaxuv ſuetom pijſmu onay diellouania?

Oua diellouania veoma liepò,i ſuuda po ſuetom piſmu obiaugliaiuſe,i kaxuſe,Ier nay prie rieči Iſaie proroka,pačeli Bożie zapouiedi po vſta gnegoua kaxuih,rečebo,§ Prelomi lačucchiemu hleb tuoy, i niſſcchie, i ſtranie vuedi vdom tuoy.Egda viediſſi nàga obulçi iego,i pulti tuoie ne vničixi.§ kogijh diellouangii veliky plod,i velika mazda,il li placchia ſtom iſtom mieſtu poſtaugliaetſe, i čtijſe. Iere reče,§ I prediđet pred liiçem tuogijm prauda tuoia,i ſlaua Goſpodgna obijmet te.§ I blaxeny Suety Iuan,kogy ſuéier i vdijglie naſtoia priručati nam gliubaf bratsku,meiu oſta liemij

Iſaia 48.

Iſaia 48.

Digitized by Google

liemii nauçmij ſuogimij buakò včii, i gouorij. § Kdor imà budet blàga mijra ſego, i viedit brata potriebu imeti, i zapret vtrobbu ſuoiu ò gnem, kakò prebieuaet vgnem gliubaf Boȝia? § 1. Iuan. 3.

I nebuducchimu zadouoglno to, čto rečę, priloȝi, i ouakò zatuori, i zaklopi gbuorenie ſuoie. § Gdęzaa moia nagliubimo ſlouom, ni iezikom, na diellom, i iſtinoiu. Vſem znaemo iakò od iſtine ieſmo. § 1. Iuan. 3. Epheſ. 4.

Oua ieſu diellouania viernieh, i tieh kogy iſtinijm načinom prauedni ieſu, koia diellouania, na napokognemu ſudu Iſukerſt poznati hocchie, i čitò pohualiti, za koia diellouania on podati hocchie ceſarauſtuo obecchianoe, i pouratiti venaç praudè miloſerdniim, kogijh i on priepoüieda, i nazieuae prauednieh. Epheſ. 5. Epheſ. 3.

A ouà diellouania prinaſſaiu toliko vecchie iſtinè huqlè, i viečgnè mazdè illi placchiè, kolikò ſpraunigijm, gottouigijm, čiſtigim, i pobožnigijm ſerdçem, i koliko veſelie, i obilatie duh Chriſtiansky činigih, i diellnie, to ieſt da ih dieluie naulaſtitò na ſlauu Božiu, i na korieſt, i pomoccb iskergnega ſuoga, komu prudè, I zato v piſaniu čteſe onè rieči ſuetoga Paula, koieſe imaiu velmi gliubkò pametiti, i obluȝiti, § Ky podaiet v prieproſſtini, ky miluiet v veſelyu. § I one rieči blaȝenoga Tobie, kogy reče, § Ne htiy oduratitilijça od niekogoȝe vbogogo, ieliko budeſſ mogal biti miloſerdan. § I iſty Suety Paual reče, § Tieha dategha gliubijt Bog, § I pri Ekleſiaſtiku čtijſe, § Vavſem čto daaſſ ſtuori veſelo lijçe tuoie, § I Pſalmiſta reče, § Blag muȝ, iȝe miluyet, i daie, § I v iſtinu Iſukerſt Goſpodin takoua ſpiſſuie, i kaȝe pri ſuetomu Luki Samaritanina, kogij ieſt prěl uietla prielika velikoga ſmilouania, i ſuerſſenoga miloſerdia, koieſe imà činiti vlaſſchiom dobrom vogliom ioſſte i neznançē, i ne doſtoyniem, A kakò gouorij Suety Paual § Iȝe ſchiedè ſiyet, ſchiedè, i poȝagnet. § Rimgl. 12. Tobia 4. 2. Korint. 9. Ekles. 35. Pſal. 111. 2. Korint. 9.

Nu poni zadouoglno budi ouo, čto do ſad rekoſmo od diel-

diellouángij miloſerdia releſnich.

Da Kto ſuiedoxbuie piſmo od djellouangij miloſerdia dubownich.

Rimgl. 15. BLAXENY Suety Paual reče, ſ My kriepčigij, mohauie nemocchnich podneſti imamo, ſ ne nam vgoditi, redijni ha ſ dnod vas iskergnemu vgodan da budet v dobre na ſazidanie, kerſt vbo ne ſebi vgodi, ſ I takoier opet reče, ſ Budite meiu vamij dobroſtiui, miloſerdni, dariuaiucchie meiu ſoboim, iako i Bog v Iſukerſtu daroua vam, ſ I ioſſte reče, ſ Budite vbo naſlieditegli Boſgii, iako Synoue vzgliubglieny, i hodite v gliubui, iako i kerſt vzgliubini. Reče paky, ſ Obulčite ſe iakò izbrany vutrobu miloſti, blagouoglionie, ſmerenie, krotoſt, terpenie, podnaſſaiucchie drug druga, i daruiucchie ſami ſebi, aſcchie kto protieun komu prirok imaet, iakoſe Goſpod daroua vam, takò i vy. ſ I opet reče, ſ Pokaraite nemiernijh, vtieſſite ſlaboduſſnich, Primite bolnich, Terpglioii budite va vſem, ſ

2. Theſſa. 5.

2. Korint. 11. Ouaa, i mnogaa iniaa takoua predlaga, i včij ſuety Paial, kogy (kakono ſam ſuiedoſbuie vſa vſiem věignen bij, da vſich ſpaſenich včinnij, rečebo, ſ Kto iznemagaet, i az neiznemagaiu? Kto ſabla ſgnaetſe, i az ne vſeſemſe, I opet

Rimgl. 9. reče, ſ Skerb meni velika ieſt, i ne preſtanna boleſt ſerdcu moiemu, ſridach vbo az ſam proklet biti od kerſta za bratid moiu. ſ I v drugom miſtu reče, ſ Az preblagotroglno potratym, i vill potracchien budu za duſſe vaſſe, premа da vas vecchie gliubei, magnè gliubglien ieſam. ſ

2. Kori. 11.

Koie ieſt ſkupglienie vſega nauka od djellouangij miloſerdia?

Galat. 6. BLAXENY Sueti Paual obuhiti, ſokrſeli vas our nauk ouie mij ſamo riečamaa, kada reče, ſ Drug druſne tegote noſite, ſ takò napulnijte zakon kerſtou, ſ to ieſt zakon od gliubaui, od koiego zakona iſty Suety Paual drugonda reče, ſ

Rimgl. 15. Akò ka ieſt zapouied, vſem ſlouu izuerſſuieſe, Gliubiiſſi iskergnega suoiega iakò ſebe ſamogo, ſ I Suety Petar Apuſtol

Digitized by Google

kol reče, ℣ Prie vsich zaymenu va vas samih gliubaf prisnu imucchie, zanie gliubaf pokrieuaet mnoshastuo grichij, ℣ Koia zapouied, i ćiju gliubaui, i milosrdia, kakono iest mnogo podoban, i mnogo pristao k'naraui, i k'razloge, tako i vsakomu prijstogij, vsakogo tijće, k'vsakomu prisnuna, i daiese, Iere ò tomu pijsmo suiedokuie gouoreechi, ℣ Vsakomu zaponieda Bog ò iskergnemu suoiemu, ℣ A tu zaponied Isukerst protumači kada reče, ℣ Vsa ieliko kashdo vshocchiete da vam tuoret človieki, tako i vy tuorite imi Shá vbo iest zakon, i proroci? 1. Petra 4. Eccles. 17. Matth. 7. Luka 6.

O DKRIEPOSTI KARDINAOSKIH, ILLI STOŽERNICH.

Cto znamenuie ouo ime, Stoli kaxe ouo nazuanie krieposti Stoxernieh?

IESV niekoie krieposti koiese zouu, i narieçaxu Kardinaoske, to iest stožerne, i nazicuaxuse tiem imenem, iere iesu kako istočnicci, iuscht di stožeri ostalich kriepostij, I kakonò vrata, illi duàri stoie na stožereh, tako vse naučenie i vas kolik razlog blagočestnoga, i dobroga žiuglidnia stogij na ouich kriepostij, i viediše da vse saziedanie dobroga diellouania niekijm načinom naslagnaese na gnich.

A oue krieposti Stožernè narieçaeme kardinàli, iesu četirí.

1 Perua iest, MVDROST.
2 Druga iest, PRAVDA.
3 Treta iest, RAZSADAK, Razmierčie, il Trieznost.
4 Cetuerta iest, IAKOST.

Od kogijh ouako pisano iest, ℣ Trieznost, i mudrost vèsj i praudu, i kriepost, od koih nie na ouomu suietu koristnie, ni polžnie, il prudnie stuàri, ℣ Kade trieznostiyu razbor Mudr. 8.

bor, illi razabranie, illi razmirenie, a kriepostiyu iakost očito kaže, i tumači.

I oue krieposti rakoʒi tolikò nà priručene, i pohuaglie-ne iest, da imamo stanouieto znati, i razumieti, kakò viečgna mudrost, koia Bog iest, vlastitiem načinom daieih, i da se prigimglu, diellu, i činè suelikom koristiyu, polzom, i plodom spasenia člouiečaskoga, koie krieposti nazienaiu se tolikoier činiteglne, illi činiteglnice, to ier Suety Ambros gouori, da ʒ gnih ishodè vsakè vertle, i vsa diella opčchienoga žietka, po suoiem vsakogo vazuaniu.

Ambros

Kakose tumace oue krieposti stoxernie?

OVAKO se tumače. MVDROST, iest kriepost, koia vprau glia, i včij člouieka na ono, čto po razlogu podobnosti ima se želiti, i iskati, i na ono, od česo isty člouiek biežati, i vkla gnatise ima.

PRAVDA iest kriepost, koia daie vsakomu čto gnegovo iest.

RAZABRANIE, il trieznost iest kriepost ona, koia po-stiuska, poprieʒuie, vlečе, i razmieruie nasladienia, il pogaianja pulenada, kolase okussaiu, i cchiute v iadeniu, i pienju, i v kosneniu, illi rieçaniu pulenomu.

LIEPOST iest ona plemenita čestu-rokolna kolesniça kriepostii, na koioi kuebelem voženi, i potezani iesmo.

Oue krieposti iesu, (kako reče Suety Augustin one čestirijke urayu izuirujucchie, i ʒgnega protieçaiucchie, kogy Suety Augustin tolikoier reče one rieči dostoyne vdiglnoga, i ne priekerssnoga pametkouania, i spomenutia, à tò da, Ono iest vmiglienstuo, i znanie stuari, koie poz *Augustin* salo iest Suetlost mudrosti, Liepost, i dielu razabrania, Tuerdost iakosti, i Suetost praude, Iere oua iesu ona, koia bes vsakoga straha poghibieli možemo rieti da nasla iesu.

Kako nam sueto pisemo huali Mudrost.

OVOMVACLIENIV mudrosti Ekleziastik vele mudrò

včij

včij nas po oui put, § Cedo, bes ſuiètouania ničtoże ne ſtuorijſſi, da ne egda ſtuoreno budet, pokaieſſiſe, § Reče ioſſte, § Mudro ſerdçe, i razumno vzderžiitſe od griehof, i v dellouangij praudè proſpeſſnoſti imiet, § Paky Iſukerſt vruglia, i iſtočniek mudroſti, i preuiedenia tà iſtiny, i prauy Salamun ouakò včij, § Budite mudri iakò žmiye, i krotçi iakò golebiçe. § A to neka razumili budemo da ſuerſſnoy mudroſti prijſtogij, i podobaſe zajedno oboia tà ſtuar, to ieſt krotkoſt golubijgna, koia činij člouieki bezgrieſſni, I mudroſt zmaina koia činij člouieki razghgledaſti, i vargli ui, Takò da ni oni ne prehijne inieh, ni da od niekogore prehigneni, ni preuareni budut, à tò hocchiemo imati, ako ſe vhitijmo, i poimemo nauka ſuetoga Paula, kogy reče, § Viyte bratia iakò da nadano hodieli budete, ne leki bezumni, na iakò mudri, odkupgliae vrieme, poneže dny zli ſut, Sego ràdi nehtiyte biti nemudri, na razumeiucchi iaže ieſt voglia Božia, blaga vbo, blagougodna, i ſuerſſena, §

Ekles. 30.

Ekles. 3.

Ephes. 5.
Koloſſ. 4.

I ouomu prijſtogi ono čto Salamun reče, § Ky ſmudrij, mij idet, mudar budet, § Drug bezumnieh, podoban gnim ſtuorijtſe, § I ono tolikoier čto Ekleſiaſtik reče, § Vlijçi pre mudrago proſuietaet mudroſt, § I ioſſte ono čto ta iſty reče v priečah ſuogih, § Serdçe premudrago obuladaet vmin ie, i vho premudrieh iſſchiet naučenie. §

Pritac 13.
Ekles. 8.
Pritac 17.
Pritac. 18.

D.i cto piſmo gouorij od praude?

Salamvn v kgniegah prietač ſuogih reče, § Prauda podužе iaziky, Praudè predſtol vtuerdijtſe, § Boglſſe ieſt malo ſpraudoiu, neže mnoghi plod ſneprauednoſtiyu, § A čijn, i diellouanie ouè praudè, illi prauednoſti Apuſtol izuiya, i otuarà ouiemij riečama, § Vzdaite vſiem dužnaia, komu danie, danie, komuže harač, harač, komu ſtrah, ſtrah komuže čaſt, čaſt, § I kouomu priſtoye oni deli prauednago i blaženago Muža, Kogih Dauid Kragl, i prorok vſpe gouorechi, § Kulneïſe iskergnemu ſuoiemu, à nè odmetaeſe, i ſrebra ſuoiego ne daaſt v liehuu, i mijta na nepouinieh ne priyat. §

Pritac 14.
Ekles. 4.
Rimgl. 13.
Pſal. 14.

Ee Iouie-

Digitized by Google

I ouiemij riečamà moſeſe viediti, da ime praudè, illi prauednoſti Kriſtianskè v'ouom mieſtu pogimglieſe tiskñie, negoli vonom mieſtu, kadi vopcchieno gouoriſmo od prauednoſti Chriſtianske.

Kako piſmo vcij, i kaxe razabranie, illi razmierenie?

Pismo ſueto včij, i predlaga nam razbor, illi razabrãie na vklognenie nerazbora, illi netrieznoſti, à to da nebudemo haiali, ni marili, ò pulti v pošudengij, i pohotiengij, i
Rimgl. 13. neka pošerloſtiyu ne vtehčamo, ni napertijmo ſerdça naſſa žeraniem, i opiyanſtuiem. Paki blaženi Suety Petar Apuſtol molij, i nukae nas na diellouanie, i oprauglienie
1. *Petr.* 5. razabrania, kada reče, da triezueni, i bdecchi budemo, to ieſt da naſtogijmo ſuetijm bdeniem, i molituam, neka nepriyazan ne naydè vnas mieſta niyedinogo.

Ekles. 31. Suieſtuieni takoier, i včij Ekleſiaſtik kada reče, § Vžiuay iako člouiek triežuen, iaže pred toboiu predlagaiutſe, da ne egda zalieſſno iadeſſi, nenauieden budeſſi, § Včij takoier da opiyauſtuo biežatiſe imae, kada reče, § Viino vbo
Ekles. 31. zalieſſno pijto, razdeženie, ghgneſ, i razruſſenia mnogaa
Ekles. 19. tuorijt. § Reče ioſſte iſty Ekleſiaſtik, § Vino, i žene činè mu drijh priegrieſſeuati, i poduratitiſe, i odurichiſe od Boga, §
Ekles. 31. i zato včecchi daſe ima trieznò, i razbornò piti, reče, § Vzra douanie duſſè, i ſerdça ieſt vino, ieže triezuenò, i pomirnò piyetſe. Zdranie ieſt duſſi, i tielu trezueno pijtie, § Toga
Ekles. 10. çicch, i vdrugom mieſtu piſano ieſt, § Blažena zemglia, eže knezi iadut na vrieme ſuoie, na pokriepglienie, a ne na blud, A iže vzderžaſt ieſt priložijt žiuota. §

Da ona kriepoſt razabrania, illi mierè, proſtiereſe na ſirè negolie sàmo trieznо iadenie, i pienie, Iere akò niekadar kogy drughij ſuety Otaç, na ime ſuety Iuan kerſtitegl bii nam velikii nauk, i prielika vſakogo razabrania, vſtegh nutia, i vſakogo vzderžania, buducchi da picchiom, i odicchiom odaghna, i oddijli od ſebe vſaky blud, i vſako teleſnoe

Digitized by Google

noe naſladienie, i zadouoglian ò velikoy porednoſti, itriez noſti iadenia, i pienia, proneſe, i ſprouodi ſiuglienie ſuoie v puſtoy puſtigni.

Cto piſmo gouorij od iakoſti, illi kriepoſti?

Pismo ſueto velmi krutò podtiçè, nukae, i vçij nas na doſtieghnutie ouè iakoſti, iere ona odgonij, i odnimglie od nas zalij, i hudij ſtràh, i hualij, i prieruça nadeʒdu, illi derʒnouienie, ï radosminſtuo, tuerdoſtanie, i veloduſſie ſpamèti Chriſtianskè, Reçebo Salamun, § Bezakonijk bieʒij, nieko toʒemu ne tieraiucchiuga, Prauednijkʒe, iako lau derʒnouyucchie bez ſtràha budet, § I Suety Petar vçecchi, i gouorecchi od nepriyateglij vierè, i miloſerdia reçe, § Strahaʒe ih ne vzboyteſe, i ne ſmutiteſe, kto ieſt iʒe vas ozlobijt, aſſchie dobri reunouategli budete, na i aſſcchie çto terpijte praudè çicchia, blaʒeny. §

Pritac 28.

1. Petr. 3.

A Suety Paual Buducchi i on nepremoʒnij voyniik Iſukerſtof çeſto krat zoue, i vzbudiuie inïch na praui, i Chriſtïansku iakoſt, illi kriepoſt gouorecchi, § Bratia moia vzgliubgliena ſtanouieti budite, i ne poduiʒimi, obigliu yucchie va vſakom diellu goſpodgnu vinnu, znaiucchie iakò trud vaſſ nijſt prazdan v goſpodeue, § I opet reçe, § Bratia vkriepiteſe v goſpodeue, i v ſilli kriepoſti iego, obulçiteui v'oruʒie Boʒie, da ſtàti moʒete protieuu zaſiedaniu diaualskomu, i oprijtiſe vdan zaly, i va vſieh ſuerſſeni ſtàti. §

1. Kori. 15.

Ephes. 6.

A oue ieſu rieçi kriepka, i iakoga çlouieka, § Na Boga vpuah, ne vzboiuſe çto ſtuorijt meni pult, § Goſpod zaſſchititegl ʒiuota moiega, od kogoſe vſtraſſu è § Aſſcchie opulçijtſe name puk, ne vzbogijſe ſerdçe moie, § Ibo aſſchie proydu po ſredu ſieni ſmerti, ne vzboiuſe zla, iakò tij ſamnoiu ieſi. § I Suety Paual tolikoier reçe, § Kto ni odlučit od gliubaui kerſtoue? Reçe ioſſte, § Vſaka mogu ſtom, iʒe kriepijtme Iſukerſt, § I ouo ieſt ono, çto priekriepky kragl Da-

Pſal. 55.

Pſal. 26.

Pſal. 22.

Rimgl. 8.

Philip. 4.

Digitized by Google

uid reče vsiem Bożgiim sinouom, i suogijm kupnouieruiuc
Psal. 30. chim, § Mużuyteše, i da vkriepijtše serdçe vasše vsi vsaiuc-
Psal. 107. chi na Gospoda, ò Boze stuoriimo siellu, i taa vničiżit vra-
ghe nasše. §

Napokom ouo żieuglienie dostoyno iest muża Chri-
stianina, kogiime żietkom żieuetše mudrò, prauednò, triez
nò, i kriepoltnò, i v tomu stogii, i nahodiise ona zlatna srie
da, i sriedostanie, to iest da nebude čto zaliesšno, i da ne bu
de čto sschiede, illi od magnè. I ouo iest čto pisanie go-
Pritac 4. uorij, § Ne vkloniisšise ni na desnu, ni na suičnu, to iest na
lieuu. §

ODDAARII, I PLODOVA Duha suetago.

Koliko iest daarij Duha suetago?

Isaia 11. SEDAM darii Duha suetagò nahodese pri Isaigi proro-
ku, i pri otçeh suetè çerkè, to iest.

1 Duh Premudrosti,
2 Duh Razuma.
3 Duh Suietta.
4 Duh Krieposti.
5 Duh Vminya.
6 Duh Milosti, i
7 Duh Straha Gospodgna.

Kogij dari, illi dusi nahodese v Isukerstu gospodinu na-
Iuan 1. ssemu suerssnigijm načinom, nerè v niyednom inom, Iere
on pun iest milosti, i istinè, i vgnemu prebijua vsaka punost
Iuan 1. Bożastuia telelnoè. To ier od punosti gnegouè vsi priyaš-
Rimgl. 8. mo kogy daa nam od suetoga Duha suoga, § A asschie kto
ne imaet Duh kerstof tà niest iego, § Kako suietlò včij, i go
uorij Suety Paual Apustol.

Koli-

Digitized by Google

Koliko ieſt dvarij, illi plodouaa Duha ſuetago.

Blaxenȳ Sueti Paual nabraia, i včii da duanadeſt ieſt ouiih darii, illi plodouaa Duha ſuetago.

Peruy ieſt, Gliubav, koia vlaſkiim iažikom zoueſe, Charitas, I v iſtinu ouy plod prenaročit, i preplemenit ieſt žiella, i koren vſakogo dobra, bes koie gliubaui, (kakò Sueti Auguſtin gouorij) oſtàla dobra nemogu pruditi, ni proſpeſſati. I oua gliubaf nemožeſe imati bes inieh dobrodeangii, i kriepoſtij, kogimii člouiek bieua, i činiiſe blaag, i dobar.

Drughy plod ieſt Radost, plod v iſtinu izuierſit, kogii činii čloujeka veſela, radoſtna, i ſnažna na službu Božiu.

Trety plod Duha ſuetoga ieſt, Miir, il pokoy, kogii či nii da člouiek v neuogliah, i protiuſtinah ſego ſuieta miiran, i v duhu pokoian prebiiua.

Cetuerty ieſt, Terpenie, illi terpgliuoſt, koie ſtogij, v kriepkom, i iakom podnoſeniu proticznieh, illi protiev ſtrijn ſego ſuiota.

Pety plod ieſt, Dvgomisalnost, illi dugoterpgliuoſt, koia obiauglia, i kaže velikoſt, i ſtanouietoſt Duha, v čekaniu, i poterpeniu dobra prijti imuſtago, to ieſt dobra, koie prijti imaet.

Sceſty ieſt, Dobrota, koia ne vdij, ni zlobuie niekomu, dà hocchie, i želij vſakomu dobro.

Sedmy ieſt, Blagost, illi Dobroſtiuoſt, koia vſakoga gliubkò prigimglie, i gherlij, ſlatka, i razgouorna, à v chiudeh, i obiečagij trieznа, razabrana, i naredna.

Oſmy ieſt, Tiempst, illi tieſſijna duha, koia tieſſij, i gaſij vſako gamutiè ſeržbè, i ghgneua.

Deuety ieſt Vierá, i viernoſt k'iskergnemu, koia činij da ieſmo vierni obſlužietegli obecchiania, i nagodienia, koie včiniſmo.

Deſety ieſt, Krotkost, koia odgonij vſe oholoſti, i vſake

vſake ſumgne od ponoſenia, i ghiezdè.

Iedanadeſti ieſt, Vzderzanie, kimè ne ſamo vzderzimoſe od gizbijn, dà i od vſake nepraudnoſti, grieha, i be zakonia.

Dvanadeſty ieſt, Cistocchia, koia vzderzii miſal čiſta, v tielu takoier čiſta.

Po kogij nacin bocchiemoſe dobro ſluxiti nankom od daarij plodienia Duha ſuetago?

Dobrocchiemose ſluxiti gnimii, ako ſaznanim duhom ſaznademo, i poznademo od kuda nam prihodè tij daari, i tij plodi, i àkò occhiutimo, obianijmo, i ſahranijmo vnas ſuerſſenu kriepoſt, vzieuanie, i obiekouanie gnihouo, A v iſtinu oui daari, i oui plodi ishode izuſutka, i iſtočnieka vſakè miloſti, à to od Boga ſuetloſtii, kogimij ouiemij daarii kaxenam preueliku dobrotu, i gliubaf ſuoiu čimè to
Rimgl. 5. li obilatò izliena vnas duh ſuoy po Iſukerſtu. ⁊ Ier gliubaf Boxia, (kakò apoſtol ſuiedokuie) izliena ieſt vſerceh naſſih, Duhom ſuetijm, ixe dan ieſt nam, ⁊po ouoy miloſti ſednoobraznoy, illi ſednodarnoy, Iſukerſtom nam takò vte-
Iuan 7. xajiucchijm illi doſtoia iucchijm, kogy reče, ⁊Ky vieruiet va me (kakò gouorijt piſmo) tieki vodi xiuie protekut od čreua iego, Sexe reče od Duha, Egoxe priyeti imehu vieruiocchi vogn, ⁊ kakò Snoty Iuan Euangeliſta vpiſao ieſt, Inakò bez Iſukerſta, (kakò Snoty Ieronym gouorij) niektoy niemoxe biti ni mudar, ni razuman, ni radodategl, ni kriepak, ni naučen, ni miil, ni pun ſiraha boxiega.

A kriepoſt, i vzieuanie, il obiečai ouieh daarij duhouniehčinij, naſtogii, i diellue da kriepoſti Theologali, to ieſt Bogoſlounè, i kriepoſti Kardinali, to ioſt Snoxernè, od koih gouorismo, poſpeſſaiu, i horzò, i poſpeſſnò, nieklò, i harkò izuerſſe vnas ſnoiu nocch, i ſuoim zakonno dielouanie, i činè takoier da gliudi priſtaono, vriednò, i dobrouogluò vazdi ſliedè kako voy uodu Duh ſuety, i gnimè ganuti

Digitized by Google

nuti, tiſſteni, i vkriepglieni neumornò da budu tekli putõ zapouiedij Bożgijh, i da iſtinijm načinom ſtuoreni, i včigneni budu duhounii, prauii Sinoue, i čedaa Bożia (Reče-bo Suety Paual, § Iże każdo Duhom Bożgijm voditſe, ſy ſut Sinoue Bożgii, § A dugobi biilo ſade gouoriti ò vſakomu tomu daru iednò po iednò, Da v giſtinu preblagà, i premieriſnà vocchia duhounaia iz gnih prigimgliuſe, koia vocchiaa Duha ſuetoga huale, każu, i vzuieſſuiu nas, kakò podlouità ſtablaa, i dubia v pogliu çerkuenomu, po onom čto piſano ieſt, § Vſako deruo dobroe plod dobrỹ tuoriit, Zaloże deruo, plodi zalii tuoriit, poneże od plodii gnila poznaietee, § koi plodi prinaſſaiu ioſſte ouu koriest, da gnimii člouiek Chriſtianinieſt oruża protiuu diellouãiem, i pożudeniu pulti. Iere nauk, i naredienie Apuſtolskoe nic kadare nechie prehiniti, prelaſtiti, ni preuariti, rečebo Suety Paual § Duhõ hodite, i pohotij puralskiih ne ſuerſſite, § I v drugom mieſtu iſtii Suety Pauał reče, § Aſſcchie duhom pultenaia diella umertuſcchiati budete, § ivete. §

Koia ieſu diella pultenà?

Dielaa pultenà ieſu ona od kogiih Apuſtol ouako reče, § Očità ieſu diella pultenaia, iaże ſut. Nečiſtota, Studodemnie, Pohot puralskia, Lakomoſt, Idoloſluženie, Otrouglienia, Vražđi, Stezania, Zauieſti, Ghgmieni, Razdraženia, Raſpre, Eresie, Nenauiedoſti, Vboyſtua, Opiyanſtua, Zalieho iadenie, i podobnaa siim, iaże propouiedah vam, iakò i prežde rekoh. Zane ky takoua tuoret, çeſaraſtua Bożiego ne doſtieghnut. § Prieloži ioſſte, i nadoda gouorecchi, § A iże keritoui ſut, pult ſuoiu raſpeſſe zbludmy, i pohotingii, § I v drugom mieſtu reče gouorecchi od tieh kogii po pożudieniu, illi pohotienyu pultenomu idut, reče diim, § Iże v pulti ſut, Bogu vgodni biti nemogut, § Včii dakle iſtii Apuſtol gouorecchi, § Ne htiite zabluditi, Bog porugaen ne bieuaet. § Iażebo poſiyet čloniek taa, i pożagnet,

Galat. 5.
Rimgl. 8.
Math. 7.
Galat. 3.
Rimgl. 8.
Galat. 5.
Galat. 5.
Rimgl. 8.
Galat. 6.

Digitized by Google

gnet, láko iże ſiyet v pulti ſuoyoy, od pulti, i pożagnet iſta glienie, à iże ſiyet v duſe, od duha i pożagnet żiuot vieczgny. ☧

OD OSAM BLAXENSTVII.

Kà ieſu blaxenſtua zakona, illi zauieta Euangeos koga?

BLAXENSTVA zakona, illi zauieta Euangeoſkoga ieſu onaa, koia Suety Ambros zoue blażenſtua Goſpodgna, i blagoſlouglienia, koia blażenſtua pri Suetom Mathiu Euangeliſti oſmera nabraiayuſe ouiem načinom, i ouiē oſmerim broiem, i cieſlom, to ieſt.

1 Blaxeny niſſcchy duhom, zane gnih ieſt kraglieuſtuo nebesko.

Math. 5. 2 Blaxeny krotcy, zane tij obderxet zemgliu.

3 Blaxeny kv placiut, zane tij vtieſſetſe.

4 Blaxeny ky laciut, i xiedaiut praudu, zane ty naſitetſe.

5 Blaxeny miloſerdy, zane ty miloſerdie doſtighnut.

6 Błaxeny ciſty ſerdcem, zane ty Boga vzret.

7 Blaxeny mirotuorci, zane ſinoue Boxgy narekutſe.

8 Blaxeny ky progognenie terpet, praude radi, zane tieh ieſt ceſarauſtuo nebeskoe.

Zaſtoſe ima obſluxieti ou nauk blaxenſtuij?

Ov nauk blażenſtuii imaſe obſłużiti, iere ieſt peruy, i nay vekſſi dio zakona Euangeoskoga, kogo Iſukeriſt zakonoda-

Digitized by Google

nodauaç naſſ vſtmii ſuogima preſuetimii izreče, i nauči na gori, neka vſi razmieſlee, i razmotree čto obugimglie, gherlii, i obuhita, i čto profii prauednoſt Chriſtianska od vieſſe, i izuã vierè, i da znalli budu, kako prauedny ne bes truda dobieuaiu (iako prauy Suety Paual) venaç, praudè, il pũnu, i viečgnu mazdu, illi placchiu, iere ſtogò vzroka, i Suety Iakof tuerdecch reče, ſ Blaẑen mũẑ iẑe preterpiit is kuſſenie, iako egda isk uſsẽ budet, priimet venaç ẑieuota. ſ *Iak. 1.*

A čtoſe ima naulaſtitò, i poglauitò zamieriti okolo nauka od blaxenſtuij?

NAV prïe zamieritiſe ima, da meiu ouiemii blaẑenſtuii ieſu verſte razlieke, kakonoſe viedij takò po iſtom čieſlu, illi broiu, kakò po redu iſtieh blaẑenſtuij. Pakij v vſakoy ouoy verſti blaẑenſtua duij ſtuari zaiednò predlagaiuſe, Iedna od kogijh ieſt iſto diello od kriepoſti, illi (kakonoga zouu) doſtoyanié, i blaẑenſtuo ouoga ẑieuota. Drùgo ieſt mazda, illi plata viečgnega ẑiuota podobna, i prieſtoina vteẑaniu, il doſtoianiu ſuoiemu, kogii ẑieuot moẑemo naz uati blaẑenſtuo baſſtinè, illi diedicchſtua.

I kakonò tà peruii dïo prinoſij vieruiucchiim trud, i tegotu, tako drughii dïo kogij tudie v kaẑdoy toy verſti pridaieſe, i naſlieduie, prinaſſa vtieſſenie veličaſtuiem predloẑenè, i obiecchianè platè, i lahča trudi, znoy, i teſska aruãia, koia vſak v voyniçi Chriſtianskoy ima podneſti, Iere reče Suety Paual, ſ Ne venčaetſe, neẑe ky zakonno mučen budet, ſ Iedinka ẑdo vlaſſcchiu mazdu prijmet po ſuoiem trude, ſ Iaẑe poſiyet člouiek, tà i poẑagnet. ſ *2. Timot. 2. 1. Korint. 3. Galat. 6.*

I toga çicch preïe neẑe goſpodin prijdè ſuditi on ſtraſſnij poſledgny ſud vſega ſuieta, zouè, i izbudiuie nas na čekanie priſſaſtuïa gn gouia ouiemij riečama, ſ Se prijdu skore, i mazda moia ſmanoiu ieſt, pouratit iedinukaẑdo, po diellijh iego, ſ Iẑe premoẑet, dam gnemu ſiediti ſmanoiu na preſtole moiem, ſ A tuyzi napokom ieſt veliko, verhouno, i ſuerſſeno blaẑenſtuo. *Apok. 23. Apokal. 3.*

Digitized by Google

A ono čto ſuiet ſudii, i mnij ò blaženſtuu ieſtv iſtinu ſud taſſcch, i himben, kogij meiu to vrieme mnozieh hinii, priuaruie, i pogubglia, iere opcchienò meiu gliudij gouoreſe, i mniduſe blaženii bogatii moguchii, ſlauom, i oblaſtiyu, proſuietuiucchii blagom, i imaniem ſegò ſuietgnijm obiegliuiuchii, i naſladieniem, i roskoſſam naſtoiec chii. Da Iſukerſt poſtaui na tieh takouieh iao, i gore, i Iſaïa prorok ſlobodnò vzuapi gouorecchi, § Puče moy, iže te blažena gouoret, ti tebe laſtet, i put ſtopā tuogijm razdruſſuiut, § I Dauid reče, § Blaazi gliudi, imže ieſt goſpod Bog ih, § A to v iſtinu da žiueechi dobrò, i blaženò vazda budu hualili, i priepouiidali Boga ſazdateglia, i ſtuoriteglia ſuoga, i gnemu da klagnaiutſe.

Iſaia 3.

Pſal. 143.

OD SVIETTOVANGII
Euangeoskieh.

Kaſe zouu ſuiettouania Euangeoska?

NAA ieſu, i zouuſe Suiettouania Euangeoska, koia prē da poſobnò nieſu protriebna za doſtieghnuti ſpaſēie, nič ta ne magne Goſpodin naſſ Iſukerſt predložigih nam, i podda nam taa ſuiettouania dabiſmo beržē, i lasnïe doſtieghnuli ſpaſenie duſſam naſſim.

1. Korint. 7.
Math. 19.
Luka 10.

I zato onà razluka, koiu piſmo poſtaui meiu zapouiedmij, i meiu ſuiettouangii, imaſe velmi dobrò, i pomgniuò deržati, i pametouat, tako da razumieli, i znali budemo, iakò zapouiedi imàmo od potriebe obſluži ià; da ouà ſuiettouania nam ieſu predložena, i podana kako koia pomagaiu nas na ſuerſſeno obſluženie zapouiedij, i da v naſſoy vogli i naſſemu obraniù ſtogij priyati tay ſuiettouania, i ne priyatïe, I zato ſuety Paual hotecchi nauka dati od vzderžan

2. Korint. 7.

ia dieuſtua, il nezdružnoga žiugličia ouakò reče § Od dieſ

zapo-

Digitized by Google

zapouiedi Goſpodgnè ne imam Suietʒe daiu, iakoʒe pomilouanie od Boga doſtieghnuf da budem veran.ʒ

I ouamoſe prienaſſa,i ouamo ghleda ono čto Suety Auguſtin reče,Ino ieſt ſuiet,à inò ieſt zapouied, Suietſe daie, Daſe dieuſtuo vzderʒij,Daſe vzderʒijmo od vina,i od meſoiadenia,Da vſe prodàmo,i razdielijmo vboziem,A zapouied daietſe daſe prauda vzderʒij,bgliudij,i hramii,Da vſakij člouiek vkloniiſe od zla, i da činij dobro, I iſty Suety Auguſtin oper reče,Kto dobrouoglnò ſluſſao,i včinïo bude ſuiettouanie,imatcchie vekſſu ſlauu, A kto ne ispulnij zakon,akoſe pokorom ne pomoʒe,necchie mocchivbieghnuti od mukè. *Auguſtin*

I podobno ouomu pijſſe Suety Ambros, ʒ Ne zapouiedaſe ono čto viſſe zakona ieſt,alli nukaſe na ono ſuiettouaniem,i kaʒeſe ono čto boglſſe,i prudnïe ieſt.Reče ioſſte. Suiettouanie zoue dobrouoglnïeh, à zapouied ſtieska, i ſielluie nehotecchieh. *Ambros*

Suety Ieronym tolikoier reče,Kadaſe daie ſuiet, tu ieſt ſlobodna voglia obſluʒitiga,illi ne obſluʒiti, A kadaſe zapouied poſtauglia,tu ieſt potrieba obſluʒenia, Alli vekſſè platè doſtoyno ieſt čto ne po ſielli,nere dobrouoglno prinoſijſe,i daieſe. *Ieronym*

Koliko ieſt ſuiettouangïj Euangeoskieh.

Nie, od potriebè vouom mieſtù pobraiati ſuiettouania Euangeoska.Zadouoglno budi znati da poglauna trij ieſu à tò.Vbosstvo,Cistota,i Poslvh,i oua poglauitiem načinom priyatiſe imaiu, kakono Suety Otçi iz ſuetoga pijſma izuadiſſe,i razumieſſe.

Vbosstvo oniem prijſtogij,kogij iednome vſa ſuoia oſtaugliayu za ſuerſſeniem načinom naſliedouàti Iſukerſta,kakono včiniſſe Suety Petar,i oſtàli Apuſtoli. *Math. 19. Deania 4.*

Cistota prijſtogij oniem koglj ſami ſebe ſſkopiſſe čič chia kraglieuſtua nebeskoga, I kakò Tertulïan gouorij *Math. 19. Tertulian*

Digitized by Google

činè sebe ponoglnò sškopglienieh.

A oni zagherlisse, i okrielisse Posluh, kogy za suersse, nò, i napunò oduricchi samieh sebe, oduracchiaiuse, i vklagnaiuse ne samo od pošudengij, da (kakono pismo sueto včij, i velij,) sausiema oduracchiaiuse od vlasste voglie, i hotienia suoga, podlošiusse, i vpokoriusse v vse, i po vse vogli, i zapouiedi onogò, kogo obrasse za statissinu suoga, na miesto Isukerstouo.

Ouaa suiettouania Isukerst prieliečnijk, i zerçalo suerss nosti, illi suerssenia Euangeoskoga nauči ne samo ricyu, (kakocchiemo malo poniše recchi) da iosste potuerdigih nam prielikom, i naukom žieuota suoiega, kogij buducchi 2. Korint. 8. Bogat, za nas bij vbog, ne imiyuchi kade podkloniti glauu Math. 8. suoiu, kogij dieuaç rodien od dieuiçe iest, i prebijua neuie- Isaia 7. staç suetieh dieuijç, i kogij bij tolikò pomgnis, i haran v po- Luka 2. sluhu, illi čigneniu posluha, da pokorà, i podložan materi, Math. 27. i iednomu driuodegli, i stuoren poslussan deridо smerti Filip. 2. krieža sam od sebe suiedokuie gouorecchi, § Snidoh s'ne- Math. 26. bese, ne da stuoru vogliu moiu, na vogliu togo, iše posla- Iuan 6. mene. §

V kom miestu Isukerst vcij nas, i daie nam suiet vbosstua?

Sviet vbosstuà Euangeoskoga nauči nas, i dà nam Isu Math. 19. kerst, kakonose čtij pri suetom Mathiu, vonò miestu kade nabraiaiuse zapouiedi Božie, od kogih zapouiedii. vsako- Math. 19. mu bes niyednè razlukè rečeno iest, § Ako hoochiessi k'žiuotu vnijti, bgliudi zapouiedi. §

I za tiem predlagaese suiettouanie nasliedienya vogl noga vbosstua, prilošiussi, i pridaussisse tu iedin načijn riečij, kogij načijn riečij polaga tà suiet v vogli, i hotiniu vsa koga, to iest da vsak slobodan iest, i vgnemusstogii priyati Math. 19. ta suiet Euangeosky, Rečebo Gospodin, § Asschie hocchiess si suerssen biti, idi, i proday vsa iaše imaessi, i day vbozlem, i imiyessi krouisste na nebesch, i prijdi, i naslieduyme. § Kime

Digitized by Google

me gouoreniem Gospodin Isukerst ne sàmo takò suietuie, da iosste pridaie (kakonose rèče,) ostrogu tečeniu, neka včijnij člouieči to vekssè blaghè, dobrè, i snažnè voglïe zagherliti, i priyati oùaa suiettouania, prikazaf, i predložif veličastuo platè, neka gnome priteghneïh, i vtiessij, Iere obituiè, da on, kogy za gliubaf Isukersta ostauiussi vsa vbog iest, hocchie imati blago na nebu, i dacchie priyati sto za iedan, i vžieuati žieuot viečgny, koiemu žieuotu bogaty, tessko, i vele trudnò prihodee. *Math. 19.*

Obslužietegli, i oni kise narieçaiu nasliditegli sego vbosstua biesse Suety Apustoli, na ime kogih vsieh blaženij Suety Petar sminnò, i nadežd nò rečè, ⸗Se my ostauismo vsa, i sliedismote.⸗ *Luka 6.* *Math. 19.*

Kouijm pridružuiuse, i pristupaiu Christiane çerkuè peruassgnè, i tada radiayucchiese, kogi (kakò Suety Luka suiedokuie) prodauahu plemensstine, posiedania, i imania suoia, i prinassahu pinezo tey prodadbè na opchienò vžie nãie, i hranu, takò da niektor od gnih negouorasse, ni prau gliasse imati ničesore vlasstega suoga, Iere mežd gnimij, vsa vsim opcchiena, i pospolita biehu. *Deania 4.*

I ouo vbosstuo prosij, i hocchiè, i gnemuse podobae damu bude pridruženo çielo, i dobrouoglno ostauglienie, i zapusstenie blaga, i imania segasuietgnega, ne ostauiffsi od toga blaga sebi vlasscchie ničesore. I k'ouomu pristogii on častny, i pri daugnïeh potuerdienij, i pohuaglienij sud, i rečenie Tertulïana, kogy ouakò gouorij, ⸗Dobro iest srazdieglieniem, i mierom dielliti vboziem imania, Alli boglssie iest s'misalyu, i s'odlukom nasliedouati Gospodina, i vse v iedno darouati, i v slobodi bez pečenia, zaiedno s'Isukerstom potriebu imati. *Deania 5.* *Tertulian*

V kogijh miesteh pisma suetoga hualise suietouanie cistocchie?

Svietovanie čistocchiè huaglieno iest tako v Euangelgijh, kakò v pisangij Apustolskieh. Iere Isukerst hualij *Math. 19.*

onu

Digitized by Google

onu verſtu Eunukof, illi pokaʒniekof, kogij çicchia kraglieuſtua nebeskoga ſami ſebe ſſkopijſſe. I neka ne pomie ſlijmo da ouo ieſt berʒe zapouied, nego ſuiettouanie reçe,

Math. 19. ʒKy moʒe iàt, iami ʒ koia rieč, (kakò Suety Ieronym dobro tumačij) ieſt Goſpodinoua, kogy molij, i nutka podtiče, i nagouàra voynijçi ſuogi na mazdu, miito, i platu, kakò dabi rekao, ky moʒe boritiſe, boriſe, priemozi, dobudi, i pobeduy.

A tò moʒe včiniti on komu dano ieſt, A (kako iſty Suety Ieronym gouorij) daieſe vſijm, kogij profili budu, kogii hotili budu, i kogijſe trudili budu, za priyati, Iere vſakomu

Math. 7. *Luka 11.* proſecchiemu daſtſe, à kij iſſte, nayde, à klapaiucchiemu otuorijtſe.

A mazdu mijto, i platu ouoy čiſtocchi ſueto piiſmo odlučuie, da li nay vecch verhounu platu čiſtocchi dieuſtua, Iere oni kogiſe nieſu ʒenama oskuernili, nere prebiſſe, i oſtaſſe dieuçi, ſtoye pred priſtoliem Boʒgijm neoskuer gneny, i neporočny, i poiu nouu peſam pred Bogom, i iançem, i naſlieduiut iança kudgodir ighiet.

1. Korint. 7. A Apuſtol Suety Paual prečiſto reče, Dobro ieſt čloueku ʒenè ne taknuti. ʒI opet reče, ʒOd dief zapouiedi Goſpodgne ne imam. Suietʒe daiu, iakoʒe pomilouanie od

1. Korint. 7. Boga doſtieghnuf, da budem vieran. Sudiubo da sïe dobro ieſt, nadſtoiecchie potriebè rádi, zane dobro ieſt člouieku takò biti. ʒ

1. Korint. 7. I opet piſſucchi od vdouè reče, ʒKomu vshocchie da vdatſe, takmò v goſpodeue, Vecchʒe blaʒena budet aſſchie ſiçe prebudet po moiẽ ſuiettu, mnimʒe iako i az Duh Boʒgij imaem. ʒ

S'Apuſtolom Suetiim Paulom vele liepo priſtaie Suety Ambros, kogii ouakò vpiiſa. Prauò, i doſtoynò hualiiſe bla

Ambros *Korint. 7.* ga ʒena, da boglſſe predkladaetſe Bogogliubka dieuiça, go norecchim Apuſtolom, ʒKy ſauskupgliaet dieuu ſuoiu dobro tuoriit, à iʒe ne ſauskupgliaet boglſſe tuoriit. ʒIere oua

mieſlii

Digitized by Google

mieſlii ò onieh ka ieſu Boʒia, à ona ò tieh, ka ieſu ſuieta, Ona vzama zdruʒenia vezana ieſt, à oua ſlobodna ieſt od vz. Ona pod zakonom prebiiua, à oua pod miloſtiyu. Dobro ieſt zdruʒenie ʒenidbeno, kogiim naſſaſtieſt poſliedak naſliedouania, i kolina clouiečaskoga, da boglſſe ieſt dieuſtuo, kogime doſtieʒeſe nasliedouanie, i baſſtina Kraglieuſtua nebeskoga, i naſſaſto ieſt nasliedouanie doſtoyangii, i i vteʒangii nebeskïeh, Po ʒeni nasliedoua pečal, A po dieuiçii bii ſpaſenie, Tako reče Suety Ambros.

A oua čiſtota hoechie, i proſii da clouiek ſuietrō, i odlu čeniem odlučeniim, i tuerdoſtecchiim odluçii ʒieuiti neoskuergnen, i čiſt od vſakè skuerni, i od vſakogo pohotien ia pultenoga, i da vzderʒaſtò ʒiue ʒieuot čiſt, i beskuernā, da bude ſuet, i tielom, i duhom radi Iſukerſta, I toga çicch 1. Korint. 7.
Suety Paual reče, § Iʒe odluči v ſerdçu ſuom kriepak, ne 1. Korint. 7.
imae potriebu, oblaaſtʒe imae ſuoie voglie, i sïe poſudi ſer çi ſuomu shraniti dieuu ſuoiu, dobro tuoriit. §

Cto nam gouorïj, i predlaga ſuiettouanie Euangeoskò od poſluha?

Sam Iſukerſt Goſpodin, i ſpaſietegl naſſ, nay prïe prielikom, i naukom preſuetoga ʒieuota ſuoga, (kako prie rekoſmo) Paky riečiu ſuoiom, predſtaui, predloʒi, pohuali, i prieporuçi nam ſuerſſenii nàčin ouoga posluha, Iere pride, ne da včiinii vogliu ſuoiu, nere vogliu otça ſuoga, i onieh kogiim čriiſe da bii podloʒan. Priide takoier sluʒiti, *Iuan 6.*
à ne biti sluʒen, takò da poniiʒi, i ſmeri ſamogo ſebe vči- *Luka 2.*
gnen poſluſſan dari do ſmerti, à ſmertikrieʒa, Pakii riečyu *Filip. 2.*
ſuoiom izbudiuiucchi, i zouucchi nas daga naslieduiemo
reče, § Aſſcchie kto hocchie priiti po mne, otuerzi ſam ſe- *Math. 16.*
be, i vazmi krieʒ ſuoy, i sliedi mne, § koie rieči mogusе veo
ma dobro priyati, i razumiti, kako da vſiim v opcchieno re
čene ieſu, Alli oſoboynò, i vecchie ſuerſſenò oniem prii-
ſtoie, kogii v koliko mogu takoſe s'obraʒuiu, prieliekuiu, i
prepodobgliuiu Iſukerſtu, da necchie vničemre biti go-
ſpo-

Digitized by Google

ſpodari,ni vladaoçi ſebè ſamieh, ni imati nad ſobome niyednè oblaſti,nerè naſtoie,obiraiu, i vecch vole ʒieuiti po vogli,i zapouiedi drugoga,nere po ſuoioy vlaſſcchioy vogli,çime dobrouoglnò naslieduiu,i sluſſaiu vogliu,i zapouied drugoga,kogo obraſſe ſebi za predſtateglia, i ſtariſſinu na mieſto Iſukerſta goſpodinà naſſegò.

Predſtauniih dakle,i Stariſſina ouieh (kakò Suety Vaſſi lie včii) vzderʒii kyp,i mieſto Iſukerſtouo,i včignen kakò hodatay, ſriedoſtatniik,illi poſredniik Boga, i člouiekaa, poʒartuuie,poſuecchiuie,i prinàſſa Bogu ſpaſenie posluſſ nieh, takò da kakono ofçe posluſſaiu paſtira ſuoiega, hodecchi oniem putom kiimgih paſtir vodii, takò prem pòdobàſe da oui voyniiçi,i rabotniiçi miloſſcchiè posluſſaiu predſtauniiçi,i ſſtariſſine ſuoie,ne iziſſcchiuiucchi,ni razghledaiucchi kakoueſu zapouiedi, kadaſu bes grieha, da ſnaʒnò,veſelò,i pomgniuò iſpugniuiucchi ono,čtoſe zapo uieda,od koiega Predſtauniika, i Starjiſſinè Suety Bernardo,za Suetiim Vaſſiliem ouakò tolikoier gouorii. Onogo koga imamo,na mieſto Boga,imamo posluſſati kako Boga vonieh koia ni eſu očito protieuu Bogu.

Vaſſilio

A çerkua ſueta,(kakono ſtàra,i daugna piſania kaʒu, i ſuiedokuiu,) vazda imala ieſt oui viernii, i izuerſitii nasliedniiçi Iſukerſtoui,kogii ſerčeno naſtoiaſſe obsluʒeniu ouieh ſuiettouangii,I meiu gnimii, izabrane çaſtne, i pohualne skupſſtine milieh, Bogogliubkieh, i pohualnieh Muʒii,kogii nadhaiaiucchi,i priedobiuaiucchi velmi verhouitò vſakii obiečay,i prieliku gliuçku,oſtauiſſi iednoth vſa dobraa,i i mania ſuoia,i zapuſtiſſi nasladienia ouè pul ti,dobrouoglnò,i odlučenim načinom naſtoyaſſe ſuetomu posluhu,tamò liſtor ghledaiucchi, i tamò ſtarmecchi daſe pripodobè,i daſe včiinè vſi prielični Iſukerſtu posluſſno mu,i zerçalu,illi prieliečniiku posluha,i da priſtupè,i prii du ka ſtoppam ſuerſſnoſti Euangeoskè,i da ne oſtáue vlaſſcchiemu hotinyu mieſta niyedinoga, A od tòga imamo

vele

Digitized by Google

vele dobri,i zadouoglni ſuiedoçi ſuetieh Vaſſilïa,Auguſtïna,Ieronyma,Beneditta,Gregorïa,Kaſsïana,Bernarda,i oſtalieh ne izbroynieh,kogiſe narekoſſe,i bieſſe naſliedete gli ſuerſſnoſti Euangeoskè,i obranitegli,i çielouitii,obſluzietegli narediẽya,i naprauglienia Manaſtirskoga,i Mniſſkoga.

Vaſſilio
Auguſtin
Ieronym
Benedit
Gregorie
Kaſſian
Bernard.

Ctoſe imav kup recchi,i razumieti od ſuiettouangïj Euangeoskieh?

Od Svietovangii, Euangeoskieh ouo v giſtinu razumietiſe ima,da oua ſuiettouania Euangeoska ieſu niekoia podobnaa,i dobraa taknutia,i pomocchi,koie daiu iakoſt,kriepoſt,i oruzie ſlabiem,i mlohauiem protieuu napaſtem ſuieta,i protieuu naſladeniem pulti,i priuodè,i pegliaiu naſtoiania dobrieh v putu,i teçeniu miloſerdia na onà,kà boglſſia ieſu,i koia çine duh çlouieçaskij hitrigii,ia çii,i ſnaznigii na diellouania redouna,i na ſluzbu Boziu,i koia prude,i daiu polzu,i pomocch,kakò rekoſmo na doſtiezenie platè zieuota viecgnega,i pulniyè,i verhouniè ſlauè na nebeſeh.

I v iſtinu vas kup,i vſa polza ſuernoſti Euangeoskò vouom ieſt,da koliko nay vecchie mozeſſ,naſtogijſſ na gliubaf,kà ieſt Charitas,i da naslieduieſſ Iſukerſta,A tadaga naslieduieſſ,kadaſe trudiſſ,i naſtogiiſſ priepodobitiſe,i koliko proſtieruſe mochi tuoie,ſprielikouatiſe Iſukerſtu vbogomu Dieuçu,i iniem podlozнomu,i deri do ſmerti kriezа poslusſnomu,Pakii s'Paulom Apuſtolom takoier pogherdiuſſi onaa,kà posliedgnaa ieſu,ne premozniim trudom budeſſ naſtoiao napriedouati,i priſtupati koniem,kà na pried ieſu,i akoſe proſtrieſſi,i priklonijſſi na miito,i dàr vieſſgnega zazuania,oſtauiſſi meiu tò,i paryaſſi ſa vſiema vlaſſcchiu vogliu,i podlozиuſſiyu çlouieku drugomu,gliubaui Iſukerſtouè çicchia,neka vdijglie reuntieſſi,i naslieduyeſſi boglſſi daari,i boglſſe miloſti,i da obereſſi çeſt,illi

Digitized by Google

dïo nay boglij, i daga ſueier daże do konça żieuota tuoga vzderżijſſi, i ſahraniſſi.

OD CETIRIEH POSLIEDgnieh, illi napokogneh člouiečaskieh.

Kà ieſu ond, koiaſe żouu cetira poſliedgna, illi napokognia clouiecaskà?

CETIRA poſliedgnia člouiečaska ouaa ieſu, SMERT, SVD, PEKAL, i KRALIEVSTVO NEBESKO. I zouuſe posliedgnia, Iere meiu vſiemy, koiaſe mogu priegoditi člouieku, oua dere że napokognie, i posliedgnie mieſto.

To ier ſmert, (kakonoſe reče) ieſt posliedgnia, i napokognia brazda od ſtuarij. Zà ſmertiu naslieduie ſud Bożii, od
Eureom. 9. koiega ſuda ſuety Paual ouakò reče, § Odlučeno ieſt člouieku iedinoiu vmriti, à po tiem ſud, § Dim ſud takò oſoboiny, illi poſobny, kogo vſaki kada vmrè prigimgliet, kakono i ſud napokogny, končany, vſemirny, illi opcchieny, kogi ſud na konaç ſuieta biti hocchie, (kako zgor rieſmo.)

A ſudieni ieſu nieky, kogih ſmert naskače, i vmàra naſſaſtieh v ſmertnom griehu, neka predani, i odlučeni budu na viečgnie muke pakliene, A nieki kogih mrucchih, i iz ouogo ſuieta prieminuiucchih odieua, i rieſſi ona bračna, illi pyrna odeżda, to ieſt pobożna gliubau, ty ſudieni ieſu da na nebeſeh vżieuali budu żieuot viekuuiečgny.

Math. 5. I ouo ieſt ono čto iſtina Euangeoska gouorij, § Proidut, ky dobraia ſtuoriſſe v iskerſenie żiuota, à ky zalaia ſtuoriſe, v iskerſenie ſuda, Syn vbo člouiečaskii prijti imaet vſlaui Otča ſuoiego s'angelij ſuogimii, i tagda vratit vſakomu po dielijh iego. §

Kakò nas pijſmo ſuieſſiuie, i vcij od ſmerti?

Rimgl. 5. SVETY Paual gouorij, da kako po iednom člouieku grieh.

Digitized by Google

grieh vnijde vſai mir,à griehom ſmert,tako va vſi člouieki ſmert progie, Dakle prem da my nē imāmo ſtuàri vecch ſkrounè,i vechma neſtanouite ,nereie čas,illi vrieme ſmer ti,buducchi piſano, §Ne vietbo člouiek konèç ſuoi,§Ničta *Ekles. 9.* ne magnie,nemoże biti ſtuari ſtanouietïe,ni nadanie,ni o-čitïe od ſmerti,I togò çicch piſanò ieſt, § Vſi mremò,i iako *Kragl. 14.* voda iſtieçamo vzĕgliu,iaże voda ne pouracchiaetſe,§ Pot uerdi to Ekleſiaſtik,kadà reče, §Krogl dnes ieſt,à ſiutra vm *Ekles. 10.* ret, Egdaże vmret člouiek nasliedouati vačnet zmiye, i zuieri,i čerui.

A buducchi dà mnogo prudii viediti,kakò, i koliko pri-praunì, ì gotoui vmierāmo,Togò çicch čeſtokrat Iſukerſt (kakoſe čtij v Euángeliu) ſuieſſtuie nas gouorecchi,§ Bdi *Luka. 12.* te § reče ioſſte, § Stoite gotoui, ieże na ko godi ne mnite Syn člouiekački pridet.§

A tada gotoui,pripratìni,i bdechi priiaticchemo ſmert kada ſerčenò,harnò,i pomgniuò vſe dnij żieuota vſak za-ſe budè razmieſſgliao ono čto piſano ieſt, § Prèżde ſmer- *Ekles. 14.* ti tuori prauednoſt,nijſt vbo v'ade obreſſti braſſnā,§ Kàko-no,ì Iſukerſt reče, § Pride nocch, egda nietkoże nemożet *Iuan 9.* diellouati, §Hodite doïdeże ſuietloſt imate, dà nē obimut *Iuan 12.* vas tme, § A prorok mnogo liepo razluči meiu ſmertiu do brieh, i meiu ſmertiu zalieh, Iere od zalieh ouako reče, §Smert grieſſnikou gliuta,§ to ieſt onieh grieſſnikaa, kogi *Psal. 33.* tuerdi,i ożeſſteni kakono żudïe mru v griehu bez pokàian ia,i tako ghinu,i và viek mučeſe vpeklu zaiedno zbogatim pożerlaoçem nariečaemim epulon, A od dobrieh ouako reče,§ Caſtna pred goſpodom ſmert prepodobnieh iego, § *Psal. 115.* Iere dobriem konàç żieuota nïe ino,nere iedan tihi, pokoi ny ſanak,i nadano pokoinò zaſpanie,početak iſtinogo żie-uota,i żeglny prohodkblażenoi neumerloſti,Koiu neumer loſt ſuety Paual goruſſtè żelecchi, i uzgruſtiumuſe iure ſe goſuietgnie żieuglienie reče,§żegliuſe razdrieſſiti, i biti s' *Luka 12.* Iſukerſtò,§ I Iſukerſt reče,§ Blażeni raabi ty ihże,egda prij

Digitized by Google

det goſpod ih, obreſſtet bdecchijh,§ I v'Apokalipſi piſano
Apok. 14. ieſt,§ Blaženy mertuy,iže v'goſpodeue vmiraiut,§I u knie-
Mudr. 4. gah mudroſti,§ Prauednikže aſſcche ſmertiiu preužet bu-
det,va ohladiengii budet.

Kakonas pijſmo vcij od ſuda?

Eure. 10. Blaxeny ſuety Paual piſſucchi Eureom reče,da§Stra
hotno ieſt upaſti vruke Boga žiuusſtago,§ Pred kogože ſu-
diſſte vſiem nam triebuiet obiauitiſe,i da vſak razlog za ſa
mogo ſebe izdade, Iere vſa koia tuoretſe,priuedet Bog na
ſuid,za vſako zabludienie,illi dobro, illi zlo ieſt, I zato ne
ſamo grieſſnikom,da ioſſte,vecche krat,i ſuetim ieſt,i oſta
ie čekanïe ouogo priſtraſſnogo ſuda.

Pſal. 142. Vzboiagaſe Dauid tako,da pečaono reče,§ Ne vnideſſ
vſud ſrabom tuogim goſpodi,§ Vſtraſſigaſe,i vzboiagaſe ta
koier i ſuety Iob,budi prē da bezgrieſſan,i prauedan muž
Iob 31. i pokaža ſtrah ſuoi ouiemij riečama,§Cto ſtuoru egda vſta
net na ſud Bog?i egda vziſſchet,čto oduecchem i? Vſagda
leki nadimaiucchiſe na me vali vzboiahſe goſpoda,i tego-
Iob 19. tu iego noſiti nemogoh,§Boiahſe za vſa deania moia,znaë
iako da ne praſſtaeſſi ſagrieſſuiucchemu.§

A v iſtinu boiatiſe ieſt onogo ſudça, čihoua oblaaſt, i
mocch nemožeſe vbieghnuti, Cihoua mudroſt nemožeſe
prieuariti,Cihoua prauda nemožeſe vuienuti,i čihou ſud
Pritac 6. nemožeſe pobiti,od koga ouako piſano ieſt,§ Reunoſt, i ia-
roſt muža, (to ieſt Iſukerſta ſudça) ne proſtijt na dan maſ
ti,illi oſuetè, ni priſtanet kmolbam niekogože, ni primet
za odkuplienie daria mnogaia, § Kogi Iſukerſt neka vſak
znati bude od ſamogo ſebe, i od ſuda gniegoua ouako vſiē
Pſal. 54. reče,i prenauieſti,§ Egda priimu vriime,az praudu ſudiu,
Ieremia 17. § Az goſpod iziſkaë ſerçe, i iskuſſaë čresly, daë vſakomu
Eſaia 67. polli put ſuoi,i polli plod načigniāgij ſuoiih,§Az dielà ih,
i miſſglienia ih gredem da ſaberem,ſa vſimij narodij,i iazi
çij,i prijdut,i viedet slauu moiu,§

Paki

Paki od posliedgniega, illi napokogniega ſuda, (Kogi dan piſmo takoier nazieua dan goſpodagn, dan ghgnieua dan veliky, i ſtraſſni,) blaženi ſuety Petar apuſtol včij od togo dne ouako gouorecchi, § Prijdet dan goſpodagn, iako tàt, vgniemže nebeſaa velikiem vſtermglieniem proidut, ſtihiež teplotom razdreſſetſe, žemliaže, i vſa iaže vgniei ſut dielaa razžežutſe, Egda vbo vſa sia razruſſitiſe imaiu, kakouim triebuiet vam biti va ſuetih opcchengij, i miloſſtah, čekaë, i poſpeſſaë ka priſſaſtuiiu dne goſpodgnia? imže nebeſaa goruſſta razdrieſſetſe, i ſtihie oggnia goreniem iſtaletſe. § 2. Petr. 3.

Da neka tada, kad nebo, i zemglia proidut budemo imali Iſukerſta ſudça miloſerdna, i tay dà veſeo, i radoſtan, vaz mimo ou preſuietly, i prepodobny ſuiet muderça, kogi reče, § Prežde nemocchi priuiyai liek, i priie ſuda iskuſi, i vpij tai ſamogo ſebe, i pred liçem Božgim naideſſi pomocch, § I ſuety Paual reče, § Zanè akobiſmo ſami ſebe razſudieuali, oſudieni v'iſtinu nebiſmo, § I Ekleſiaſtik reče, § Boiecchemuſe Boga dobro budet va posledgnieh, i nà dan priminutia iego, blagoslouitſe. § Ekles. 18. 1. Kori. 11. Ekles. 1.

Da čto nas včij piſmo od ada, illi pakla, i mùk paklenieh?

Kakono nie ſtuari niſſtetnie, i trudnie od ſmerti, i kako nie ſtuari ſtraſſnie od ſuda, naulaſtitò ſinouom ouogo ſuieta, kogi tuerdò, i ožeſtenò ſagrieſſuiu, takò nemožeſe pomieſſiti, ni rzmieſſiti, ſtuari boleznnie, iadounie, inepodnoſitie od pakla, i od mùk gniegouieh, lere kako ſueto piſſmo ſuiedokuie, vgniem ieſt, plač, i ſſkerket zubij, § Tu čerſih ne vmiret, à ogagn ne gaſijtſe, § Tu zemglia tamnaia, i pokeruena ſmertnoiu maghloiu, § Tu ſien ſmertnaia, i nie koeže blagouſtroienie, na viečgnia muka prebiuaet, § Tu čeſt ih viezere goruſſtemu oggniē, i župeloiu, čto ieſt druga ſmert, Tu mučetſe dà i nocch va viek vieka, § I tu napokom naidetſe iſtino ono, čto prauedny ſudaç yſiem, kogi v Matth. 8. Mark. 9. Iob 10. Apok. 21.

paklu

Isaia 65. paklu mučeni imaiu biti predreče ouiemij riečamà,§Se rà bi mogi sniedut,à vy lačaete,Se ràbi mogi piiut,a ui ẑedaete, Se rabi mogi veseletse, à vi postijdijtese, Se ràbi mogi hualet sradostiiu serdça,à vy vapiti vačnete,bolesti serdça çicchia,i çicch skrussenia duha rikaete.§

I zato Dauid prorok saziuglie vsi Cesari,i Knezi,i ouime velikiem suiesstieniem predlaga gnim muke zalieh, ke ima

Psalm. 2. iu biti,rečebo,§I gnignie Cari razumeite,i nakaẑitese vsi

Mudr. 6. sudeccheï zemgliu,§A Muderç reče,§ Iačim, i kriepkigiim

Psalm. 2. kriepkïa,i iača budet muka,i sud pregliut onič, iẑe presto ie,§Rabotaite (reče Dauid) gospodeue sa strahom, i raduitese emu strepetom,Primite nakazanie,eda kogda proguieuaetse gospod,i poghibnete od puta prauednago, Egda vzgoritse vskore iarost iego,§I toga çich sam Isukerst ho

Luka.12. ti da vsiem rečeno bude,§Boitese togo, iẑe pokole vbiiet imaet oblaast vaurichi ou gehenu, tako gouoru ui, togo boytese,§Iere hakono kratko,pače iednočasno iest ono čto vouom suietu nasladia, i vgodno iest,tako viečgnie iest ono,čto v paklu mučij,i stradaet.

Čto nas vcij pijsmo od kraglieustua nebes koga?

Boe vsemoguchy pripraui,i vgotoua ouo kraglieustuo preuzuoglienim, i izbranim od načela suieta, kraglieustuo dim nebesko,kraglieustuo viečgnie,kraglieustuo preblaẑeno,od koga suety Paual otuorenò ispouieda, i v razlieçih miesty gniegoua gouorenia reče,§ Dostoyni nisut straasti sego vriemene, kbuducchei slaui, iaẑe obiauitse vnas.Oko ne uiedi,ni vho slussa,ni v serdçe člouiečasko vziidosse,iaẑe vgotóua Bog gliubechim iego,§I v Apokalipsi pisano iest,§O prepodobny grad Ieruſalem, snidecchy snebese,od Boga vgotouan,iako neuiesta vkrassena muẑu suoiemu.§Od koiega grada blaẑeny suety Iuan vele dobro naučeny o Boẑastuenieh,slissa snebese ouaa gouorenia, i

Apoc. 21. vpijsač,A to,§Se krot Boẑgi sa člouieky, i prebudet signimii

Digitized by Google

mij, i tij gliudi iego budut, i on Bog ſgnimij budet gnih Bog, I otaret Bog vſaku ſulzu od očiyu gnih, i ſmert po tõ ne budet, ni plača, ni vapya, ni bolezni budet po tieh, iakò peruaa otiidoſle. § I v gnem čuieſe glas trubie velikè, i kako mnoghieh vod, i kakò glaas truskii veličieh gouorecchih, § Alleluia, iako včeſarſe Bog naſſ vſemoguchi, Veſelimoſe, i raduimoſe, vzdaimo ſlaua gnemu, iakò priide brak Agagnça, § Blazeny iſe na večeru braka agagnça vazuani ſut, § A vecchie blazeny ky na onu večeru vazuani priſtupaiu bes niednoga priepričenia, i noſe rizi, illi odicchiu bračnu, illi pirnu, da ſidu s' Auraamom, sa Iſaakom, i s' Iakovom v čeſaraſtuu nebeskomu, Ni od potriebè ieſt vpraſſati gouorecchi. § Goſpodi kto obitouiati vačnet vſiliſti tuoiem, illi kto vſelyche ſgore ſuetey tuoiey. § Komu vproſſeniu gootou, i priprauan ieſt odgouor, § Hodei bez poroka, i dellaei praudu, § Illi akotiye keriſtianine ſladia rieč Boźia, ſliſi čto gouorij, § Ky tuorit vogliu otča moiego, iše na nebeſeh ieſt, ta vniidet fčeſaraſtuo nebeskoe, § Suet, i prepodoban ieſt oui grad, i takò proſij, da i gradiane gnego ui ſuety budut, piſanobo ieſt v Apokalipſe, § Ne vniidet vagn nič va oskuergneno.

Koia ieſt korieſt, kogili plod vſega nauka od ceterieh poſliedgnieh, illi napokognieh člouieka?

NAi prie znati, vmiti, razghledati, i pomgniuò razabrati ouaà četiri poſliedgna, illi napokognaa člouiečaska prude za da laſnie oduratimoſe, iodſtupijmo, od pečali, od skerbi, i naſtoiania, i od gliubaui onieh ſtuaarii, koie vouõ ſuietu poghibſſe, prohodecchie, i taſſcchie ieſu, Iere Ekleſiaſt reče, § Taſſtijna taſſtijn, i vſa taſſtijna, § Reče ioſſie. § Zrieh vſa iaše bieuaiut pod ſlunçem, iſe vſa taſſtijna, i tuga duha. § *Ekles. 5.*

Paky ouaa kad proçiegnena, i razmiſſgliana ieſu, ne samo odzieuaiu člouieka od taſſcchiega primiſalia, i od poberdno-

Digitized by Google

berdnosti, i pečali zemaglskie, da vstrassega, vstežuga, i zastupaiuga od vsakè slobodi, obiečaia, i priklognenia ka sagriesseniu. I togà çicch bii vele mudrò, i vele suetò rečeno. ℣ Va vsieh deangii tuogih pomeni posliedgnaia tuoia, i va veki na sagriesssiss. ℟

Za tiem ouaa posliedgna člouiečaska vuieʒbuiu, i suiesstuiu člouieka mudra, da va vsieh diellouangii suogih ne včiini, i ne stuorij diella, ni stuàri bes proçiegnenia, da nay prïe predstauij pred očči serdça suoga posledgnaa, i napokogna suoia, i razghledaussi, i promiessliussi o končenïeh, i posliedgnïeh suogih, bude hodïo putom prauiim, i spaseniim, tako daše ne vklonii, ni suernè od prauoga puta ni na desnu, ni na lieuu.

A spomienanie, i pametouanie ouieh stuàrii, i razmotrienie, i razmiesslianie ò gnieh naulastitò ouo činii, da strah Boʒgij, kogij iest vrutak, istočnijk, i izuor praue, i istinè mudrosti, straʒaç vsakè krieposti, i potriebny voy, i naučitegl vsega ʒiuglienia člouiečaskoga, potuerdij nas, i da nas napeglia k'napriedouaniu nastoiania prauednosti, i do brotè. ℣ Strah vbo Boʒgy odgony grieh, à iʒe bes straha iest opraudatise nemoʒet. ℟ Boiecchise Boga izisscchiut raʒe blagovgodna sut gnemu, vgotouet serdçaa suoia, i pred lij çem iego posuetet dusse suoie. ℣

Ekles. 2. *Ekles. 2.* *Ekles. 2.*

Nakonaç Boyeise Boga zbgliudet za pouiedi iego, i vster peise daʒe do zrenia iego, g lagolecchie. ℟ Affcchie pokaian ie ne stuoriimo, vpademo vruçe i gospodgne.

Napokom paki sinoue ouogo suieta kogy gliube tasstiinu, i isstu laʒ. ℣ Iʒe veseletse egda zaláia tuoret, i raduiutse v stuareh prehudiih. ℟ pred ocima kogijg nie straha Boʒiega, ò niyediinoy stuari magnè misle, nego ob ouieh, kaa re kosmo. ℣ Narodi bes stiietta sut, i bez mudrosti, na dabi mudrouali, i razumieli, i posliedgnaia preuiedili. ℟

Pritac 12. *Deuter. 12.*

Od ouieh takouïeh Sueti Iob gouoraſſe. ℣ Derʒe tympane, i guſle, i nasladiaiuse sgudeniu organa, prouoder v

Iob 21.

blago-

Digitized by Google

blagosti dnij suoie, i včas snijdut v'ad, takò smieh missaetse zboleštiyu, i posliedgnaia radosti, plač obijmet.ʒ

Ko iest sabranie, illi pokupglienie vsego ctose vouieh kgniegah vzderxij?

SABRANIE, illi skupglienie vsegò ouogo diella vzderžise v duieh stuareh, à tò v MVDROSTI, i PRAVDI Christianskoy.

MVDROSTI prinassaiuse ouaa poglauia, to iest Od Viere. Od Symbola viere. Od vsania. Od Molitue Gospodgne. Od Gliubaui ka iest Karitas, i Od dekaloga, illi deset zapouiedij Bożgijh.

Iere Viera Vssanie, i Gliubaf iesu one krieposti kogijmà (kakò dobro zamiri suety Augustin) sueto pijsmo zatuarà istinu, i prauu mudrost čloui ečasku.

Iest iosste vouieh kgniegah gouorenie od Zapouiedij cerkuenieh, i Suetokrougij, il Sacramētaa. Iere kakono zgorurečnè krieposti nemogu stati, ni prebiti bes Sacramētaa, i zapouiedij Bożgijh dobrò, i prauò obsluženieh, tako kada pridružuiemognim Sacramenti, i zapouiedi Božie, suerssenim načinom tee krieposti namse daiu, i unas se vlagaiu, i nā dane potuerdiuiuse, mnożaiu, i suerssuiuse, I takò peruy dïo ouieh kgniegh suerssuiese v tumačeniu, i otuaraniu onieh, koiaa prinassamo ka mudrosti.

Drughy dïo, kogy gouorij ò praudi, illi prauednosti Christianskoy v kratko otuarà, včij, i kaže dua dèla rečenè prauednosti, koia dua dèla iesu VKLONITISE OD ZLA, I NASLIEDOVATI DOBRO. Iere (kakò Suety Iuan Kryzostom gouorii) nïe zadouoglno nam za spasenie, vzderžatise, i vklonitise od zla, akose ne ima imanie, i diellonanie dobra, i diellouanie takoier kriepostnoe.

Dakle iednomu, i drugomu deelu, illi česti pridružena, i pristaugliena iesu nickoia poglauia, koia naulastitò pristoie obsluženiu, i zamiereniu razliekosti meiu onomu, čto dobro, i meiu onomu, čto zlo iest.

Digitized by Google

A vſu fiellu, mocch, i velikoſt praudè, illi prauednoſti Tobïa muż mudar, i prauedan v kratkò obuhità, i obugim glie v'onom kadi včij ſuoga Syna, i gnega včecchi, vcii takoier iedinaſtim načinom vſi ſynone Bożgy ouiemij rieč̀ama, ż Nehtlyſe boiati Synu moy, viſtinu vbogh żietak prouodijmo, da velmi blaga imitcchiemo, akò vzbogijmoſe Boga, odſtupijmo od grieha, i ſtuorijmo dobro.

Tobia 4.

I takò nakonaç včijmoſe da çielouity čiin, i diello člouieka Chriſtianina iſſcchie, i proſij, i damuſe podoba imati ne ſamo vieru da ioſſte, i żiuglienie, illi żietak, kogii ſredien, i naprauglien ieſt po mudroſti, i prauednoſti Chriſtianskoy Apiſano ieſt, ż Serdçe mudro, i razumno vzderżitſe od griehof, i vdiellouangii praudè proſpeſſnoſt, i napriedak imiet. ż

Ekles. 3.

Da nekanemimoydemo, i ne prieſtupiimo predelli, i kõ çitonè kratkoſti beſiedouãia, koiu vzderżati odlučiſmo, budi oudi konaç, ſuerha, i doſpietak ouoga nauka, kogy priſtogij na poučenie, i iſprauglienie ſlużietegliaa çerkuenieh, à naulaſſtè, i poſobnò za priepoſltijh, i neumicchieh, koia vſa viſſe rečena, i naučenà hocchiemo zaklopiti, i zatuoriti iediinim ſlouom, illi ričyu Ekleſiaſta, kakò preſuietliim, i blagodetnijm znameniem, i pečatom vſega żieuota, illi żieuglienia člouiečaſkoga, koia rieç ieſt oua, ż BOIE BOGA, I ZAPOVIEDI IEGO HRANI, ZANE TO IEST VAS CLOVIEK.

Ekles. 12.

Vtuerdi Boże moy to, ctoſi ſadelal,
I day, ſtom da puk tuoy velik plod bude zdal.

Pſal. 63.

SVERHA.

OD

O D BLAGOGO STANYA, VKOM biesse peruy clouiek, i od populznosti, illi obuaglienia toga clouieka?

ADam peruy clouiek priestupifssi vRaiu zapouied Bożiu, abïe, i on čas izgubi, i vpusti suetost, i prauednost, skoioy Bog gnega polożio, i postauïo biesse, i rądi ouoga suoga vuriedienia, priegriessenia, i priestupglienia zapouiedi Bożie vpade vserżbu, i ghgnef gnegof, pačeli i v smert, komè gnemu Bog prïe proprijtïo biesse, i kupnò smertiyu pade takoier su żanstuo supostatnijka paklenoga, kogii od ta da poče imati oblaast, vladanie, i gospodstuo smerti. Nakonaç vas Adam oniem istiem vuriedieniem priestupgliči a, i priegriessenia suoga, tako v tielu, kakò v dussi promienise, i proghie na gore, i na hudïe. *Genes 2.* *Eurcam 2.*

Od grieha Adamoua, kogü grieh proghie va vsi clouiecky.

I to visserečeno priestupglienie Adamouo ne samo naudi, i nasskodi gnemu, da i vsemu porodu, i posledku gnegouu. Iere priestupifssi zapouied Bożiu, i sebi, i nam izgubi suetost, i prauednost, koiu od Boga imïo biesse, i oskuergnẽ griehõ neposluha rastoči, i prostri va vas narod clouiečasky ne sàmo smert, i muke telesnè, da iosf i isty grieh, kogy grieh iest smert dussè, i to potuerdïo iest suety Paual gouorecchi, } Iedniim clouiekom grieh vnijde vmijr, à griehom smert, i siçe va vsi clouieki smert poghie, skom vsi sagriessise, } tako da grieh Adamof kogy grieh istokom suogiim iedan iest, i kogy raplodieniem, illi prorasteniem, à ne diel- *Rimgl. 5.*

Digitized by Google

lom,illi naſſim nasliedouaniem vtočen,i proſſao ieſt va vſi člouieky,tà diim grieh ieſt vlaſſty, il vlaſtity va vſakomu člouieku,i potriebno ieſt daſe operè,i očiſty kimgod načinom, vtiehom, illi liekom duhouniem za doſecchi, i doſtiehnuti žieuot viečgnij,Ierè (kakò gouorij Suety Paual) vſi po naraui radiaiuſe nečiſti, i ſinoue ghgneua, i roboue grieha,diaula,i ſmerti,Izmi ſamo blaženu prečiſtu,i nepo ročnu dieuiçu Marïu Bogorodiçu, koiu ne poſtaugliamo vouome mieſtu,kade gouorijſe od grieha iſtočnoga.

Ephes. 2.

Od pomocchi vtiehe,i lieka grieha iſtocnoga?

Ovy grieh iſtočny,kogij ieſt,(kako rekoſmo) vlaſſcchy va vſakomu člouieku ne vazimglieſe,niſe odnimglie niyed nõ mochiyu, ni ſiellamaa naraui člouiečaskè,ni iniim diel lom,nere ſamo vazimglieſe, i čiſtiiſe doſtoianſtuom iedinoga hodataia,poſredniika,i ſreduſtatnijka Goſpodina na ſſega Iſukerſta,kogii nas pomiiri zBogom, i pourati vmiloſt iegò v kerui ſuoioy,včignen nam prauda,ſuetoſt, i odkupglienie,A ouo vteżanie,i doſtoianſtuo Iſukerſtouo daſeſe,i priuiyaſe takò vzraſliem,i iure mnogoletniim člouiekom, kako i malahtoy diečiçi po Sacramentu, illi ſueto krouyu kerſſtenia dobrò,i zakonitò datomu,i priyatomu, po načinu,i obiečaiu ſuetè çerkuè.Iere (kakò ſuety Petar reče,§ Nieſt inogo imene pod nebom data člouiekõm, vgnemże triebuie nam ſpaſenim biti,§ zato reče ſuety Iuã prediteč,i kerſtitègl.§ Se Agagnaç Bożgy,Se iże vzimglieh griehi mïra,§ I ſuety,Paual toga çicch reče,§ Iże koliždo kerſſteni ieſte,kerſta obulkoſte,§ I zato velmi krutò, i vanputnò priegrieſſuiu,i zabludiuiu oni,kogii gouore da malahta diečiça prẽ tada zutrob materenieh rodiena ne imaiuſe kerſſtati,prem er od rodieteglief kerſſteniikof rodieni ieſu,Iere i oua malahta diečiça kerſſtaiuſe na odrieſſen ie griehaa,à to iere,i oni imaiu,i noſee od Adama grieh iſtočny,kogiſe ima od potriebe očiſtiti omiueniem,i opraniem

Tit. 3.
Deania 4.
Iuan 2.
Galat. 3.

1.Timot. 2.
Rimgl. 5.
1.Korim.5.

Digitized by Google

iem prerożdenia, to iest kerſſtenia za doſtieghnutie żieuotà viečgnega, Riečjbo ſuetago Paula, kogij reče, § Iednijm *Rimgl. 5.*
člouiekom grieh vnijde vmir, à griehom ſmert, i ſiče va vſi
člouieki ſmert proghie, ſkom vſi ſagrieſſiſſe, § oue, gouoru,
rieči ſuetoga Paula neimaiuſe inakò razumieti, nere ka-
koïhie vazda razumiella ſueta çerkua katholiečaska vaz-
de, i ſuudà razſiyana, i poſterta pro vſemu ſuietu. Iere ràdi
ouogo nauka, i naredienia vierè po predaniu Apuſtolsko-
mu, i malahta diečiça ioſſte, koia po ſebi nemogoſſe včini-
tiniyednogo grieha, kerſſtaiuſe v iſtinu va odrieſſenie grie
houaa, za neka duhounoe prerożdenie kerſſtenia operè
omiye, i očiſtij vgnih ono, čto začetiem, illi rożdeniem pri
yaſſe od grieha rečebo Iſukerſt, § Aſſcchie kto ne prero- *Iuan 3.*
dijtſe vodoiu, i Duhom ſuetijm, nemożet vnijti v kraglieu-
ſtuo Bożie. §

Od oſtanak iſtocnoga grieha ſkerſtenieh.

Pakv iſpouieditiſe ima, iako grieh iſtočny opraſſtaſe, i odpuſſtaſe po miloſti Goſpodina naſſega Iſukerſta, koia miloſt daieſe ſkerſſteniu, i da vſe ono čto imae razlog, i iſti nuu, i vlaſtuu naraf grieha, vſe to miloſt goſpodinoua va-zimglie, i odnimglie, i čiſtij v kerſſtenieh, Niſe ima riet daſe to ſamo oſterguie, illi ſtruga, il daſe ne vmniua, illi opo-rieça, pače triebuie rechi, i iſpouiedati, daſe odnimglie, va zimglie, i odnaſſa. Iere Bog niečeſore ne nauidij v prerożdenieh, to ieſt v kerſſtenieh, to ier nïe niyednoga oſudienia tiem kogij iſtinijm načinom skupnò s' Iſukerſtom pogre beni, illi pokopani ieſu po kerſſteniu va ſmert, i kogij hodè ne po pulti, nere iſuukſſe vehtoga, illi ſtaroga člouieka, i obukſſiſe vnouoga ky po Bogu ſtuoren ieſt, neuinni, bez-grieſſni, neporočni, čiſti nevuriedgliui, i Bogu vgodni vči-gneni ieſu, naſſliedniječi, illi didicchi Bożgij, à kupnò didic- *Rimgl. 8.*
chi Iſukerſtoui. Tako da nïe ſtuàri, koia gnih vſtauglia, vſte
że, i vzderżij od vlazenia, illi vnidenia na nebeſaa, Da li

iſpo-

Digitized by Google

iſpouiediti triebuie kako v kerſſtenieh oſtaie pouzeženie, illi podtieçanie na grieh, koie buducchi oſtauglieno člouieku na aruanie, i na borenie, nicta magne nemože vditi, ni zlobouati oniim kogij ne priſtaiu ktomu pohotieniu, i podtieçaniu na grieh, i kogij iakò, i kriepkò po miloſti Iſu kerſtouoy braneſe, i protieueſe. Pačeli on ky zakonò (kakò ſueti Paual gouorij) boriose bude, ta obuenčaetſe. A ouo pohotienie, koie ſuety Paual kadgodijr obiekuie nazieuati imenem grieha, ſueta çerkua Katholičaska niekadare nie razumilla, ni odlučilla daſe nazieua biti grieh, to ieſt grieh, kogii iſtinijm, i vlaſſtijm načinom biobi, i oſta obi ſkerſſtenieh, da razumilla, i odlučilla ieſt, daſe nazieua pouzeženie, i podtieçanie, koie od grieha ieſt, i naghibglie, i vuignuie člouieka na grieh.

2. *Timot.* 2. *Rimgl.* 7.

Kako naran, i zakon bieſſe ſlabbi, mlohaui, i nemoxni opraudati, illi vciniti prauedna čloujeka?

N v neka bliže priſtupijmo, i približamoſe dobrò, i čiſtò razumiti nauk od opraudania člouiečaskoga, potriebno ieſt da vſak znade, i iſpouieda kako buducchi vſi gliudi, v pregrieſſeniu Adamouu izgubili neuinnoſt, prauednoſt, il bezgrieſſie ſuoiè, i včigneni, (kakò dij ſuety Paual) nečiſti, i po naraui (kakò zgor rekoſmo) ſinoue ghgneua il ſerbè, toliko i takò biehu ſužgni grieha, i podloženi pod oblaaſt diaula, i ſmerti, da ne ſamo narodi ſiellom, i mochi yu od naraui, da ni ioſſte Eurei, il Iudei po iſtoy kgnighi zakona Moyſeoua nemogahu oſloboditiſe, izbauitiſe, ni poduighnutiſe od togo ſužanſtua, i oblaaſti diaula, i ſmerti, prema da ſlobodna voglia v gnih nebieſſe vgaſſena, nere ſamo v mogucchſtuu, i kriepoſti ſuoioy pomagnſſana, i pouiinuta.

Epbes. 2. *Rimgl.* 6.

Od odlucenia, i tayanſtua priſſaſtuia Iſukerſtoua.

I zato Otaç nebesky. Otaç miloſerdia, i Bog vſega vtieſſenia,

2. *Korint.* 5. *Galat.* 4.

Digitized by Google

ſenia, kada priide ona blaʒena pulnoſt vrieмena, poſla Cl o uiekom na zemgliu Iſukerſta Syna ſuoga, i prïe zakona, i na vrieme zakona mnoziem ſuetijm Otçem obecchianoga, da on oſuobodij, odkupii, izbauii takò Eurei, illi Iudeï kogij pod zakonom biehu, kakò neka i narodi, kogi ne naſliedouahu praudu, prijmu, i obgherle praudu, illi prauednoſt, i davſi takoier priimu vſynouglienie ſynouaglskò, Iſtoga Iſukerſta Goſpodina naſſega pre dſtaui, i predloʒi Bog pomocchniika po vieri, v kerui iego za griehe naſſe, i ne ſamo za naſſe, da ioſſte za griehe vſega ſuieta. *Galat. 4.* *Rimgl. 3.* *1. Iuan 2.*

Kyieſu oni, kogiſe opraudaiu po Iſukerſtu.

Da prema er Iſukerſt za vſieh vmro ieſt, ničta magne vſi ne prigimgliu dobrotuorie, korieſt, illi polzu ſmerti gnego uè, nego ſamo oni, kogimſe vdiili, daie, i prïečeſtuie doſtoianie, i plod mukè Iſukerſtouè. Iere kakono člouiecky nebiſe radiali neprauedny, dabiſe ne radiali od ſimena Adamoua, to ier kadaſe začignu vutrobbi materini, i oniem raſplodieniem, i proraſliem ſiemena Adamoua čine, i tuore vlaſcchiu neprauednoſt; Takò dabiſe ne priradiali v Iſukerſtu, niekadar nebi ſtieghli opraudania, buducchi da tiē prirodieniē po doſtoyaniu mukè Iſukerſtouè daieſe gnim miloſt, kom miloſtiyu tuoreſe, i čineſe prauedni. I za ouo veliko dobrotuorie Suety Paual molij nas, i vuiežbuie da vaʒda vʒdáiemo huale Bogu Otçu, kogy včyni nas doſtoynieh v čeſt ʒdrieba ſuetieh v ſuietloſtj, i oſlobodi, i izbaui nas iz oblaaſti tmijn, i preneſe nas vkraglieuſtuo Syna obgliubiglienia ſuoiega, ſkom imamo odkupglienie, i odrieſſenie griehof. *2. Korint. 5.* *Koloſſ. 1.*

Iſpüſanie, i pokazanie opraudania clouieka neciſtiuoga, i nacin gnegof v ſtoianiu miloſti.

Kotimir zgorrečenimij riečama kaʒeſe, i otuaraſe nā iſpiſanſe, i pokazanie opraudania člouieka nečiſtiuago, i grieſ-

Digitized by Google

grieſſnago, da bude včigneno preneſenie, i preſelenie od onoga ſtoyania, i bitya, ſkom člouiek radiaſe ſyn, i čedo peruoga Adama, na ſtoianie, i bitie miloſti, i vſinouglienia Synof Bożgijh po drugomu Adamu Iſukerſtu ſpaſietegliu naſſemu, koie v iſtinu preſelenie, illi preneſenie pokole Euangelie nauieſſteno bij, nemože bit včigneno bes oprā ia kerſtiteglnoga prerodienia, to ieſt bez kerſſtenia, illi bes voglie, żeglie, i odlukè priyati kerſſtenie. Iere pijſano ieſt,
Iuan 3. § Aſſcchie kto ne prerodiitſe vodoiu, i Duhom ſuetiim, ne može vniti ſçeſarauſtuo Bożie.

Kako clouieki iur odreſli, illi velici od potriebe imaiuſe priprauiti i vgotouiti na priyatie opraudania, i od kud ishodij ona potrieba.

Lissi tieh, koia zgor rečena ieſu, imaſe znati da početak opraudania v odreſlieh člouiekij počigne od predhodecchie miloſti Bożie po Iſukerſtu, to ieſt od zazuania gnegoua, kime zazuaniem oni bes niyednoga gnihoua do ſtoiania zuani ieſu, neka ty kogij ràdi griehouaa oduratiliſe biehu od Boga, po gnegouoy miloſti, kà gnih izbudiuie zoue, i pomaga priſtaiucchi voglnò, i ſlobodnò ktoy miloſti, i ſſgnome kupno diellaiucchi, pripraue, i vgotoue ſebe obratitiſe ka ſuoiemu opraudaniu, Tako da koſnuiucchi, i tieçaiucchi Bog proſuietglieniem Duga ſuetoga ferdçe člouiečasko, člouiek priyamſſi to nadahnutie Duha, nebur dè ſauſiemà prazdnouao, i ničtare ne diellouao, kako ky može i odaggnati to nadahnutie, à niſſ magne nebudeſe ni mogao bes miloſti Bożie pred gnime ganuti kprauedno ſti, il kopraudaniu ſuoiom vlaſſcchiom ſlobodnom vogliō.
Zahar. 1. I zato kada v ſuetom piiſmu gouoriſe, § Obratiteſe k'meni, i az obracchiuſe kuam § tiemij riečama każeſe, i obiauglia ſe nam naſſa ſlobod, A kada odgouaramo, § Obrati nas Gospodi k'tebi, i obratimoſe, § ouiemij riečama iſpouiedamo da miloſt Bożia nas predhodij.

Ky

Digitized by Google

Ky iesi nacim pripraugleniu ka prauednosti.

A Gotovese, i pripraugliaiu člouieki kprauednosti tada kad izbudieni, i pomoženi milostiyu Božiom, priyamsi, i začeussi vieru po sluhu, illi slussaniu, slobodnò ghibgliise, i prihode k'Bogu, vieruiucchi, da istinaa iesu onaa, ka od Boga obiaugliena, i obecchiana iesu, à nai prie vieruiucchi ouo, da člouieka neprauedna, i nečistiua opraudae Bog po milosti suoioy po odkupglieniu, i izbauglieniu, ko iest v'Isukerstu, I da saznaussise biti griessnijçi, protresen, zbienni, i ganuti prudniim, i spasonosnijm strahom praudè Božiè, obratiussise k'vsaniu, duižuse, i vstaiu na razmisglienie miloserdia Božiega, vsaiucchi, i nadaiucchise da Bog ràdi Isukersta hocchieim biti milostiui, počignu gliubiti Boga, kako istočnijk, i vrutak vsakè prauednosti. I zato vstaiuse, i ghibgliuse protieuu grijhom kimgodijr pomerzeniem, i popgliuuaniem grieha, à to iest po onom pokaianiu, kime od potriebè iest kaiatise prie kerssstenia, i odlučiffi priyati kerssstenie, triebuie da počnu prouoditi, i čini ti nouo žiuglienie, i obsluženati zapouiedi Božie.

Od ouoga zgottouania, il pripraugliena ouako pisano iest, ¶ Pristupaiuchiemu k'Bogu triebuie vierouati, da Bog iest, daë mazdu, illi placchiu boiecchimse iego, ¶ I ono čto iest pri suetom Matheu, ¶ Vfay čedo odpusstaiutse tebi grieh tui tuoie. ¶ I ono čto Eklesiast reče, ¶ Strah Božgij odgoniy grieh. ¶ I ono čto pisano iest v deangij Apustolskieh, ¶ Pokaianie tuorite, i kerssise iedinka žd̃o od vas v ime Isukersta v'odriessenie griehof vassih, i prijmite daar Duha suetago, ¶ I ono čto Isukerst reče včenijkom suogijm, ¶ Sadsse vbo naučite vsi iazici, kerssčhieie vaime Otça, i syna, i Duha suerago, včecchieie bgliusti vsa iaže koliždo zapouiedah vam, ¶ I napokom ono čtose dij v pisnu suetom, ¶ Vgotouaite serdçaa vassa Gospodeue.

Rimgl. 3.

Eure. 11.
Matth. 9.
Ekles. 8.
Deania 2.
Math. 28.
1. Kragl. 7.

Digitized by Google

Ko iesst opraudanie neciſtiuoga clouieka, i ky iesu vzroci togo opraudania.

Za ouiem zgottouaniem, illi pripraughenieim naſlieduie iſto opraudanie, koie opraudanie, nie ſamò odrieſſenie griehouaa, da ieſt i poſuecchienie, ĩ ponouglienie nutergnega, to ieſt duſſeunoga clouieka po dobrouoglnomu priyatiu miloſti, i daarij, kogimij clouiek od neprauedna činijſe prauedan, i od nepriyateglia, priyategl Bożgii, da bude naſlednijk, i didicch po vſaniu żieuota vieczgnega. Tit. 3.

A vzroçi ouogo opraudania ieſu oui. Nay prie vzrok končeny ieſt ſlaua Bożia, i Iſukerſtoua, i żieuot vieczgny. A vzrok tuorecchi illi, ſuerſſuiucchi ieſt miloſerdnij Bog, kogij miloſtiuò čiſtij, i poſuecchiuie, znamenuiucchi, i bieliżecchi Duhom ſuetiim od obecchiania, kogy Duh ſuety ieſt zaklad doſtoiania, i baſtinè naſſè. A vzrok vtężania, i doſtoiania ieſt preuzgliubglienij iedinorodienij Syn gnegof Goſpodin naſſ Iſukerſt, kogij (buducchi mij nepriyategli Bożgij) çicchia velikè gliubaui kom obgliubi nas, ſuoiom preſuetom mukom, koiu terpi na deruu krijża doſtoiao, i vteghnuo ieſt opraudanie naſſe, i za nas včijni zadouoglno Bogu otçu. A vzrok orudnij, to ieſt vzrok, ky ieſt kako orudie naſſega opraudania ieſt Sacrament Kerſſtenia, koie kerſſtenie ieſt Sacrament vierè, bes koiè vierè, niektore nie imio, ni ſtiegao opraudania, Napokom iedijni obraznij vzrok ieſt prauda Bożia, ne ona kom on prauedan ieſt, nego ona kom nas prauednih činij, i komè praudom obdareni, ponouglliuiemoſe duhom miſli naſſe, i ne ſamo mnijmoſe, i derżijmoſe, da iſtinom nazieuamoſe, i iſmo prauedni, prigimgliucchi vnas prauednoſt vſak ſuoiu po mieri, koiu dielij Duh ſuety vſakomu, kako hocchie, i po vſakoga od nas vlaſſcchiemu priepraughenіu, i kupno diellouaniu. Rimgl. 5. Ephes. 2. Ephes. 4. 1. Kori. 12.

Iere prem da niektore nemoże biti prauedan, nego komu priuiyayuſe, i pričeſſtaiu, i daiu vtężania, i doſtoianſtuïa

uia mukè Goſpodina naſſega Iſukerſta,nicta magne v ouò opraudaniu necistiuoga clouieka ouoſe tuorij,i činij,kada vteżaniem,i doſtoianſtuom iſtee preſuetè mukè Iſukerſtouè gliubaf Bożia po Duhu ſuetu izlieuaſè fserdçaa onieh kogiſe opraudaiu, i tà gliubaf kgnim pritieskaſe, i prieliepgliuieſe,i v gnihſe nahodij. *Rimgl. 5.*

I zato v iſtom opraudaniu clouiek prigimglie vſa zaied no izlieta,i vtočena,to ieſt Vieru, Vffanie,i Gliubaf s'kupno s'odrieſſeniem griehouaa po Iſukerſtu, komu prieliepglien,i v kome prisadien ieſt, Iere viera ako nie zdrużena s'vfaniem,i s'gliubauyu,ni vyedignuie ſuerſſeno clouieka s'Iſukerſtom,niga činij żiuo vdo tiela gnegoua.

I ſtoga razloga vele iſtinò, i prauò rečenò ieſt da viera bes diellouania mertua, i prazdna ieſt, i da v Kerſte Iſuſe obrezanie nicstore ne proſpeaet,ni pertomye,negoli viera, koia po gliubaui dielluie. *Iak. 2. Galat. 5.*

Ouu vieru po predaniu Apuſtolskomu Kathecumeni, toſu oni kogij proſe kerſſtenie vpraſſaiu od çerkue v kerſſteniu onada,kada proſe vieru,koia daie żieuot vieċgnij, kogij żieuot vieċgnii vierà ka ieſt bes vfania,i gliubaui ne może dati.§ I toga çicch tudie ſliſſaiu rieċ Iſukerſtouu, koia ouako gouorii, § Aſſcchie hocchieſſi k'żiuotu vnijti, shràni zapouiedi.§ I takò v kerſſteniu prerodienij priyamſ ſi prauu, i Chriſtiansku prauednoſt, on čas zapouiedaſe gnijm daiu vzderże,i ſahrane bielu,čiſtu, i ne oskuergnenu,kako peruu odicchin, rizu,il ſuittu gnim po Iſukerſtu darouanu na mieſto onè,illi za onu,koiu Adam ſuogim ne poſluhom ſebi,i nam izgubi, A to da gnu doneſu takò čiſtu, i ne oskuergnenu pred pridſtolie goſpodina naſſega Iſukerſta,i da imaiu żieuot vieċgnij. *Math. 19.*

Kakoſe ima razumieti,da neprauedan clouiek po vieri,i po miloſti opraudaeſe.

I KADA Apuſtol gouorij da clouiek opraudaeſe po vieri,i *Rimgl. 3.*

ri,i po milosti,One gnegoue rieči razumietise imaiu onie razumglieniem, koie razumglienie çerkua sueta Katholiečaska vazda,i po vsa vriemena, iedijnijm vdiglnim pristaianiem derżała,i včilla iost,A to da togà çicch gouorijmose opraudani po vieri, iere viera iest počelo spasenia člouiečaskoga,temegl zasnouanie,i koren vsakogo opraudania,bes koie viere nie mocchi Bogu vgodnijm biti, ni
Eure. 11. prijti k'drużstuu,illi iednočesti Synof gnegouih.

A toga çicch gouoriimose, i prauiimose opraudouati po milosti,to ier niyedna ona stuàr koia predhodii opraudanie,il iest viera, illi iesu diellaa,nie dostoyna milosti od opraudania,iere ako iest milost, v istinu nie iz diellouangii, Inakobo (kakò isty suety Paual reče,) milost iuże nie
Rimgl. 11. milost.

Protieuu tassčhiemu derznouieniu, nadexdi, illi vsaniu Eretiecas komu.

Iprem er od potriebe iest vierouati, i budi da gistina iest,da gtiesi nise odpusstaiu, ni oprasstaiu, ni niekadare niesu odpusstени, illi oprasstani biili, nere po milosti, i ssčhiedroti Bożioy,kroze Isukersta,ničta magne imase rechi dase griesi ne odpusstaiu, ni biesse ikadare odpusstени niekomure,kogise hualii, vzdaie, i gouorii imati nadanie il derznouienie, i stanouietost odriessenia griehouaa, i kyvtomè samom nadaniu,illi vsaniu počiua,i prebiiua, buducchi da pri eretieçeh,i razmietnijçeh može biti, pačeli iest na oua nassa vriemena,i priepouiedase suelikim ożessčhieniem,tuerdostiyu,i nepodobom ouo prazdno, tassčhie,i od vsake istine dalečnò,i protieunoč derznouienie, nadanie il vsanie, à to protieuu çerkui Katholiečaskoy, i gneie istinom nauku.

Da iosste ne imase ni ouo recchi čto lażiuò, i himbenò eretiçi gouore,à to da oni kogy istiniim načinom opraudani iesu,od potriebe imaiu,vsebi, i pri sebi stanouieto der

żati,

Digitized by Google

ſati,i bes vſakè ſumgnè ſuditi,da opraudani, illi prauedni včigneni ieſu,i da niektor ne odrieſſuietſe od griehaa,niſe prauedã činij,nere on kogij ſtanouieto vieruie, i derſij da odrieſſen, i opraudan ieſt, i da ouome ſamome vierom, odrieſſenie, i opraudanie ſuerſſuieſe, kakò da on kogij to ne vieruie ſumgnïobi, i duogïobiſe od obecchiangij Boſ-gijh,i od ſuerſſnotuoria, illi ſuerſſnoga tuorenia ſmerti, i vskerſnutia Iſukerſtoua. Iere kakono niyedan prauy,i Bogogliubak Chriſtianin ne ima duogitiſe, ni ſumgniti od miloſerdia Boſiega, i od vteſania,illi doſtoyanſtua Iſukerſtoua,i od kriepoſti,i ſuerſſnotuoria ſuecchienia, illi Sacramentof,takò vſaky kada,i cijm razghleda,i razmotrij vlaſſtu ſuoiu nemocch,kerhkoſt,i mlohauie, moſè poſumgniti,i poduogitiſe od imania miloſti ſuoie,buducchi da niektore nemoſe znati prauom ſtanouietoſtiyu da doſtiegao ieſt miloſt Boſiu.

Kiko mnoxie clouieku opraudanie priyato.

Ponni time načinom opraudani,i včigneni priyategli i prieſnij,illi domouçi Boſgy hodecchi od kriepoſti,v kriepoſt od dne,do dne (kako ſuety Paual gouorij) ponougliu iuſe,to ieſt da pomertuuiucchi, i potieskaiucchi vdi pulti i daiucchi onà oruſia praudè na poſuecchienie po obſluſeniu zapouidij Boſgijh, i çerkuè ſuetè raſtu, i ſueier to vecchie opraudaiuſe v iſtoy prauednoſti koiu prijmiſſe po miloſti Iſukerſta skupnò dielluiucchi viera zdobriemij diel louangii,Iere piſano ieſt,ſ Iſe prauedan ieſt,da opraudatſe ioſſte,ſ I takoier,ſ Neuzbogijſſiſe daſe do ſmerti opraudatiſe,ſ I paki reče ſuety Iakof,ſ Vieſteli iakò po diellijh opraudaietſe člouiek, à ne po vieri takmo?ſ A ſueta çerkua molij,i proſij od Boga ouo vmnoſanie prauednoſti, ka da molecchi gouorij,ſ Podaynam Goſpodi vierè,vſania, i gliubaui vmnoſanie. *Pſal. 75. Ringl. 6.* *Apok. 22. Ekles. 18. Iak. 2.*

Od

Digitized by Google

Od obſluxenia ʒapouiedij, i kako potriebno, i vʒmoxno ieſt cloviekuꝛo obſluxenie.

A niekotore budi kokoſe hocchie opraudan, ne ima miſ liti da oſlobodien ieſt od obſluʒenia zapouiedij Boʒgijh, to ieſt da nïe duʒã obſluʒiti zapouiedi Boʒie; Niſe ima ſluʒiti oniem ſmienaſtim, i bezumnijm glaaſom, *illi* gouorenjem, koie ſueti Otçi prokleſſe, i zabraniſſe, à to da nïe moʒno člouieku opraudanomu obſluʒit zapouiedi Boʒie, Iere Bog nezapouieda ſtuàri neuzmoʒne, pače zapouiedaſ, ſuie ſtuie, da i činiſſ čto moʒeſſ, i da proſijſſ datſe dàde mocchi čto nemoʒeſſ, i pomaga da moʒeſſ; Zapouiedi kogo nieſu
1. Iuan. 5. trudne, ʒIgo kogo blàgo ieſt, i brieme iego lahkoʒ Er oni ky
Math. 11. ieſu Synoue Boʒgy gliube Iſukerſta, à ky gliube gnega, ti (kakò on ſuiedočij) bgliude rieči gnegoue; koia vſa v iſti-
Iuan. 14. nu ſpomocchiyu Boʒiom mogu činit, i ſuerſſit, Er prem da v'ouom vmerſſlom ʒieuotu člouieky koko hocch ſuety, i prauedni kadgod vpadaui v'ona vſakdagna priegrieſſenia vaodagna, niſſta magne s'ſtoga vpadania ne oſtaiu bit pra uedni, dal prebieuaiu vgnieh prauednoſti. Er prauednieh
Math. 6. ieſt ona rieč vmigliena, i iſtina, ʒOdpuſtinam dughe naſſeʒ I s'ouogo shodij da prauednij imaiu znat, kako toko vecch
Rimgl. 6. duʒniſu putouat putom praudè, koko ere izbauglieni iur
Tit. 2. od grieha, i včigneni ſlughe Boʒgy, trieznò, prauò, i milò ʒiuecch, mogu napriedouat po Iſukerſtu, kimè imaſſe priſtupglienie va ouu miloſt, Er Bog ne oſtauglia onieh, kijh po miloſti iego opraudao ieſ, ako oni prie gnega ne oſtauè.

I tako niektore ne imaſe vzdauat, ni blaznitſe, i podſtupat ſamom vierom, mnecch, da ſamom vierom poſtaugliē ieſt biti didicch kraglieſtua nebeskogo, i doſtieghnut doſtò
Rimgl. 8. yanya, il baſſtinu prem da ne bude kupnò trudio, i terpïo s'Iſukerſtõ, da kupnò proſlauglien budet. Er i iſty Iſukerſt
Eureom 5. (kako prauij ſuety Paual, ʒ Buducch Syn Boʒgij, poučiſe po onieh, ia ʒe poſtradal ieſt, poſluh, i skonçan ſtuoren ieſt vſiem poſluſſaiuchim iego, vieſſt ſpaſenia viečgnago, ʒI za to iſty

Digitized by Google

to iſty Apuſtol včij opraudanih gouorech, § Ne vieſteli da ty iže ſtadij tekut, vſi viſtinu tekut, na iedin prigimgliet mazdu, Takò teçite da poſtieghnete, I togò çicch az takò teku, ne iako na neiſtino, tako borijmſe, ne iako aër bïe, na nakažuiem tielo moie, i na ſlužbu poſtaugliam, da niekako egda inijm propouiedal budu, ſam zal ſtuoruſe, § I glaua Apuſtolof ſuety Petar, reče, § Naſtoyte bratia da blaghimii deangii vaſſimii nadano vaſſe vazuanie, i obranie ſtuorilli budete, Sïa vbo tuorecchie niekadar ne ſagrieſſite. § *Korint. 9.* *2. Petr. 1.*

Togo çich iſtinò protieuniſu nauku iſtinogo reda, i prà uè vierè oni, ky prauee da člouiek prauedny va vſakomu diellu ſagrieſſuie day oproſtgliuò, i kii gouore, (čto ioſſte gorſſe ieſt,) da člouiek prauedan dielluiucch diellaa dobraa doſtoian ieſt muuk viečgniih. Protieuniiſu takoier iſtini katholiečaskoy oni, ky diyu da prauednii priegrieſſuiu va vſieh çignengii ih, prema da vdiellii gnihouieh imaiu mieſal vſtatſe na dobro, i prema er prïe predložže čaſt Božiu, à po tom platu viečgnu; Tò čto oui gouore nïe iſtina, Pa če vele dobrò ieſt dobraa diellaa diellouat, zbudiſſe, i vſtaf ſnažnò na dobraa dielſouăia, poſtauif nay prïe pred očči ſuogi da bude čaſt, i huàla Bogu, paki hotienie, i iskanie dobriemy diely ſtieghnut viečgnu platu na nebeſeh, à tò nas včii ſueto piſmo koie gouorii, § Priklonih ſerdçe moie tuoriti opraudania tuoia va veki za vzdanie, § I od Moyſea Apuſtol gouorii, iako ghledàſſe va vzdanie. *Pſal. 118.* *Eure. 11.*

Rako kriſtianin imaſe cuuati, i bgliuſti od neprocienimoga prebuatania, i previatya prienarecenia, koie vlaſſky imenuieſe predeſtinatio.

I TOLIKOIER niekotor dočim žiue na ſiem ſuietu nima tako vzdatſe od skrounoga taianſtua predrečenia, il prienarečenia Božaſtuenoga, tako dabi mnïo, i vſerçu ſuomu poſtauio, da po vſakii put on ieſt v broiu predrečenieh, illi prienarečenïeh na ſpaſenie, kakò dabi iſtina biila da člouiek

Digitized by Google

niek opraudan,il nemoʒe vecch ſagrieſſit, il ako ſagrieſſil-bi nemoʒe ſtanouietò obecchiatiſi oduracchienie, od grie ha,to ieſt da moʒe nadan biti oduratitiſe,i vſtatſe od grie-ha, Iere nemoʒeſe znati nere ſamo obiauglieniem, kiih Bog ſebi obrao,i preuzuoglïo ieſt.

Od dara naſliedouania,illi preterpenia.

Math.20. TOLIKOIER od dàra naſliedouania,napriedouania, illi preterpenia od koiega piſano ieſt, ʃ Iʒe preterpiit daʒe do konça,ſpaſen budet,ʃ Koie preterpenie v iſtinu nemoʒeſe od inud imat,nere od onoga,ky moʒe poſtauiti, i vkriepit toga ky ſtogii,da napriednò,i poterpgliuò ſtogii,i ky moʒe ponouit, i poduieghnuti onoga kogiſe upadà; Diimo da niekotor od togo naſliedouania, napriedouania, i preter-penia ne imaſi nicta ſa vſom punnõ ſtanouietoſtiu,i nadan iem obietouati, budi da vſi imaiu preloʒit, i vmieſtit pre-Philip. 11. tuerdo vfanie v pomocch Boʒiu,Er Bog (akò clouiekii ſa-Philip. 2. mi nepolieſſe miloſti gnegouoy) kakò poce dobro diello, takò i ſuerſſiti hocchie,daiucchi i dielluiucchi on hotiti, i ſuerſſiti,to ieſt daiucchi on po ſuoioy miloſti clouieku dar da bude hotïo,i da bude ſuerſsïo.

2.Krag.10. Alli oni kogi miſlè da ſtoie,vighte daſe ne vpadut,i na-Philip. 2. ſtoite ſpaſeniu ſuoiemu ſtrahom,i ſtrepetom, v trudeh, v 2.Korint.6. bdeniu,v almuſſtuu,v molituah,v prinoſengii,v poſteh,i v Rimgl. 5. čiſtocchi,Iereſe imaiu boiati, i v ſtrahu ſtati,znaiucchi da preroʒdeni ieſu k'vffaniu, illi na vffanie ſlauè, à ne ioſſte na ſlauu,to ieſt da imaiu vffati ſtieghnuti ſlauu, alliyu ioſ-ſte ſtieghli nieſu.

A od aruania,illi borenia,koie ioſſte oſtaie ſpultyu,ſuie tom,i s'napaſtiyu ſkom borenyu premoʒnijçi biti nemogu nere po miloſti Boʒioy,triebuie da poſluſſaiu Paula Apu-Rimgl. 8. ſtola kogy reče,ʃ Dulʒni ieſmo ne pulti, da po pulti ʒiue-mo,Ako vbo po pulti ʒiuili budete, vmrete; akoli duhom pultenaia diellaa vmeruſſtali budete,ʒiuete.

Od

Digitized by Google

Od vpadſſieh, i gnibova poduieghnutia, i pouracchienia.

A oni kogy priegrieſſif odpadoſſe od miloſti opraudãia, mogu opet opraudani biti, kada taknuffligih, i izbudiſſigih Bog, naſtoiali bndu opet po ſacramentu pokorè, i doſtoyanſtuom, illi vteẑaniem Iſukerſtouim ſtieghnuti, i dobiti vpuſſtenu miloſt, iere ouy način opraudania, ieſt podniegnutie, i pouracchienie onoga, kogiſe vpao ieſt, koiu pokoru ſuety Otçi vele podobnò nazuaſſe vtoru, il drugu daſku izgubgliene miloſti, prielikom korabgliè v moru razbienè, i izuracchienè, iere Iſukerſt napraui, i naredi Sacrament pokaiania, illi pokorè oniem, ky po kerſſteniu vpadaiu v grieh, kada reçe, ℣ Primite Duh ſuety, Imẑe odpuſtite griehe, odpuſſtaiuſe gnim, a imẑe vderẑite, vderẑani ſut. ℣ I zatoſe ima recchi, da pokaianie, il pokora koiu Chriſtianin činii, i tuorii, à to pokole opet vpaoſe ieſt, mnogo inaka, i razliečna ieſt od pokaiania, illi pokorè kerſſtenia, i daſtem pokaianiu, koieſe činii vpadſſiſe po kerſſteniu, vaderẑiiſe ne ſamo da človiek ima oſtati, i dati konaç ſagrieſſeniu, i da ima od vieſſe merziti na griehe, i da ima imati ſerdçe skruſſeno, i ſmereno; da ioſſte v tom pokaianiu ima biti Sacramentska iſpouied griehouaa nay magn v'odlučeniu, i ẑegli včiniti tu iſpouied na ſuoie vrieme, i ima tu biti odrieſſenie Ereysko, illi Redouniičko, i to likoier zadouogluo včignenie po poſteh, po almuſſtuu, i po molituah, i po oſtalieh inieh diellouangii duhounoga ẑieuota, a to v iſtinu ne za çicchia mukè viečgnè, koiaſe ſkupnò ſa griehom opraſſta, i odnimglie, illi Sacramčtom pokaiania, illi ẑegliom (kako rekoſmo) priyati taa Sacramentꝫda za ràdi mukè vrieme nè, koia muka vrieme nà (kakò ſuetò piſmo včij) ne opraſſtaſe vazda, kakonoſe činij v kerſſteniu vſa čiellouitò oniem, kogy neſaznani, illi nehatni miloſti Boẑioy, ku priyaſſe, vſtuẑiſle, i ozlouogliſſe Duh ſuetì, i ne vzboiaſſeſe oskuerniti hram Boẑgij, od koiega pokaiãia, illi pokorè v Apokalipſu piſano ieſt, ℣ Pomèni od

Inan. 20.

Pſal. 8.

Broia 14. 2. Krag. 12. Ephes. 3. 1. Korint. 3. Apokal. 2.

Digitized by Google

kudu pal iesi, i tuori pokoru, i peruaia deania tuori, ʒ I sueti
2. Korin. 6. Paual reče, ʒ Skerb, iaže po Bogu iest dieluie pokaianie nadano na spasenie, ʒ I pri suetom Matheu pisano iest, ʒ Pokaianie činite, i tuorite plodà dostoynaia pokaiania. ʒ

Kako radi vsakogo smertnoga grieha gubiise milost, da ne viera.

Iosste protieuu zlobbi, i zlocchiudiu niekogijh člouiekij, kogij slatkiemij riečama, i pogodnimij gouorengij hinee, i prieuaraiu misli, i serdçaa bezgriesnieh, i prieprostih, ouose ima recchi, da ne samo çicchia neuiernosti po koioy, illi komè i ista viera gubijse, da i radi vsakogo smert nogo grieha, prem dase viera ne gubii, ničta magne gubijse milost opraudania kase priyala biesse, à to branecchi, za stupaiucchi, i vzderžecchi nauk Božastuenoga zakona, ko gy zakō Božgii ne samo odgonij od kraglieustua Božiega
1. Korint. 6. neuiernijh, da iosste odgonii takoier, vierny Gliubodeaçi,
Galat. 5. Pregliubodeaçi, Razbiyayucchiise. Pol musskii naležecchii. Tati, il lupeže, Skupi, il lakonçi. Silnoiategli, i ostaali vsi griehotuorçi smertny od kogiih griehouaa spomocchiyu Božiom vlteghnutise, i vzderžatise mogu, i radi kogiih griehouaa razlučuiuse, i oddigliuiuse od milosti Isukerstoue.

Od plodda, i koriesti opraudania, to iest od dostoyanstua plate, i mjta dobrieh dielloнangij, i od razloga zgor recene platee mjta, illi dostoyanstua.

Dakle člouiekom, kogii razlogom, i načinom vissere-
ćenim opraudani iesu, il vzderže sueier milost prijnglienu, illi sopet stieghnu izgubglienu milost, vsiem tiem imaiuse riet, i predložiti one rieči suetago Paula, kogii reče,
1. Kori. 15. ʒ Obigliuite va vsakom blagodeaniu, znae, iako, trud vass
Eureom 6. nie tassch v Gospodeue; niist vbo neprauedan Bog da zabudet dillo vasse, i gliubuu, iuže pokazaste va imene iego, ʒ
Eure. 10. Reče iosste pissucchi Eureom, ʒ Nehtiyte vpustiti vsanie

vasse,

vaſſe, ieſe veliko imaet vzdarie, ſI zato oniem, kógli do konça dobrò diellulu, i v Boga vfaiu, predlòſitiſe ima ſieuot viecgnij, kakò miloſt po miloſti obecchiana Synouom Boſgiijm po Iſuſu kerſtu, i kako mazda, illi plata koiaſe ima viernò dati, i vratiti po obecchianiu Boſiemu dobriẽ diellom, i doſtoyanſtuom gniehouim. Ouy ieſt ony venaç praudè, kogii ſuety Paual Apuſtol gou oraſſe da ſahragnẽ ieſt gnemu, damuga vratii prauedny ſudaç za boreniem, i tiekom gnegouim, i ne ſamo gnemu, da i vſiem, iſe gliubè priſſaſtuie gnegouo. 1. *Timot.* 4.

Ier ſtecch da iſty Iſukerſt kako glaua zbudiuie, i kako ters v loſe vinnu, il ſueier liiua, i tocii kriepoſt v opraudanich, koia kriepoſt vazda predhodii, druſij, i poſlieduie dobraa diellouania gniehoua, i bes koie kriepoſti diellouania gnihoua nemogu niekadare biti vgodna, ni doſtoyna pri Bogu, imaſe vierouati, da vecchie nicta ne lieſſuie, ni manka iſtiem opraudaniim, radi cesa ne imaſe recchi, i tuerdo derſati, da oniemij diellouangii koia v Bogu vcignena ieſu zadouioglno ſtuorijſe (koliko moſe ſtanie, i bij tie ouogo ſieuota) zakonu Boſiemu, i da v iſtinu doſtoiali ieſu ſieuot viecgny, kogo (ako vmru, illi premiinu v miloſti Boſioy) na ſuoie vrieme priyati hote, buducchi da Iſu kerſt ſpaſietegl naſſgouorij, ſIſe piil budet od vodè iuſe az dàm gnemu, ne vſedaet va vieki, na voda, iuſe az dàm gnemu, ſtuorijtſe vgnem iſtocniik vodè skacucchie vſievot viecgny ſTako da ni vlaſſcchia naſſa prauednoſt kako od nas, illi znas vlaſſcchia ne poſtaugliaetſe, niſe ne znaè, niſe ohaiaie prauda Boſia, iere ona prauednoſt koiaſe gouorij naſſa, (à to ier gnom nam prieliepglienom, opraudaemoſe) ona iſta prauednoſt Boſia ieſt, lere Bog gnu liye vnas po vteſaniu, i doſtoyanſtuu Iſukerſtouu. Iuan 5. Iuan 4.

Niſe ima i ouo toliekoier mucati, illi oſtauiti, nerſe ima recchi, i nauciti, iako prem er v ſuetom pijſmu dobraa diellouania tolikò velikò huagliena, i vzuieſſena ieſu, da Iſu-

Digitized by Google

kerſt obietuie onomu kogij poskietij, i dade piti vode ſtu-
Math. 1. dene iednomu od nay magnſſieh gniegouih, nebiti vliesſe-
1. Korint. 4. nu od plate ſuoie, I prema er Paual Apuſtol ſuiedoʒbuie,
da ono čto v'ouom ʒieuotu ieſt on čaſno, kratko, i lahko pe-
čiali naſſè, da to dielluie vnas verhounim načinom viečgnu mieru ſlauè na nebeſeh, za vſe to čuuayſe, i bgliudiſe
vſaky Chriſtianin vzdatſe, illiſe pohualit vſamoga ſebe, à
ne v Goſpoda Cihoua dobrota ka vſiem člouiekom ieſt to
lika, da hocchie, iako ono čto ieſt daar gnegof, bude vteʒãie, i doſtoyanſtuo gnihouo, A iere (kako reče Suety Iakof
Iakof. 1. § Va mnozieh vſi priegrieſſamo) vlak kakono imà pred oči
ma ſuogima miloſerdie, i dobrotu Boʒiu, takò triebuie da
ima tolikoier pred očima ſuogimij praudu Boʒiu, i ſud gnegof. Ni ima člouiek niyedan ſuditi ſebe doſtoyna, illi da
doſtoya čtogodi, budi prem da ne ima grieha, kogibiga vz-
1. Korint. 4. griezao, Iere vas ʒieuot člouiečaskii ne ima biti razghledan, i ſudien ſudom člouiečaskim, negoli
ſudom Boʒgiim, kogi proſuietliti hocchie
otayna tmiin, i obiauiti hocchie ſuie-
touania ſerdaaç, i tada ſlaua budet
Math. 16. kaʒdomu od Boga, kogii, (kako
pijſano ieſt) vzdàſt iedinu-
kaʒdo po diellijh
ſuogih.

S Angelii vſi ſuety, i vſa tuàri na ſult,
Bogu hual vſpeti ſamnom račire huit,
Kymi daà početi ſe diello, i doſpit.

Digitized by Google

ISPOVIEDANIE

Istogo Otça Petra Kanisie, sazdateglia sieh kgniegh naučenia Christianskoga.

ISpovviedamse tebi Otçe Gospodine neba, i zemglie, Stvoritegliu, i odkupitegliu moy, Krieposti, i spasčie moie, kogi dari od iunosti, i dietignstua moiego dostoianosi paasti, i hrani ti mene suetim hgliebom slova tuoiego, i kriepiti serdçe moie. I neka nebudem zabludio sbludecchimij ouçama, koie bez pastira iesu, vazeo, i priyaomesi v hram, i dom çerkue tuoiè, i priyatogo mene odhranioši, odhragnena sahranioši, i pod oniemij naučiteglij, i pastirij naučio, i naprauiomesi, v kogijh vsiem domouniikom, i obiteglianinom tuogim pouelio, i zaponiedao iesi, da tebe nadstoiecchia, i tu buducchiega, poslussaiu, i glas tuoy da bgliude.

Ispouiedam vstinij na spasenie čtogodi Orthodoži, i vierniij Katholieçi vieruiu serdçem ka praudi. Ne znadem, ni znah, ni hocchiu znati luthera, Na kaluina pgliuyu, i gouoru, Budite prokleti vsi eretiçi. Ni hocchiu da mi iest, ni dami bude ikadare niyedne česti, ni dijla slonimij, kogi ne vieruiu, ne ispouiedaiu, ne gouorè, i ne razumiyu iedrinò, i ne darže istu vieru, i vprauglienie, i nauk skupnò sa suetom Katholiečaskom Apustolskom, i Rimskom çerkuom.

Da akò kto slussa, i naslieduie Isukersta vèecchia ne samo riečiu pisanom, da i sudechia v vsemiernijh selènskieh Zboreh, i vzglassuiucchiega na prestolyu Petrouu, i suiedokuiucchiega va suetieh Otçeh, tomu takouomu iase pridružuiu, i pričesstam, ouogo vieru az prigimgliu, zauhitam, i gherllim; ouogo red, i naprauglienie naslieduiu, i ouogo nauk tuerdijm, i kgnemu pristaiu.

Iosste

Iosste ſuetu Cerkuu Rimsku, koiu nečiſtiuy blasfemi gherdè, preziru, i progone, i koiu nepodobnijçi kako anti-Chriſtiansku kunù, la gnu ſuetu, i mater od iſtinè prigimgliu, I gouoru, i iſpouiedam biti gneie gradianin, Od oblaſti koie ni malahtu dlaku ne odſtupam, niſe gne vklagnã, pače gotof, i priprauan ieſam za iſpouiedànie, i ſuiedočaſt uo gneie žiuot dàti, kerf proliti; I znam, viem, i vſkra da ne indi, nere ſamo vgneie iedinſtuu ieſu, i ſahragnuiuſe meni, i oſtaliem ſpaſonoſna vteżania, i doſtoyanya Iſukerſtouà, i daari Duha ſuetago.

Sa ſuetiim Ieronymom ſlobodnò gouoru, Kto ſadružuietſe ſpreſtoliem Petrouim, ta moy ieſt.

Sa ſuetiim Ambroſom takoier vzglaſſuiem, V vſemu żelijm naſliedouati çerkuu Rimsku. I gnu skupnò ſa ſueriim Cyprianom prileżnò, i poklonò poznaïu, i iſpouiedam da ieſt temegl, koren, i matiça Cerkuè Katholiečaſkè. A v onoy vieri koiu mladenaç, i dieticch priyah, Iunoſt odraſtal potuerdih, Muż včih, viek, i do ſade kolikò mogoh bràniih, i zaſtupih, vgnoy ſtoiu, počiuam, i prebiuam.

Paki opcchienò, i viedimò gouoru, i ſuiedočim, da do ſade včih, i v napriedàh hocchiu včiti nauk katholiečaſky, i vazda braniti ſtranu naučieteglia katholiečaskoga, ne radi niyednè vriemenè, illi ſuietounè koriesti, illi polzè, ni protiuu ſuiedeniu moiemu, takomi budi bliz, i vazda pomocchniik, i zaſtupnijk ty Goſpodine Bože. Iouu iſpouied koiu čignu niekotorie ni proſi, ni pišta, ni magne ſiellom od mene vadij, nego ſamò prighled, i razlog imena počtenia, i čaaſti tuoiè Goſpodi Bože moy, i ſilla, i mocch iſtinè, koiu poznao ieſam, i ſaborny nauk ſuetago piſma, i razumglienie, i priſtanie ſuetieh Otaç, iſuiedočaſtuo kime pri bratgy dužan ieſam, i napokom nièrore inò, nere ſamo ſpaſenie, i kraglieuſtuo na nebeſeh, koie čekam, i blaženſtuo, koie čiſtiim, i iſtinijm iſpouiedniikom predloženo, i priprauno ieſt. I ako ràdi ſey tuoiè iſpouiedi prezren, pogherdien

gherdïen,akò aruan,akò progognen,akò pſouan, akò okle uetan budu, illi ieſam,vſe tò ò mily Pane Goſpodi Boże moy pripouiedam,i iſpouiedam,i poznaiu biti moie preue liko,i preçinoe blago,i iedina miloſt tuoia;Tibo Goſpodine v dïo hocchieſſ,da praudè tuoiè çicchia terpiimo,(à tò v iſtinu dàr blaženieh ieſt) à dïo necchieſſ da priyategli, ni blagouoglni,ni gliubçi budu meni oni,(à tomi ieſt dobijtie veliko) kogy tebi priyategli biti nemogu, ſtecchi, i buducchi da očitò,i otuorenò ſuetoy çerkui tuoioy,i iſtini katholiečaskoy protieunijçi,i ſupoſtatniiçi ieſu;Da proſti gnim,proſti miloſtiui Otče,iere illi neznaiu,illi ne hochiè da znaiu čto čine vezani,obuženi,i dauglieni ſiellom, laſtyu,i potiſſteniem nečiſtiuago ſottone,i himbom,i priuareniem zalogo naučenia.I mogliute da račiſſva vieki ouu miloſt vzderžati,i hraniti meni,à tò da ono čiſto tuerdoſtanie,i tuerdoſtanu čiſtocchiu,kome tebi,çerkui,i iſtini du žan ieſam,gnu žief,i mrecchi da iſpouiedati,i ſuiedokouati ni oſtanu,ni priſtanu,i da niekadar ne oddigliuſe, ni odpadem od gliubaui tuoie ia pričeſniek, i dïonijk vſieh boiecchihſe tebe,i bgliudecchiih,i obſlužuiucchijh zapouiedi tuoie v ſuetoy çerkui Rimskoy,koiè ſudu nakoneç mene,i vſa moia piſania dobrouoglnò, i priklonò podlagam. A ſade tuoiu Boże moy neizmiernu dobrotu da hualet, i da molet zame vſi Suety,takò oni kogijh çerkua pobeducchia,i ſlaunò kragliyucchia na nebeſeh, kakò oni kogijh çerkua voyuyucchia na zemgli iedijnim,i ne odrieſſniim vezom mijra Katholiečaskoga pretuerdò veže,i ſauskupgliuie,Ti meni ieſi vſieh dobaarà, i blagoimania čelo, i konaç,Tebi od mene, po meni, i iz mene budi hual,čaſt, i ſlaua viekuviečgna

Amen.

SVERHA.

Bayerische Staatsbibliothek München

Digitized by Google

Digitized by Google

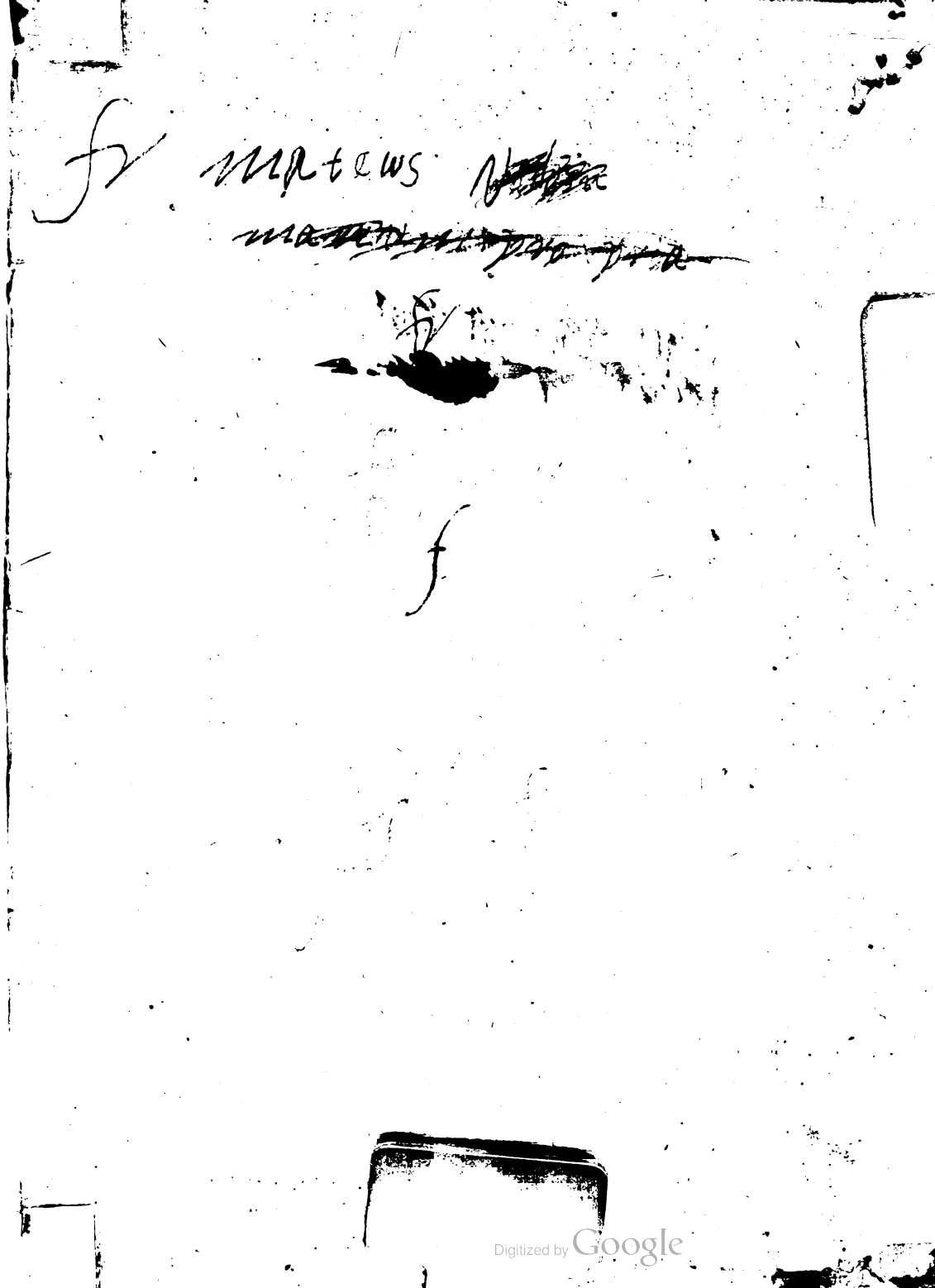
Digitized by Google